

ATS
XVII

LUCIAN BLAGA UNIVERSITY OF SIBIU

ACTA TERRAE SEPTEMCASTRENSIS

ACTA TERRAE SEPTEMCASTRENSIS

ISSN 1583-1817

Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu
SIBIU, 2018

**ACTA TERRAE SEPTEMCASTRENSIS
XVII, 2018**

**LUCIAN BLAGA UNIVERSITY OF SIBIU
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES AND HUMANITIES
DEPARTMENT OF HISTORY, HERITAGE AND PROTESTANT THEOLOGY**

ACTA TERRAE SEPTEMCASTRENSIS

**XVII
Special Issue**

Sibiu - 2018
Editura Universității "Lucian Blaga"

Chief Editor: Ioan Marian ȚIPLIC

Honorary Editor: Sabin Adrian LUCA

Editorial Board:

Ioan-Aurel POP (President of the Romanian Academy, Romania)

Janusz K. KOZŁOWSKI (Member of Polish Academy, Poland)

John NANDRIȘ (*St Cross College*, Oxford, United Kingdom)

Krum BAKVAROV (Institute of Archaeology and Museum at the Bulgarian Academy of Sciences, Bulgaria)

Valeri YOTOV (National Museum of Varna, Bulgaria)

Sergiu MUSTEAȚĂ (Universitatea Pedagogică de Stat *Ion Creangă*, Chișinău, Republic of Moldavia)

Nicolae URSULESCU (*Alexandru Ioan Cuza* University of Iași, Romania)

Marin CÂRCIUMARU (*Valahia* University of Târgoviște, Romania)

Gheorghe LAZAROVICI (*Lucian Blaga* University of Sibiu, Romania)

Alexandru SIMON (*Babeș-Bolyai* University of Cluj-Napoca, Romania)

Editorial Staff:

Zeno-Karl PINTER

Silviu Istrate PURECE

Marius Mihai CIUȚĂ

Maria Crîngaci ȚIPLIC

Secretary:

Anamaria TUDORIE

ISSN 1583-1817 (Print), ISSN 2392-6163 (Online), ISSN-L 1583-1817

Publication included in *European Reference Index for the Humanities and Social Sciences – ERIH PLUS*, *EBSCO* database, *SCIPIO* editorial platform

All material copyright © 2018 by the **Research Center of Cultural Heritage and Socio-Cultural History** Reproduction or use without written permission is prohibited

Correspondence, manuscripts and books should be sent to:

Lucian Blaga University of Sibiu,

Doctoral School in History,

Bdul Victoriei nr. 5-7

550024 Sibiu, Romania.

e-mail: ioan-marian.tiplic@ulbsibiu.ro,

anamaria.tudorie@ulbsibiu.ro

CONTENT

Biographies

- A man, a director and a protector of good quality culture. Ilie-Victor Uzum – at 80 years of life / Un om, un director și un ocrotitor al culturii de bună calitate. Ilie-Victor Uzum – la 80 de ani de viață /List of publications/Lista publicațiilor .....p. 7*
- A retrospective look. The prehistoric doctoral school from Sibiu / O privire retrospectivă. Școala doctorală preistorică de la Sibiu ..... p. 21*
- References to Professor emeritus dr. Marin Cîrciumaru. An eminent romanian scholar / Referiri la prof. univ. emeritus dr. Marin Cîrciumaru. Un cărturar român eminent / List of publications/Lista publicațiilor ..... p. 27*
- Life and work of Professor Gheorghe Lazarovici. School founder / Viața și opera Prof. univ. dr. Gheorghe Lazarovici. Făuritor de școală / List of publications/Lista publicațiilor ..... p. 53*
- Life and work of Professor emeritus dr. Nicolae Ursulescu. A model teacher / Viața și opera Prof.univ.emeritus dr. Nicolae Ursulescu. Un profesor model / List of publications/Lista publicațiilor ..... p. 81*

Studies

- Sabin Adrian Luca**, *Some details about the C₄₀₃ archaeological feature from the site of Turdaș-Luncă, Hunedoara County (III). Petrești culture I. Preventive excavations of the year 2011. .... p. 115*
- Sabin Adrian Luca, †Florian Dumitrescu-Chioar, Tiberiu Bogdan Sava, Doru Păceșilă, Oana Gaza, Iuliana Stanciu, Gabriela Sava, Bianca Ștefan, Florentin Perianu**, *Radiocarbon data from the Turdaș-Luncă archaeological site. Petrești culture (preventive research of 2011) (II)..... p. 121*
- Marius-Mihai Ciută**, *A Gold Necklace with Pendants and a Pair of Golden Earrings from the site of the Dacian Fortress Căpâlna (Săsciori township, Alba County) ..... p. 133*

**A man, a director and a protector of good quality culture.
Ilie-Victor Uzum at 80 years of life**

Sabin Adrian Luca¹

Among my first memories as an archaeologist – according to my Cluj professors whom I remain grateful for – is Ilie-Victor Uzum (now taking the name Barbu-Dittrich – in 1991). Why? In the year when I graduated from the University (Faculty of History-Philosophy, „Babeş-Bolyai” University of Cluj-Napoca) I was assigned – as was the custom then – to Şiria (Arad County), as a teacher. No one had directly, thorough repartition, the research. All the directors of the institutions I worked for as a student, knew me. One alone – I. Uzum – did everything possible to bring me to the institution of his reign. Thus, in 1984, I was employed at the Reşiţa County Museum, exactly one year after the repartirion in the middle school. About the years spent there at MJReşiţa, I have told not long time ago (Luca 2016). And about my director there I narrated in the same book (Luca 2016, p. 21, 35, 36).

Now I have to remember other things, hard to imagine when it started creating research schools in Romania. All this was born around soeme people. Special ideas became credible only after the School was working. Nowadays, ready-made ideas are taken, and then, „interpretation” and „reinterpretation” begin. I honor I. Uzum remembering that he created something of great scientific height – and that is why I did not touch and did not „align” his CV and the list of works of his reign according to „fashionable” rules. Just as he has recreated (his own norms) – now, at 80 years – shows his power as an organizer and an unswerving will today.

I can tell you that in those times (1980-1990 of the 20th century) there could not be created an institution – and here is the Reşiţa County Museum – without making major compromises. I. Uzum has done them, both for him, and for others. He created, with will, an archaeological-historical school for mountainous area of one of the most beautiful historical provinces of Romania, the Banat. The pitch (say some!) has succeeded! People raised and helped to form themselves today have hundreds of titles pages – just! – in dictionaries, collections, sites, millions of pages, illustrations and contributions to Europe’s history and prehistory.

Many would say: it could be without him! I DO NOT say this enormity!

And then we have to let him talk to us and communicate - with his strenght and grace always – what he wants. I invite you to see, in his personal view, the duct of the life and activity of the one who is – and I hope he will be for many years, the director Ilie-Victor Uzum (Ilie-Victor Barbu-Dittrich).

Greetings and Happy Birthday Ilie!

---

¹ Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro, sabinadrian.luca@brukenthal.ro

Let's give the word to the celebrated:

Autobiography

Name: UZUM – changed, in Germany in 1994, in BARBU-DITTRICH, by officially taking over my wife's family name.

First name: ILIE-VICTOR.

Date of birth: 25 september 1938 (Sunday). From a Civil Office error registration, was recorded on 26 september, on Monday, day of the birth announcement.

Place of birth: Reșița, Banat, Romania.

Parents: Father: Victor Uzum, from Țerova, was first steel master at the special UDR Steelworks.

Mother: Olimpia Uzum, born as Țeicu, housewife, from the village Iidia, the first niece of Dr. Ion Țeicu, known as „doctor of the poor”, good friend of the poet Octavian Goga and fighter for the Great Union from 1 December 1918 from Alba Iulia.

Brothers: one sister, Iconia Cornelia Uzum, born on 27 March 1940, deceased in 2003.

Familiar situation: married in 18.08.1962 with prof. Hella-Marlene Barbu-Dittrich, then both students of „Babeș-Bolyai” University of Cluj. Between 1967 and 1976, our four children were born.

School education:

Primary school: 1945-1949, School of Concrete, Reșița;

Elementary school: 1949-1952, General school no. 1, Reșița;

High school: 1952-1955, Mixed High School Reșița, with baccalaureate.

Higher education:

1956-1959 – Faculty of Legal Science, University of Bucharest. Exiled in 1959 on political grounds, concerning my father, the real reason being my refusal to work with the Security, to become a spy and a traitor of my college faculty.

1961-1966 – Faculty of History and Philosophy, „Babeș-Bolyai” University of Cluj, graduated as head of promotion with 10 at the State Exam and Diploma of Merit.

Professional activity:

1966-1967 – Scientific researcher at the Institute of History and Archaeology, Romanian Academy Branch, Cluj-Napoca;

1967, June, transfer, at its own request, from the Institute of Cluj to the Reșița City Museum (Category IV-C of the Timișoara Regional Museum), for familiar reasons;

1967-1968, the transfer to the Reșița Museum took place on June 15, 1967, when I was appointed director of the Reșița Museum.

In January 1968, after the new territorial-administrative reform, Caraș-Severin County was established, and Reșița became a municipality and the county's residence. Thus, the Reșița City Museum became the History Museum of Caraș-Severin County, independent of the museum from Timișoara.

In March 1968 I was promoted to a new position, becoming the first director of the Reșița County Museum, the rebuilding of the museum was modified only on March 7, 1974, after 7 years of activity and effort, when we were announced direct promotion from the category IV-C, in category II.

The accomplishment of the assumed scientific tasks, first of all, from the guidance, even like parent, of the great son of these lands, the late scientist and man, who was the academician Constantin Daicoviciu. Next to him he supported other scientists and archaeologists, such as Dr. Hadrian Daicoviciu, Dr. Nicolae Vlăsa (from Transylvania History Museum) or Dr. Florea Mogoșanu and Dr. Vasile Boroneanț (from Bucharest Institute of History).

Along with them in the foreground, through their competence, enthusiasm and support, whenever necessary, I highlight, Dr. Gheorghe Lazarovici, also a son of the Banat region, prof. univ. dr. Dumitru Protase, dr. Nicolae Gudea, dr. Ștefan Matei and Eugen Jaroslavski (from Institute of Archaeology and from the Museum of Transylvania from Cluj-Napoca).

1969-1977. The Reșița County Museum supported the setting up of external sections, representative for a certain area of the county or for a certain area of social-economic activity.

In 1969, was created the first village museum in Caraș-Severin County, com. Sichevita, in Gornea. In the following years, several museum units were set up: The permanent history exhibition of Băile Herculane (1971); Permanent exhibition of the history of the carașan culture – at the headquarters of the oldest romanian theater, at Oravița (the exhibition created in 1969 was reorganized in 1973 and 1982); Permanent exhibition of the carbon miner history, at Anina (1976); Permanent exhibition of historical development on Clisura Dunării, at Moldova Nouă (1977);

1967-1990. The initiation of extensive sistematic excavations, verification excavations and surveys, carried out in over 120 archaeological campaigns throughout the county, in the Danube Valley (at Gornea, Coronini (Pescari), Pojejena, Moldova Nouă and Berzasca), then at Ilidia, Turnu-Ruieni, Mehadia, Berzovia, Bocșa, Surduc, Cuptoare – Cornea, Dalboșeț, Lăpișnicel, Reșița and others. They have imposed, since 1971, the opening of the first number of the publication „Banatica” – Scientific collection of materials and studies on the archaeological and history of Caraș-Severin county;

1971-1990. I have been the editor-in-chief for the magazine „Banatica”, being the editorial secretary of the „Banatica Booklets”, which appeared in a number of five volumes;

1974-1990. In 1974 I was also appointed head of the Office for historical monuments and national heritage from Caraș-Severin county;

1976-1990. Member of the National Commission for archaeological researches on romanian territory;

1978-1991. Co-opted in the romanian section of ICOM (within UNESCO);

1990. Emigration to Germany with family;
1990-1991. German language course at „Goethe Institute” München;
1991-1993. Management courses, assistant for Eastern Europe at IOW in München, I have practiced 6 months at the Süd-Ost Europa Institute from München;
1993. Completion of the course with a final paper titled: „The first german colonizations in Banat and their influences on the early industrialization in the south-western territory of today’s Romania”;
1994-1999. Participation in the archaeological excavations organized by the Ingolstadt branch of the „Bayerische Denkmalpflege“, Bavarian historical monuments department.

Un om, un director și un ocrotitor al culturii de bună calitate.

Ilie-Victor Uzum

– la 80 de ani de viață –

Între primele mele amintiri ca arheolog – după profesorii mei de la Cluj cărora le rămân pe veci recunoscător – se află Ilie-Victor Uzum (astăzi preluând numele Barbu-Dittrich – o dată cu anul 1991). De ce? În anul în care am terminat Universitatea (Facultatea de Istorie-Filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai“ Cluj-Napoca) am fost repartizat – așa cum era obiceiul pe atunci – la Șiria (jud. Arad), ca profesor. Nimeni nu prinsese direct, prin repartiție, cercetarea.

Toți directorii instituțiilor pentru care lucrasem ca student, mă cunoșteau. Unul singur – I. Uzum – a făcut tot posibilul să mă aducă la instituția domniei sale. Astfel că, în anul 1984, am fost angajat, la exact un an de la repartiția în învățământul mediu, la Muzeul Județean Reșița. Despre anii petrecuți acolo, la MJReșița, am povestit nu de mult (Luca 2016). Și despre directorul meu de acolo am povestit în aceeași carte (Luca 2016, p. 21, 35, 36).

Acum trebuie să-mi aduc aminte de alte lucruri, greu de imaginat atunci când a început crearea școlilor de cercetare în România. Toate acestea s-au născut în jurul unor oameni. Ideile speciale au devenit credibile doar după ce Școala funcționa. Astăzi se iau ideile gata formate și, mai apoi, începe „interpretarea” și „reinterpretarea”. Îl onorez pe I. Uzum amintind că a creat ceva de mare înălțime științifică – și de aceea nu m-am atins și nu „am aliniat” CV-ul și lista de lucrări a domniei sale după norme „la modă”. Așa cum și le-a recreat (normele proprii) – acum la 80 de ani – arată puterea sa de organizator și voința nepierdută nici astăzi.

Pot să vă spun că în acele vremuri (anii '80-'90 ai secolului X) nu se putea crea o instituție – și aici este vorba despre Muzeul Județean Reșița – fără a face compromisuri majore. I. Uzum le-a făcut, atât pentru el, dar și pentru cei din jur. A creat, cu voință, o școală arheologico-istorică pentru zona montană a uneia dintre

cele mai frumoase provincii istorice a României, Banatul. Culmea (spun unii!) a reușit! Oamenii crescuți și ajutați de el să se formeze au astăzi sute de pagini de titluri – doar! – în dicționare, culegeri, site-uri, milioane de pagini, ilustrații și contribuții la istoria și preistoria Europei.

Mulți ar spune: **se putea și fără el! EU NU spun această enormitate!**

Și atunci trebuie să-l lăsăm să ne vorbească și să ne comunice – cu tăria și rectitudinea sa dintotdeauna – ceea ce dorește.

Vă invit să vedeți mai departe, în viziunea sa personală, ductul vieții și activității celui care este – și sper că o să mai fie mulți ani, directorul Ilie-Victor Uzum (Ilie-Victor Barbu-Dittrich).

Cu drag și La mulți ani Ilie!

Bibliografie

Luca 2016 - **S.A. Luca, *Arheologii timpului lor – memorii, constatări, previziuni***, Editura Armanis și Editura Muzeului Național Brukenthal, Sibiu (2016)

Să-i dăm cuvântul sărbătoritului:

Autobiografie

Numele: UZUM – schimbat, în Germania în anul 1994, în BARBU-DITTRICH, prin preluarea oficială a numelui de familie al soției mele.

Prenumele: ILIE-VICTOR.

Data nașterii: 25 septembrie 1938 (zi de duminică). Dintr-o eroare a Oficiului Stării Civile, la înmatriculare, s-a consemnat ziua de 26 septembrie, adică luni, ziua anunțării nașterii.

Locul nașterii: Reșița, Banat, România.

Părinții: tatal: Victor Uzum, originar din Țerova, fost prim-maistru oțelar la Oțelăria specială UDR.

mama: Olimpia Uzum, născută Țeicu, casnică, originară din comuna Iidia, prima nepoata a Dr. Ion Țeicu, cunoscut ca „medicul săracilor“, bun prieten al poetului Octavian Goga și luptător pentru Marea Unire de la 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia.

Frați: o soră, Iconia Cornelia Uzum, născută la 27 martie 1940, decedată în 2003.

Situația familială: căsătorit în 18.08.1962 cu prof. Hella-Marlene Barbu-Dittrich, pe atunci ambii studenți ai Universității „Babeș-Bolyai“ din Cluj. Între 1967 și 1976 s-au născut cei 4 copii ai noștri.

Pregătirea școlară:

Școala primară: 1945-1949, Școala de Beton, Reșița;

Școala elementară: 1949-1952, Școala generală nr. 1 Reșița;
Studii liceale: 1952-1955, Liceul Mixt Reșița, cu bacalaureat.

Studii superioare:

1956-1959 – Facultatea de Științe Juridice, Universitatea București. Exmatriculat în anul 1959 pe motive politice, referitoare la tatăl meu, adevăratul motiv fiind refuzul meu de a colabora cu Securitatea, pentru a deveni spion și trădător al colegilor mei de facultate.

1961-1966 – Facultatea de Istorie-Filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai“ din Cluj, absolvită ca șef de promoție, cu nota 10 la Examenul de Stat și cu Diplomă de Merit.

Activitate profesională:

1966-1967 – Cercetător științific la Institutul de Istorie și Arheologie, Filiala Academiei Române, Cluj-Napoca;

1967, iunie, transfer, la propria solicitare, de la Institutul din Cluj la Muzeul orașenesc Reșița (Filiala de categoria IV-C a Muzeului regional Timișoara), din motive familiare stringente;

1967-1968, transferul la Muzeul Reșiței s-a produs la 15 iunie 1967, când am fost numit directorul Muzeului orașenesc Reșița.

În ianuarie 1968, după noua reformă teritorial-administrativă, a luat ființă județul Caraș-Severin, iar Reșița a devenit municipiu și reședința județului. Astfel, Muzeul orașului Reșița a devenit Muzeul de istorie al județului Caraș-Severin, independent de muzeul din Timișoara.

În luna martie 1968 am fost avansat într-o nouă funcție, devenind primul director al Muzeului Județean din Reșița, reîncadrarea instituției muzeale modificându-se abia la 7 martie 1974, după 7 ani de activitate și eforturi, când ni s-a comunicat promovarea directă din categoria IV-C, în categoria a II-a.

Îndeplinirea sarcinilor științifice asumate a beneficiat, în primul rând, de îndrumarea, chiar părintească, a marelui fiu al acestor meleaguri, regretatul savant și om, care a fost academicianul Constantin Daicoviciu. Alături de el ne-au sprijinit și alți regretați oameni de știință și arheologi, cum au fost Dr. Hadrain Daicoviciu, Dr. Nicolae Vlăsa (de la Muzeul de Istorie al Transilvaniei) sau Dr. Florea Mogoșanu și Dr. Vasile Boroneanț (de la Institutul de Istorie București).

Alături de aceștia în prim-plan prin competența, entuziasmul și sprijinul de care am beneficiat, ori de câte ori a fost necesar, evidențiez, în prim-plan pe Dr. Gheorghe Lazarovici, de asemenea fiu al meleagurilor bănățene, pe prof.univ.dr. Dumitru Protase, dr. Nicolae Gudea, dr. Stefan Matei și pe Eugen Jaroslavski (de la Institutul de Arheologie și de la Muzeul Transilvaniei din Cluj-Napoca).

1969-1977. Muzeul Județean din Reșița a sprijinit înființarea unor secții externe, reprezentative pentru anumite zone ale județului sau pentru un anumit domeniu de activitate social-economică.

În 1969 a fost creat la Gornea, com. Sichevița, primul muzeu sătesc din județul Caraș-Severin. În anii următori au fost înființate mai multe unități muzeale:

Expoziția permanentă de istorie a stațiunii Băile Herculane (1971); Expoziția permanentă de istorie a culturii cărășene – în sediul celui mai vechi teatru din România, la Oravița (expoziția creată în 1969 a fost reorganizată în anii 1973 și 1982); Expoziția permanentă de istorie a mineritului carbonifer, la Anina (1976); Expoziția permanentă a dezvoltării istorice pe teritoriul Clisurii, la Moldova Nouă (1977);

1967-1990. Inițierea unor ample săpături sistematice, săpături de verificare sau sondaje, întreprinse în peste 120 de campanii arheologice pe întreg teritoriul județean, în Valea Dunării (la Gornea, Coronini (Pescari), Pojejena, Moldova Nouă și Berzasca), apoi la Ilidia, Turnu-Ruieni, Mehadia, Berzovia, Bocșa, Surduc, Cuptoare – Cornea, Dalboșeț, Lăpușnicel, Reșița și altele. Acestea au impus, încă din 1971, inaugurarea primului număr al publicației „Banatica” – Culegere științifică de materiale și studii referitoare la arheologia și istoria județului Caraș-Severin;

1971-1990. Am îndeplinit funcția de redactor-resposabil pentru revista „Banatica”, fiind și secretar de redacție a „Caietelor Banatica”, apărute în număr de 5 volume;

1974-1990. În 1974 am fost numit și conducătorul Oficiului pentru monumentele istorice și patrimoniul național din județul Caraș-Severin;

1976-1990. Membru al Comisiei Naționale pentru cercetările arheologice de pe teritoriul României;

1978-1991. Cooptat în secțiunea română a ICOM (în cadrul UNESCO);

1990. Emigrare în Germania împreună cu familia;

1990-1991. Curs de limba germană la „Goethe Institut” München;

1991-1993. Cursurile de management, asistent pentru Europa de est, la IOW din München în cadrul cărora am efectuat o practică de 6 luni la Süd-Ost Europa Institut din München;

1993. Absolvirea cursului cu o lucrare finală intitulată: „Primele colonizări germane în Banat și influența lor asupra industrializării timpurii pe teritoriul sud-vestic al României de azi”;

1994-1999. Participare la săpăturile arheologice organizate de filiala Ingolsadt a direcției pentru ocrotirea monumentelor istorice din Bavaria „Bayerische Denkmalpflege”.

List of publications/Lista publicațiilor

1963

- **I. Uzum**, *Făurirea statului național unitar român*, în „Siderurgistul”, 199, Reșița, 1 decembrie 1963, p. 1-2;

1867

Carte

- **I. Uzum**, (colab. M.M. Deleanu). *Omagiu lui Tiberiu Bottlik*, Reșița, 1967.

1969

- **I. Uzum**, *Vestigiile arheologice din perioada desfășurării procesului de romanizare pe teritoriul județului Caraș-Severin*, în „Caraș-Severinul”, august 1969, p. 5-6;
- **I. Uzum**, *Incursiune în istoria județului*, în „Siderurgistul”, 217, Reșița, 10 aprilie 1969, p. 4;
- **I. Uzum**, *Ce ne relevă cercetările de la cetatea Ilidia*, în „Flamura”, XVII, 1967, 13 septembrie 1969, p. 2;
- **I. Uzum**, *Grundstein vor zweihundert Jahren gelegt. Aus der Geschichte des Banater Hüttenwerken*, în NW, 6396, 26 noiembrie 1969, p. 2;
- **I. Uzum**, *Durch Jahrhunderte* (interviu), în Neue Banater Zeitung, 2213, Timișoara, 26 decembrie 1969;

1970

- **I. Uzum**, *Villa rustica de la Dalboșeș*, în „Flamura”, XVIII, 4 ianuarie 1970, p. 2;
- **I. Uzum**, (colab. N. Gudea), *Anonima cetate de la Pojejena*, în „Flamura”, XVIII, 1838, 10 octombrie 1970, p. 2;
- **I. Uzum**, *Muzeul din Herculane*, în „Flamura”, XVIII, 1843, 16 octombrie 1970, p. 2;
- **I. Uzum**, *Reschitza 200* (interviu), în „Neue Banater Zeitung”, 2512, Timișoara, 17 decembrie 1970, p. 2;
- **I. Uzum**, *Schiță a istoriei județului Caraș-Severin*, în „Blätter der Geschichte”, decembrie 1970;

1971

Carte

- **I. Uzum**, (colab., colectiv). 200 de ani de construcții de mașini la Reșița (cap.: „Despre istoria societății omenești și tradițiile mineritului și metalurgiei pe teritoriul microregiunii Reșița”, p. 21-51), Reșița, 1971.

Articole studii, interviuri

- **I. Uzum**, *Preocupări actuale la muzeul județean* (interviu), în „Flamura”, XIX, 2029, 23 mai 1971, p. 2;
- **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici), *Așezarea feudală Ilidia în lumina izvoarelor scrise*, în „Banatica”, I, 1971, p. 157-162;
- **I. Uzum**, (colab. E. Chirilă; N. Gudea), *Tezaurul monetar de la Caransebeș, sec. XV-XVIII*, în „Banatica”, I, 1971, p. 179-196;

1972

- **I. Uzum**, *Trakischer Ritter und Mochöfen* (interviu), în „Neue Banater Zeitung”, 2910, Timișoara, 23 martie 1972, p. 2;
- **I. Uzum**, *Pământul – acest posesor al tainelor* (interviu), în „Flamura”, XX, 2343, 27 mai 1972, p. 2;
- **I. Uzum**, *Date noi asupra bisericii și fortificației de la Ilidia*, în „ActaMN”, IX, 1972, p. 555-559;

1973

- **I. Uzum**, (colab. N. Gudea), *Castrul roman de la Pojejena. Săpăturile arheologice din anul 1970*, în „Banatica”, II, 1973, p. 85-96;
- **I. Uzum**, *Cimitirul medieval de la Gornea-Țircheviște*, în „Banatica”, II, 1973, p. 131-140;
- **I. Uzum**, (colab. Șt. Matei), *Cetatea de la Pescari*, în „Banatica”, II, 1973, p. 141-156;
- **I. Uzum**, (colab. D. Mihail), *Din corespondența generalului Traian Doda cu Vicențiu Babeș*. în „Banatica”, II, 1973, p. 219-233;
- **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici; I. Dragomir), *Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea și Sichevița*, în „Banatica”, II, 1973, p. 403-416;
- **I. Uzum**, *O viață științifică pilduitoare: Constantin Daicoviciu*, în „Flamura”, XXI, 2771, 13 octombrie 1973; p. 2;

1974

- **I. Uzum**, *Bordeie feudale descoperite la Gornea, jud. Caraș-Severin*, în „Crisia”, 1974, p. 39-42;
- **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici), *Descoperiri arheologice prefeudale și feudale timpurii în zona superioară a Clisurii*, în „Crisia”, 1974;
- **I. Uzum**, *Două cimitire feudale timpurii la Gornea și Pojejena, jud. Caraș-Severin*, în „Tibiscus”, III, Timișoara, 1974, p. 159-164;

1977

- **I. Uzum**, *Locuirea feudală timpurie de la Gornea-Țărmuri*, în „Banatica”, IV, 1977, p. 215-222;
- **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici și M. Gumă), *Gornea-Liucova*, în „Banatica”, IV, 1977, p. 433;
- **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici), *Cuptoare-Sfogea*, în „Banatica”, IV, 1977, p. 434;
- **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici). *Ilidia-Oblița*, în „Banatica”, IV, 1977, p. 437;
- **I. Uzum**, *Dovezile arheologice ale continuității daco-romane și române în județul Caraș-Severin*, în „Zilele culturii la Reșița”, (caiet-program), 1977;
- **I. Uzum**, *Scurt istoric al localității Soșdea* (articol solicitat de ME, noiembrie 1977);
- **I. Uzum**, *Centenarul proclamării independenței de stat a României*, în „Flamura”, XXIX, 24 aprilie 1977, p. 2;

1978

Carte

- **I. Uzum**, (colab. colectiv). *Comori arheologice în regiunea Porțile de Fier*, București, 1978, p. 239-243, 249-253.

Articole studii, interviuri

- **I. Uzum**, N. Gudea. *Gornea. Așezări din epoca romană și romană târzie*, (recenzie). „Flamura”, XXX, 3133, 10 ianuarie 1978, p. 2;
- **I. Uzum**, *Cunoașterea istoriei*, „Semenicul”, 6, Reșița, ianuarie 1978, p. 12;

- **I. Uzum**, *O permanență a istoriei poporului: lupta pentru unitate națională*; „Flamura”, XXX, 3177, 10 octombrie 1978, p. 2;
- **I. Uzum**, *Românii din Clisura de Sus în perioada prefeudală și feudală timpurie*, „Caraș-Severinul”, martie 1978, p. 6;
- **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Cuptorul de ars ceramică descoperit în așezarea feudală timpurie de la Gornea-Țărmuri*, „ActaMN”, XV, 1978, p. 295-305;
- **I. Uzum**, (colab. M. Davidescu). *Zona Porțile de Fier în timpul feudalismului*, „Comori arheologice în regiunea Porțile de Fier”, (catalog), București-Belgrad, 1978, p. 3-6;

1979

- **I. Uzum**, *Depozitul de podoabe medievale de la Macoviște*. „Flamura”, XXXI, 3208, 15 mai 1979, p. 2;
- **I. Uzum**, *Die Rumänen der Clisura Dunării zwischen den 6.-und 142 Jahrhundert – geschichtlich-archäologische Betrachtungen*, „Banatica”, V, 1979, p. 215-224.
- **I. Uzum**, *Așezarea feudală timpurie de la Moldova Veche-Rit, jud. Caraș-Severin*, „Banatica”, V, 1979, p. 225-254;
- **I. Uzum**, *Săpăturile arheologice de la ilidia, comuna Ciclova Română, Campania 1978*, „Materiale și cercetări arheologice la a XIII-a Sesiune anuală de rapoarte”, Oradea, 1979, p. 387-389;
- **I. Uzum**, (colab. colectiv). *Raport preliminar de cercetare arheologică la Gornea-Liubcova*, „Materiale și cercetări arheologice la a XIII-a Sesiune anuală de Rapoarte”, Oradea, 1979, p. 391-392;
- **I. Uzum**, (colab. M. Gumă). *Arcidava*, „Rumänien, Blätter der Geschichte”, I-V Jahrgang, 1979, p. 63-67;

1980

- **I. Uzum**, *Continuitate și permanență în spațiul sud-vestic al României*, „Flamura”, XXXII, 3265, 10 iunie 1980, p. 1, 3;
- **I. Uzum**, *Considerații istorico-arheologice cu privire la așezările autohtone din Clisura Dunării între sec. VI-XIV*, „Drobeta”, IV, Drobeta-Turnu Severin, 1980, p. 125-139;

1981

Carte

- **I. Uzum**, (colab. colectiv). *Caraș-Severin. Monografie (Județele patriei)*, p. 52-74, 305-309, Timișoara, 1981.

Articole studii, interviuri

- **I. Uzum**, *Necropola feudală timpurie de la Gornea-Căunița de Sus, jud. Caraș-Severin*, „Banatica”, VI, 1981, p. 181-210;
- **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Cercetările arheologice de la Ciclova Română, jud. Caraș-Severin*, „Banatica”, VI, 1981, p. 211-216;
- **I. Uzum**, (colab. C. Pop). *Un bronz roman de la Gornea-Zomonițe*, „Banatica”, VI, 1981, p. 137-140;

- **I. Uzum**, *Patrimoniul istoric și cultural în Caraș-Severin*, „Caraș-Severinul” (monografie), București, 1981, p. 52-74 și 305-309.

1983

- **I. Uzum**, *Așezările medievale de la Gornea-Zomonite, com Sichevița, jud. Caraș-Severin*, „Banatica”, VII, 1983, p. 249;

- **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Precizări de ordin cronologic și considerații istorice în legătură cu monumentul de arhitectură feudală de la Reșița-Ogășele*, „Banatica”, VII, 1983, p. 297;

- **I. Uzum**, *Un tezaur de podoabe medievale descoperit la Macoviște, com. Ciuchici, jud. Caraș-Severin*, „ActaMN”, XX, 1983, p. 509-519;

1985

- **I. Uzum**, *Pagini mereu vii în istoria patriei* (interviu), „Flamura”, XXXVII, 29 ianuarie 1985, p. 2;

- **I. Uzum**, *Căi și perspective în valorificarea patrimoniului de istorie a tehnicii din județul Caraș-Severin*, „Banatica”, VIII, 1985, p. 415-436;

1986

- **I. Uzum**, *Românii bănățeni în vremea lui Mircea cel Bătrîn*, „Flamura”, XXXVIII, 3593, 23 septembrie 1986, p. 2;

1987

Carte

- **I. Uzum**, *Podoabe medievale descoperite pe teritoriul județului Caraș-Severin* (pliant), Reșița, 1987 (ilustrații foto I. Voina);

Articole studii, interviuri

- **I. Uzum**, *Pași spre noul Muzeu de Istorie*, „Permanențe reșițene” (caiet program), la Zilele culturii la Reșița, noiembrie 1987, p. 4 și 13;

- **I. Uzum**, *Considerații pe marginea cercetărilor din anii 1983-1985 în necropola feudală timpurie de la Cuptoare-Sfogea*, „Banatica”, IX, 1987, p. 281-313;

1988

Carte

- **I. Uzum**, (colab. R. Gräf). *Harta turistică a județului Caraș-Severin* („Cadrul istoric”), București, 1988;

Articole studii, interviuri

- **I. Uzum**, *Ilidia – o reședință puțin cunoscută a cnezilor români din sudul Banatului*, „Revista Muzeelor”, 2, 1988, p. 39-44;

- **I. Uzum**, *Tradiții muzeistice în județul Caraș-Severin și începuturile activității muzeului reșițean*, „Banatica”, X, 1989;

- **I. Uzum**, *Mărturii arheologice de civilizație veche românească descoperite în satul Gornea-Cămuța de Sus*, „Banatica”, 10, 1990, p. 205;

- **I. Uzum**, *Aplicarea prevederilor legale, o condiție esențială în desfășurarea activității de conservare-restaurare a monumentelor*, „Revista Muzeelor”, Monumente Istorice și Artă, 1, 1989, p. 18-19.

B. Comunicări netipărite

1. **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici) Așezarea Vihča A de la Gornea. „Sesiunea de rapoarte a Muzeelor”, București, aprilie 1969.
2. **I. Uzum**, *Eftimie Murgu*. Simp. „Un erou al istoriei naționale: Eftimie Murgu”, Reșița, mai 1970.
3. **I. Uzum**, *Așezarea feudală Ilidia în lumina cercetărilor arheologice din vara anului 1969*. „Sesiunea de comunicări științifice a muzeelor”, București. 2-5 decembrie 1970.
4. **I. Uzum**, *Dezvoltarea economică și socială a orașului Reșița în contextul dezvoltării industriale*. Sșt. „Reșița – file de istorie”, Reșița, 14 septembrie 1971.
5. **I. Uzum**, *Aspecte din activitatea științifică a istoricului rudărean dr. Ion Sîrbu*. Simp. „Personalități progresiste ale vieții culturale și științifice, politice și militare din jud. Caraș-Severin”, Reșița, 15 noiembrie 1973.
6. **I. Uzum**, *Desăvârșirea unității naționale, rezultatul evoluției istorice seculare a poporului român*. Simp. „Unirea – piatră de temelie a istoriei poporului român”, Reșița, 24 ianuarie 1974.
7. **I. Uzum**, *Dezvoltarea cercetărilor arheologice în județul Caraș-Severin și rezultatele obținute de-a lungul celor trei decenii de la Eliberare*. Ses. Jubiliară, Reșița, 13-17 august 1974.
8. **I. Uzum**, (colab. Șt. Matei). *Raport preliminar privind cercetarea arheologică a donjonului de la Turnu Ruieni, jud. Caraș-Severin*. „A XII-a SARCA”, București. 22-23 aprilie 1977.
9. **I. Uzum**, *Descoperiri prefeudale și feudale timpurii în sudul Banatului (stadiul actual al cercetărilor)*. Sșt. IBIN, Reșița, 26 octombrie 1977.
10. **I. Uzum**, *Raporturi între sudul Banatului și Imperiul Bizantin în lumina descoperirilor arheologice și numismatice, sec. VIII-XIV*. Sesiunea de istorie Cluj-Napoca, 26-27 mai 1978.
11. **I. Uzum**, *Inventarul funerar din necropola feudală timpurie de la Cuptoare-Sfogea*. Sșt. MedAmb, 5- 6 iunie 1978.
12. **I. Uzum**, (colab. Gh. Lazarovici). *Necropola feudală timpurie de pe teritoriul localității Gornea-Căunița de Sus, jud. Caraș-Severin*.
13. **I. Uzum**, (colab. M. Gumă, D. Țeicu). *Necropola feudală timpurie de la Cuptoare-Sfogea, jud. Caraș-Severin*. „A XIII-a SARCA”. Oradea, 9-11 martie, 1979.
14. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Necropola medievală de la Ilidia-Oblița*, Simp. IMCD, 18 – 19 martie 1979.
15. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Noi descoperiri arheologice la Ilidia-Oblița și Cetatea Beiuului, jud. Caraș-Severin: Sșt. IBIN, Reșița, 25 octombrie, 1979*.
16. **I. Uzum**, (colab. Șt. Matei; D. Țeicu). *Șantierul arheologic Ilidia, jud. Caraș-Severin*. „A XIV-a SARCA”, Tulcea, 20-23 martie 1980.

17. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu; Șt. Matei). *Noi descoperiri feudale timpurii la Ilidia-Oblița*. Simp. IMCD, 29-30 martie 1980.
18. **I. Uzum**, *Bizanțul și Banatul de Sud în lumina izvoarelor scrise și a descoperirilor arheologice (sec. IX-XIV)*. Sșt. ConMul, Cluj-Napoca, 27 mai 1980.
19. **I. Uzum**, *Continuitatea românilor bănățeni de-a lungul evului mediu*. Sim. „Tradiție istorică și contemporaneitate”, Bocșa, 2 iunie 1980.
20. **I. Uzum**, (colab. Șt. Matei). *Complexul arheologic medieval de la Ilidia, lumina izvoarelor scrise și a cercetărilor arheologice*. Sșt. „2050”, Reșița, 9 iunie 1980.
21. **I. Uzum**, (colab. D. Bălănescu). *Noi descoperiri monetare din perioada feudală timpurie de pe teritoriul jud. Caraș-Severin*. Simp. „2050”, Timișoara, 12 octombrie 1980.
22. **I. Uzum**, *Mărturiile continuității autohtone din Clisura de Sus între secolele IV-XI* Simp. MIVD, Moldova Nouă, 4 noiembrie 1980.
23. **I. Uzum**, *Continuitatea populației autohtone în sudul Banatului între secolele V-VIII e.n.* Sșt. „Origini și continuitate autohtonă în sud-vestul României”, Băile Herculane, 27-28 noiembrie 1980.
24. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Noi contribuții la cercetarea cimitirului medieval de la Cuptoare-Sfogeia*. Simp. „Veacuri de istorie pe meleagurile Crainei și Mehadieii”, Cuptoare, 6 aprilie 1981.
25. **I. Uzum**, *Contribuții arheologice la cercetarea necropolelor medievale din sudul Banatului*. Sșt. ConMul, Cluj-Napoca, 27-29 mai 1981.
26. **I. Uzum**, *Dovezi arheologice despre continuitatea românilor pe teritoriul Banatului în secolele VIII-XIII*. Sșt. IBIN, Reșița, 26 octombrie 1981.
27. (colab. M. Barbu; Al. Rădulescu). *Contribuția arheologiei la definirea etnicului comunității românești din sud-vestul României în secolele VIII-XIII*. Dezst. „Societatea românească în secolele VIII-XIII – unitate, continuitate, progres”, Băile Herculane, 26-29 noiembrie 1981.
28. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Așezările prefeudale și feudale timpurii din sec. VIII-XIII de la Gornea și Moldova Veche, jud. Caraș-Severin*.
29. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Șantierul arheologic Valea Carașului, punctul „Funii”, Ilidia, jud. Caraș-Severin*.
30. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu; O. Bozu). *Necropola feudală timpurie de la Cuptoare-Cornea, jud. Caraș-Severin*. „A XVI-a SARCA”, Vaslui 25-28 martie 1982.
31. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu): *Mărturii ale civilizației românești timpurii în zona Cuptoare*. Simp. „Momente și personalități marcante din istoria Crainei și Mehadieii”, Cuptoare, 7 mai 1982.
32. **I. Uzum**, *Așezări și fortificații în Banat, sec. XIII-XV*. Sșt. „Formarea statelor feudale românești de sine stătătoare”, Drobeta Turnu-Severin, 20-22 mai 1982.

33. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Considerații pe marginea datării necropolelor feudale timpurii de la Gornea*. Simp. „Mărturii ale permanenței poporului român în vatra localităților Gornea, Sichevița”, Gornea, 4 septembrie 1982.
34. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Noi mărturii de cultură și civilizație medievală românească descoperite în campania arheologică 1982*. Simp. IBIN, Reșița, 20 octombrie 1982.
35. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Lucrările de cercetare și conservare-restaurare efectuate la complexul de monumente feudale timpurii de la Ilidia, jud. Caraș-Severin*. „A XVIII-a SARCA”, Ploiești, 24-25 martie 1983.
36. **I. Uzum**, *Podoabe medievale descoperite în necropole feudale din sudul Banatului*. Sșt. „Istorie culturală românească – pagini bănățene”, Reșița, 20-21 mai 1983.
37. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Noi date cu privire la cercetarea necropolei medievale de la Cuptoare-Sfogea*. Simp. „Momente din istoria Crainei și Mehadiiei”, Cuptoare, 20 iulie 1983.
38. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu). *Noi descoperiri medievale pe teritoriul județului Caraș-Severin*. Simp. IBIN, Reșița, 28 octombrie 1983.
39. *15 ani de cercetări arheologice în Valea Dunării*. Simp. MIVD, Moldova Nouă, 20-22 septembrie 1984.
40. **I. Uzum**, (colab. M. Gumă; O. Bozu). *Coordonatele cercetării arheologice pe teritoriul județului Caraș-Severin în ultimele două decenii*. Simp., Reșița, 22 octombrie 1984.
41. **I. Uzum**, *Obiectivele cercetării arheologice pe teritoriul județului Caraș-Severin în anii 1982-1984*. Simp. „Civilizație, permanență și continuitate în vestul României”, Băile Herculane, 12-14 decembrie 1984.
42. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu; G. El Susi; Șt. Matei). *Așezarea medievală de la Ilidia, jud. Caraș-Severin*. „A XX-a SARCA”, Deva, 21-22 martie 1986.
43. **I. Uzum**, *Continuitatea autohtonă pe teritoriul fostei provincii Dacia Romană în concepția savantului Constantin Daicoviciu*. Simp. IMCD, 30-31 mai 1986.
44. **I. Uzum**, *Cercetarea mileniului I în sud-vestul României*. Simp. „Descoperiri arheologice din vestul României în secolele al III-XI-lea”, Timișoara, 10 iunie 1986.
45. **I. Uzum**, *Douăzeci și cinci de ani de cercetare arheologică al Muzeului Județean Reșița. Orientări și perspective*. Col. Interjud. „Realități și priorități arheologice din sud-vestul României în lumina cercetărilor efectuate în anul 1986”, Reșița, 12-13 februarie 1987.
46. **I. Uzum**, (colab. D. Țeicu; Șt. Matei). *Așezările feudale timpurii de la Ilidia, jud. Caraș-Severin*. „A XXI-a SARCA”, Timișoara 24-26 aprilie 1987.
47. **I. Uzum**, *Descoperiri arheologice recente privind istoria poporului român, în primele veacuri ale mileniului II e.n*. Simp. „Permanență și continuitate de civilizație românească în sud-vestul României, în lumina descoperirilor arheologice”, Buziaș, 10 martie 1989.

A retrospective look The prehistoric doctoral school from Sibiu

Sabin Adrian Luca¹

17 years ago, I started a project that lives up today: the ancient history and archaeology scientific magazine *Acta Terrae Septemcastrensis* and the *Bibliotheca Septemcastrensis* series of scientific volumes.

Thus, we wanted to pay tribute to both Romanian and German research, both of which have a greater interest in knowing the historical and archaeological realities of Transylvania, the historical province of Romania, which today celebrates the Great Union, the formation of the Romanian national unitary state.

But, of course, research on the subject has another speed of development and another way of evolution. So the basic pillar is – undoubtedly – the foundation of university institutions and research institutes.

About this process I want to say a few words, now, when needed. I, being raised at the „Babeş-Bolyai” University of Cluj-Napoca, saw that a researcher is developing both through the courses and seminars related to them, as well as by direct reading and practice in the profession that chooses. In new times in Romania it was necessary to add a single extra step – institutionalized – to historical-archaeological education, direct practice, archaeological-school sites. Not that it would not have been before! They were not – but – institutionalized. Thus, the teacher or the manager of the site did voluntary practice with the students, without passing it on the curriculum and – consequently – unpaid with a note. That’s how we grew up..... I tried to restore this step, together with my colleagues, and realized in Sibiu a real school of practical archaeology.

I can only list my sites, because my colleagues can do it – in their turn – when they see fit.

First large yard with hundreds of students in practice were Orăştia (Luca 1997; Luca and Pinter 2001) and Turdaş (Hunedoara county) (Luca 2001; Luca 2018). I have taken care that their results have been processed in time and published, to give additional impetus to the thoughts and wishes of those who grew up there.

Then followed the Cauce cave (Luca *et al* 2004; Luca *et al* 2004 – most collaborators on the cover were our students), Hunedoara (Luca 1999) and Roşcani (Luca 2003), all in Hunedoara county and Miercurea Sibiului (Sibiu county) (here was not a monography, but several PhD theses of our collaborators and students). With this stage I tried to boost, as much as possible, the team members by promoting

---

¹ ¹ Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro, sabinadrian.luca@brukenthal.ro

them on the cover, recognizing them – so – the work done (anonymous, often, for others, but very important to me). That is why – many of them – were as nominal contributors on the watch page of my papers.

Another stage, semi-didactic was, at the same time, the writing and publishing of archaeological repertoires, as a moment of synthesis and modeling of data banks in some micro-regions of Romania. These tools have also helped and help students in their their undergraduate, master and doctoral work (Luca 2010; Luca 2016; Luca and Gudea 2010).

We came to the magic word, the one I wanted – in fact – to refer to in this short recapitulation: doctorate. Of course today and the post-doctorate and the university or research career are linked to it. For all things to sit in Sibiu, I actively participated in establishment of the Doctoral School from here. I thought stability should be sustained through continuity and balance. That is exactly why I used – at least in my case – a standard team and very rarely changed by teachers. These are: prof.univ.dr. Gheorghe Lazarovici, prof.univ.dr. Nicolae Ursulescu and prof.univ.dr. Marin Cîrciumaru. These helped me – first of all – but also my PhD students to complete the proposed work. Moreover, they helped me to perfect myself in this kind of activity, also by participating in the speeches from the PhD students groups, through specialized papers. *So a team of research teams was formed.* I think I have to thank them somehow and want to do it, starting today, by presenting each one, as I see fit to do.

To eliminate any doubt I will make it alphabetically: professor MARIN CÎRCIUMARU, professor GHEORGHE LAZAROVICI and professor NICOLAE URSULESCU.

I have to mention that in the next number we will honor two other prehistoric colleagues: researcher I MAGDA LAZAROVICI and assistant professor MARIUS CIUTA for their contribution to the formation of this school.

O privire retrospectivă Școala doctorală preistorică de la Sibiu

Acum 17 ani porneam un proiect care trăiește până astăzi: revista științifică de istorie veche și arheologie *Acta Terrae Septemcastrensis* și seria de volume științifice *Bibliotheca Septemcastrensis*.

Astfel că doream să aducem un omagiu atât cercetării românești, cât și celei germane, ambele aducând un mai mare interes asupra cunoașterii realităților istorice

și arheologice din Transilvania, provincie istorică a României care astăzi sărbătorește Unirea cea Mare, formarea statului unitar național român.

Dar, desigur că cercetarea fundamentală are un alt ritm de dezvoltare și o altă modalitate de evoluție. Astfel că pilonul de bază este – fără îndoială – punerea bazelor unor instituții universitare și a unor institute de cercetare.

Despre acest proces doresc să spun câteva cuvinte, acum, când este nevoie. Eu, fiind crescut în școala Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, am văzut că un cercetător se dezvoltă atât prin cursurile și seminariile legate de acestea, cât și prin lectură și practică directă în meseria care și-o alege. În vremurile nou-venite în România era cazul să se adauge o singură treaptă în plus – instituționalizat – la învățământul istorico-arheologic, practica directă, șantierele arheologice-școală. Nu că nu ar fi fost mai înainte! Nu erau – însă – instituționalizate. Astfel că, profesorul sau conducătorul șantierului făcea practica cu studenții benevol, fără a fi trecută aceasta în planul de învățământ și – în consecință – nerăsplătită cu notă. Așa am crescut noi..... Am încercat să refac acest pas, împreună cu colegii mei, și am realizat la Sibiu o adevărată școală de arheologie practică.

Pot să enumăr doar șantierele mele, deoarece colegii mei pot să o facă – la rândul lor –, când consideră de cuviință.

Primele șantiere de mari dimensiuni, cu sute de studenți în practică au fost Orăștia (Luca 1997; Luca și Pinter 2001) și Turdașul (județul Hunedoara) (Luca 2001; Luca 2018). Am avut grijă ca rezultatele acestora să fie prelucrate la timp și publicate, tocmai pentru a da avânt suplimentar gândurilor și dorințelor celor care creșteau acolo.

Mai apoi a urmat Peștera Cauce (Luca *et al* 2004; Luca *et al* 2004 – majoritatea colaboratorilor de pe copertă ne-au fost studenți), Hunedoara (Luca 1999) și Roșcaniul (Luca 2003), toate în județul Hunedoara și Miercurea Sibiului (județul Sibiu) (aici nu s-a creat o monografie, ci mai multe teze de doctorat ale colaboratorilor noștri, foști studenți). O dată cu această etapă am încercat să impulsionez, cât mai puternic, membrii echipelor, promovându-i pe copertă, recunoscându-le – astfel – munca depusă (anonimă, de multe ori, pentru alții, dar foarte importantă pentru mine). Tocmai de aceea au fost trecuți – mulți dintre ei – ca și contributory nominali pe pagina de gardă a lucrărilor mele.

Încă o etapă, semi-didactică a fost, în tot acest timp, cea de redactare și publicare a repertoriilor arheologice, ca un moment de sinteză și model de realizare a băncilor de date din anumite microregiuni ale României. Aceste instrumente de lucru au ajutat și ajută și studenții în alcătuirea lucrărilor de licență, master și doctorat (Luca 2010; Luca 2016; Luca și Gudea 2010).

Am ajuns la cuvântul magic, cel la care doream – de fapt – să mă raportez în această scurtă recapitulare: doctorat. Sigur că astăzi se leagă de acesta și cuvântul post-doctorat și cel de carieră universitară sau de cercetare. Pentru ca toate lucrurile

să se așeze la Sibiu am participat activ și la constituirea Școlii doctorale de aici. M-am gândit că stabilitatea trebuie susținută prin continuitate și echilibru. Tocmai de aceea am folosit – cel puțin în cazul meu – o echipă standard și schimbată foarte rar de profesori. Aceștia sunt: prof.univ.dr. Gheorghe Lazarvici, prof.univ.dr. Nicolae Ursulescu și prof.univ.dr. Marin Cîrciumaru. Domniile lor m-au ajutat – în primul rând pe mine –, dar și pe doctoranzii mei, pentru a duce la bun sfârșit lucrările propuse. Mai mult, m-au ajutat să mă perfecționez în acest fel de activitate participând și la susținerile din grupele de doctoranzi ale domniilor lor, prin referate de specialitate. *Astfel că s-a format o echipă formatoare de echipe de cercetare.* Consider că trebuie să le mulțumesc cumva și doresc să o fac, de astăzi începând, prin câte o prezentare a fiecăruia, așa cum consider de cuviință că trebuie să o fac.

Pentru a elimina orice urmă de îndoială o voi face alfabetic: profesor universitar doctor emerit MARIN CÎRCIUMARU, profesor universitar doctor GHEORGHE LAZAROVICI și profesor universitar doctor emerit NICOLAE URSULESCU.

Trebuie să menționez faptul că în numărul viitor vom onora alți doi colegi – preistoricieni desăvârșiți: cercetător științific I MAGDA LAZAROVICI și conferențiar universitar doctor MARIUS CIUȚĂ pentru contribuția lor desăvârșită la formarea acestei școli.

Bibliography

- Luca 1997 - **S.A. Luca, *Așezări neolitice pe valea Mureșului (I). Habitatul turdășean de la Orăștie-Dealul Pemilor (punct X₂)***, în *Bibliotheca Musei Apulensis* 4 (1997), Editura Altip, Alba Iulia.
- Luca 1999 - **S.A. Luca, *Contribuții la istoria veche a Hunedoarei. Săpăturile arheologice sistematice din Grădina Castelului – campaniile anilor 1996-1998*** –, în *Bibliotheca Archaeologica et Historica Corvinensis* 1 (1999), Hunedoara.
- Luca 2001 - **S.A. Luca, *Așezări neolitice pe valea Mureșului (II). Noi cercetări arheologice la Turdaș-Luncă. I. Campaniile anilor 1992-1995***, în *Bibliotheca Musei Apulensis* 17 (2001), Editura Economică, București.
- Luca 2003 - **S.A. Luca, *Roșcani. Cercetări arheologice***, Editura Emia, Deva (2003).
- Luca et al 2004 - **S.A. Luca, C.C. Roman, D. Diaconescu, *Cercetări arheologice în Peștera Cauce***, volumul 1, în *Bibliotheca Septemcastrensis*, 4 (2004), Editura Economică, Sibiu.
- Luca et al 2005 - **S.A. Luca, C.C. Roman, D. Diaconescu, H. Ciugudean, G. El Susi, C. Beldiman, *Cercetări arheologice în Peștera Cauce***,

- volumul 2, în *Bibliotheca Septemcastrensis* 5 (2005), Editura Economică, Sibiu.
- Luca 2008 - **S.A. Luca**, *Repertoriul arheologic al județului Hunedoara – ediția a doua*, în *Bibliotheca Brukenthal* 26 (2008), Editura Altip, Alba Iulia.
- Luca 2010 - **S.A. Luca**, *Repertoriul arheologic al Banatului – ediția a doua*, în *Bibliotheca Brukenthal* 46 (2010), Editura Altip, Sibiu.
- Luca 2016 - **S.A. Luca**, *Arheologii timpului lor – memorii, constatări, previziuni*, Editura Armanis și Editura Muzeului Național Brukenthal, Sibiu (2016)
- Luca 2018 - **S.A. Luca**, *Așezări neolitice pe valea Mureșului (II). Noi cercetări arheologice la Turdaș-Luncă. II. Campaniile anilor 1996-1998*, în *Bibliotheca Septemcastrensis* 26 (2018), Editura Universității „Lucian Blaga”, Sibiu.
- Luca și Gudea 2010 - **S.A. Luca**, **N. Gudea**, *Repertoriul arheologic al județului Sălaj*, în *Bibliotheca Brukenthal* 45 (2010), Editura Altip, Sibiu.
- Luca și Pinter 2001 - **S.A. Luca**, **Z.K. Pinter**, *Der Böhmerberg bei Broos / Orăștie. Eine archäologische Monographie*, în *Bibliotheca Musei Apulensis* 16 (2001), Editura Universității „Lucian Blaga” Sibiu.

References to Prof. univ. emeritus dr. Marin Cîrciumaru An eminent romanian scholar

Sabin Adrian Luca¹

Professor Emerit of „Valahia” University from Târgoviște, Marin Cîrciumaru is one of the electors who cuilt this school. I have written a few thing about his reign not long ago (Luca 2016, in the bibliographic list above). I do not want to repeat what has been said, so we will explore details of the formation and evolution of an HUMAN. Rarely, The HUMAN intermingles directly with the TEACHER in the way the one we are talking about now.

Marin Cîrciumaru was born in October 26, 1941, Gura Padini, Olt county. His studies were as follows: I-IV grade at Gura Padini primary school (1948-1952); grades V-XI at Corabia high school, Olt county (1952-1959); Faculty of Geology and Geography of the University of Bucharest (1962-1967).

He became a doctor in geography in 1979 and scientific leader in History – Archaeology doctorate, from 1999.

Of course – even if it is difficult for today’s people to understand – the military service is carried out between 1959-1961 in Someșeni-Cluj.

Later (1967-1970) became Scientific Researcher at the Academy center in Craiova. His research career is completed (1970-1993) when becomes Principal Scientific Researcher at the Institute of Archaeology „Vasile Pârvan” of the Romanian Academy. Between 1992-1997 worked as lecturer at „Valahia” University from Târgoviște, and between 1997-2006 as professor at the same University. Between 1998-2000 was the pro-decane of the Faculty of Humanities Sciences, and between 2000-2002 Dean of the Faculty of Humanities Sciences from the same institution. Years 2002-2008 are those in which he is Prorector in the same place. In 2005-2007 he is a guest professor at the University of Bordeaux I (France), in 2006-2007 he is an invited professor at the University of Liège, in 2008-2010 is a guest professor of the Instituto Politecnico de Tomar (Portugal) and, in this long time, he is also Diredtor of the Research Center „Prehistory, interdisciplinary archaeology and conservation of mobile and imobile cultural heritage” type C (2001-2005) and type B from 2.06.2005 until 2012. Finally, between 2008-2010 is Director of the Doctoral school of „Valahia” University of Târgoviște;

Specializations and scholarships abroad are numerous and important: The Scholaship of the Institute of Archaeology in London, in 1973; Scholarship of the

---

¹ ¹ Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro, sabinadrian.luca@brukenthal.ro

German Academy (DAAD) in 1981; Scholarship of Archaeology Institute from Perigeux in 1990 and AIREX scholarship in SUA, in 1991.

Scientific activity can be admired at the end of this presentation: Marin Cîrciumaru. List of scientific papers presented chronologically.

The national awards and recognitions of the scientific activity are extremely numerous: „Vasile Pârvan” Prize of the Romanian Academy, in 1981, for the book „*The geographical environment in the pleistocene and the paleolithic cultures of Romania*”; Order Merit for Command Degree Education, by the decree of the President of Romania no. 1.097/2004; Permanent member of the College of coordination of the *Association of Geomorphology of the Romanian Academy*; Diploma of Honor of the National Museum of Romania – 1997; *Diploma of Honor awarded by the University of Bucharest – Geography Faculty*, on the occasion of a century of geographic education – 1900-2000; *Diploma awarded by the Belgian Association of Geomorphologists – Italian Association of Physical Geography and Geomorphology – French Association of Geomorphologists – Geomorphologists Association of Romania*; 2006 National Heritage Excellency Prize, for the whole of the opera and the special contribution to the study of our ancient history, conferred by the Romanian Association for real estate-cultural-historical Heritage for 2006; Excellence Award for scientific and professional activity and a special contribution to the national and international prestige of the „Valahia” University from Târgoviște. Doctor Honoris Causa of „West University” Timișoara – April 24, 2009. Teacher of the year in 2009 – 1st place at the „Education Awards”, Category University Professor – Dinu Patriciu Foundation and Emeritus Professor of „Valahia” University from Târgoviște, from May 30, 2012.

The international and recognitions of scientific activity are also very numerous: Member of „*International Société Préhistorique Ariège-Pyrénées*” from France; Member Since 2001 of The American Biographical Institut, has been chosen for distinguished standing and has been conferred with an Honorary appointment to THE RESEARCH BOARD OF ADVISORS; Member of „*International Geological Correlation Programme - Paleohydrological change in the Last 15.000 years*”; Member of the *Paleobothanic study Commission of the Euro-Siberian area*; Member of I.N.Q.U.A. (International Union of Quaternary Studies); Included in WHO’s WHO in Romania and included in WHO’s WHO in History, SUA.

Marin Cîrciumaru is also a director or member of some international research grants or international research contracts and PhD supervisor in History, Archaeology specialization. Is PhD supervisor from 1999 and has been member of several PhD committees and according the titles of lecturer, professor or scientific researcher, grades I-III at the Institute of Archaeology „Vasile Pârvan” of the Romanian Academy, Institute of Archaeology of the Romanian Academy from Iași, Craiova Univeristy, „Lucian Blaga” University of Sibiu and „Alexandru Ioan Cuza” University of Iași.

Marin Cîrciumaru is chief redactor or member of the editorial board in some scientific magazines: *Magazine Prehistoria* (International Advisory Board), Miskolc – Hungary, *Thraco-Dacica* Magazine of the Romanian Academy (member in Editorial Board), *Acta Terrae Septemcastrensis* Magazine of „Lucian Blaga” University of Sibiu (member in Editorial Board), *Annals of the University of Craiova-History* (member of the Editorial Board), *Annals Valahia University of Târgoviște*, *Geographical Series* (member in Editorial Advisory Board), Chief Editor of *Annals of „Valahia” University of Târgoviște*, History-Archaeology Series, *Ziridava* (member in Editorial Advisory Board), „*Doctoral Research*” Magazine – „Valahia” University of Târgoviște (member in Editorial Board) and „Spiru Haret” University Annals, Geography Series (member of the Scientific Referral Board).

Finally, we announce the activity of expert evaluator CNCSIS, expert evaluator ARACIS since 2006 and organizer of some international scientific events: Colloquium “*La génèse et l’évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*”, Iași-Botoșani, 1985, Colloquium “*La civilisation de Cucuteni en contexte européen*”, Iași-Piatra Neamț, 1984. He is also the organizer of national scientific events and of: Annual Scientific Sessions of Teachers and Students in period 1994-2002, organized by the Department of History and Archaeology of „Valahia” University of Târgoviște.

We come forward, and the thoughts that we can address to a few known people throughout our common existence. I only remember the „anger” that Marin Cîrciumaru imposes his model of research and thinking on the teams he has formed. The uniqueness of a model that he continues and at an age at which he has the right to quiet. Through him and through those mentioned in these texts, the prehistoric doctoral school from Sibiu has come to bake. Ideas exchanges have become optimistic and our products – between schools – has become a current one.

Only by mutual respect have we all won unexpected things. Among them is the friendship!

Thank you PROFESSOR!

Referiri la Prof. univ. emeritus dr. Marin Cîrciumaru Un cărturar român eminent

Profesor Emerit al Universității „Valahia” din Târgoviște, Marin Cîrciumaru este unul dintre aleșii care au clădit din temelii această școală. Am scris câteva lucruri despre domnia sa nu de mult (Luca 2016, în lista bibliografică de mai sus). Nu vreau să repet cele spuse, deci vom explora detalii ale formării și evoluției unui OM. Rar OMUL se împletește direct cu PROFESORUL în felul în care a făcut-o cel despre care vorbim acum.

Marin Cârциumaru s-a născut la 26 octombrie 1941, Gura Padini, jud. Olt. Studiile și le-a făcut după cum urmează: clasele I-IV la Școala primară din Gura Padini (1948-1952); clasele V-XI la Liceul din Corabia, jud. Olt (1952-1959); Facultatea de Geologie-Geografie a Universității București (1962-1967).

Devine doctor în geografie în anul 1979 și conducător științific de doctorate în domeniul Istorie – Arheologie preistorică, din anul 1999.

Bineînțeles – chiar dacă pentru cei din zilele de astăzi este greu de înțeles – stagiul militar este efectuat între anii 1959 și 1961 la Somșeni-Cluj.

Mai apoi (1967-1970) devine Cercetător științific la Centrul Academiei din Craiova. Cariera dedicată cercetării se împlineste (1970-1993) când devine Cercetător științific principal la Institutul de arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române. Între anii 1992-1997 funcționează ca și Conferențiar la Universitatea „Valahia” din Târgoviște, iar între anii 1997-2006 ca Profesor la aceeași Universitate. În perioada 1998-2000 este Prodecan al Facultății de Științe Umaniste din Universitate, iar între 2000-2002 Decan al Facultății de Științe Umaniste din aceeași instituție de învățământ superior. Anii 2002-2008 sunt cei în care este Prorector în același loc. În 2005-2007 este Profesor invitat al Universității Bordeaux I (Franta), în 2006-2007 este Profesor invitat al Universității din Liège, în 2008-2010 este Profesor invitat al Instituto Politecnico de Tomar (Portugalia) și, în acest lung timp, este și Directorul al Centrului de Cercetare „Preistorie, arheologie interdisciplinară și conservarea patrimoniului cultural mobil și imobil” de tip C (2001-2005) și de tip B începând cu 2.06.2005, până în 2012. În sfârșit, între anii 2008-2010 este Director al Școlii doctorale din Universitatea „Valahia” din Târgoviște;

Specializările și bursele în străinătate sunt numeroase și importante: Bursa Institutului de Arheologie din Londra, în anul 1973; Bursa Academiei Germane (DAAD) în 1981; Bursa Institutului de Arheologie din Perigeux în 1990 și Bursa AIREX în SUA, în 1991.

Activitate științifică o putem admira la finalul acestei prezentări: Marin Cârциumaru. Lista de lucrări științifice prezentată cronologic.

Premiile și recunoașterile naționale ale activității științifice sunt extrem de numeroase: Premiul „Vasile Pârvan” al Academiei Române, în anul 1981, pentru cartea „*Mediul geografic în pleistocenul superior și culturile paleolitice din România*”; Ordinul Meritul pentru Invățământ în grad de Comandor, prin decretul Președintelui României nr. 1.097/2004; Membru permanent în Colegiul de coordonare al Asociației de Geomorfologie a Academiei Române; Diplomă de Onoare a Muzeului Național de Istorie a României – 1997; *Diploma de Onoare acordată de Universitatea București* – Facultatea de Geografie, cu ocazia împlinirii unui secol de învățământ geografic – 1900-2000; *Diploma acordată de Belgian Association of Geomorphologists – Italian Association of Physical Geography and Geomorphology – French Association of Geomorphologists – Geomorphologists*

Association of Romania ; Premiul de Excelență al Patrimoniului Național pe anul 2006, pentru ansamblul operei și contribuția deosebită la studiul istoriei noastre străvechi, conferit de Asociația Română pentru Patrimoniu imobiliar-cultural-istoric, pe anul 2006; Premiul de Excelență pentru activitatea științifică și profesională și contribuția deosebită la prestigiul pe plan național și internațional al Universității „Valahia” din Târgoviște. Doctor Honoris Causa al „Universității de Vest” Timișoara – 24 aprilie 2009. Profesorul anului în 2009 – Locul I la „Gala Premiilor în educație”, Categoria Profesorul universitar – Fundația Dinu Patriciu și Profesor Emerit al Universității „Valahia” din Târgoviște din 30 mai 2012.

Premiile și recunoașterile internaționale ale activității științifice sunt – de asemenea – foarte numeroase: Membru al „*International Société Préhistorique Ariège-Pyrénées*” din Franța; Member Since 2001 of The American Biographical Institut, has been chosen for distinguished standing and has been conferred with an Honorary appointment to THE RESEARCH BOARD OF ADVISORS; Membru al „*International Geological Correlation Programme - Paleohydrological change in the Last 15.000 years*”; Membru al *Comisiei de studiu paleobotanic al zonei euro-siberiene*; Membru al I.N.Q.U.A. (Uniunea Internațională de Studiu a Cuaternarului); Inclus în WHO’s WHO în România și Inclus în WHO’s WHO în Istorie, SUA.

Marin Cîrciumaru este și director sau membru al unor granturi sau contracte de cercetare internațională și conducător de doctorat în domeniul Istorie, specializarea Arheologie preistorică. Este conducător de doctorat din 1999 și membru în numeroase Comisii de doctorat și acordarea titlurilor de conferențiar, profesor sau cercetător științific gradele I-III la Institutul de arheologie „Vasile Pârvan” al Academiei Române, Institutul de arheologie din Iași al Academiei Române, Universitatea din Craiova, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu și Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași.

Marin Cîrciumaru este Redactor șef sau membru al Colegiului de redacție al unor reviste științifice: *Revista Praehistoria* (International Advisory Board), Miskolc – Ungaria, *Revista Thraco-Dacica* a Academiei Române (membru în Colegiul de redacție), *Revista Acta Terrae Septemcastrensis* a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (membru în Colegiul de redacție), *Analele Universității din Craiova-Istorie* (membru în Colegiul de redacție), *Annals Valahia University of Târgoviște*, *Geographical Series* (membru în Editorial Advisory Board), Redactor șef al Analelor Universității „Valahia” din Târgoviște, *Seria Istorie-arheologie*, Ziridava (membru în Editorial Advisory Board), *Revista „Cercetari doctorale”* – Universitatea Valahia Targoviste (membru în Colegiul de redacție) și la *Analele Universității Spiru Haret*, *Seria Geografie* (membru in Colectivul de Referenti stiintifici).

În sfârșit, notificăm activitatea de expert evaluator CNCISIS, expert evaluator ARACIS începând din anul 2006 și organizator al unor manifestări științifice internaționale: Colocviul „*La gènese et l’évolution des cultures paléolithiques sur le*

territoire de la Roumanie”, Iași-Botoșani, 1985, *Colocviul “La civilisation de Cucuteni en contexte européen”*, Iași-Piatra Neamț, 1984. De asemenea este organizator al unor manifestări științifice naționale și a: Sesiunilor științifice anuale ale cadrelor didactice și studenților, în perioada 1994-2002, organizate de Catedra de Istorie-arheologie a Universității „Valahia” din Târgoviște.

Vin, mai departe, și gândurile pe care le putem adresa puținor oameni cunoscuți nouă de-a lungul existenței comune. Îmi aduc aminte doar de „furia” cu care Marin Cîrciumaru își impune modelul de cercetare și gândire echipelor pe care le-a format. Unicitatea unui model pe care-l continuă și la o vârstă la care are dreptul la liniște. Prin el și prin cei amintiți în aceste texte, Școala doctorală preistorică de la Sibiu a ajuns să se coacă. Schimburile de idei au devenit optimiste și rulajul produselor noastre – între școli – a devenit unul curent.

Doar prin respectul reciproc am câștigat cu toții lucruri neașteptate. Între acestea se află și prietenia!

Mulțumesc domnule PROFESOR!

List of publications/Lista publicațiilor

1968

- M. Cîrciumaru, *Studiul preliminar al mlaștinii Viașului*, Academia R. S. România, Centrul de Istorie, filologie și etnografie Craiova, Comunicări, Seria Palinologica, Craiova, 14 p.;

1969

- M. Cîrciumaru, *Studiul palinologic al solurilor montane de la Corneșul Mare și Tolanul Mic*, Revista Muzeelor, Anul IV, nr. 5, p. 435-438;

1970

- M. Cîrciumaru, *Analiza polinică a sedimentului din așezarea gravetiană orientală de la Topile-“Dealul Catărgii” (com. Valea Seacă, jud. Iași)*, SCIV, 21, 4 p., p. 551-555;
- M. Cîrciumaru, *Studiul palinologic al unui profil din stratele de vârstă neolitică de la Fărcașul de Sus (Oltenia)*, Academia R. S. România, Centrul de Istorie, filologie și etnografie Craiova, Comunicări, Seria Palinologica, II, Craiova, 14 p.;
- M. Cîrciumaru, *Analiza palinologică a stratelor de vârstă gravetiană de la Coasta Boinești*, Revista Muzeelor, Anul VII, nr. 4, p. 353-354;

1971

- M. Cîrciumaru, *Analiza polinică a unor sedimente würmiene din peștera Hoților de la Băile Herculane*, SCIV, 22, 1, p. 15-18;

- M. Cîrciumaru, *Studii palinologice în solurile din Munții Parâng (II), Studii și cercetări de Biologie, Seria Botanică*, 23, 5, p. 395-399;
- M. Cîrciumaru, *Die pollenanalyse der Äneolithischen Bronze- und eisenzeitlichen Niveaus aus der Peștera Hoșilor von Băile Herculane, Dacia*, N.S., XV, p. 133-136;
- M. Cîrciumaru, *Analiza polinică a stratului de locuire musteriană din peștera Cheia (Dobrogea), Pontica*, 4., p. 23-29;
- M. Cîrciumaru, *Studiul palinologic preliminar în peștera Calului din Defileul Vârghișului (Munții Perșani), Historica*, II, p. 317-321;

1972

- M. Cîrciumaru, *Analiza polinică a stratelor de la Bucov (jud. Prahova), SCIV*, 23, 3, p. 427-432;
- M. Cîrciumaru, *Bulletin d'analyse pollinique de Prundu, Travaux du Muséum d'Histoire Naturelle "Grigore Antipa"*, vol. XII, p. 431-438;
- Al. Păunescu, Fl. Mogoșanu, M. Cîrciumaru, *Unele considerații privind paleoliticul mijlociu din Dobrogea, Pontica*, 5, p. 11-28;

1973

- M. Cîrciumaru, *Compte rendu de l'analyse pollinique des coprolithes d'Icoana – Portes de Fier, Actes du VIIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*, Beograd 9-15 septembre 1971, Tome deuxième, Rapports et Corapports, Beograd, p. 172-173;
- M. Cîrciumaru, *Analiza polinică a coprolitelor din stațiunea arheologică de la Icoana (Defileul Dunării), SCIV*, 24, 1, p. 5-14;
- M. Cîrciumaru, *Determinări polinice în strate arheologice, privind cultivarea plantelor de către omul primitiv, Terra Nostra*, III, p. 67-72 ;
- M. Cîrciumaru, *Câteva aspecte privind oscilațiile climatului din Pleistocenul superior în sud-vestul Transilvaniei, SCIV*, 24, 2, p. 179-205;
- M. Cîrciumaru, *Analyse pollinique des coprolithes livrés par quelques stations archéologiques des deux bords du Danube dans la zone des "Portes de Fer", Dacia*, N.S., XVII, p. 53-60;
- M. Cîrciumaru, *Recenzie: Bruno Bastin, La chronostratigraphie du Würm en Belgique, à la lumière de la pollinologie des loess et limone, Annales de la Société Géologique de Belgique*, 93/III, 1970, p. 545-580, 3 tab., 7 diagr., SCIV, 24, p. 153-157;

1974

- M. Cîrciumaru, *Condițiile climatice din timpul sedimentării depozitelor pleistocene din peștera Hoșilor de la Băile Herculane, SCIVA*, 25, 3, p. 351-357;
- M. Cîrciumaru, *Recenzie: Sietse Bottema, Late Quaternary vegetation history of northwestern Greece, Groningen*, 190 p., 34 fig, 8 tab., SCIVA, 28, 2, 1977, p.279-281;

1975

- M. Cîrciumaru, V. Glăvan, *Analiza polinică și granulometrică a sedimentelor din peștera Gura Cheii (Râșnov)*, SCIVA, 26, 1, p. 9-15;
- M. Cîrciumaru, Al. Păunescu, *Cronostratigrafia și paleoclimatul tardenoazianului din depresiunea Întorsura Buzăului*, SCIVA, 26, 3, p. 315-341;

1976

- M. Cîrciumaru, **Recenzie:** Maurice Reille, Contribution pollenanalytique à l'histoire tardiglaciaire et holocène de la végétation de la montagne corse, Teză prezentată la Université d'Aix-Marseille III, 1975, SCIVA, 27, 3, p. 415-416.
- M. Cîrciumaru, Al. Păunescu, 1976, *Paleogeografia paleoliticului mijlociu din Podișul Dobrogei*, SCIVA, 27, 3, p. 331-345;
- Al. Păunescu, A. Conea, M. Cîrciumaru, V. Codarcea, Al.V. Grossu, R. Popovici, *Considerații arheologice, geocronologice și paleoclimatice privind așezarea Ripiceni-Izvor*, SCIVA, 27, 1, p. 5-21;
- M. Cîrciumaru, *Dicționar de istorie veche a României*, sub redacția prof. dr. doc. D. M. Pippidi, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976;

1977

- M. Cîrciumaru, *Interglaciularul Borošteni (Eem=Riss-Würm=Mikulino) și unele considerații geocronologice privind începuturile musterianului în România pe baza rezultatelor palinologice din peștera Cioarei-Boroșteni (jud. Gorj)*, SCIVA, 28, 1, p. 19-36;
- M. Cîrciumaru, *Cercetări paleoclimatice și paleoetnobotanice în stațiunea de la Cârломănești (jud. Buzău). Date privind cultivarea unor cereale și plante de cultură*, SCIVA, 28, 3, p. 353-364;
- M. Cîrciumaru, *Contribuții palinologice la cunoașterea oscilațiilor climatice din pleistocenul superior pe teritoriul României*, St. cerc. geol., geofiz., geogr., Seria Geografie, XXIV, 2, p. 191-198;
- M. Cîrciumaru, *Date privind începuturile cultivării cerealelor pe teritoriul României*, în "Documente noi descoperite și informații arheologice", București, p. 13-15;
- M. Cîrciumaru, E. Ionescu, *Semințe de cereale și leguminoase din așezarea de la Histria (secolul al VI-lea e.n.)*, SCIVA, 28, 2, p. 267-270;
- Al. Păunescu, E. Cîrciumaru, M. Cîrciumaru, P. Vasilescu, *Semnificația cronostratigrafică și paleoclimatică a unor analize chimice, granulometrice și palinologice în unele așezări paleolitice din Bazinul Ceahlăului. Considerații asupra tipului și caracterului așezărilor*, SCIVA, 28, 2, p. 157-183;

1978

- M. Bitiri, M. Cîrciumaru, *Atelierul de la Mitoc-Valea Izvorului și locul lui în cronologia paleoliticului României*, SCIVA, 29, 4, p. 463-480;
- Dragoslav Srejavic, Zagorka Letica, *Vlasac, A Mesolithic Settlement in Iron Gates*, Beograd, 1978 (capitolul: M. Cîrciumaru, “*L’analyse pollinique des coprolithes de la station archéologique de Vlasac*”, vol. I, p. 31-34).
- F. Mogoșanu, *Paleoliticul din Banat*, Editura Academiei Române, București, 1978 (capitolul: M. Cîrciumaru, *Studiul paleoclimatic și geocronologic asupra unor stațiuni paleolitice din Banat*, p. 83-101);

1979

- M. Cîrciumaru, *Paysage paléophytogéographique, variations du climat et géochronologie du Paléolithique moyen et supérieur de Roumanie, Dacia*, N.S., XXIII, p. 21-29;
- M. Cîrciumaru, *Analyse pollinique des couches Néolithiques de Padea et Leu (départ. de Dolj)*, *Dacia*, N.S., XXIII, p. 65-68;
- M. Cîrciumaru, M. Bitiri, *Picturi rupestre la Cuciulat pe Someș. Manifestări artistice preistorice?*, SCIVA, 30, 2, p. 285-290;
- M. Cîrciumaru, A. Muraru E. Cîrciumaru, A. Otea, 1977-1979, *Contribuții la cunoașterea surselor de obsidian ca materie primă pentru confecționarea uneltelor paleolitice pe teritoriul României*, *Memoria Antiquitatis*, IX-XI, p. 561-603;
- M. Bitiri, M. Cîrciumaru, P. Vasilescu, *Paleoliticul de la Mitoc-Valea Izvorului – specificul culturii și mediul natural*, *Hierasus*, Anuar '78, I, p. 33-41;

1980

- M. Cîrciumaru, *Mediul geografic în Pleistocenul superior și culturile paleolitice din România*, Editura Academiei Române, București, 1980, 268 p., 85 fig., 22;
- M. Cîrciumaru, M. Bitiri, *Cele mai vechi picturi rupestre paleolitice din România*, *Revista Muzeelor și Monumentelor. Monumente istorice și de artă*, XLIX, 1, p. 3-10;
- M. Bitiri, M. Cîrciumaru, *Le milieu naturel et quelques problèmes concernant le développement du Paléolithique supérieur sur le territoire de la Roumanie*, *Colloque International “L’Aurignacien et le Gravettien (Périgordien) dans leur cadre écologique”*, Nitra, p. 65-75;
- M. Bitiri, M. Cîrciumaru, *Primele dovezi de cultură materială și artă paleolitică în județul Sălaj*, *Acta Musei Porolissensis*, IV, p. 17-23;
- E. Cîrciumaru, M. Cîrciumaru, *Analyse chimique et spectrographique d’un échantillon de Braniște*, *Dacia*, N.S., XXIV, p. 221;

1981

- M. Cîrciumaru, *Cercetări paleoclimatice într-o secvență stratigrafică cu Elephas trogontherii și unelte paleolitice premusteriene de la Amărăști-Fărcaș*, SCIVA, 32, 2, p. 119-121;

- M. Cîrciumaru, *O peșteră cu pictură rupestră paleolitică descoperită pe Valea Someșului*, *Studii și cercetări de Istoria artei*, 28, p. 123-125;
  - M. Cîrciumaru, *Contribuții la cunoașterea paleogeografiei pleistocenului inferior din sudul Carpaților pe baza studiului palinologic al unui profil de la Bugiulești-Tetoiu (Valea lui Grăunceanu)*, *Revista muzeelor și monumentelor*, 9, p. 52-67;
  - M. Cîrciumaru, M. Bitiri, *The significance of rupestral paintings in the Someș Valley*, *Noesis*, VIII, p. 119-121;
  - M. Bitiri, M. Cîrciumaru, *Considerații asupra unor probleme privind dezvoltarea paleoliticului superior și mediul său natural pe teritoriul României*, *SCIIVA*, 32, 1, p. 3-19;
  - M. Bitiri, M. Cîrciumaru, 1979-1981, *Așezarea paleolitică de la Bușag și mediul său natural*, *Marmația*, 5-6, p. 79-106;
  - S. Marinescu-Bâlcu, M. Cîrciumaru, A. Muraru, *Contributions to the ecology of Pre- and Proto-Historic habitations at Târpești, Dacia*, N.S., XXV, p. 7-31;
- 1982**
- M. Cîrciumaru, *Câteva datări C_{14} în contextul schemei paleoclimatice a pleistocenului superior din România*, *SCIIVA*, 33, 4, p. 359-401;
  - M. Cîrciumaru, *Considerații generale asupra oscilațiilor climatei în ultimii 5.000 de ani*, *Anuarul Muzeului Județean Suceava*, IX, p. 469-477;
  - M. Cîrciumaru, *Recenzie: Linda Ellis, Techniques in Archaeology. A Guide to the Literature, 1920-1980*, New York- Londra, *SCIIVA*, 36, 1985, 3, p. 270-271;
- 1983**
- M. Cîrciumaru, *Peintures rupestres de la grotte Cuciulat (Roumanie)*, *Bulletin de la Société Préhistorique française*, Tome 80, 1983, 3, p. 94-96;
  - M. Cîrciumaru, *Considerații paleoetnobotanice și contribuții la agricultura geto-dacilor*, *Thraco-Dacica*, IV, 1-2, p. 126-134;
  - M. Cîrciumaru, *Noi determinări de semințe carbonizate și impresiuni de semințe descoperite în straturile arheologice din Moldova*, *Anuarul Muzeului Județean Suceava*, X, p. 827-834;
  - M. Cîrciumaru, *Contribuții la cunoașterea agriculturii geto-dacilor pe baza unor determinări de semințe carbonizate și analize sporopolinice din așezarea de la Cârlomănești (jud. Buzău)*, *Materiale de istorie agrară a României*, Ialomița, p. 237-242;
- 1984**
- M. Cîrciumaru, *Considerații paleoetnobotanice și contribuții la agricultura geto-dacilor (II)*, *Thraco-Dacica*, V, 1-2, p. 171-176;
  - M. Cîrciumaru, *Paleomediul și geocronologia tardenoazianului de la Erbiceni (jud. Iași)*, *SCIIVA*, 35, 4, p. 288-300;

- S. Marinescu-Bâlcu, Al. Bolomey, M. Cîrciumaru, A. Muraru, *Ecological, Economic and Behavioural aspects of the Cucuteni A-4 Community at Drăgușeni, Dacia, N.S., XXVIII, 1-2, p. 41-46;*

1985

- M. Cîrciumaru, *La grotte de Cuciulat. Peinture rupestre récemment découvert en Roumanie, Bollettino del Centro Camuno di Studi Preistorici, 22, 1985, p. 89-97, ISSN 0577-2168;*
- M. Cîrciumaru, *Les cultures lithiques du Paléolithique supérieur en Roumanie. Chronologie et conditions du milieu, Actes du Colloque de Liège du 3 au 7 octobre 1984 "La signification culturelle des industries lithiques", BAR International Series, 239, p. 235-255, ISBN 0 86054-309 9;*
- M. Cîrciumaru, *Considerații paleoetnobotanice și contribuții la agricultura geto-dacilor (III), Thraco-Dacica, VI, 1-2, p. 182-188;*
- M. Cîrciumaru, *La relation homme-environnement élément important de la dynamique de la société humaine au cours du Paléolithique et de l'Épipaléolithique sur le territoire de la Roumanie, Dacia, N.S., XXIX, 1-2, p. 7-34;*
- M. Cîrciumaru, *Le collier de semences d'Ulmeni (culture de Gumelnița), Dacia, N.S., XXIX, 1-2, p. 125-127;*
- M. Cîrciumaru, *Semințe carbonizate din colecțiile Muzeului județean Călărași, Cultură și civilizație la Dunărea de Jos, p. 105-106;*
- M. Cîrciumaru, F. Monah, *Reconsiderări asupra determinărilor de semințe carbonizate de la Frumușica și Valea Lupului, SCIVA, 36, 4, p. 351-352;*
- M. Cîrciumaru, F. Monah, *Raport preliminar privind semințele carbonizate de la Poduri-Dealul Ghindarului, județul Bacău, Memoria Antiquitatis, IX-XI (1977-1979), Piatra Neamț, p. 699-708;*
- S. Marinescu-Bâlcu, M. Cîrciumaru, A. Muraru, *Contribuții la ecologia locuirilor pre- și proto-istorice de la Târpești. Memoria Antiquitatis, IX-XI (1977-1979), Piatra Neamț, p. 643-684;*

1986

- M. Cîrciumaru, *Valence chronologiques de la palynologie-confirmations dans les couches paléolithiques de Roumanie, Acta Interdisciplinaria, Nitra, Tomus IV, 1986, p. 175-180;*
- M. Cîrciumaru, *Considerații paleoetnobotanice și contribuții la agricultura tracilor și geto-dacilor (IV), Thraco-Dacica, VII, 1-2, p. 129-133;*
- M. Cîrciumaru, *Confruntări, confirmări și infirmări în geocronologia paleoliticului din România, SCIVA, 37, 3, p. 256-261;*
- M. Cîrciumaru, *Contribuții la agricultura preistorică a Olteniei, Litua, 1986, p. 5-9;*
- M. Cîrciumaru, *Recenzie: Jean Abélanet, Signes sans paroles. Cent siècles d'art rupestre en Europe Occidentale, Hachette, Collection "La Mémoire du*

Temps” dirigée par Jean Guillame, Paris, 345p. 74 fig., 34 pl., *Thraco-Dacica*, IX, 1988, p. 235-236.

- M. Cîrciumaru, F. Monah, 1985-1986, *Determinări paleoetnobotanice pentru Eneoliticul din Moldova*, *Acta Moldaviae Meridionalis*, Vaslui, VII-VIII, p. 57-64;

1987

- M. Cîrciumaru, *L’environnement et géochronologie du Paléolithique et Epipaléolithique de la Roumanie*, în “*La génèse et l’évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*”, Iași-Botoșani, 1985, Iași, p. 97-104;
- M. Cîrciumaru, *Plante folosite de traco-geto-daci (încercare de sinteză) (V)*, *Thraco-Dacica*, VIII, 1-2, p. 171-176;
- M. Cîrciumaru, André Leroi-Gourhan 1911-1986 (Necrolog), *SCIVA*, 38, 4, p. 403-406;
- M. Cîrciumaru, V. Chirica, *Découvertes d’art paléolithique sur le territoire de la Roumanie*, în “*La génèse et l’évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*”, Iași-Botoșani, 1985, Iași, p. 63-71;
- M. Cîrciumaru, F. Monah, *Déterminations paléoetnobotaniques pour les cultures Précucuteni et Cucuteni*, în “*La civilisation de Cucuteni en contexte européen*”, Iași-Piatra Neamț, 1984, Iași, p. 167-174;

1988

- M. Cîrciumaru, *L’art pariétal préhistorique en Roumanie*, *L’Anthropologie*, Tome 92, 1, p. 239-254;
- M. Cîrciumaru, *L’environnement et le cadre chronologique du Paléolithique moyen en Roumanie*, în “*L’Homme de Neanderthal*”, vol. 2, Liège, p. 45-54;
- M. Cîrciumaru, P. Brijan, *Gravurile rupestre din „Peștera cu incizii”*, în *Documente recent decoperite și informații arheologice*, București, p. 14-20;
- M. Cîrciumaru, M. Nedopaca, *Gravurile rupestre din peștera Cizmei*, *Thraco-Dacica*, IX, p. 181-196;
- M. Cîrciumaru, M. Nedopaca, *Gravurile rupestre din peștera Cizmei*, în *Documente recent descoperite și informații arheologice*, București, p. 3-13;
- T. Naum, M. Cîrciumaru, E. Nițoi, *Megalitul gravat de la Gura Haitii, com. Șaru Dornei, jud. Suceava*, *SCIVA*, 39, 2, p. 143-157;
- T. Naum, M. Cîrciumaru, E. Nițoi, *Megalitul gravat de la Gura Haitii (com. Șaru Dornei, jud. Suceava)*, în *Documente recent decoperite și informații arheologice*, București, p. 21-34;

1989

- M. Cîrciumaru, *Répères de l’art rupestre préhistorique en Roumanie*, *Ars Praehistorica*, t. VI-VIII, 1988/1989, p. 131-144;

- M. Cîrciumaru, *Contexte stratigraphique, paléoclimatique et géochronologique des civilisations du Paléolithique moyen et supérieur en Roumanie*, *L'Anthropologie* (Paris), Tome 93 (1989), no. 1, p. 99-122;
  - M. Cîrciumaru, *Étude paléobotanique pour les habitats néolithiques et énéolithiques de la Roumanie*, *Palaeoethnobotany and Archaeology, International Work-Group for Palaeoethnobotany 8th Symposium Nitra – Nove Vozokany, Acta Interdisciplinaria Archaeologica*, VII, p. 61-73;
  - M. Cîrciumaru, **Recenzie:** Jean Philippe Rigaud (sous la direction de), *La grotte Vaufrey. Paléoenvironnement-Chronologie-Activités humaines* (Mémoires de la Société Préhistorique française, 19, 1988), Chalons-sur-Marne, 616 p., SCIVA, 43, 1, p. 91-93;
  - M. Cîrciumaru, P. Brijan, *Gravurile rupestre din „Peștera cu incizii”*, SCIVA, 40, 1, p. 73-81;
  - M. Cîrciumaru, R. Iorga, *Metode de datare absolută a vârstei în arheologie*, în *Cultură și civilizație la Dunărea de Jos*, Călărași, III-IV, 1987, p. 133-153;
- 1990**
- M. Cîrciumaru, *Date paleoetnobotanice din așezarea de la Carei, Thraco-Dacica*, XI, 1-2, p. 239;
  - M. Bitiri-Ciortescu, V. Căpitanu, M. Cîrciumaru, *Paleoliticul din sectorul subcarpatic al Bistriței în lumina cercetărilor de la Lespezi-Bacău*, *Carpica*, XX, p. 7-52;
- 1991;**
- M. Cîrciumaru, *L'analyse pollinique du l'habitat paléolithique de Cladova*, *Anthropologie*, XXIX, Brno, 1-2, p. 123-125;
  - M. Cîrciumaru, *Etude palynologique et quelques considérations géochronologiques sur le dépôt de l'établissement Mitoc-Pârâul lui Istrati, département de Botoșani*, în “*Le Paléolithique et le Néolithique de la Roumanie en contexte européen*”, Iași, p. 25-39;
  - M. Cîrciumaru, *Răspuns la critica unei cărți*, SCIVA, 42, 3-4, p. 189-198;
  - M. Cîrciumaru, *Technologie Préhistorique*, sous la direction de Jacques Tixier, Édition du CNRS, Paris, 1988, 153 p., 33 fig., *B.A.I.*, IV, , p.459-460;
  - M. Cîrciumaru, *Géologie de la Préhistoire: méthodes, techniques, applications*, sous la direction de Jean- Claude Miskovski et Hubert Curien, Édition Association pour l'Étude de l'Environnement Géologique de la Préhistoire, Paris, 1987, 1287 p., 355 fig., 55 tab., 40 pl., 76 ph., *B.A.I.*, IV, p. 460-462;
  - M. Cîrciumaru, **Recenzie:** *Edouart Piette, Histoire de l'art primitif; Précède de Piette, Pionnier de la Préhistoire* par Henri Delporte, Picard, Paris, 1987, 276 p. 21 fig., *B.A.I.*, IV, p. 463.
  - M. Cîrciumaru, *Nature et fonctions des foyers préhistoriques, Actes du Colloque International de Nemours 12-14 mai 1987*, sous la direction de Monique

Olive et Yvette Taborin, éd. A.P.P.À.I.F. Nemours, Mémoires du Musée de Préhistoire d'Ile de France, no. 2, 1989, 334 p., *B.A.I.*, IV, p. 471;

- **M. Cîrciumaru**, *Progress in Old World Palaeoethnobotany*, Edited by W. Van Zeist, K. Wasylkova, K.-E. Behre, A.A. Balkema / Rotterdam / Brookfield, 1991, 350 p., (capitolul 11: **K. Wasylkova, M. Cîrciumaru, E. Hajnalova, B. P. Hartyanıy, C. A. Paschkevich, E. V. Yanusevich**, *East-Central Europe*, p. 207-239;

1992

- **M. Cîrciumaru**, *Reconstitutions du paléomillieu et géochronologie du Pléistocène supérieur du Roumanie*, *Revue Roumanie de Géographie*, Tome 36, p. 36-70;
- **M. Cîrciumaru**, *Adaptations humaines au milieu pendant le Paléolithique supérieur et le Mésolithique dans les Carpates*, *Preistoria Alpina*, 28/2, Proceedings of the International colloquium "Human Adaptations to the Mountain Environment in the Upper Palaeolithic and Mesolithic", Trento, 5-11 october p. 139-148;
- **M. Cîrciumaru**, *Palenvironmental and Geochronological Reconstructions of the Upper Pleistocene in Romania*, 27th International Geographical Congress, Washington, p. 86;
- **M. Cîrciumaru**, *Recenzie: Sophie A. de Beaune, Lampes et godets au Paléolithique* (XXIII supplément à "Gallia Préhistoire", Edition du C.N.R.S.), Paris, 1987, 278 p., 93 fig., XVI pl., 81 tab., *SCIVA*, 43, 1, P. 93-94;
- E. Alexandrescu, C. Beldiman, **M. Cîrciumaru**, S.B. Mertens, *Cercetări arheologice în endocarstul din sudul Munților Vâlcan*, *Cercetări arheologice*, IX, p. 29-56;
- S. Marinescu-Bâlcu, **M. Cîrciumaru**, *Colliers de Lithospermum purpureo-coeruleum et de "perles" de cerf dans l'Enéolithique de Roumanie dans le contexte Central et Sud-Est Européen*, *Préhistoire européenne*, Vol. 2, p. 70-88;
- S. Marinescu-Bâlcu, **M. Cîrciumaru**, *Coliere de Lithospermum purpureo-coeruleum și „perle” de cerb în Neoliticul din România în contextul centrului și sud-estului Europei*, *SCIVA*, 43, 4, p. 355-370;

1993

- **M. Cîrciumaru**, *Paléoenvironnement et chronostratigraphie du Paléolithique moyen et supérieur en Roumanie*, *Actes du XIIème Congrès International de Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*, Bratislava, 1-7, Septembre 1991, Bratislava, p. 224-231;
- **M. Cîrciumaru**, *Paléoenvironnement et chronostratigraphie du Paléolithique moyen et supérieur en Roumanie*, *Analele Universității din Târgoviște*, Anul I, nr. 1, p. 67-76;

1994

- M. Cîrciumaru, *Paléoenvironnement et chronostratigraphie du Paléolithique moyen et supérieur en Roumanie, Paléoécologie et géochronologie des industries du Paléolithique supérieur ancien de la Roumanie*, în “*El Cuadro geocronologico del Paleolitico superior inicial*”, Museo y Centro de Investigacion de Altamira. Monografias, No. 13, p. 15-23;
- M. Cîrciumaru, C. Beldiman, R. Dobrescu, A. Cosma, *Lapoș jud. Prahova*, în Cronică, campania 1993, A XXVIII-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Satu-Mare, 12-15 mai 1994, p. 35-36;
- M. Cîrciumaru, AL. Tomescu, *Palinologia. Aplicațiile ei în arheologie*, București, 1994, 56 p., 7 fig.;
- M. Cîrciumaru, *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, Editura Enciclopedică, București, Vol. I, 1994, (A-C), 401 p., 129 fig.;

1995

- M. Cîrciumaru, *Transition du Paléolithique moyen au Paléolithique supérieur en Roumanie: contexte paléoclimatique et chronologie*, Actes du Colloque de Miskolc “*Les industries à pointes foliacées d’Europe Centrale*”, Paleo, Revue d’Archeologie préhistorique, Supplément, No. 1, p. 101-104;
- M. Cîrciumaru, **Recenzie:** Păunescu Alexandru, *Ripiceni-Izvor. Paleolitic și Mezolitic. Studiu monografic*, Editura Academiei Române, Bucarest, 1993, 228 p., *Préhistoire Européenne*, Volume 7, p. 267-274;
- M. Cîrciumaru, **Recenzie:** Alexandru Păunescu, *Ripiceni-Izvor. Paleolitic și Mezolitic. Studiu monografic*, Editura Academiei Române, București, 1993, 228 p., 108 fig., *SCIVA*, 46, 1, p. 73-80;
- M. Cîrciumaru, B. Corneliu, C. Căpiță, *Lapoș „Poiana Roman”, jud. Prahova*, Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 1994, Comisia Națională de Arheologie, A XXIX-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Cluj-Napoca, 11-14 mai, 1995, p. 49-50;
- M. Cîrciumaru, C. Beldiman, C. Căpiță, M. Otte, A. Patrick, *Borașteni, « Peștera Cioarei », com. Peștișani, jud Gorj*, CCA, Campania 1994, Comisia Națională de Arheologie, A XXIX-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Cluj-Napoca, 11-14 mai, 1995, p. 12;
- M. Cîrciumaru, M. Otte, M. Ulrix-Closset, *Séquence Pléistocene à la “Peștera Cioarei” (Grotte des Corbeaux à Borașteni en Oltenie)*, *Préhistoire Européenne*, volume 7, p. 35-46;

1996

- M. Cîrciumaru, *Paleoetnobotanica. Studii în Preistoria și Protoistoria României (Agricultura preistorică și protoistorică a României)*, Editura Glasul Bucovinei, Helios, Iași, 1996, 201 p., 61 fig., 21 pl., 30 tab.;
- M. Cîrciumaru, *Prehistoric and Protohistoric of Romania (first and second part)*, *Analele Universității „Valahia” Târgoviște*, Fasc. II, Secțiunea III, p. 136-159;

- **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, *Lapoș*, în Cronică, campania 1995, A XXX-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Brăila, 2-5 mai, p. 71;
- **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, C. Căpiță, *Lapoș*, în Cronică, campania 1996, A XXXI-a sesiune națională de rapoarte arheologică, București, 12-15 mai, p. 33-34;
- **M. Cîrciumaru**, Gh. Olteanu, R. Dincă, R. Ștefănică, C. Tătaru, *Săpăturile de la Lapoș*, în *Lucrările Simpozionului de Arheologie, Târgoviște, 23-25 noiembrie 1995*, Universitatea „Valahia” Târgoviște, Facultatea de Științe Umaniste, Secția Istorie-Arheologie, Târgoviște, p. 32-33;
- **M. Cîrciumaru**, GH. Olteanu, R. Pavel, S. Stan, M. Țuțuianu, M. Țuțuianu, *Săpăturile arheologice din peștera Cioarei-Boroșteni*, în *Lucrările Simpozionului de Arheologie, Târgoviște, 23-25 Noiembrie 1995*, Universitatea “Valahia” Târgoviște, Facultatea de Științe Umaniste, Secția: Istorie-Arheologie, Târgoviște, p. 17-18;
- **M. Cîrciumaru**, M. Otte, R. Dobrescu, *Objets de parure découverte dans la Grotte Cioarei (Boroșteni, dép. Gorj-Roumanie)*, *Préhistoire Européenne*, vol. 9, p. 403-415;
- **M. Cîrciumaru**, M. Otte, R. Dobrescu, C. Căpiță, *Boroșteni, « Peștera Cioarei »*, Cronică cercetărilor arheologice, Campania 1995, A XXX-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Brăila, 2-5 mai 1996, p. 13-14;
- **M. Cîrciumaru**, M. Otte, M. Ulrich-Closset, *Paléoenvironnement et adaptation culturelle des néandertaliens de la grotte Cioarei à Borosteni (Roumanie)*, *Actes du colloque international de Liège “Nature et Culture”*, 13-17 décembre 1993 (sous la direction de Marcel Otte), ERAUL, no. 68, p. 141-158;
- **M. Cîrciumaru**, R. Pavel, R. Dincă, *Un sondaj din peștera “Cu Gamele” – Cheile Râșnoavei*, în *Lucrările Simpozionului de Arheologie, Târgoviște, 23-25 Noiembrie 1995*, Universitatea „Valahia” Târgoviște, Facultatea de Științe Umaniste, Secția: Istorie-Arheologie, Târgoviște, p. 27-28;
- **M. Cîrciumaru**, R. Pavel, R. Dincă, *Trei obiecte de artă descoperite în peștera Cioarei (Boroșteni, com. Peștișani, jud. Gorj)*, în *Lucrările Simpozionului de Arheologie, Târgoviște 23-25 noiembrie 1995*, Universitatea „Valahia” Târgoviște, Facultatea de Științe Umaniste, Secția Istorie-Arheologie, Târgoviște, p.46-48;
- **M. Cîrciumaru**, M. Ulrix-Closset, *Paléoenvironnement et adaptation culturelle des néandertaliens de la grotte Cioarei à Boroșteni (Roumanie)*, in M. Otte (Sous la direction de), *Nature et Culture*, Actes du colloque international de Liège, 13-17 décembre 1993, ERAUL, 68, p. 143-160;
- M. Otte, **M. Cîrciumaru**, M. Ulrix-Closset, C. Beldiman, *Comportament techniques au moustérien de la « Peștera Cioarei » (Olténie)*, in A. Bietti, S. Grimaldi (éds.), *Actes de la Table Ronde International ” Reduction Processes*

- ("chaînes opératoires") for the European Mousterian", Rome, 26-28 mai, 1995, Quaternaria Nova, VI, p. 83-92;
- M. Otte, M. Ulrix-Closset, **M. Cîrciumaru**, *Comportament techniques au moustérien de la « Peștera Cioarei » (Olténie)*, Bull. Soc. Anthropologie et Préhistoire, T. 107, p. 37-44;
  - **M. Cîrciumaru**, *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, Editura Enciclopedică, București, Vol. II, 1996 (D-L), 336 p.;
- 1997**
- **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, *Paleoliticul superior din peștera Cioarei (Boroșteni, com. Peștișani, jud. Gorj)*, SCIVA, 48, 1, p. 31-62;
  - **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, *Peștera Cioarei, jud. Gorj*, Cronica Cercetărilor arheologice 1983-1992, A XXXI-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, București, 12-15 iunie, 1997, p. 68-70;
  - **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, M. Anghelinu, Olteanu GH., Cârștina O., Pavel R., Cârștinaru R., Dincă R., Cosac M., Mărgărit D., *Mărturii de artă paleolitică în peștera Cioarei de la Boroșteni, comuna Peștișani, județul Gorj*, Litua-Studii și cercetări, VII, p. 19-28;
  - **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, M. Otte, M. Patou-Matisse, P.A. Patrick, E. Terzea, C. Căpiță, *Boroșteni « Peștera Cioarei », Com. Peștișani, Jud. Gorj*, Cronica săpăturilor arheologice, Campania 1996, A XXXI-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, București, 12-15 mai, 1997, p. 5-6;
- 1998**
- **M. Cîrciumaru**, *Le Paléolithique moyen dans les grottes des Carpates Méridionales*, in M. Otte (Sous la direction de), *Préhistoire d'Anatolie. Genèse des deux mondes*, Volume I, Actes du colloque international, Liège, 28 avril-3 mai 1997, ERAUL 85, p. 57-75;
- 1999**
- **M. Cîrciumaru**, *Le Paléolithique en Roumanie*, Editions Jérôme Millon, Grenoble, 260 p., 100 fig., 19 tab.;
  - **M. Cîrciumaru**, *Evoluția omului în Cuaternar*, Editura Lumina Lex, București, 215 p., 144 fig., (Partea I-a *Paleogeografia cuaternarului*, Partea a II-a *Paleoantropologia umană*), (Ediția I-a);
  - **M. Cîrciumaru**, *Les découvertes anthropologiques de la Roumanie*, Annales d'Université "Valahia" Târgoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome I, 6, p. 11-24;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, R. Dincă, *Racloarul de la Măgura Uroiului (Racloir de Măgura Uroiului)*, Apulum, p. 7-9;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, R. Dobrescu, O. Cârștina, *Lapoș-Poiana Roman jud. Prahova*, în Cronică, campania 1998, A XXXIII-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Vaslui, 30 iunie-4 iulie, p. 62-63;

- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, R. Dobrescu, M. Tănase, O. Cârstina, *Poiana Cireșului-Piatra Neamț; jud. Neamț, 1999*, Cronica Cercetărilor arheologice, Campania 1998, A XXXIII-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Vaslui, 30 iunie-4 iulie, p. 87-89;

2000

- **M. Cîrciumaru**, *Evoluția omului în Cuaternar*, Editura Macarie, Târgoviște, partea a III-a, *Tehnologie și tipologie preistorică*, 116 pagini, 89 fig.;
- **M. Cîrciumaru**, *The Physical and Biological Environment at Present and in the Distant Past*, in S. Marinescu-Bîlcu, Al. Bolomey, *Drăgușeni. A Cucutenian Community*, Contributions by M. Cîrciumaru, Gh. Gâță, G. El Susi, A. Muraru, translated from Romanian by Ioana Voia, Editura Enciclopedică/Wasmuth Verlag, București/Tübingen, 2000, p. 11-20;
- **M. Cîrciumaru**, *Problems of the Carpathian Mousterian in Romania*, Stratum plus, Nr. 1, p. 351-367;
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, *The Carpathian Mousterian and the Transition from Middle to Upper Palaeolithic in Southern Romania*, în J. Orschiedt, G.-C. Wenigen (eds), *Neanderthals and Modern Humans- Discussing the transition. Central and Eastern Europe from 50.000-30.000 B.P.*, Neanderthal Museum, p. 190-195;
- **M. Cîrciumaru**, *Peștera Cioarei-Boroșteni – Paleomediul, Cronologia și Activitățile umane în Paleolitic (La grotte Cioarei-Boroșteni. Paléoenvironnement, Chronologie et Activités humaines en Paléolithique)*, Editura Macarie, Târgoviște, 226 pagini, 90 fig., 28 tab.;
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, O. Cârstina, *Lapoș, comuna Lapoș, jud. Prahova*, Cronica Cercetărilor arheologice din România, Campania 1999, A XXXIV-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Deva, 24-28 mai, 2000, p. 53-54;
- **M. Cîrciumaru**, R. Cîrciumaru, *Prehistoric Cave Painting in Romania, Millenium III, A Workshop of Ideas and Projects for European Integration and Global Civilisation*, Bucharest, p. 171-190;
- **M. Cîrciumaru**, M.-H. Moncel, R. Cîrciumaru, *Le Paléolithique moyen de la grotte Cioarei-Boroșteni (commune de Peștișani, dép. de Gorj, Roumanie)*, *L'Anthropologie*, 104 (2000), p. 185-237;
- M. Otte, **M. Cîrciumaru**, M. Ulrix-Closset, C. Beldiman, *Comportament techniques au moustérien de la « Peștera Cioarei » (Olténie)*, in M. Otte (ed.), *Approches du comportement au Mousterien*, BAR, International Series 833, p. 79-87;
- **M. Cîrciumaru**, *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, Editura Enciclopedică, București, Vol. III, 2000 (M-Q), 396 p.;

2001

- **M. Cîrciumaru**, *Evoluția omului în Cuaternar*, Editura Zoom, Târgoviște, 215 p., 144 fig., (Partea I-a *Paleogeografia cuaternarului*, Partea a II-a *Paleoantropologia umană*), (Ediția II-a);
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, R. Dincă, M. Cosac, M. Mărgărit, O. Cârșita, R. Pavel, *Lapoș*, Cronică, campania 2000, A XXXV-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Suceava, p. 123-124;
- **M. Cîrciumaru**, R. Dincă, *Paleobotanical contribution to the knowledge of economical and spiritual life of the Gumelnița's communities*, *Annales d'Université «Valahia» Târgoviște*, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome II-III, p. 113-115;
- **M. Cîrciumaru**, M.-H. Moncel, M. Anghelinu, *Le Paléolithique moyen de la grotte Cioarei-Boroșteni, dép. de Gorj, Roumanie*, Congrès de l'Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques, Liège, 2-8 september 2001, Pre-Actes, p. 128;
- **M. Cîrciumaru**, D. Popovici, M. Cosac, R. Dincă, 2000-2001, *Spectrographic analysis of neo-eneolithic obsidian samples and several considerations about the obsidian supply sources*, *Annales d'Université «Valahia» Târgoviște*, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome II-III, p. 116-126;

2002

- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, R. Dincă, M. Mărgărit, M. Cosac, O. Cârșina, *Boroșteni, com. Peștișani, jud. Gorj. Punct: Peștera Cioarei*, Cronică Cercetărilor arheologice din România, Campania 2001, A XXXVI-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Buziaș, 28 mai-1 iunie 2002, p. 61;
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, R. Dincă, M. Mărgărit, M. Cosac, O. Cârșina, *Lapoș, comuna Lapoș, jud. Prahova*, în Cronică, campania 2001, A XXXVI-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Buziaș, 28 mai-1 iunie 2002, p. 184-185;
- **M. Cîrciumaru**, M. Mărgărit, *Arta mobilieră și parietală paleolitică*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 180 p., 66 fig., 8 pl. color;
- **M. Cîrciumaru**, M.-H. Moncel, M. Anghelinu, *Le Paléolithique Moyen de la grotte Cioarei-Boroșteni (Carpathes Meridionales, Roumanie: Des témoignages d'une fréquentation de la moyenne montagne a la faveur d'amélioration climatiques par des groupes de Néandertaliens ?*, *Antropologie* (Brno), XL/1, p. 11-32;
- **M. Cîrciumaru**, M.-H. Moncel, M. Anghelinu, R. Cîrciumaru, *The Cioarei-Boroșteni Cave (Carpathian Mountains, Romania): Middle Paleolithic finds and technological analysis of the lithic assemblages*, *Antiquity*, vol. 76, no. 293, september 2002, p. 681-690;

2003

- **M. Cîrciumaru**, *Neolithic palaeoethnobotany of Romania*, *Muzeul Național de Istorie a României – Cercetări arheologice*, vol. XI, partea II-a, p. 577-581;

- **M. Cîrciumaru**, **Replică la o recenzie**, *Acta terrae Septemcastrensis*, II, p 227-233;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, M. Mărgărit, M. Cosac, O. Cârstina, ***Piatra Neamț, jud. Neamț. Punct: Poiana Cireșului***, *Cronica cercetărilor arheologice din România, campania 2002*, A XXXVII-a sesiune națională de rapoarte arheologice, Covasna, 2-6 iunie 2003, p. 228-229;
  - **M. Cîrciumaru**, R. Dincă, ***Studiul botanic al unor semințe carbonizate din câteva așezări arheologice aparținând Evului Mediu***, *Muzeul Național de Istorie a României – Cercetări arheologice*, vol. XI, partea II-a, p. 589-597;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Mărgărit, ***Etnologia. Popoare și civilizații***, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2003, 246 p., 18 pl. color;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Mărgărit, M. Anghelinu, L. Niță, O. Cârstina, M. Cosac, M. Pleșa, FL. Dumitru, 2002-2003, ***Les découvertes d'art paléolithique de la vallée de Bistrița, dans le contexte de l'art mobilier paléolithique de Roumanie***, *Annales d'Université «Valahia» Târgoviște*, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome IV-V, p. 16-27;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Mărgărit, L. Niță, M. Anghelinu, M. Cosac, O. Cârstina, ***Les découvertes d'art mobilier paléolithique de Poiana Cireșului- Piatra Neamț (Roumanie)***, în M. Otte (dir.), *La Spiritualité. Actes du colloque de la commission 8 de l'UISPP (Paléolithique supérieur)*, Liège, 10-12 décembre 2003, Pré-Actes, Liège;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Mărgărit, L. Niță, M. Anghelinu, M. Cosac, O. Cârstina, ***Les découvertes d'art mobilier paléolithique de Poiana Cireșului- Piatra Neamț (Roumanie)***, în M. Otte (dir.), *La Spiritualité. Actes du colloque de la commission 8 de l'UISPP (Paléolithique supérieur)*, Liège, 10-12 décembre 2003, Liège, ERAUL 106, p. 123-126;
  - **M. Cîrciumaru**, M.-H. Moncel, R. Cîrciumaru, ***Le Paléolithique moyen de la grotte Cioarei-Boroșteni (Carpathes Meridionales, Roumanie): des témoignages de haltes de courte durée en moyenne montagne ?***, *Actes du XIV-ème Congrès UISPP*, Université de Liège, Belgique, 2-8 septembre 2001, Section V «**Le Paléolithique moyen**», BAR International Series, 1239, p. 247-255;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Pleșa, 2002-2003, ***Le Paléolithique, moyen tardif en Roumanie***, *Annales d'Université «Valahia» Târgoviște*, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome IV-V, p 9-15;
- 2004**
- **M. Cîrciumaru**, **Replică la o penibilă «recenzie»**, *Acta Terrae Septemcastrensis*, III, p 229-232;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, O. Cârstina, M. Cosac, M. Mărgărit, ***Lapoș, com. Lapoș, jud. Prahova. Punct: Poiana Roman***, *Cronica Cercetărilor Arheologice*

- Campania 2003, A XXXVIII-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice Cluj-Napoca, 26-29 mai, p. 172-173;
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, M. Mărgărit, M. Cosac, O. Cârstina, *Piatra Neamț, jud. Neamț. Punct: Poiana Cîreșului*, Cronica Cercetărilor Arheologice – Campania 2003, A XXXVIII-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice Cluj-Napoca, 26-29 mai, p. 231-232;
- **M. Cîrciumaru**, O. Cârstina, M. Anghelinu, M. Cosac, M. Mărgărit, L. Niță, M. Pleșa, 2003-2004, *Șantierul arheologic Lapoș-Poiana Roman, Ialomița, Studii și Cercetări de Arheologie, Istorie, Etnografie și Muzeologie*, Muzeul Județului Ialomița, Vol. IV, p. 9-33;
- **M. Cîrciumaru**, O. Cârstina, M. Pleșa, *Considerații asupra cronostratigrafiei paleoliticului de la Lapoș*, Arheologia Moldovei, XXVII, p, 33-39;
- **M. Cîrciumaru**, G. Lucas, M. Anghelinu, O. Cârstina, M. Cosac, M. Mărgărit, L. Niță, M. Pleșa, FL. Dumitru, *Gravetianul de la Piatra Neamț-Poiana Cîreșului, Memoria Antiquitatis*, XXIII, Muzeul de Istorie și Arheologie Piatra-Neamț, p. 49-67;
- **M. Cîrciumaru**, M. Pleșa, *Le Paléolithique moyen tardif en Roumanie*, în É. Fülöp, J. Cseh (eds.), „*Topical Issues of Middle Palaeolithic period in Central Europe*”, Tata, 20-23 October 2003, Komárom-Esztergom County Museum Directorate, Tata, p. 221-232;
- **M. Cîrciumaru**, M. Pleșa, M. Mărgărit, *Omul și plantele. Manual de analiză carpologică*, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 2004, 231 p., 147 fig., 3 pl. color.;

2005

- **M. Cîrciumaru**, *Paleoliticul, Epipaleoliticul și Mezoliticul lumii*, Editura Enciclopedică, 2005, 289 pagini, 137 fig.;
- **M. Cîrciumaru**, *Cercetările interdisciplinare în arheologie, un concept al zilelor noastre*, în D. Popovici, M. Anghelinu (ed.), *Cercetarea arheologică pluridisciplinară în România. Trecut, prezent, perspective*, Muzeul Național de Istorie a României, Biblioteca Muzeului Național, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște, 159 p.;
- **M. Cîrciumaru**, O. Cârstina, *Considerații asupra cronostratigrafiei Paleoliticului superior de la Lapoș – Poiana Roman, Valachica 18*, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească” Târgoviște, p. 24-33;
- **M. Cîrciumaru**, O. Cârstina, *Pătroaia-Vale, com. Crânguri, jud. Dâmbovița, Cronica cercetărilor arheologice din România*, Campania 2004, A XXXIX-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Jupiter-Mangalia, 25-28 mai 2005, p. 257;
- **M. Cîrciumaru**, M. Cosac, O. Cârstina, *Lapoș, com. Lapoș, jud. Prahova. Punct : Poiana Roman, Cronica cercetărilor arheologice din România*, Campania

- 2004, A XXXIX-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Jupiter-Mangalia, 25-28 mai 2005, p. 210;
- **M. Cîrciumaru**, M. Cosac. E.-C. Nițu, 2004-2005, *Les datations C-14 et la succession culturelle du Paléolithique, Epipaléolithique de la Roumanie*, Annales d'Université „Valahia” Târgoviște, Séction d'Archéologie et d'Histoire Tome VI-VII, p. 7-43;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Pleșa, 2004-2005, *Le cadre chronologique du paléolithique moyen et supérieur de la Roumanie*, *The Annals of Valahia University of Târgoviște*, Geographical Series, Tome 4-5, p. 98- 107;
  - **M. Cîrciumaru** *Dicționar enciclopedic de mediu*, Editura Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, Vol. 1 (A-K), 2005, 852 p.
  - **M. Cîrciumaru**, *Dicționar enciclopedic de mediu*, Editura Regia Autonomă Monitorul Oficial, București, Vol. 2 (L-Z), 2005, 1638 p.;
- 2006**
- **M. Cîrciumaru**, *Paleoliticul, Epipaleoliticul și Mezoliticul lumii*, Editura Cetatea de Scaun (Ediția a II-a), 290 p., 137 fig.;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, G. Lucas, S. L. Niță, L. Steguweit, M. Mărgărit, L. Fontana, A. Brugère, V. Dumitrașcu, U. Hambach, M. Cosac, O. Cârștina, FL. Dumitru, *Paleoliticul superior de la Poiana Cîreșului (Piatra Neamț). Noi rezultate, interpretări și perspective (The Upper Paleolithic from Poiana Cîreșului (Piatra Neamț). New Results, Interpretations and Perspectives*, Muzeul Național de Istorie a României, Cercetări Arheologice, XIII, p. 11-37;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, M. Cosac, M. Mărgărit, FL. Dumitru, O. Cârștina, *Lapoș, com. Lapoș, jud. Prahova. Punct: Poiana Roman*, Cronica Cercetărilor arheologice din România, Campania 2005, A XL-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Constanța, p. 123-125;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, M. Mărgărit, M. Cosac, FL. Dumitru, V. Dumitrașcu, L. Steguweit, O. Cârștina, *Piatra Neamț, jud. Neamț. Punct: Poiana Cîreșului, Cronica cercetărilor arheologice din România*, Campania 2004, A XXXIX-a Sesiune Națională de Rapoarte arheologice, Jupiter-Mangalia, 25-28 mai 2005, p. 262-264;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Steguweit, L. Niță, L. Fontana, A. Brugère, U. Hambach, FL. Dumitru, O. Cârștina, *The Upper Palaeolithic site of Poiana Cîreșului (Piatra Neamț, North-Eastern Romania) – Recent results*, Archäologisches Korrespondenzblatt, Jahrgang 36, Heft 3, Herausgegeben vom Römisch-Germanischen Zentralmuseum Mainz in Verbindung mit dem Präsidium der deutschen Verbände für Archäologie, p. 319-331.
- 2007**
- **M. Cîrciumaru**, *L'évaluation de certaines considérations paléoclimatiques et chronostratigraphiques plus anciennes et leurs implications sur les*

- interprétations paléoculturelles actuelles*, Annales d'Université „Valahia” Târgoviște, Séction d'Archéologie et d'Histoire Tome VIII-IX, p. 77-90;
- **M. Cîrciumaru**, *Evaluarea unor considerații paleoclimatice și cronostratigrafice mai vechi și implicațiile lor asupra interpretărilor paleoculturale actuale*, Valachica, 20, Târgoviște, p. 7-21;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, *The Upper Paléolithique in the Bistrița Valley (Northeastern Romania): a preliminary review*, Annales d'Université „Valahia” Târgoviște, Séction d'Archéologie et d'Histoire Tome VIII-IX, 2006-2007, p. 107-124;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, *O propunere de reinterpretare a paleoliticului superior de pe Valea Bistriței*, Memoria Antiquitatis, XXIV, p. 31-54;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, E.-C. Nițu, M. Cosac, G. Murătureanu, *Geo-archéologie du Paléolithique moyen, Paléolithique supérieur, Epipaléolithique et Mésolithique en Roumanie, Editura Cetatea de Scaun, Târgoviște*, 2007, 187 p., 48 fig.;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, G. Lucas, L. Niță, L. Steguweit, M. Mărgărit, L. Fontana, A. Brugère, V. Dumitrașcu, U. Hambach, M. Cosac, O. Cârștina, FL. Dumitru, *Șantierul paleolitic de la Poiana Cireșului (Piatra Neamț) o sinteză a rezultatelor recente (1998-2005) (The poiana Cireșului Upper Paleolithic site – the last stage of research (1998-2005))*, Materiale și cercetări arheologice, S.N., II, 2000-2006, p. 5-32;

2008

- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, M. Mărgărit, V. Dumitrașcu, FL. Dumitru, M. Cosac, O. Cârștina, 2007-2008, *A Cold Season Occupation during the LGM. The Early Epigravettian from Poiana Cireșului (județul Neamț, North-Eastern, Romania)*, Acta Archaeologica Carpathica, Vol. XLII-XLIII, p. 27-58;
- **M. Cîrciumaru**, M. Cosac, G. Murătureanu, R. Ștefănescu, E.-C. Nițu, T.C. Dan, M. Jianu, I. Ipingău, R. Oprea, V. Sora, A. Crupă, A.-A. Nițu, *Râșnov, jud. Râșnov, Peștera Gura Cheii*, CCA, Campania 2007, p. 257-258;
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, *Considérations stratigraphiques et géochronologiques concernant le dépôt de la grotte Bordul Mare de Ohaba Ponor (Roumanie) (Regard rétrospectif et conclusions interdisciplinaires)*, Annales d'Université „Valahia” Târgoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome X, Nr. 1, p. 119-155;
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, M. Frânculeasa, *Considerații preliminare asupra celor mai importante surse de materie primă litică întrebuințate în preistorie în realizarea utilajului litic*, Arheologia Moldovei, vol. 30, p. 7-40;

- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, J.-G. Bordes, M. Cosac, G. Murătureanu, R. Ștefănescu, *Le Paléolithique de la grotte Gura Cheii-Râșnov (Etude interdisciplinaire)*, Valahia University Press, Târgoviște, 128 p., 42 fig.;
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, G. Murătureanu, R. Ștefănescu, *Deux nouveaux habitats sur la carte du Paléolithique de Roumanie, découverts en 2008 à Șinca Nouă (département de Brașov)*, Annales d'Université „Valahia” Targoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome X, Nr. 1, p. 47-54;
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, G. Murătureanu, R. Ștefănescu, V. Dumitrașcu, I. Neaga, *La grotte Coacăzei (jud. Brașov), entre les anciennes recherches et les fouilles archéologiques de 2008*, Annales d'Université „Valahia” Targoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome X, Nr. 1, p. 7-27;
- E.-C. Nițu, **M. Cîrciumaru**, V.-A. Sora, *Outillages lithiques préhistoriques découvertes pendant les recherches en surface de l'année 2008 de Fundățica, commune de Fundata, département Brașov*, Annales d'Université „Valahia” Targoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome X, Nr. 1, p. 71-72;

2009

- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, *Contribution à la bibliographie interdisciplinaire du Paléolithique, Épipaléolithique et Mésolithique de la Roumanie et la République Moldova*, Edition Valahia University Press, Târgoviște, 307 p.;
- **M. Cîrciumaru**, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, *L'ocre et les récipients pour ocre de la grotte Cioarei, village Boroșteni, commune Peștișani, dép. De Gorj, Roumanie*, Annales d'Université „Valahia” Targoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XI, Nr. 1, p. 7-19;
- **M. Cîrciumaru**, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, *Etude technologique, effectuée à l'aide du microscope digital VHX-600, sur un os gravé épigravettien de l'habitat de Poiana Cireșului-Piatra Neamț*, Annales d'Université „Valahia” Targoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XI, Nr. 2, p. 7-22;
- L. Steguweit, **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, *Reframing the Upper Palaeolithic in the Bistrița Valley (northeastern Romania) Neue Untersuchungen zum Jungpaläolithikum im Bistrița Tal (Nordost-Rumänien)*, Quartär, 56, p. 139-157;

2010

- **M. Cîrciumaru**, *Contributions à la connaissance de l'art pariétal préhistorique de Roumanie*, Annales d'Université “Valahia” Târgoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XII, Numéro 1, p. 39-83;
- **M. Cîrciumaru**, Dobrescu R., *Recherches sur le terrain et sondages archéologiques dans la Vallée du Sighiștel, commune de Câmpani, département de Bihor*, Annales d'Université Valahia Târgoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XII, Numéro 1, p. 185-189;
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Niță, *The Upper Paleolithic in the Bistrița Valley (Northeastern Romania). An Overview of the Old Evidence*, in C.

- Neugebauer-Maresch & L. Owen (eds.), *Aspects concerning the Middle and Eastern European Upper Paleolithic-Methods, Chronology, Technology and Subsistence*, Symposium Wien, 9-11 November, 2005, Mitteilungen der Prähistorischen Kommission ÖAW, 2010, p. 49-63;
- **M. Cîrciumaru**, M. Anghelinu, L. Steguweit, L. Niță, L. Fontana, A. Brugère, U. Hambach, M. Mărgărit, V. Dumitrașcu, M. Cosac, FL. Dumitru, O. Cârștina, *The Pluristratified Upper Paleolithic Site From Poiana Cireșului, Piatra Neamț. Recent Results and Future Prospects*, in C. Neugebauer-Maresch & L. Owen (eds.), *Aspects concerning the Middle and Eastern European Upper Paleolithic-Methods, Chronology, Technology and Subsistence*, Symposium Wien, 9-11 November, 2005, Mitteilungen der Prähistorischen Kommission ÖAW, 2010, p. 209-219;
  - **M. Cîrciumaru**, E.-C. Nițu, R. Dobrescu, R. Ștefănescu, *Paleoliticul din județul Brașov*, Valahia University Press, 223 p., 78 fig.;
  - **M. Cîrciumaru**, I. Lazăr, E.-C. Nițu, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, *Bivalve fosile din specia Congeria (Mytilopsis) subcarinata subcarinata din stratul epigavetian de la Poiana Cireșului (Piatra Neamț) și semnificația lor simbolică*, in V.. Chirica, G. Bodi (Editori), *Arta antropomorfă feminină în preistoria spațiului Carpatu-Nistorean*, Editura Pim Iași, p. 109-119;
  - **M. Cîrciumaru**, R. Dobrescu, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, E.-C. Nițu, *Nouvelles considérations sur les découvertes de Țibrinu (département de Constanța)*, *Annales d'Université Valahia Târgoviște*, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XII, Numéro 2, p. 87-108;
- 2011**
- **M. Cîrciumaru**, I. Lazăr, E.-C. Nițu, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, *The Symbolical Significance of Several Fossils discovered in the Epigravettian from Poiana Cireșului-Piatra Neamț, Romania*, *Preistoria Alpina*, 45 (2011): 9-15, Museo Tridentino di Scienze Naturali, Trento 2009;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, *Le sifflette de Poiana Cireșului-Piatra Neamț (Roumanie) [19.459± 96 B.P. (23.24 ka) - 20.154 ± 97 B.P. (24.096 ka)]*, *Annales d'Université Valahia Târgoviște*, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XIII, Numéro 2, p. 41-58;
  - **M. Cîrciumaru**, *Cele mai vechi mărturii certe ale utilizării ocrului în Paleoliticul din Europa descoperite în Subcarpații Olteniei*, *Buridava*, IX, p. 7-31;
- 2012**
- **M. Cîrciumaru**, R.-M. Ion, E.-C. Nițu, R. Ștefănescu, *New evidence of adhesive as hafting material on Middle and Upper Palaeolithic artefacts from Gura Cheii Cave (Romania)*, *Journal of Archaeological Science*, vol. 39, p. 1942-1950;
  - **M. Cîrciumaru**, M. Țuțuianu-Cîrciumaru, *The Oldest Snail (Lithoglyphus naticoides) necklace discovered in Romania in the Gravettian III stratum of*

- Poiana Cireşului-Piatra Neamţ [25.760±160 –27.321±234 B.P. (31.969 ka)],* Annales d'Université Valahia Târgovişte, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XIV, Numéro 1, p. 19-42;
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Niţu, M. Țuţuianu-Cîrciumaru, *Témoignages symboliques au Moustérien*, in J. Clottes, *L'art Pléistocène dans le Monde*, Actes du Congrès IFRAO, Tarascon-sur-Ariège, septembre 2010, Symposium "Signes, Symboles, Mythes et Ideologie...", France, p. 240-241/CD p. 1627-1641;
  - **M. Cîrciumaru**, E.-C. Niţu, M. Țuţuianu-Cîrciumaru, *L'art mobilier gravettien et épigravettien en Roumanie*, **Congrès IFRAO - L'art pléistocène dans le monde**, 6-12 Septembre 2010, Ariège-Pyrénées, France, p. 240-241/CD p. 1361-1377.
- 2013**
- **M. Cîrciumaru**, *L'intégration des cultures matérielles paléolithique dans le schéma chronoclimatique du pléistocène supérieur en roumanie*, Buridava, XI, p. 15-22;
- 2014**
- E.-C. Niţu, **M. Cîrciumaru**, *Selection, opportunism and conceptual contradictions in the Mousterian from the Carpathians Caves (Romania)*, Arheometriai Műhely, XI, 1, p. 1-22;
  - **M. Cîrciumaru**, E.-C. Niţu, O. Cârstina, *A geode painted with ochre by the Neanderthal man*, Comptes Rendus Palevol, 14, p. 31-41;
- 2015**
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Niţu, A. Nicolae, FL.I. Lupu, R. Dincă, *Contributions to understanding the Neanderthals symbolism. Examples from the Middle Paleolithic in Romania*, Annales d'Université Valahia Targoviste, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XVII, Numéro 2, 2015, p. 7-31;
- 2016**
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Niţu, O. Cârstina, Goutas Nnejma, *The Engraved Stone Pendant from Poiana Cireşului-Piatra Neamţ, Romania. New Contributions to the Understanding of Symbolic Behavior in Gravettian*, Archaeology, Ethnology & Anthropology of Eurasia, 44/4, p. 35–45;
- 2017**
- **M. Cîrciumaru**, E.-C. Niţu, C. Miclăuş, R.-M. Ion, O. Cârstina, FL.I. Lupu, M. Leu, M.-C. Văleanu, A. Nicolae, ST. Grigore, *Amber Deposits in Romania, with Particular Emphasis on Those Located on the Eastern Side of the Carpathians (Bibliographical Considerations and a few Field Investigations)*, Annales d'Université Valahia Targoviste, Section d'Archéologie et d'Histoire, Tome XIX, p. 33-56.

Life and work of Prof. univ. dr. Gheorghe Lazarovici School founder

Sabin Adrian Luca¹

When I expressed my memories about professor Gheorghe Lazarovici (Luca 2016) I was affected – certainly for many years in which he had shown me everything he had learned from his teachers, but – I think – even more: how to treat the wounds of prehistory and (why not?) of the people who made/wrote for this branch of social science.

THE TEACHER was – always – compliant with the members of the team. This observation did not match with the behavior towards non-team members who issued „valuable” ideas without knowing all the subtleties of team discourse and research team.

It was so effective in systematic research that it became aggressive, sometimes. Later I learned that this kind of behavior was being developed by him to keep us as awake and vigilant. That is the only way we could get the logs with the notice, so we could get the technology of data and information sampling, only that was the reason for the competition between us that led to an increase in the quality of work.

Later – when, we have not met so often – we have felt the benefit of the school with the TEACHER. Some of us have caught it well, because we have learned that without strained labor and results after the effort, we can not walk into the scientific world. Others have learned that good results can also be achieved through speculations..... today they show whether they have done well or not.

Our TEACHER is working, hard today, too. This, honored, thing keeps it in a place where many younger researchers have no access. Consequently, I congratulate him and join these lines to others, dedicated over the time.

Live many happy years, TEACHER!

Now let's present it – in short – to prof.univ.dr. Gheorghe Lazarovici:

Between 1948-1955 he studied at General School Reșița after which – between 1955-1958 – the vocational school at Reșița. In the same locality, between 1958-1962, he graduated high school and then, between 1962-1968, the Faculty of History-Philosophy of the „Babeș-Bolyai” University from Cluj. In 1979 he became Doctor of History, prehistory speciality, at the same University. Between 1971-1972

---

¹ ¹ Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro, sabinadrian.luca@brukenthal.ro

he is a stipend of the Herder Foundation, at Vienna, post-graduate specialization at the Für Ur- und Frühgeschichte der Universität Wien Institute, at professor R. Pittioni, specializing in the South-East European Neolithic and links with Anatolia.

Between 1993-1994, Gh. Lazarovici became an associate professor at „1 Decembrie” University of Alba Iulia, and in the period 1997-2007 professor at „Eftimie Murgu” University from Reșița (holder) and „Lucian Blaga” University of Sibiu (associate). Since 2002 he has been a PhD scientific coordinator at „Lucian Blaga” University of Sibiu.

Gh. Lazarovici has taken various jobs. In 1960 he was technician and electrician at PRAM, UCMR Reșița, and in the period 1962-1963 a restorer at the Reșița Museum. From 1968, September-October, he becomes a guide to the Turda Museum and – in the same year – to the National History Museum of Transylvania, as an archaeologist, at the prehistory section. Between 1968-1970 he was a guide-mentor, between 1970-1976 he was a museographer, in the years 1976-1985 was a principal museographer, 1985-1990 Chief of the prehistory section, between 1990-1992 Deputy Director of the Museum, and between 1994-1997 he was General Manager at National History Museum of Transylvania.

Over the years, Gh. Lazarovici occupies the following positions: 1992-2004 member of the Archaeological Commission; 1992-1997 principal scientific researcher II, Romanian Institute of Thracology, Bucharest; 1993-1994 scientific secretary at the Romanian Institute of Thracology, Bucharest; 1992 until now, Bratislava, member of the European Neolithic Committee; 1993-1994; 1997 – Reșița-Cluj, founding member of the Association of European Archaeologists, branches in the Balkans, and from 1997-2004 vice-president of the Museums and Collections Commissions of the Ministry of Culture.

Gh. Lazarovici received distinctions and awards: **1995 Academy Award „N. Bălcescu”** for the monography of Gura Baciului; **2004 Merit Cultural Order, degree H officer, scientific research**; **2007 Honorary Citizen of Timișoara, for the contribution to the research from Banat**; **2008 Academy Award „Vasile Pârvan”** on the year 2007 for the volume, C.-M. Lazarovici, Gh. Lazarovici, **Architecture of the Neolithic and Cooper Age in Romania. I. The Neolithic**, ed. V. Spinei, V. Mihăilescu-Birliba. Ed. Trinitas, Iași, 2006, 738 p.

Over the years, professor Gh. Lazarovici was present at hundreds of symposiums, colloquia, scientific meeting, memorials, discussions, films and filming and so many others, in the country and abroad.

Viața și opera Prof. univ. dr. Gheorghe Lazarovici.
Făuritor de școală.

Atunci când mi-am exprimat amintirile despre profesorul Gheorghe Lazarovici (Luca 2016) am fost afectat – cu siguranță de mulții ani în care acesta îmi arătase tot ceea ce a învățat domnia sa de la profesorii săi, dar – cred – că și mai mult: cum să tratez rănilor preistoriei și (de ce nu?) ale oamenilor care au făcut/scris pentru această ramură a științelor sociale.

PROFESORUL a fost – întotdeauna – înțelegător cu membrii echipei. Această observație nu s-a potrivit în același mod cu comportamentul față de membrii din afara echipei care emiteau idei „de valoare” fără a cunoaște toate dedesubturile discursului și cercetărilor echipei.

Era atât de eect în cercetarea sistematică încât devenea agasant, uneori. Mai târziu am aflat că acest tip de comportament era dezvoltat de domnia sa pentru a ne ține cât mai treji și vigilenți. Numai așa puteam umple jurnalele de șantier cu notițe, numai așa putea să ne însușim tehnologia prelevării datelor și informațiilor, numai așa se năștea concurența dintre noi care a dus la creșterea calității muncii.

Mult mai târziu – când, vrând-nevrând nu ne-am mai întâlnit atât de des – am simțit binefacerii școlii parcurse împreună cu PROFESORUL. Unora dintre noi le-a prins bine, deoarece am învățat că fără muncă încordată și rezultate venite după efort nu putem răzbate în lumea științifică. Alții dintre noi au învățat că rezultatele bune se pot obține și prin speculații.... ziua de astăzi le arată dacă au făcut, sau nu, bine.

PROFESORUL nostru muncește, și astăzi, foarte mult. Acest lucru, onorant, îl menține într-un loc în care mulți cercetători mai tineri nu au acces. În consecință îl felicit și alături aceste rânduri altora, dedicate de-a lungul timpului.

Să ne trăiești mulți ani fericiți, PROFESORE!

Acum, să-l prezentăm – pe scurt – pe prof.univ.dr. Gheorghe Lazarovici:

Între anii 1948-1955 învață la Școala generală Reșița după care – între anii 1955-1958 – Școala profesională tot la Reșița. În aceeași localitate, între anii 1958-1962, absolvă liceul și mai apoi, între anii 1962-1968, Facultatea de Istorie-Filosofia a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca. În 1979 devine Doctor în istorie, specialitatea preistorie, la aceeași Universitate. Între 1971-1972 este stipendiat al Fundației Herder, la Viena, specializare post-universitară la Institut Für Ur- und Frühgeschichte der Universität Wienn, la profesor R. Pittioni, specializare în neoliticul sud-est european și legăturile cu Anatolia.

Între anii 1993-1994, Gh. Lazarovici devine profesor asociat la Universitatea „1 Decembrie” Alba Iulia, iar în perioada 1997-2007 profesor universitar la Universitatea „Eftimie Murgu” Reșița (titular) și la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu (asociat). Din anul 2002 devine conducător științific de doctorate la Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu.

Gh. Lazarovici a ocupat locuri de munca diverse. În anul 1960 a fost laborant și electrician la PRAM, UCMR Reșița, iar în perioada 1962-1963 restaurator la Muzeul din Reșița. Din 1968, septembrie-octombrie, devine îndrumător la Muzeul din Turda și – în același an – ajunge la Muzeul de Istorie al Transilvaniei, ca arheolog, la secția peistorie. Între anii 1968-1970 este ghid-îndrumător, între 1970-1976 muzeograf, în anii 1976-1985 muzeograf principal, 1985 -1990 Șef secție preistorie, în perioada 1990-1992 Director adjunct al Muzeului, iar între 1994-1997 este Director general la Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei.

De-a lungul timpului Gh. Lazarovici mai ocupă următoarele funcții: 1992-2004 membru al Comisiei Arheologice; 1992-1997 cercetător științific principal II, Institutul Român de Tracologie, București; 1993-1994 secretar științific la Institutul Român de Tracologie, București; 1992 până în prezent, Bratislava, membru în biroul Comisiei europene de neolitic; 1993-1994; 1997 – Reșița-Cluj, membru fondator al Asociației Arheologilor Europeni, filialele din Balcani, iar în perioada 1997-2004 vicepreședinte al Comisiei Muzeu și Colecții din Ministerul Culturii.

Gh. Lazarovici a primit distincții și premii: **1995 Premiul Academiei „N. Bălcescu”** pentru monografia Gura Baciului; **2004 Ordinul Meritul Cultural, gradul ofițer H, cercetare științifică**; **2007 Cetățean de onoare al orașului Timișoara, pentru contribuția la cercetările din Banat**; **2008 Premiul Academiei „Vasile Pârvan”** pe anul 2007 pentru volumul, C.-M. Lazarovici, Gh. Lazarovici, **Arhitectura neoliticului și epocii cuprului din România. I. Neoliticul**, ed. V. Spinei, V. Mihailescu-Bîrliba. Ed. Trinitas, Iași, 2006, 738 p.

De-a lungul timpului profesorul Gh. Lazarovici a fost prezent la sute de simpozioane, colocvii, întâlniri științifice, memoriale, discuții, filme și filmări și atâtea altele, în țară și străinătate.

List of publications/Lista publicațiilor

1969

- Gh. Lazarovici, *Cultura Starčevo-Criș în Banat*, în *ActaMN*, VI, p. 3-26.

1970

- Gh. Lazarovici, *Cultura Vinča A în Banat*, în *ActaMN*, VII, p. 473-488.

1971

- Gh. Lazarovici, I. Uzum, *Așezarea feudală Ilidia, în lumina izvoarelor scrise și a cercetărilor arheologice*, în *Banatica*, 1, p. 156-162.

- Gh. Lazarovici, *Difuziunea unor civilizații neolitice în regiunea Dunării de Jos, în Pontica*, 4, p. 31-39.

- Gh. Lazarovici, *Faza a IV-a a culturii Starčevo-Criș în Banat*, în *ActaMN*, 8, p. 409-413.

- Gh. Lazarovici, *Sondajul arheologic de la Deuș (jud. Cluj)*, în *Apulum*, IX, p. 71-82.

- Gh. Lazarovici, *Unele probleme ale neoliticului în Banat*, în *Banatica* 1, p. 17-69.

- Gh. Lazarovici, *Difuziunea unor civilizații neolitice în regiunea dunăreană, în Pontica*, IV, , p. 31-40.

- Gh. Lazarovici et alii, în *Banatica*, 1, 1971, p. 403-416.

1972

- Gh. Lazarovici, *Așezarea de la Parța*, în *Tibiscus*, 2, p. 3-26.

1973

- Gh. Lazarovici, *Tipologia și cronologia culturii Vinča în Banat*, în *Banatica*, 2, p. 25-54.

- Gh. Lazarovici, *Über das Neolithikum în Banat*, în *Actes VIII CISPP*, Belgrad, p. 461-466.

- Gh. Lazarovici, I. Pepelea, *Depozitul de bronzuri de la Cetatea de Baltă*, în *ActaMN*, X, p. 455-464.

- I. Uzum, Gh. Lazarovici, I. Dragomir, *Descoperiri arheologice în hotarul satelor Gornea și Sichevița*, în *Banatica*, 3, p. 403-416.

1974

- Gh. Lazarovici, I. Stratan, *Așezarea neolitică de la Homojdia*, în *ActaMN*, 10, p. 455-464.

- Gh. Lazarovici, *Cu privire la neoliticul din Banat*, în *Tibiscus*, 3, p. 45-64.

- Gh. Lazarovici, *Materialul arheologic de la Temes-Kubin aflat în Muzeul Banatului din Timișoara*, în *Memoriam Constantini Daicoviciu*, Cluj, p. 201-218.

- I. Uzum, Gh. Lazarovici, *Bordeie prefeudale descoperite la Gornea (jud. Caras-Severin)*, în *Crisia*, p. 39-46.

- I. Uzum, Gh. Lazarovici, 1974, *Descoperiri arheologice prefeudale și feudale timpurii în zona superioară a Clisurii*, în *Crisia*, p. 47-55.

1975

- Gh. Lazarovici, *Despre eneoliticul timpuriu din Banat*, în *Tibiscus*, 4, p. 9-31.
- Gh. Lazarovici, *Despre tipologia și cronologia așezării neolitice de la Balta Sarata*, în *ActaMN*, 12, p. 13-34.
- Gh. Lazarovici, *Unele probleme ale ceramicii neoliticului din Banat*, în *Banatica*, 3, p. 7-24.

1976

- Gh. Lazarovici, *Fragen der neolithischen Keramik im Banat*, în *Festschrift für R. Pittioni*, Wien, p. 203-234.
- Gh. Lazarovici, în *Das neolithische Friedhof von Iclod, Nice, (S. VI Néolithique)*.
- Gh. Lazarovici, *Über das frühäneolithikum im Banat*, în *Istraživanja*, Novi Sad, 5, p. 79-90.
- Gh. Lazarovici, Z. Milea, *Săpături arheologice la Bădeni, Campania 1968*, în *ActaMN*, XIII, p. 7-35.

1977

Cărți

- Gh. Lazarovici, *Gornea-Preistorie*, Reșița, 124 p., 84 planșe.

Articole, studii, recenzii

- Gh. Lazarovici, *Die Beziehungen der Vinča A Phase zu Nordthessalien und dem Südbalkan. Beiträge zum Ursprung der Vinča-Kultur*, în *Apulum*, 15, p. 19-26.
- Gh. Lazarovici, *Periodizarea culturii Vinča în România*, în *Banatica*, 4, p. 19-44.
- Gh. Lazarovici, *Inventarul a două morminte neolitice de la Cluj - Napoca*, în *ActaMN*, 14, p. 7-35.
- Gh. Lazarovici, *cronică în Banatica*, 4, p. 433-436.
- Gh. Lazarovici, *Sfârșitul culturii Vinča-Turdaș în Câmpia Transilvaniei*, în *Tibiscus*, II, p. 211-230.
- Gh. Lazarovici, *Cercetări arheologice de suprafață la hotarele județelor Cluj-Sălaj*, în *ActaMP*, 1, p. 35-40.
- T. Soroceanu, Gh. Lazarovici, M. Amlacher, M. Mureșan, *Contribuții la repertoriul arheologic al județului Mureș*, în *Marisia*, VII.

1978

Cărți

- *Atlasul Complex al Porților de Fier (Gh. Lazarovici colab.)*.
- *Comori Arheologice la Porțile de Fier*, 1978, cat. 28 (Gh. Lazarovici coordonator, partea română de preistorie).

Studii, articole, recenzii

- E. Iaroslavschi, Gh. Lazarovici, *Așezări de secol IV în sudul Banatului*, în *ActaMN*, XV, p. 255-261.
- Gh. Lazarovici, *Legăturile fazei Vinča A cu zona nord thessalică sud-balcanică. Contribuții la originea culturii Vinča*, în *Tibiscus*, 5, p. 57-66.

- Gh. Lazarovici, *Civilizațiile preistorice de la Porțile de Fier*, în *Comori arheologice*, București, p. 29-39, 62-65.
- Gh. Lazarovici, Aloiz Benac, *Obre II - A Neolithic Settlement of the Butmir group at Gornje Polje și Obre I - A Neolithic Settlement of the Starčevo-Impresso and Kakanj cultures at Raskršće* (Recenzie), p. 471-473.
- Gh. Lazarovici, N. Vlassa, *Neoliticul Transilvaniei. Studii, articole, note*, în *ActaMN*, XV, p. 670-671.
- Gh. Lazarovici, Aloiz Benac, *Obre*, în *ActaMN*, XV, p. 673.

1979

Cărți

- Gh. Lazarovici, *Neoliticul Banatului*, colecția *BMN*, III, Cluj, 273 p.; 50 fig.; 10 tabele; 162 planșe.
- *The Iron Gate Exhibition*, Belgrade 1979 (Gh. Lazarovici colab.).

Articole, studii, recenzii

- Gh. Lazarovici, *Die Starčevo-Criș - Kultur (Allgemeine Fragen)*, în *Studii și Comunicări. Istorie*, Caransebeș, p. 27-31.
- Gh. Lazarovici, *Raport preliminar de cercetare arheologică la Gornea*, în *MCA*, Oradea, p. 391-392.
- Gh. Lazarovici, N. Kalicz, J. Makkay, *Die Linienbandkeramik in der Grossen Ungarische Tiefebene*, în *ActaMN*, 16, p. 841-844.
- Gh. Lazarovici, prezentare *Godišniak*, în *Anuarul Inst. de Ist și Arh.* Cluj, p. 473-476.
- Gh. Lazarovici, Recenzie *H. Todorova, Ovčarovo*, în *ActaMN*, 16, p. 844-846.
- Gh. Lazarovici, Recenzie *J. L. Bintlif, Natural Environment and Human Settlement in Prehistoric Greece*, *BAR*, SS, în *Tibiscus*, 5, p. 437-439.
- Gh. Lazarovici, Recenzie *P. Pattay, Das kupferzeitliche Graberfeld von Tiszaváalk-Kenderföd*, în *ActaMN*, 16, p. 437-439.
- Gh. Lazarovici, *Vestigii arheologice din Bazinul Carașului*, în *ActaMN*, 16, p. 447-464.
- Gh. Lazarovici, Recenzie *A. Radunчева: Prehistoric Art in Bulgaria*, *BAR*, SS, în *StComCaransebes*, III, p. 437-439.
- Gh. Lazarovici, C. Săcărin *Epoca bronzului în „Clisura Dunării”*, în *Banatica*, 5, p. 71-105.
- Gh. Lazarovici, N. Cristea, *Contribuții arheologice la istoria străveche a comunei Uioara de jos, Ciunga, jud. Alba*, în *ActaMN*, XVI, p. 431-446.
- Gh. Lazarovici, D. Bălănescu, *Considerații privind tipologia și evoluția vaselor-capac din cultura Vinča (Descoperiri din „Clisura Dunării”)* în *Banatica*, 5, p. 17-25.

1980

- Gh. Lazarovici, *Câteva probleme privind sfârșitul neoliticului timpuriu din nord-vestul României*, în *ActaMN*, 17, p. 13-30.

1981

Articole, studii, recenzii

- Gh. Lazarovici, *Die Periodisierung der Vinča Kultur in Rumänien. Gewidmet dem Andenken an Vladimir Milojević*, în *PZ*, 56, 2, S. 169-196.
- Gh. Lazarovici, *Importuri Tiszapolgár în așezarea sălcuțană de la Cuptoare-Șfocea - Contribuții la legăturile culturale și cronologice ale culturilor Sălcuța și Tiszapolgár*, în *Banatica*, 6, p. 35-41.
- Gh. Lazarovici, F. Resch, C. Germann, *Așezarea neolitică de la Unip*, în *Analele Banatului*, I, p.13-20.
- Gh. Lazarovici, E. Lakó, *Săpăturile de la Zăuan. Campania din 1980*, în *ActaMN*, XVII, p. 13-43.
- Gh. Lazarovici, E. Pădureanu, *Așezarea neolitică de la Arad-Strada Voievod Moga, 2*, în *Ziridava*, XIII, p. 49-73.
- Gh. Lazarovici, A. Bulbuc, *Descoperiri arheologice în hotarul comunei Iclod*, în *Apulum*, XXI, p. 161-166.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, *Discuții pe marginea legăturilor cronologice și culturale dintre grupul Iclod și cultura Tisa*, în *ActaMN*, 18, p. 221-245.
- Gh. Lazarovici, *Parța. Un monument preistoric*, în *Monumente Istorice*, 1, p. 31-35.
- Gh. Lazarovici, I. Munteanu, *Așezarea eneolitică de la Slatina Timiș*, în *StComCaransebeș*, IV, Istorie, p. 121-136.

1983

- Gh. Lazarovici, *Die Vinča Kultur und Ihre Beziehungen zur Linearbandkeramik*, în *Nachrichten aus Niedersachsens Urgeschichte*, Bd. 52, 1983/1984, S. 131-176.
- Gh. Lazarovici, *Neoliticul timpuriu din zona Porțile de Fier (Clisură)*, în *Banatica*, VII, p. 9-34.
- Gh. Lazarovici, *Principalele probleme ale culturii Tiszapolgár în România*, în *ActaMN*, XX, p. 3-21.
- Gh. Lazarovici, *Șantierul arheologic Iclod (1977-1981)*, în *Materiale și Cercetări Arheologice*, București, p. 50-61.
- Gh. Lazarovici, F. Resch, C. Germann, *Descoperiri arheologice la Timișoara - Freidorf*, în *Banatica*, 7, p. 35-51.

1984

- Gh. Lazarovici, *Neoliticul timpuriu în România*, în *ActaMP*, 8, p. 49-104.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, R. Ardevan, *Așezarea neolitică de la Cluj-Piata Ștefan cel Mare*, în *Marisia*, XIII-XIV, Târgu Mureș, p. 15-22.

1985

- I. Lupșe, Gh. Lazarovici, *Aplicarea unor metode moderne de clasificare, prelucrare și interpretarea unor date arheologice*, *Sesiunea de comunicări*, Cluj-Napoca, 109-126.

- Gh. Lazarovici, *Noi descoperiri Bodrogkeresztúr în Banat*, în *Banatica*, 8, p. 83-90.
- Gh. Lazarovici, *Sincronisme etno-culturale în neoliticul din Salaj și din vestul României*, în *ActaMP*, IX, p. 69-73.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, *Șantierul arheologic Iclod (1983-1983)*, în *Apulum*, XXIII, p. 25-41.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, Fl. Drașovean, S.A. Luca, *Complexul neolitic de la Parța*, în *Banatica*, 8, p. 7-71.

1985-1986

- H. Dumitrescu, Gh. Lazarovici, *Cercetările arheologice de la Tăuલાș-Deva, (partea I)*, în *ActaMN*, XXI, p. 3-44; *(partea a II-a)*, în *ActaMN*, XXII-XXIII, p. 3-40.
- N. Vlăsa, M. Takacs, Gh. Lazarovici, *Mormintele tumulare din Banat și Transilvania din perioada eneolitică târzie*, în *ActaMN*, XXI-XXIII, p. 59-78.

1986

- Gh. Lazarovici, *Neoliticul târziu în nord-vestul României*, în *ActaMP*, X, p. 15-46.
- Gh. Lazarovici, *Sanctuarul de la Parța*, în *Documente recent descoperite și informații arheologice*, București, p.12-22.
- Gh. Lazarovici, Recenzie V. Milojević, *Otzaki Magula III*, *BAM*, 20; H. Hauptmann, *Otzaki Magula II*, 20; Y. Mottier, *Das Mittlere Neolithikum*, *BAM*, 21, în *ActaMP*, X, p. 775-776.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar 1985-1986, *Prospecțiuni și cercetări arheologice de salvare pe teritoriul municipiului și județului Cluj*, în *ActaMN*, XXII-XXIII, p. 723-752.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, *Șantierul arheologic Iclod (1983-1984)*, în *Apulum*, XXIII, p. 25-41.

1987

- Gh. Lazarovici, *Neoliticul în nord-vestul României (Sălajul, Clujul, Bihorul, Sătmarul)*, în *ActaMP*, XI, p. 33-53.
- Gh. Lazarovici, *Prospecțiuni și cercetări arheologice de salvare pe teritoriul municipiului și județului Cluj*, în *ActaMN*, XXII-XXIII, p. 723-752.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, *Tipuri de locuințe din așezarea neolitică de la Parța*, în *Sargetia*, XX, p. 18-34.
- N. Vlăsa, M. Takacs, Gh. Lazarovici, în *Hugelbestattung in der Karpaten - Gh. Lazarovici, Donau-Balkan-Zone, Während der Äneolithischen Periode*, Beograd, p. 107-119.
- Z. Kalmar, C. Bagotski, Gh. Lazarovici, *Cercetări etno-arheologice și sondaje în Munții Banatului*, în *Banatica*, IX, p. 65-85.

1987-1988

- N. Dragomir, **Gh. Lazarovici**, I. Tîrnovan, *Măsurarea rezistivității în tumulul de la Tureni*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 919-924.
- M. Frențiu, **Gh. Lazarovici**, *Metode de clasificare automată în arheologie*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 909-918.
- **Gh. Lazarovici**, *Sincronismele Vinča A - Starčevo-Criș*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 17-28.
- **Gh. Lazarovici**, J.T. Piciu, *Analize pedologice preliminare în așezări neolitice din Transilvania și Banat*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 925-936.
- **Gh. Lazarovici**, *Săpăturile arheologice de salvare de la Cluj-Piața Baba Novac (1986)*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 1013-1025.
- **Gh. Lazarovici** Z. Kalmar 1987-1988, *Prospecțiuni și cercetări arheologice de salvare pe teritoriul municipiului și județului Cluj, II*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 17-28.
- **Gh. Lazarovici**, Recenzie N. K. Sandars, *Prehistoric Art în Europe, Ed. II*, în colecția *The Pelican History of Art*, 508 p., 443 fig., în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 1173-1175.
- **Gh. Lazarovici**, Z. Kalmar, *Săpături arheologice de salvare și cercetări etnoarheologice în Munții Petrindului în anul 1986*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 949-996.
- **Gh. Lazarovici**, Z. Kalmar/Maxim 1987-1988, *Necropolele tumulare din Munții Petrindului și Dealul Feleacului*, în *ActaMN*, XXIV-XXV, p. 997-1009.

1988

- **Gh. Lazarovici**, Z. Kalmar, *Șantierul arheologic Iclod. Campania 1985*, în *Apulum*, XXIV, p. 9-39.
- **Gh. Lazarovici**, *Șocul Vinča C în Transilvania*, în *ActaMP*, XI, p. 37-38.
- **Gh. Lazarovici**, *Venus de Zăuan. Despre credințele și practicile magico-religioase în preistorie, I*, în *ActaMP*, XII, p. 23-70.
- **Gh. Lazarovici**, Z. Kalmar, *Săpăturile arheologice de la Iclod. Campania 1986*, în *Apulum*, XXV, p. 9-47.
- M. Frențiu, **Gh. Lazarovici**, *Methods for Automated Classification use în Archaeology. An Application to the Neolithic graves and ornaments, First Romanian Conference*, Bucharest, p. 131-146.

1989

- I. Ciarnău, **Gh. Lazarovici**, *Descoperiri neolitice pe Valea Ierului*, în *Crisia*, XV, p. 15-25.
- **Gh. Lazarovici**, Z. Kalmar, *Șantierul arheologic Iclod. Campania din 1989*, în *Apulum*, XXVI-XXX, p. 337-363.
- **Gh. Lazarovici**, *Das neolithische Heiligtum von Parța*, în *Varia Arheologica, II, Neolithic of Southeastern Europe and its Near Eastern Connections*, p. 149-174.

- Gh. Lazarovici, Recenzie *M. Telenbach: Materialien zum prakeramischen Neolithikum in sud-Ost-Europa*, în *BerRGK*, 64, 1983 (1984), în *PZ*.
- Gh. Lazarovici, T. Facko 1989-1993, *Un procedeu tehnologic de arderea ceramicii întâlnit din preistorie până în zilele noastre – un studiu etnoarheologic*, în *ActaMN*, 26-30/1.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, V. Crișan, J. Pal 1989-1993, *Ceramica pictată de la Ciucsângiorgiu (jud. Harghita)*, în *ActaMN*, 26-30/1, p. 221-228.

1990

- Gh. Lazarovici, *Migration et diffusion dans les cultures du Banat et de l'Alföld*, în *Rubane et Cardial*, ed. D. Cahen, M. Otte; ERAUL 39, Liège, p. 21-37.
- Gh. Lazarovici, *Über das Neo- bis Aneolithisch Befestigungen aus Rumänien*, în *JahrMittDeutsch Vorgeschichte*, 73, S. 93-117.
- Gh. Lazarovici, *Venus de Zăuan. Despre credințele și practicile magico-religioase, II*, în *ActaMP*, XII, 1990-1991, p. 12-36.
- Gh. Lazarovici, O. Sfetcu, *Așezarea de la Buziaș-Silagiu*, în *Banatica*, X, p. 45-57.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, *Șantierul arheologic Iclod (Campania 1988)*, în *Apulum*, XXVII-XXX, p. 23-56.
- Gh. Lazarovici, J.T. Piciu, *Preliminary pedological analyses at some archaeological stations in the provinces of Transylvania and Banat*, în *Archaeometry in Romania*, 2, Bucharest, p. 161-180.
- N. Dragomir, Gh. Lazarovici, I. Tîrnovan, *Archaeometry in Romania*, 2, Bucharest, p. 161-180.
- D. Dumitrescu, Gh. Lazarovici, *Fuzzy Divisive Clustering in Archaeology*, în *Archaeometry in Romania*, 2, București, p. 87-91.
- M. Frențiu, Gh. Lazarovici, în *Archaeometry in Romania*, Bucharest, p. 65-85.

1991

Cărți

- Gh. Lazarovici, *Cultura Vinča în România* (în colaborare cu: Fl. Drașovean, Z. Kalmar, S.A. Luca, M. Nica), 1991, 250 p.

Studii articole și recenzii

- D. Rus, Gh. Lazarovici, *On the Developed Neolithic Architecture in Banat*, în *Banatica*, 11, p. 87-118.
- Gh. Lazarovici, J.T. Piciu, *Analizele pedologice de la Gura Baciului*, în *Arheometrie*, 4, Cluj.
- Gh. Lazarovici, *Așezarea și grupul Bucovăț*, Timișoara.
- Gh. Lazarovici, *Așezarea vinciană de la Gornea*, Reșița, p. 1-12.
- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar, *Tărtăria*, Cluj-Napoca, p. 1-28.
- Gh. Lazarovici, FL. Drașovean, L. Tulbure, *Sanctuarul neolitic de la Parța*, Timișoara, p. 1-21.
- Gh. Lazarovici, *Grupul și stațiunea Iclod. Die Gruppe und Station Iclod*, Cluj-Napoca, p. 1-16, 17-42.

- Gh. Lazarovici 1991-1995, *Über das Frühneolithikum im Süd-Osten Europas (I. Rumänien)*, pregătită în 1991 pentru *Festschrift M. Garašanin*, publicată abia în *Kulturraum...* Reșița, 1995, p. 33-55.

1992

- Gh. Lazarovici, *Așezarea neolitică timpurie de la Zăuan și câteva probleme privind neoliticul timpuriu din Balcani*, în *ActaMP*, XVI, p. 25-59.
- Gh. Lazarovici, *O piesă de cupru din Sălaj și câteva probleme teoretice privind analizele de cupru preistoric în Muzeul din Cluj*, în *ActaMP*, XVI, p. 97-128.

1993

- Gh. Lazarovici, Z. Kalmar/Maxim, *Săpăturile arheologice de la Iclod (Campania 1988)*, în *Apulum*, XXVII-XXX, p. 23-57.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Parța. Despre arhitectura culturii Banatului*, în *Tibiscum*, VIII, p. 41-62.
- Gh. Lazarovici, I. Dragomir, *O nouă sculptură neolitică descoperită în Clisură*, în *Banatica*, XII/1, p. 9-19.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, D. Țeicu, A. Oprinescu, *Șantierul arheologic Gornea*, în *Banatica*, XII/1, p. 295-319.
- Gh. Lazarovici, *Așezarea neolitică de la Zăuan II. Migrație și difuziune. Chalcoliticul balcano-anatolian. Propuneri pentru un sistem de analiză procesuală*, în *ActaMP*, XVII, p. 11-47.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, P. Gyulai, *Descoperiri arheologice în comuna Săvădisla (jud. Cluj) și câteva probleme privind epocile neolitică și bronzului*, în *ActaMN*, 26-30/1, p. 171-186.
- M. Frențiu, Gh. Lazarovici, *Serierea și cronologia unor complexe arheologice de la Gornea*, în *Arheologia Moldovei*, XVI, p. 1-12.
- Gh. Lazarovici et alii 1989-1993, Gh. Lazarovici, Z. Maxim, V. Crișan, J. Pall, *Ceramica pictată de la Ciucsângiorzu (jud. Harghita)*, în *ActaMN*, 26-30, I.1, p. 221-224.

1994

- Gh. Lazarovici, *Ceramica pictată de la Gura Baciului. Prelucrări matematice și informatice*, în *Al treilea simpozion Știință și viață*, Cluj-Napoca, p. 7-12.
- Gh. Lazarovici, *Der Vinča C - Schock im Banat*, în *Relations Thraco-Illyro-Helléniques*, IRT, București, p. 62-74.
- Gh. Lazarovici, *Die Schnurkeramik in der Tureni-Klamm*, în P. I. Roman, A. Dodd-Oprîtescu, Pal Janos, *Beiträge zur Problematik der Schnurverzierten Keramik Südosteuropas*, III, HAW IIKEVB, III, Mainz.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, Fl. Drașovean, *Complexul neolitic de la Parța, III*, în *Analele Banatului, Arheologie-Istorie*, III, p. 106-134.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Necropolele tumulare din Transilvania și Banat*, în *ActaMN*, 31/1, p. 11-35.

- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Șantierul arheologic Iclod. Campania din 1993*, în *ActaMN*, 31/1, p. 325-339.
- Gh. Lazarovici, Z. Szekely, *Sfârșitul neoliticului timpuriu în sud-estul Transilvaniei*, în *Cumidava*, XV-XIX, p. 5-21.

1995

Cărți

- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Gura Baciului*, în seria **BMN**, XI, 1995, format A4; 452 p., 38 pl., 55 fig.

Studii, articole, recenzii

- Gh. Lazarovici, C. Beșliu, *Über die Vorgheschichtliche Kupfer- analysen aus Transylvanien*, în *Ancient Mining and Metallurgy in Southeast Europe*, Bor-Belgrad, p. 111-142.
- Gh. Lazarovici, Fl. Drașovean, Z. Maxim, *Săpăturile arheologice de la Parța. Campania din 1990*, în *Analele Banatului*, IV.1, p. 3-44.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Parța und die Architektur der Banater- Kultur*, Symp. Verona-Lazise 1992), *Mem Museo Civ.*, 4, p. 55-66.
- Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Șantierul arheologic Iclod. Campania din 1994*, în *ActaMN*, 32/1, p. 507- 535.
- Gh. Lazarovici, M. Meșter, L. Dascălu, *Cheile Turzii 1994. Raport de cercetare arheologică și etnoarheologică*, în *ActaMN*, 32/1, p. 537-574.
- Gh. Lazarovici, *Über das Frühneolithikum im Süd-Osten Europas (I. Rumänien)*, în *Kulturraum Mittlere und Untere Donau: Traditionen und Perspektiven des Zusammenlebens = Spațiul cultural al Dunării Mijlocii și inferioare: tradiții și perspective ale conviețuirii*, Reșița, p. 33-55.
- Gh. Lazarovici, M. Meșter, *Săpături și prospectări în necropolele tumulare din zona Cheilor Turzii, 1992-1994*, în *Cercetări arheologice în aria nord-thracă*, București, p. 86-105.
- Maxim Z., Gh. Lazarovici, *Base des données internationale pour la culture Starčevo-Criș*, în *ActaMN*, 32/1, p. 67-82.

1996

Cărți

- D. Țeicu, Gh. Lazarovici, *Gornea. Din arheologia unui sat medieval din Clisura Dunării*, în colecția **Caiete Banatica**, Reșița, 1996, 163 p., 26 planșe.

Studii, articole, recenzii

- Gh. Lazarovici, *The Proces of the Neolithisation and the Development of the first Neolithic Civilisations in the Balkans*, în *The Neolithic in the Near East and Europe*, *Colloquium XVII*, 9, XIII ICPPS, Forli, Italia, 4-14 september, p. 21-38.
- Gh. Lazarovici et alii., Lazarovici Gh., Maxim Z., Meșter M., Bulbuc A., Radu S., Crișan V., *Șantierul arheologic Iclod. Campania din 1995*, în *ActaMN*, 33/1, p. 269-299, + 4 pl.

- Gh. Lazarovici et alii., Gh. Lazarovici, Z. Maxim, R. Pinteana - *Șantierul arheologic Fundătura*, în *ActaMN*, 33/1, p. 301-321.
- Gh. Lazarovici et alii., Gh. Lazarovici, M. Wietenberg, M. Meșter, S. Radu, I. Ilieș, M. Bodea, *Șantierul arheologic Țaga*, în *ActaMN*, 33/1, p. 323-352.
- Gh. Lazarovici, *Din istoria străveche a Carpaților Răsăriteni*, în *Angustia*, I, p. 27-49.
- Tarcea L., Gh. Lazarovici, *Zeus: Sistem pentru gestiunea și prelucrarea datelor arheologice*, în *ActaMN*, 33/1, p. 683-689.
- Topan Gh., Gh. Lazarovici, Balint A., *Despre analizele metalografice ale unor topoare de aramă și cupru arsenic*, în *ActaMN*, 33/1, p. 636-646.
- N. Vlăssă, Gh. Lazarovici, Z. Maxim, *Răveniminti arheologice a Bernadea*, în *Omagio a Dinu Adameșteanu*, Cluj-Napoca, p. 61-76.
- M. Ciortea, Gh. Lazarovici, *Corelații între metalurgia din Transilvania și Anatolia. Prelucrări din baze de date cantitative*, în *ActaMN*, 33/1, p. 647-664.
- Lăcătușu I., Gh. Lazarovici, *Cuvânt la început de drum*, în *Angustia*, 1, p. 3-7.

1997

- Gh. Lazarovici et alii., Gh. Lazarovici, Z. Maxim, M. Meșter, D. Bindea, T. Piciu, S. Radu, M. Bodea, *Șantierul arheologic Iclod. Campania din 1996*, în *ActaMN*, 34/1, p. 637-667.
- Gh. Lazarovici et alii., Gh. Lazarovici, Z. Maxim, M. Meșter, *Șantierul arheologic Țaga. Campania din 1996*, în *ActaMN*, 34/1, p. 691-702.
- Gh. Lazarovici et alii., Gh. Lazarovici, M. Meșter, S. Radu, Z. Maxim, *Șantierul arheologic Olteni*, în *ActaMN*, 34/1, p. 669-687.

1998

Cărți

- Gh. Lazarovici, *Metode și tehnici moderne de cercetare în arheologie*, București.

Studii, articole, recenzii

- Gh. Lazarovici, *Atlas du Néolithique européen*, capitol VII, *Les Carpates Meridionales et la Transylvanie*. Liège, 10 planșe, hărți și 45 p.
- Gh. Lazarovici, *Cluj-Napoca înima Transilvaniei (coordonator). Voci Neolitice timpurii- eneolitice*, Cluj-Napoca, p. 12-15.
- Gh. Lazarovici, *Plastica Monumentală de la Parța*, în *Analele Banatului*, VI.1, p. 83-92.
- Gh. Lazarovici, *Monumentale Plastik in Parța*, în *ActaMN*, 35/1, p. 9-15.
- Gh. Lazarovici, *About the Neolithisation Process of the Second Migration of the Early Neolithic*, în *The Late Neolithic of the Middle Danube Region*, Intern. Simp., Timișoara, p. 7-37.
- Gh. Lazarovici, *Despre bronzul timpuriu din Banat și Transilvania*, în *Angustia* 3, p. 22.
- Gh. Lazarovici, *Descoperiri arheologice la Mintiu Gherlii*, în *Banatica*, 15.

1999

- Ghergari L., **Gh. Lazarovici**, Ionescu C., Tămaș T., *Studii geoarheologice asupra unor artefacte ceramice din neoliticul timpuriu din România. Stațiunea de la Lunca-Poiana Slatinii, jud. Neamț*, în *Angustia*, 4, p. 1-7.

2000

- Gumă M., **Gh. Lazarovici**, Petrescu S., Săcărin C., Bădescu C., Lazarovici A., *Despre Grupul Balta Sărată. Note analitice*, în *Tibiscum*, p. 193-212.
- Olariu A., Beșliu C., Belc C., Popescu I.V., Badică T., **Gh. Lazarovici**, *Compositional Studies of Ancient Copper from Romanian Territories*, în *Journal RadNuclChem*, 243, p. 599-605.
- **Gh. Lazarovici**, *The Eagle – the Bird of Death, Regeneration Resurrection and Messenger of Godds. Archaeological and etnological problems*, în *Tibiscum*, X, p. 57-68.
- **Gh. Lazarovici**, *The eye – symbol, gesture, expression*, în *Tibiscum* X, p. 115-128.
- **Gh. Lazarovici**, *Marian Gumă – preistorician*, în *Tibiscum*, X, p. 11-12.
- **Gh. Lazarovici**, *Links between the Early Neolithic from Romania and Bulgaria, în Karanovo III, Beiträge zum Neolithikum in Südosteuropa*, Wien, p. 273-286.
- **Gh. Lazarovici**, et alii., **Gh. Lazarovici**, **Gh. Chiș**, **T. Oproiu**, **I. Iharka** - *Orientări astronomice la Parța*, în *Inf. Bull. 13th Nat. Symp. on Archaeometry*, Iclod, 4-5 November, 12-14.
- **Gh. Lazarovici**, *The main Problems of the Cultural Complex CCTLNI*, în *Analele Banatului*, S.N., VII-VIII, 1999-2000, p. 35-52.
- **Gh. Lazarovici** et alii., **Lazarovici Gh.**, **Chis G. D.**, **Oproiu T.**, *Orientări astronomice în sanctuarul neolitic de la Parța (Astronomical Orientations in the Neolithic Sanctuary of Parta)*, în *Seminar on Best Approximation Theory, Convexity and Optimization, 26-29 October 2000*, Cluj-Napoca, p. 135-142.

2001

Cărți

- **Gh. Lazarovici**, **Fl. Drașovean**, **Z. Maxim**, *Parța. Monografie arheologică*, Vol. 1.1 341p.; vol. 1.2, 115 pl., 137 fig.; seria **BHAB**, 12, Timișoara.
- **Gh. Lazarovici**, **D. Micle**, *Introducere în arheologia informatizată*, seria **BHAUT**, III, 234 p.

Articole, studii, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, **Gh. Lazarovici**, **S.A. Luca**, **D. Buzea**, **C. Suci**, *Descoperirile Cucuteni-Ariuşd de la Păuleni*, în *Angustia*, 5, p. 103-130.
- **Gh. Lazarovici**, *Vinča-Lengyel and Transilvania*, în *ActaMN*, 37/1, p. 7-20.
- **Gh. Lazarovici**, **S. Petrescu**, *Săpături arheologice la Balta Sărată*, în *CCAR. Campania 2001, CIMEC*, p. 48-49.
- **Gh. Lazarovici**, *Despre locul descoperirilor de la Şeuşa în neoliticul timpuriu din sud-estul Europei*, în *Studia Archaeologica et Historica Nicolao Gudea*

Dicata. *Omagiu Profesorului Nicolae Gudea la 60 de ani*, Zalău, 2001, p. 37-47.

2002

- **Gh. Lazarovici**, *Casiopea-from Neolithic Symbols to Astronomical Mythology*, în *Ancient Times, Modern Methods. Proceedings of the Third Seac Conference*, Sibiu, Romania, august 31- septembrie 2, 1995, Alba Iulia, p. 173-180.
- **Gh. Lazarovici**, Ghergari L., Ionescu C., *Artefacte ceramice din neoliticul mijlociu în Transilvania: cultura CCTLNI din stațiunea Zau (jud. Mureș)*, în *Angustia*, 7, p. 7-17.
- **Gh. Lazarovici**, S. Petrescu, D. Negrei, S. Ion, D. Gurgu, *Balta Sărată. Campaniile 1999-2003*, în *Tibiscum*, XI, p. 143-198.
- **Gh. Lazarovici**, V. Cavruș, S.A. Luca, D. Buzea, C. Suciuc, *Descoperirile eneolitice de la Păuleni. Campania 2001*, în *Angustia*, 7, p. 19-40.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Considerații privind arhitectura neolitică timpurie*, în *Patrimonium Banaticum*, I, Direcția pentru cultură, culte și patrimoniul cultural național al județului Timiș, Timișoara, p. 9-38.
- **Gh. Lazarovici**, *Pâinea, grâul și rîșnitul sacru în neolitic*, în *Lucrările Seminarului Tiberiu Popoviciu*, 22-26 mai 2002, p. 151-154, Babeș-Bolyai, Academia Română.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, C. Hriban, C. Ungureanu, *Ruginoasa, com. Ruginoasa, jud. Iași. Punct: „Dealul Drăghici”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2001*, CIMEC, p. 272-273.

2003

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici 2003, *The neo- eneolithic architecture in Banat, Transilvania and Moldova*, Thessalonik. Colaboratori la volumul nr. 213, 150 p.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *The New Archaeological Research at Ruginoasa-Dealul Drăghici. Part I, Architecture*, în *Studia Antiqua et Archaeologica IX*, Iași, p. 41-74.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, S. Țurcanu, *Ruginoasa, com. Ruginoasa, jud. Iași. Punct: „Dealul Drăghici”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2002*, CIMEC, p. 263- 265, 452.
- **Gh. Lazarovici**, *Sacred Symbols on Neolithic Cults Objects from the Balkans*, în *Early Symbolic System for Communication in Sothest Europe*, European Science Foundation, org. E. Cristmann / Lolita Nikolova, Salt Lake City, Utah, USA, 14-20 Aprilie, Sofia-Karlovo, Bulgaria, BAR IS 1139, p. 57-65.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, M. Frențiu, *Statistical Analisis of the Archaeological Materiale (Cucuteni A3 Phase) from Ruginoasa settlement, Iași district*, în *Annals of the Tiberiu Popoviciu Seminar of Functional Equations, Approximation and Convexity*, vol. 1, p. 169-186.

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *The Neo-Eneolithic Architecture in Banat, Transylvania and Moldavia*, în *Recent research in the Prehistory of the Balkans*, ed. D. V. Grammenos, Publications of the Archaeological Institute of the Northern Greece, 3, Thessaloniki, p. 369-486.
- **Gh. Lazarovici**, *Pâinea, grâul și râșnitul sacru în Neolithic*, în *Tibiscum*, XI, p. 65-86.
- **Gh. Lazarovici**, *New archeological research about Cucuteni-Ariuşd Culture, Transylvania*, în *Tripolian Settlements-Gigants, The international symposium materials*, Kiev, p. 217-231.
- **Gh. Lazarovici**, S. Petrescu et alii., Gh. Lazarovici, S. M. Petrescu, D. Negrei, S. Ion, D. Gurgu, *Balta Sărată 1999-2003. I Arhitectura*, în *Tibiscum*, XI, p.143-198.

2004

- **Gh. Lazarovici**, *Simboluri sacre pe obiectele de cult. Semnificații*, în *Festschrift für Florin Medeleț zum 60.Geburstag*, Timișoara, p. 17-59.
- **Gh. Lazarovici** et alii, Lazarovici Gh., P. Biagi, M. Spataro, C.-M. Lazarovici, S. Colesniuc, P. Vrâncean, *Petreștii de Jos, com. Petrești, jud. Cluj. Punct: Cheile Turzii*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2003*, CIMEC, p. 228-231.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Noi săpături arheologice la Ruginoasa-Dealul Drăghici. Partea I: Arhitectura*, în *Acta Terrae Septemcastrensis*, III, Sibiu, p. 9-42.
- Teodor S., **Gh. Lazarovici**, *Un fragment de vas Cucuteni B cu semne și simboluri*, în *Cucuteni 120-Valori Universale, Lucrările simpozionului național, Iași 30 septembrie 2004*, ed. N. Ursulescu, C.-M. Lazarovici, Iași, p. 93-114.

2005

- Meșter M., Pop D., **Gh. Lazarovici**, Bindea D., *Mintiu Gherlii. Campania 2000. Raport arheologic*, în *Angustia*, 9, p. 113-120.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, Țurcanu S., Angeleski S., *Ruginoasa, com. Ruginoasa, jud. Iași. Punct: „Dealul Drăghici”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2004*, CIMEC, p. 316-318, 463.
- Kavruk V. et alii., V. Kavruk, D. Buzea, **Gh. Lazarovici**, *Șoimeni, com. Păuleni Ciuc, jud. Harghita (Csikksomortán). Punct. Dâmbul Cetății*, în *CCAR. Campania 2004*, CIMEC.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Contribuții privind Arhitectura Eneoliticului din Banat, Crișana și Transilvania*, în *CultCivDunJos*, XXII, Călărași, p. 399-420.
- **Gh. Lazarovici**, *Culturile Precriș I, Precriș II și Postcriș I, post Criș II*, în *Acta Terrae Septemcastrensis*, IV, Sibiu, 2005, p. 23-78.
- **Gh. Lazarovici**, et alii., Lazarovici Gh., Petrescu S., Negrei D., Ion S., Țirdoi D., *Săpăturile de la Balta Sărată – campania 2004*, în *Tibiscum*, 12, p. 157-182.

- **Gh. Lazarovici**, M. Merlini, *New archaeological data referring to Tărtăria tablets*, în *Documenta Praehistorica XXXII*, p. 205-219.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, E. Gilot, Z. Maxim, *Absolute Chronology of the Banat culture*, în *Scripta praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița oblata*, ed. V. Spinei, C.-M. Lazarovici, D. Monah, Romanian Academy, Institute of Archaeology, Iași, p. 179-191.

2006

Cărți

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Arhitectura Neoliticului și Epocii Cuprului din România I. Neoliticul*, editori V. Spinei, V. Mihăilescu-Bîrliba, Iași, 2006, 734 p.

Studii, articole, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, et alii., Lazarovici Gh., P. Biagi, M. Spataro, C.-M. Lazarovici, S. Colesniuc, C. Suciuc, C. Roman, O. Chitic, S. Angeleski, A. Tatar, *Petreștii de Jos, com. Petreștii de Jos, jud. Cluj. Punct: Cheile Turzii*. în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2005*, CIMEC.
- **Gh. Lazarovici**, et alii., Lazarovici Gh., Fl. Drașovean, M. Merlini, C.-M. Lazarovici, Z. Maxim, V. Cedică, S. Petrescu, D. Negrei, S. Ioan, D. Gurgu, C. Roman, D. Diaconescu, S. Angeleski, O. Chitic, A. Tatar, T. Daroczy, Z. Dobos, A. Fota, D. Bindea, L. Bojin, F. Burlacu, *Șantierul arheologic Parța. Casa Cerbului. 1-15 iulie 2005*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2005*, CIMEC.
- **Gh. Lazarovici**, *The Anzabegovo-Gura Baciului Axis and the First Stage of the Neolithisation Process in Souther-Central-Europe and the Balkan*, în *Homage to Milutin Garašanin*, p. 111-159, Belgrad.
- **Gh. Lazarovici**, Adina Pojar, Vlad Bogdan, *Filmul virtual. Situația prezentă și preocupări*, în *Cercetarea arheologică pluridisciplinară în România: trecut, prezent, perspective*, Târgoviște.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Neo-eneolithic constructions from South Eastern Europe: Techniques of building and spatial organization*, în *XV Congress UISPP*, Lisabona 4-9 septembrie 2006, vol. I, p. 233.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, L. Scarlat, S. Angeleski, M. Știrbu, S. Țurcanu, *Ruginoasa, com. Ruginoasa, jud. Iași. Punct: „Dealul Drăghici”*. în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2005*, CIMEC, p. 304-308.

2007

Cărți

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Arhitectura Neoliticului și Epocii Cuprului din România II. Epoca Cuprului*, editori V. Spinei, V. Mihăilescu-Bîrliba, Iași, 680 p.

Studii, articole, recenzii

- Kavruk V. et alii, V. Kavruk, D. Buzea, **Gh. Lazarovici**, *Șoimeni, com. Păuleni Ciuc, jud. Harghita (Csikcsomortán). Punct. Dâmbul Cetății*, în *CCAR. Campania 2006*, CIMEC, indice 186.
- Maxim Z., Crișan V, Lazarovici Gh., Lazarovici C.-M., „*Scrierea Turdaș*” cea mai veche scriere neolitică din lume?, în *Lucrările Seminarului „Tiberiu Popoviciu” de Ecuații Funcționale, Aproximare și Convexitate*, 26 septembrie-29 septembrie 2007, Cluj-Napoca, p. 75-79.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Despre construcții neo-eneolitice de cult din sud-estul Europei: tehnici de construire, organizare spațială, scurte interpretări*,. *Partea I-a*, în *Dimensiunea europeană a civilizației eneolitice est-carpatice*, ed. N. Ursulescu, Iași, p. 63-103.
- **Gh. Lazarovici** et alii., Gh. Lazarovici, D. Ciobotaru, M. Merlini, P. Ucelli Gnesutta, Z. Maxim, C.-M. Lazarovici, D. Micle, S. Petrescu, D. Negrei, Cr. Roman, A. Mateș, M. Ardelean, *Șantierul arheologic Parța 2006*, în *CCA. Campania 2006*, CIMEC, 6 p., 17 fig.
- **Gh. Lazarovici**, et alii., Gh. Lazarovici, C.-M. Lazarovici, E. Gilot, Z. Maxim, *Date radiocarbon pentru cultura Banatului*, în *Studia in honorem Dr. Florea Costea, Bibliotheca Cumidavae*, ed. R. Ștefănescu, I. Bauman, L. Savu, Muzeul de istorie Brașov, p. 20-31.

2008

- **Gh. Lazarovici**, C.M. Lazarovici, *A Copper Age Workshop for Gold at Cheile Turzii-Peștera Ungurească, Transylvania*, în *Circumponica in Prehistory: Western Eurasian Studies. Global Gratitude to Eugen Comșa for his 85th Birth Anniversary*, published by J. Hedges; Compiled and Edited by L. Nikolova, J. Marler, M. Merlini and Al. Comșa, BAR International Series, p. 197-210.
- **Gh. Lazarovici** (2008/2009), *Data base for spiritual life, signs and symbols*, comunicare prezentată la Novi Sad, *International Symposium on the Neolithic Symbol System of Southeast Europe*, SAN – Novi Sad and Institute of Archaeomythology, mai-iunie 2004, Novi Sad; WEB- <http://www.archaeomythology.org>; *Journal of Archaeomythology* 2008, 4, p. 94-125; publicat în *Sings of Civilization. Neolithic Symbol System of Southeast Europe*, Collected Papers from the International Symposium in Novi Sad, Serbian Academy of Sciences and Arts, May 24-29, 2004. Institute of Archaeomythology, Ed. Joan Marler, Miriam Robbins Dexter, Sebastopol, USA, 2009, p. 63-86.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Santuari della civiltà di Precucuteni-Cucuteni*, în *Cucuteni. Tesori di una civiltà preistorica dei Carpazi. Atti del Convegno italo-romeno, Roma, 18 ottobre 2007*, a cura di N. Ursulescu, R. Kogălniceanu, C. Crețu, Accademia di Romania in Roma & Ed. Universității „Al. I. Cuza” Iași, p. 107-148.

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *The workshop for gold at Cheile Turzii - Peștera unguirească/Peștera caprelor. Archaeological excavations 2003-2004*”, în *Annals of the Tiberiu Popovici Seminar of Functional Equations, Approximation and Convexity*, vol. 6, Ed. Mediamira Science Publisher, Cluj-Napoca, p. 153-158.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Fragmentarea rituală a idolilor și obiectelor de cult în Neolitic și Epoca Cuprului*, în *Acta Musei Tutovensis*, III, Bârlad, p. 7-15.
- **Gh. Lazarovici**, M. Merlini, *New Information and the Role of the Tărtăria Discoveries*, în *The Danube script. Neo-Eneolithic Writing in Southeastern Europe, Exhibition catalogue*, ed. J. Marler, Institute of Archaeomythology and Brukenthal National Museum, Sebastopol, U.S.A., p. 39-52.

2009

Cărți

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, S. Țurcanu, *Cucuteni. A Great Civilization of the Prehistoric World*, Iași, 350 p.
- **Gh. Lazarovici**, Organizarea expoziției și catalogului acesteia *The Danube script in the light of Turdaș and Tărtăria discoveries. Exhibition catalogue*, Cluj-Napoca (editori: Z. Maxim, J. Marler, V. Crișan).

Studii, articole, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, *Ritualuri de fundare/intemeiere și abandonare în neolitic*, în “*In media res praehistoria. Miscellanea in honorem anos LXV per agentis professoris Dan Monah oblata*”, *Honoraria VII*, ed. G. Bodi, Institutul de Arheologie, Iași, p. 245-293.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *The architecture of temples\sanctuaries in Banat and Transylvania during Neolithic and Copper Age periods*, în *Arheologia spiritualității preistorice în ținuturile carpato-ponto-danubiene*, București, p. 65-76.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, „*Nicolae Vlassa*”, în *The Danube script in the light of Turdaș and Tărtăria discoveries. Exhibition catalogue*, eds. Z. Maxim, J. Marler, V. Crișan, Cluj-Napoca, p. 3-19.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, Z. Maxim, *The Chronological and Cultural Place of the Vinča and Turdaș Cultures in the Context of European Civilizations*”, în *The Danube script in the Light of Turdaș and Tărtăria discoveries. Exhibition catalogue*, eds. Z. Maxim, J. Marler, V. Crișan, Cluj-Napoca, p. 93-108.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Cheile Turzii-Peștera unguirească/Peștera caprelor: Scheibenhackel-Bodrogkeresztúr Horizon. Archaeological Excavations 2003-2004*, în *Itinera in Praehistoria. Studia in honorem Magistri Nicolae Ursulescu quinto et sexagesimo anno*, ediderunt V. Cotiugă, F.A. Tencariu, G. Bodi, Iași, p. 211-226.

- **Gh. Lazarovici**, et alii., Lazarovici Gh., Maxim Zoia, Meșter Mihai, *Istoria societății*, în *Monografia comunei Țaga*, p. 220-272.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Casa sacră și importanța ei pentru reconstruirea arhitecturii, amenajarea interiorului și vieții spirituale*, în *Anuarul Muzeului etnografic al Transilvaniei*, Cluj-Napoca, p. 236-259.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Some problems regarding the “sacred house”*, în *Lucrările Seminarului „Tiberiu Popoviciu” de Ecuații Funcționale, Aproximare și Convexitate. Cercetări interdisciplinare*, Facultatea de Matematică și Informatică, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 24-27 septembrie, 10 pagini.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Cheile Turzii-Peștera ungiurească/Peștera caprelor: Scheibenhenckel-Bodrogkeresztúr Horizon. Archaeological Excavations 2003-2004*, în *Itinera in Praehistoria. Studia in honorem Magistri Nicolae Ursulescu quinto et sexagesimo anno*, ediderunt V. Cotiugă, F.A. Tencariu et G. Bodi, Iași, p. 211-226.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, Țurcanu S., Geba M., Hușleag A., Știrbu M., Ellis L., Vornicu A., *Scânteia, com. Scânteia, jud. Iași Punct: Dealul Bodești/La nuci*, în *CCAR. Campania 2008*, CIMeC, p. 193-194.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, Țurcanu S., Știrbu M., Scarlat L., S. Angeleski S., Vornicu A., *Ruginoasa, com. Ruginoasa, Jud. Iași, Punct Dealul Drăghici*, în *CCAR. Campania 2008*, CIMeC, p. 188-189.
- Maxim Z., **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, Merlini M., „*Catalogue of signs*”, în *The Danube script in the light of Turdaș and Tărtăria discoveries. Exhibition catalogue*, eds. Z. Maxim, J. Marler, V. Crișan, Ed. Mega, Cluj-Napoca, p. 132-210.

2010

Studii, articole, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Neo-eneolithic cult constructions in Southeastern Europe: Building techniques and space management. A brief overview*, în *Actele Congresului UISPP 2006*, Lisabona, p. 117-125.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, „*Casa sacră*” și importanța ei pentru reconstituirea arhitecturii, amenajarea interiorului și vieții spirituale, în *Memoria Antiquitatis, XXV-XXVI (2008-2009)*, Piatra-Neamț, p. 89-111.
- **Gh. Lazarovici**, *Evolution, absolute und relative chronology of the Zau culture*, în *Studia Archaeologica et Mediaevalia*, XI, MMX, Panta rei. Studies in chronology and cultural development of South-Eeastern and Central Europe in Earlier prehistory presented to Jorai Pavúk on the occasion of his 75 birthday, eds. J. Štukova, P. Pavúk, P. Klapkova, B. Kovár, Publishing house Comenius University in Bratislava and Archaeological center, Olomouc, Bratislava, p. 115-128.

- **Gh. Lazarovici**, *Religious Place. The Sanctuaries from Parța. Banat Museum of Timișoara with the cooperation of Euro Inova Net srl*, în *Routes and Itineraries from Virtual Museum of the European Routes*. Web F-MU.S.EU.M.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Some Problems Regarding the "Sacred House"*, în *Annals of the Tiberiu Popoviciu Seminar of Functional Equations, Approximation and Convexity*, eds. L. Lupșa, R. Precup, vol. 8, p. 145-154.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Session B35. Temples and Sanctuaries from PPN to Copper Age. Type, Content and Functionality*, în *Abstracts. 16-th Annual Meeting. The European Association of Archaeologists. 1st-5th September 2010, The Hague-The Netherlands*, p. 158.
- Micle L. Măruia M., Török-Oance, **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, A. Cîntar, *Archaeological geomorphometry and geomorphography. Case study on Cucutenian sites from Ruginoasa and Scânteia, Iași County, Romania*, în *Annales d'Université Valahia Târgoviște, Section d'Archéologie et d'Histoire*, Tome XII, Numéro 2, Târgoviște, p. 23-37.

2011

Cărți

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, M. Merlini, *Tărtăria and the sacred tablets*, eds. C.-M. Lazarovici, Gh. Lazarovici, J. Marler, M. Merlini, Cluj-Napoca, 414 p.

Studii, articole, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Some Salt Sources in Transylvania and their Connections with Archaeological Sites in the Area*, în *Archaeology and Anthropology of Salt: A Diachronic Approach, Proceeding of the International Colloquium, 1-5 october 2008, Al. I. Cuza University*, eds. M. Alexianu, O. Weller, R.-G. Curcă, BAR IS 2198, p. 89-110.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Altarele din munți în preistorie*, în *Studii de arheologie și istorie. Omagiu Profesorului Nicolae Gudea la 70 de ani*, ed. Călin Cosma, p. 101-135.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Despre fazele A1 ale grupelor Ariușd și Cucuteni*, în *Angustia*, 14, p. 27-108.
- **Gh. Lazarovici**, *Architecture of the Early Neolithic in Transylvania*, în *The first Neolithic Sites in the Central/South-east European Transect, volume II, Early Neolithic (Starčevo-Criș) Sites on the territory of Romania*, eds. S.A. Luca C. Suci, BAR, International Series 2188, Kraków, p. 19-35.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Some Salt Sources in Transylvania and their Connections with Archaeological Sites in the Area*, în *Archaeology and Anthropology of Salt: A Diachronic Approach, Proceeding of the*

- International Colloquium, 1-5 october 2008, Al. I. Cuza University, eds. M. Alexianu, O. Weller, R.-G. Curcă, BAR IS 2198, p. 89-110.
- **Gh. Lazarovici**, I.C. Pop, C.-M. Lazarovici, S. Angeleski, *Megaliți în Carpații Răsăriteni. Căi spre sanctuarele din natură și urmele unor așezări. Studiu de etno-arheologie și etno-religie*, în *Arheologia Moldovei*, 34, p. 53-76.
  - **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, C. Suci, F. Chioar-Dumitrescu, V. Palaghia, Gh. Netea, C. Roman, S. Tincu, S.M. Colesniuc, S. Angeleski, D. Bindea, B. Ciută, *Cheile Turzii-Peștera Ungurească. Campania 2010*, în CCAR. Campania 2010, cIMeC, București, p. 93-96.
  - **Gh. Lazarovici**, S. Țurcanu, M. Știrbu, S. Tincu, R. Furnică, I. Leonti, A. Mîrzan, *Ruginoasa-Dealul Drăghici*, *Campania 2010*, în CCAR. Campania 2010, cIMeC, Sibiu, p. 111-114.
  - **Gh. Lazarovici**, *Sesiunea "Temples and Sanctuaries from PPN to Copper Age. Type, Content and Functionality"*, în *Arheologia Moldovei*, 34, p. 15-17.

2012

Cărți

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Ruginoasa-Dealul Drăghici. Monografie arheologică*, series BAM, XX, Suceava, 415 p.

Studii, articole, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, B. Constantinescu, *Despre analizele pieselor de aur din atelierul de bijuterii de la Cheile Turzii-Peștera Caprelor/Peștera Ungurească*, în *Apulum*, XLIX/1, p. 1-21.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, C. Roman, S. Tincu, Gh. Netea, V. Palaghie, Fl. Chioar-Dumitrescu, B. Ciută, S. Colesniuc, S. Angeleski, B. Constantinescu, *Cheile Turzii-Peștera Ungurească, Raport de cercetare arheologică 2011*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România (CCAR). Campania 2011*, cIMeC, București, p. 98-99.
- **Gh. Lazarovici**, S. Țurcanu, M. Știrbu, A. Hușleag, L. Teodor, *Ruginoasa-Dealul Drăghici, Campania 2011*, în CCAR. Campania 2011, cIMeC, București, p. 117-118.
- **Gh. Lazarovici**, S. Țurcanu, L. Șt. Solcanu, A. Hușleag, L. Teodor, *Scânteia, Dealul Bodești/La nuci, campania 2011*, în CCAR. Campania 2011, cIMeC, București, p. 127.

2013

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *"Sacred house" and Their Importance for the Reconstruction of Architecture, Inner Furnishings and Spiritual Life*, în *Prehistoric Studies I, Moments in Time, Papers Presented to Pál Raczky on His 60th Birthday*, eds. Al. Andres, G. Kulcs with G. Kalla, V. Kiss and G., Budapest, p. 503-520.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Etapa veche din atelierul de bijuterii de la Cheile Turzii-Peștera Ungurească*, în *Arheoinvest I. Interdisciplinaritate în*

Arheologie și Istorie. In Memoriam Liviu Măruia, Universitatea de Vest, Timișoara 7 decembrie 2013, eds. A. Stavilă, D. Micle, A. Cîntar, C. Floca and S. Forțiu, Szeged, p. 55-90.

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, "*Sacred house*" and Their Importance for the Reconstruction of Architecture, Inner Furnishings and Spiritual Life, în *Prehistoric Studies I, Moments in Time*, Papers Presented to Pál Raczky on His 60th Birthday, eds. Al. Andres, G. Kulcs with G. Kalla, V. Kiss and G. Szabó, Budapest, p. 503-520.

2014

- **Gh. Lazarovici**, Z. Maxim, *Unele elemente ale fortificațiilor neolitice din vremea culturii Zau*, în *Studii de arheologie. Studia in honorem Doina Ignat*, Oradea, p. 21-42.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Despre marile teme religioase din cultura Vinča*, în *Analele Banatului* S. N. Arheologie/Istorie, 22, Timișoara, p. 105-132.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *About the Great Religious Themes of Vinča Culture*, în C.-E. Ursu and S. Țerna (eds.), *Anthropomorphism and symbolic behaviour in the Neolithic and Copper Age communities of South-Eastern Europe*, Suceava, p. 187-248.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, S. Colesniuc, S. Angeleski, *Muntele Teasc. Despre sanctuare în natură (I)*, în *Apulum*, LI, p. 25-80.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, C. Roman, S. Tincu, S. Colesniuc, C. I. Suciuc, D. Negrei, D. Bindea, *Sat Petreștii de Jos, comuna Petreștii de Jos, județul Cluj [Cheile Turzii, Peștera Ungurească, Peștera Binder]. Punct Peștera Ungurească, Peștera Binder*, în *Cronica Cercetărilor arheologice din România, Campania 2013*, CIMEC, București, p.101-104, 396-399.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Correlations and new observations regarding absolute and relative chronology based on Banat and Transylvania researches*, în W. Schier, Fl. Drașovean (eds.), *The Neolithic and Eneolithic in Southeast Europe. New approaches to dating and cultural dynamics in the 6-th to 4-th millenium BC*, seria *Prähistorische archäologie in Südosteuropa*, Band 28, p. 113-128.

2015

Cărți

- **Gh. Lazarovici**, A. Ardeț (ed.), *Țara Gugulanilor. Studii de etnoarheologie, etnografie și etnoistorie*, Vol. I, Cluj-Napoca.

Studii, articole, recenzii

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *New data and observations related with exploitation and transport of salt in Prehistory*, în R. Brigand, O. Weller (eds.) *Archaeology of salt: approaching an invisible past*, Leiden, p.139-155.

- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, B. Constantinescu, *New Data and Analyses on Gold Metallurgy during the Romanian Copper Age*, în S. Hansen, P. Raczky, A. Anders, A. Reingruber (eds.), *Neolithic and Copper Age between the Carpathians and the Aegean Sea. Chronologies and Technologies from the 6th to 4th Millennium BC. International Workshop Budapest 2012, Archäologie in Eurasien* Band 31, Bonn, p. 325-352.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, G. Trnka, *A possible flint source for the artefacts discovered at the settlement of Măgura Gumelnița*, în *Szkice neolityczne. Księga poświęcona pamięci Profesor Anny Kulczyckiej-Leciejewiczowej pod redakcją Krzysztofa Czarniaka*, Wrocław, p. 1-8.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Chronological and cultural correlations between Neolithic and Copper Age civilizations of Central and North Transylvania and East Alföld area*, în C. Virag (ed.), *Neolithic cultural phenomena in the Upper Tisza Basin, International Conference, 10-12 July 2014*, Satu Mare, p. 7-28.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Despre marile teme religioase din cultura Vinča*, în *Analele Banatului*, XXII, Volum dedicat memoriei dr. Vasile Boroneanț (1930-2014), p. 107-145.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Noi date și observații legate de exploatarea și transportul sării în preistorie*, în V. Spinei, N. Ursulescu, Vasile Cotiușă (editori), *Orbis Praehistoriae. Mircea Petrescu-Dîmbovița. In memoriam*, Iași, p. 671-694.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *From Symbol to Sign. I Part*, în E. C. Ursu, A. Poruciuc, C.-M. Lazarovici (eds.), *From Symbols to Signs. In memory of Klaus Schmidt*, Suceava, p. 3-100.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Proiectul de etnoreligie*, în Gh. Lazarovici, A. Ardeț (ed.), *Țara Gugulanilor. Studii de etnoarheologie, etnografie și etnoistorie*, Vol. I, Cluj-Napoca, p. 49-52.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Proiectul legat de sare și transportul ei*, în Gh. Lazarovici, A. Ardeț (ed.), *Țara Gugulanilor. Studii de etnoarheologie, etnografie și etnoistorie*, Vol. I, Cluj-Napoca, p. 53-60.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Proiectul obsidian și silex*, în Gh. Lazarovici, A. Ardeț (ed.), *Țara Gugulanilor. Studii de etnoarheologie, etnografie și etnoistorie*, Vol. I, Cluj-Napoca, p. 61-62.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Bucraniul-simbol și semn*, în S. Forțiu, A. Stavilă (eds.), *Arhevest III.1, In memoriam Florin Medeleț, Interdisciplinaritate în Arheologie și Istorie, Timișoara 28 noiembrie 2015*, Szeged, 47-83.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, S. Colesniuc, S. Angeleski, *Muntele Teasc. Despre sanctuare în natură (II)*, în *Apulum*, LII, 85-112.

2016

- Lazarovici C.-M., **Gh. Lazarovici**, *Bucrania-symbol and sign. Monumental bucrania. Part I*, în C.-E. Ursu, A. Poruciu, C.-M. Lazarovici, (eds.), *Between Earth and heaven. Symbols and signs. Papers presented at the international symposium From Symbols to signs. Signs, symbols, rituals in sanctuaries, Suceava, Romania, 11-13 September 2015. In memory of Henrieta Todorova*, Etnoreligion Series, II, Muzeul Bucovinei, Suceava, Academia Română-Filiala Iași, Institutul de Arheologie Suceava, p. 125-277.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Începuturile procesului de neolitizare din sudul Europei centrale și Balcani*, în *Acta Musei Tutovensis, Istorie veche și arheologie, XIII, In honorem Eugenia Popușoi octagenarii*, Bârlad, p. 27-72.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *A Copper Age Workshop for Gold at Cheile Turzii, Peștera Ungurească (Turda Canyon, Hungarian Cave), Transylvania*, în L. Nikolova, M. Merlini and A. Comșa (eds.), *Western-Pontic Culture Ambience and Pattern: In memory of Eugen Comșa*, p.168-180.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Bucraniul-simbol și semn (Partea a II-a)*, în *Arheovest. Interdisciplinaritate în arheologie și istorie. In homorem Prof. Dr. Adrian Bejan, Timișoara 26 noiembrie 2016*, Szeged, p. 43-94.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Cultura Precucuteni în Transilvania*, în *Analele Banatului*, XXIV, p. 37-74.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *L'impact anthropique sur l'environnement dans les sites du néolithique et de l'Âge du Cuivre en Banat et en Transylvanie (Roumanie)*, în C. Preoteasa, C.-D. Nicola (eds.), *Cucuteni culture within the european neo-eneolithic context, Proceeding of the International Colloquium « Cucuteni-130 » 15-17 October 2014, Piatra Neamț, Romania. In Memoriam Dr. Dan Monah. In Memoriam Dr. Gheorghe Dumitroaia*, Piatra Neamț, p. 189-236.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Mask in the Cucuteni-Trypillya culture. Similarities and Differences with other Cultures*, în C. Preoteasa, C.-D. Nicola (eds.), *Cucuteni culture within the european neo-eneolithic context, Proceeding of the International Colloquium « Cucuteni-130 » 15-17 October 2014, Piatra Neamț, Romania. In Memoriam Dr. Dan Monah. In Memoriam Dr. Gheorgeh Dumitroaia*, Piatra Neamț, p. 597-631.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, C. Suci, C. C. Roman, S. Tincu, S. M. Colesniuc, R. Pop, O. Gridan, C. Aparaschivei, R.-A. Perlik, *Cheile Turzii comuna Petreștii de Jos jud. Cluj. Punct: „Peștera Ungurească”, „Peștera Balica”, „Peștera Binder”*, în *CCAR. Campania 2015, a L-a Sesiune națională de rapoarte arheologice Târgu-Jiu 26-28 mai 2016*, Ministerul Culturii, p. 26-27, 280-284.

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, C. Mischka, D. Mischka, S. Țurcanu, *Sat Scânteia, com. Scânteia, Punct La nuci*, în CCAR. *Campania 2015, a L-a Sesiune națională de rapoarte arheologice Târgu-Jiu 26-28 mai 2016*, Ministerul Culturii, p. 228- 229, 608-611.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Tronurile din sanctuare comunitare și casnice. Opinii și comentarii*, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei*, p. 361-390.

2017

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, S. Țurcanu, D. Mischka, C. Mischka, *Scânteia-Dealul Bodești/La Nuci, Campania 2016*, în CCAR. *Campania 2016*, Cimec 2017, nr. 71, p. 127-129.
- C.-M. Lazarovici, S.M. Colesniuc, **Gh. Lazarovici**, C.C. Roman, S. Cosmin, S. Tincu, D.-M. Vornicu, *Cheile Turzii, com. Petreștii de Jos, jud. Cluj Puncte: „Peștera Ungurească”, „Peștera Balica”, „Peștera Binder”*, în *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2016*, București, nr. 19, p. 44-47.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Bucraniul-simbol și semn (partea a III-a)*, în *Arheovest*, V, Szeged, p. 1-47.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *The salt role in the beginning of the neolithisation process in the southern part of central Europe and the Balkans*, în *Apulum*, 54, p. 245-297.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *In Memoriam Gheorghe Dumitroaia, în Symbols and Signs as a Communication system. In memory of Gheorghe Dumitroaia*, seria Ethnoreligion III, editori: C.-E. Ursu, A. Poruciuc, C.-M. Lazarovici, Suceava, p. 1-2.
- **Gh. Lazarovici**, C. Roman, C.-M. Lazarovici, *New cave signs in Peștera Cizmei. A study of ethnoreligion*, în C.-E. Ursu, A. Poruciuc, C.-M. Lazarovici (eds.), *Symbols and Signs as a Communication system. In memory of Gheorghe Dumitroaia*, seria Ethnoreligion III, Suceava, p. 321-350.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Atelierele de prelucrat bijuterii din Cheile Turzii: Peștera Binder. Epoca cuprului*, în C.I. Popa (ed.), *The Carpathian Basin and the Northern Balkans between 3500 and 2500 BC: Common Aspects and Regional Differences*, *Annales Universitatis Apulensis, Series Historica*, 20/II, Cluj-Napoca, p. 335-358.
- **Gh. Lazarovici**, C.-M. Lazarovici, *Rolul sării în procesul de neolitizare din sud-estul Europei*, în *Anuarul Muzeului Etnografic al Transilvaniei*, p. 290-299.

2018

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *Sarea și etapele neolitizării în Europa de SE*, 40 pagini, sub tipar la Arheovest 2018.

- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, *The role of salt sources in Transylvania in the process of neolithization of Central and Southern Europe*, 39 pagini, sub tipar la SAA Iași, XXIV/2, 2018.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, S. Gridan, O. Gridan, *About perforated axes from Rupea (Brașov County)*, 10 pagini, sub tipar la Arheovest 2018.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, S. Gridan, O. Gridan, *Despre topoarele perforate de la Rupea (jud. Brașov)*, 17 pagini, sub tipar la Pontica, 51/ 2018.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, S. Gridan, Cl. Florian, C. Aparaschivei, C. Roman, *Cercetări privind cultura Petrești la Rupea*, 15 pagini, sub tipar la Pontica, 51/ 2018.
- C.-M. Lazarovici, **Gh. Lazarovici**, G. Trnka, *Flint sources in the middle Prut area*, în *Volumul omagial Constantin Chirica*, p. 177-196.
- M. Oancă, Gh. Lazarovici, S. Gridan, *Cercetări în stațiuni Starčevo-Criș din zona Rupea*, 11 pagini, sub tipar la Pontica, 51/ 2018.

Manuscrise

- **Gh. Lazarovici** et alii., *Etnoarheologia zonelor înalte*, rezultatele expedițiilor româno-engleze 300 p.
- **Gh. Lazarovici** et alii., *Preistoria Banatului* (neoliticul timpuriu 100 p., neoliticul dezvoltat 100 p., eneoliticul 30 p.)
- **Gh. Lazarovici** et alii., *Monografia săpăturilor de la Balta Sărată*, 110 pl., 200 p.
- **Gh. Lazarovici**, M. Gumă, S. Petrescu, C. Săcărin, „*Valea Timișului*”. *A l'aube de l'Europe. Les grandes cultures néolithiques de Roumanie*, Olten, Elveția, 2008 (**Gh. Lazarovici** colab.).
- **Gh. Lazarovici**, membru în comitetul de organizare al expoziției; autor a mai multe voci, circa 200 p. (*cultura Zau; Viața spirituală. Temple și sanctuare*; coautor al vocilor *Schimbările între civilizațiile din România și cele din zonele învecinate; gestiunea habitatului*).

Life and work of Prof. univ. emeritus dr. Nicolae URSULESCU A model teacher

Sabin Adrian Luca¹

Born at April 2, 1943 in Iași, Nicolae Ursulescu graduated (1965) from the Faculty of History of „Al. I. Cuza” of Iași (specialization: Archaeology). He became Ph.D in history (1983) at the same University. The internships that completed the scientific and didactic-pedagogical training were carried out in the country (Bucharest, Iași, Cluj) and abroad (Liège, Bari, Berlin, Vienna, Thessalonik, Chișinău).

His professional career is exemplary: 1965-1984: trainer, assistant (since 1967), lecturer (from 1972) at the Faculty of History-Geography of the Pedagogical Institute from Suceava (since 1976 transformed into the Higher Education Institute of Suceava); 1984-1989: transferred to the Polytechnic Institute „Gh. Asachi” from Iași – Chair of socio-human sciences; 1989-2008: lecturer (from 1993), professor (from 1999) at „Al. I. Cuza” University of Iași – Faculty of History, titular of the subject The old romanian history. 2008 (after retirement) – until now: consultant professor then associate.

Since 2002 (and present) Nicolae Ursulescu is a PhD coordinator, in Prehistory and Protohistory. He also participated in the activities of doctoral commissions, doctor's degree and *honoris causa doctor*. Nicolae Ursulescu has guided dozens of licence theses and master dissertations and a large number of works for obtaining the first degree in pre-university education.

Between 2000-2003 Nicolae Ursulescu is head of Department of Old History and Archaeology of the Faculty of History. In period 2004-2007: dean of the Faculty of History. Founder and director of the **Interdisciplinary Center for Archaeo-Historical Studies** (CISA) in Iași, recognized by CNCSIS. Between 1994-2008: editor-in-chief of **Studia Antiqua et Archaeologica**, edited by the Chair of Old History and Archaeology and CISA, and after retirement, member of the editorial board. He is also a member of the editorial board of *Acta Terrae Septemcastrensis* (Sibiu), *Acta Musei Tutovensis* (Bârlad), *Carpica* (Bacău) and *Suceava* (Bucovina Museum, Suceava).

Since October 2008 Nicolae Ursulescu becomes: emeritus professor, title granted by the University Senate. On December 7, 2009: Doctor honoris causa of University „Ștefan cel Mare” from Suceava. As of March 2, 2012 is M.c. of the German Archaeological Institute. From 2006, honorary member of the Institute of

---

¹ ¹ Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro, sabinadrian.luca@brukenthal.ro

Archaeomithology in Sebastopol (California, SUA). Nicolae Ursulescu is Member of the International Union of Prehistoric and Protohistorical Sciences (since 1971), Member of the Romanian Institute of Thracology (since 1984), Member of Historical Society Sciences of Romania (since 1966), but also a Member of the International Study Center of Cucuteni culture (since 1997).

Between 1991-1995 he was member of the National Archaeology Commission, and between 2002-2006 member of the Moldova Regional Committee of the historical monuments of the Ministry of Culture and Religious Affairs.

His scientific concerns are exercised in the field of ancient archaeology and old history of Romania, historiography, museology and preservation of archaeological remains. Has approximately 250 communications at scientific sessions (international or national); nearly 400 published scientific papers (including 20 specialized books and university courses), is an editor or co-editor of seven volumes, has over 50 articles on popularization of history. At the same time, Nicolae Ursulescu is editor-in-chief and co-author of the first volume of the „History of Romania” treaty, published under the aegis of the Romanian Academy (2001; second edition: 2010).

All these are based on the 24 archaeological sites in the country and abroad (France, Italy, Belgium, Republic of Moldova), out of which 15 as responsible. He started and maintained international collaborations with the archaeology departments of the universities from Bari, Liège, Chişinău, Berlin, Thessaloniki, which continues today, finalizing with numerous exchanges of teachers and students, as well as organizing common colloquia.

Nicolae Ursulescu is an expert archaeologist; expert of the Ministry of Culture for the archaeological heritage: expert evaluator CNCSIS; CNCSIS grants, as a director (2001-2003: *The life and environment of eneolithic communities at East of the Carpathians -interdisciplinary research*; 2004-2006: *The european dimension of eneolithic civilization from East of the Carpathians* and 2007-2008: *Romanian archaeology in european context. The reception of the Cucuteni civilization in european prehistoric science until Second World War*).

The crowing of Nicolae Ursulescu's activities is reflected by distinctions: „Tudor Vladimirescu” Medal, cl. I, awarded by the State Council (1971); Honorary Diploma of Suceava Municipality (1988); Honorary Diploma of Călăraşi Municipality and Honorary Diploma of the Lower Danube Museum from Călăraşi (2001); Diploma of Merit of the Ministry of Culture for the results of archaeological research; Diploma of excellence of „Culture without borders” Society for dissemination of culture in order to unite all romanians (2010); Diploma of excellence for ethno-archaeological research, awarded by the Ethnographic Museum of Transylvania, the National History Museum of Transylvania and the Museum of Etnoarchaeology-History Iclod (2010); Diploma of excellence awarded by the „Nicolae Bălcescu” National College from Brăila (2013); Diploma of excellence

awarded by the „Vasile Pârvan” Museum from Bârlad for the contribution made to the institution’s development (2014); Diploma awarded by the Institute of Cultural Heritage of the Academy of Sciences of the Republic of Moldova (2015); Diploma of gratitude, awarded by the Neamț County Museum Complex for the research and valorization of the cultural heritage of Cucuteni culture (2015); Honorary diploma of the Botoșani County Museum (2017) and the „Academic Merit” diploma awarded by the Romanian Academy for „outstanding merits in scientific and didactic activity” (2016).

The references to Nicolae Ursulescu are numerous and spread all over the world.

We were interested – always – in his harsh way of judging and the balance of thought that he had rarely separated from. I have to confess that I was very proud when, once, he proposed a very honorable thing that I could not accept because of the great distance between Reșița and Iași. And so another history was born for both of us. Eventually Sibiu turned into an attraction for both of us, and so I had – and I hope to have – the honor to judge the doctoral studies from Cibiniensis University, the prehistory specialization.

Professor Nicolae Ursulescu we are all glad that you tolerated and helped us, and I was all the more so. We believe in the labor power that you still have and in God’s power to give us health.

Viața și opera celui care a dus mai departe Școala doctorală ieșeană Prof. univ. emeritus dr. Nicolae Ursulescu

Născut la 2 aprilie 1943 în Iași, Nicolae Ursulescu este absolvent (1965) al Facultății de Istorie a Universității „Al. I. Cuza” Iași (specializarea: Arheologie). Ajunge doctor în istorie (1983) la aceeași Universitate. Stagiile le de documentare care au completat pregătirea științifică și didactico-pedagogică s-au efectuat în țară (București, Iași, Cluj) și peste hotare (Liège, Bari, Berlin, Viena, Thessalonik, Chișinău).

Carierea sa profesională este exemplară: 1965-1984: preparator, asistent (din 1967), lector (din 1972) la Facultatea de Istorie-Geografie a Institutului Pedagogic din Suceava (din 1976 transformat în Institutul de Învățământ Superior Suceava); 1984-1989: transferat la Institutul Politehnic „Gh. Asachi” din Iași – Catedra de științe socio-umane; 1989-2008: lector, conferențiar (din 1993), profesor (din 1999) la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași – Facultatea de Istorie, titular al disciplinei *Istoria veche a românilor*. 2008 (după pensionare) – până în prezent: profesor consultant, apoi asociat.

Din 2002 (și în prezent) Nicolae Ursulescu este conducător doctorate, în domeniul *Preistorie și Protoistorie*. A participat, de asemenea, la activitatea

comisiilor de doctorat, de doctor habilitat și la acordarea unor titluri *Doctor honoris causa*. Nicolae Ursulescu a îndrumat zeci de teze de licență și disertații de master și un număr mare de lucrări pentru obținerea gradului I în învățământul preuniversitar.

Între anii 2000-2003 Nicolae Ursulescu este șef al Catedrei de Istorie Veche și Arheologie a Facultății de Istorie. În intervalul 2004-2007: prodecan al Facultății de Istorie. Fondator și director al **Centrului Interdisciplinar de Studii Arheologice** (CISA) din Iași, recunoscut de CNCȘIS. În perioada 1994-2008: redactor șef al revistei *Studia Antiqua et Archaeologica*, editată de Catedra de Istorie Veche și Arheologie și CISA, iar după pensionare, membru în Colegiul de redacție. Mai este și membru în colegiul de redacție al revistelor *Acta Terrae Septemcastrensis* (Sibiu), *Acta Musei Tutovens* (Bârlad), *Carpica* (Bacău) și *Suceava* (Muzeul Bucovinei, Suceava).

Din luna octombrie 2008 Nicolae Ursulescu devine: *profesor emeritus*, titlu acordat de Senatul Universității. În 7 decembrie 2009: *Doctor honoris causa* al Univ. „Ștefan cel Mare” din Suceava. O dată cu 02.03.2012 este m.c. al Institutului Arheologic German. 2006, mai apoi membru de onoare al *Institute of Archaeomithology* din Sebastopol (California, SUA). Nicolae Ursulescu mai este Membru al Uniunii Internaționale de Științe Preistorice și Protoistorice (din 1971), Membru al Institutului Român de Tracologie (din 1984), Membru al Societății de Științe Istorice din România (din 1966), dar și Membru al Centrului Internațional de Studiere a Culturii Cucuteni (din 1997).

Între anii 1991-1995 a fost membru al Comisiei Naționale de Arheologie, iar între 2002-2006, membru în Comisia regională Moldova a monumentelor istorice a Ministerului Culturii și Cultelor.

Preocupările științifice ale domniei sale se exercită în domeniul arheologiei și istoriei vechi a României, istoriografiei, muzeologiei și conservării vestigiilor arheologice. Are aproximativ 250 de comunicări la sesiuni științifice (internaționale sau naționale); aproape 400 de materiale științifice publicate (între care 20 cărți de specialitate și cursuri universitare) este editor sau co-editor la șapte volume, are peste 50 de articole de popularizare a istoriei. În același timp Nicolae Ursulescu este secretar de redacție și coautor la primul volum al tratatului „Istoria României” apărut sub egida Academiei Române (2001; ediția a II-a: 2010).

Toate acestea se bazează pe cele 24 de șantiere arheologice în țară și peste hotare (Franța, Italia, Belgia, Republica Moldova), dintre care la 15 în calitate de responsabil. A inițiat și întreținut colaborări internaționale cu departamentele de arheologie ale universităților din Bari, Liège, Chișinău, Berlin, Thessaloniki, care continuă și astăzi, finalizându-se prin numeroase schimburi de profesori și studenți, precum și cu organizarea unor colocvii comune.

Nicolae Ursulescu este Arheolog expert; expert al Ministerului Culturii și Cultelor pentru patrimoniul arheologic: expert evaluator al CNCȘIS; granturi CNCȘIS, în calitate de director (2001-2003: *Viața și ambientul comunităților*

eneolitice de la est de Carpați (cercetări interdisciplinare; 2004-2006: Dimensiunea europeană a civilizației eneolitice de la est de Carpați și 2007-2008: Arheologia românească în context european. Receptarea civilizației Cucuteni în știința preistorică europeană până la cel de al doilea război mondial).

Încoronarea activităților lui Nicolae Ursulescu se reflectă prin distincții: Medalia „Tudor Vladimirescu”, cl. I, acordată de Consiliul de Stat (1971); Diploma de onoare a municipiului Suceava (1988); Diploma de onoare a municipiului Călărași și Diploma de onoare a Muzeului Dunării de Jos din Călărași (2001); Diploma de Merit a Ministerului Culturii și Cultelor, pentru rezultatele obținute în cercetarea arheologică; Diplomă de excelență a Societății „Cultura fără frontiere” pentru răspândirea culturii în vederea unirii tuturor românilor (2010); Diplomă de excelență pentru cercetarea etnoarheologică, acordată de Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei și Muzeul de Etnoarheologie-Istorie Iclod (2010); Diplomă de excelență, acordată de Colegiul Național „Nicolae Bălcescu” din Brăila (2013); Diplomă de excelență, acordată de Muzeul „Vasile Pârvan” din Bârlad pentru contribuția adusă la dezvoltarea instituției (2014); Diplomă acordată de Institutul Patrimoniului Cultural al Academiei de Științe a Republicii Moldova (2015); Diplomă de recunoștință, acordată de Complexul Muzeal Județean Neamț, pentru activitatea de cercetare și valorificare a patrimoniului cultural cucutenian (2015); Diplomă de onoare a Muzeului Județean Botoșani (2017) și Diploma „Meritul Academic”, acordată de Academia Română, pentru „merite deosebite în activitatea științifică și didactică” (2016).

Referințele la adresa lui Nicolae Ursulescu sunt numeroase și răspândite în toată lumea.

Pe noi ne-a interesat – întotdeauna – modul său aspru de a judeca și echilibrul în gândire de care se despărțea arareori. Trebuie să mărturisesc că am fost foarte mândru când, o dată, mi-a propus un lucru extrem de onorant care nu l-am putut accepta doar datorită distanței mari dintre Reșița și Iași. Și astfel s-a născut o altă istorie pentru amândoi. Până la urmă Sibiul s-a transformat într-o atracție pentru amândoi și așa am avut – și sper să mai am – onoarea de a juriza lucrările de doctorat din Universitatea Cibiniensă, specializarea preistorie.

Domnule profesor Nicolae Ursulescu toți suntem bucuroși că ne-ai tolerat și ajutat, iar eu cu atât mai mult. Credem în puterea de muncă pe care o ai în continuare și în puterea lui Dumnezeu de a ne da sănătate.

List of publications/Lista publicațiilor

1970

Acta Terrae Septemcastrensis, XVII/2018, 81-112

- **N. Ursulescu**, *Neoliticul timpuriu pe teritoriul Sucevei*, în: *Lucrări științifice ale cadrelor didactice*, Institutul Pedagogic Suceava, vol. I, 1970, p. 257-262.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Unitate și continuitate în istoria poporului român*, București, 1968, în: AIIAI, VII, 1970, p. 367-374 (cu N. Corivan).

1971

- **N. Ursulescu**, *Coordonate specifice ale civilizației carpatice în lumina raportului național-universal*, în *Lucrări științifice ale cadrelor didactice*, Institutul Pedagogic Suceava, vol. II, 1971, p. 249-253.

1972

- **N. Ursulescu**, *Istoria comunei primitive*, curs litografiat, Institutul Pedagogic Suceava, 1972, 65 p.
- **N. Ursulescu**, *Problema continuității în lumina unei interpretări statistice a izvoarelor literare despre Dacia*, în: *Crisia*, Oradea, 1972, p. 175-182.
- **N. Ursulescu**, *Topoarele perforate din cadrul culturii Criș de pe teritoriul României*, în: *Carpica*, V, 1972, p. 69-78.

1973

- **N. Ursulescu**, *Succese ale cercetării arheologice (privind istoria veche) în județul Suceava în anii puterii populare (1947-1972)*, în: Suceava. Studii și materiale. Istorie, III, 1973, p. 9-15.
- **N. Ursulescu**, *Așezările omenești de pe teritoriul Sucevei pînă în secolul al VI-lea e.n.*, în: Suceava. Studii și materiale. Istorie, III, 1973, p. 47-61.

1974

- **N. Ursulescu**, *Domnia lui Burebista în opera lui Strabo*, în: Studii și articole de istorie, XXVI, 1974, p. 99-103.

1977

- **N. Ursulescu**, *Istoria veche universală*, curs litografiat, Institutul de Învățământ Superior Suceava, 1977, 340 p.
- **N. Ursulescu**, *Vatra Dornei*, București, 1977, 70 p. (cu I. Popescu-Argeșel); versiuni în limbile română, engleză, franceză, spaniolă și germană.
- **N. Ursulescu**, *Concepția lui Dimitrie Onciul referitoare la formarea poporului român, în lumina actualelor cercetări despre complexul cultural Dridu*, în: Suceava, IV, 1977, p. 93-104.
- **N. Ursulescu**, *Tudor V. Stefanelli*, în: Suceava, IV, 1977, p. 279-288.
- **N. Ursulescu**, *Exploatarea sării din saramură în neoliticul timpuriu, în lumina descoperirilor de la Solca (jud. Suceava)*, în: SCIVA, 28, 3, 1977, p. 307-317.
- **N. Ursulescu**, *Simpozionul internațional "Necropola de la Varna și problemele chalcolithicului"*, în: *Revista Muzeelor și Monumentelor*, 1977, 8, p. 89.
- **N. Ursulescu**, *Săpături arheologice în județul Suceava (1972-1976)*, în: Suceava, IV, 1977, p. 317-324 (cu M. Ignat).

- **N. Ursulescu**, Recenzie la: Al. Odobescu, *Opere*, vol.IV, București, 1976, în: AIIAI, XIV, 1977, p. 591-592.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Dicționar de istorie veche a României*, București, 1976, în: AIIAI, XIV, 1977, p. 593-596.

1978

- **N. Ursulescu**, *Rădăuși*, București, 1978, 60 p. (cu I. Popescu-Argeșel).
- **N. Ursulescu**, *Mormintele Criș de la Suceava-„Platoul cimitirului”*, în: Suceava, V, 1978, p. 81-88.
- **N. Ursulescu**, *Cercetările arheologice de la Mihoveni (Suceava)-1973*, în: Suceava, V, 1978, p. 89-107 (cu P.-V. Batariuc).
- **N. Ursulescu**, *Sur les débuts du Chalcolithique à l'Est des Carpates*, în: *Studia Praehistorica*, 1-2, Sofia, 1978, p. 130-135.

1979

- **N. Ursulescu**, *Materiale arheologice din județul Botoșani în colecția cabinetului de istorie veche a Institutului de Învățământ Superior din Suceava*, în: Hierasus, I (1978), 1979, p. 243-256.
- **N. Ursulescu**, *Suceava. Ghid turistic al județului*, București, 1979, 184 p. (opt autori); versiuni în limbile română, franceză, engleză și germană.
- **N. Ursulescu**, *Așezarea culturii ceramicii liniare de la Mihoveni (jud. Suceava)*, în: SCIVA, 30, 2, 1979, p. 271-284 (cu P.-V. Batariuc).
- **N. Ursulescu**, *Cercetările arheologice din 1978 de la Preotești-Haltă (jud. Suceava)*, în: *Materiale și cercetări arheologice*, XIII, București-Oradea, 1979, p. 35-44.

1980

- **N. Ursulescu**, *Recunoașteri arheologice în comuna Verești (jud. Suceava)*, în: Suceava, VI-VII, 1979-1980, p. 21-32.
- **N. Ursulescu**, *Descoperiri arheologice din secolele XIV-XV de la Suceava-„Parcul Cetății”*, în: ArhMold, IX, 1980, p. 93-101 (cu R. Popovici).

1981

- **N. Ursulescu**, *Unele aspecte privind formarea poporului român în opera lui Nicolae Iorga*, Hierasus, III, 1981, p. 145-150.
- **N. Ursulescu**, *Evoluția habitatului din bazinul Somuzului Mare, în zona comunei Preotești*, în: Suceava, VIII, 1981, p. 169-182 (cu Șt. Manea).
- **N. Ursulescu**, *Un opaiț roman descoperit la Plăvălari (com. Udești, jud. Suceava)*, în: Suceava, VIII, 1981, p. 553-556 (cu M. Camilar).
- **N. Ursulescu**, *Șantierul arheologic Preotești-Cetate, 1979. Raport preliminar*, în: CercArh, IV, 1981, p. 54-57 (cu Dr. Popovici).

1982

- **N. Ursulescu**, *Aspect sau fenomen de tip Sudiți?*, în: Suceava, IX, 1982, p. 479-486.

- **N. Ursulescu**, *Șantierul arheologic Preotești-Cetate (jud. Suceava)*, în: CercArh, V, 1982, p. 23-27 (cu Dr. Popovici).

1983

- **N. Ursulescu**, *Primele culturi neolitice pe teritoriul Moldovei*, rezumatul tezei de doctorat, Iași, 1983, 25 p.
- **N. Ursulescu**, *Începutul primei epoci a fierului în nordul Moldovei în lumina cercetărilor de la Preotești (jud. Suceava)*, în: *Documente recent descoperite și informații arheologice*, București, 1983, p. 25-32 (cu Dr. Popovici).
- **N. Ursulescu**, *Contribuții la cunoașterea tipologiei și evoluției pieselor de piatră șlefuită cu tăiș din cultura Starčevo-Criș pe teritoriul Moldovei*, în: *Buletin științific. Istorie*, Suceava, 1983, p. 21-41.
- **N. Ursulescu**, *Contribuții la cunoașterea evoluției și poziției cronologice a culturii Starčevo-Criș pe teritoriul Moldovei*, în: Suceava, X, 1983, p. 261-382.
- **N. Ursulescu**, *Unele date privind posibilitatea practicării agriculturii de tip ciclic în cadrul primelor culturi neolitice pe teritoriul Moldovei*, în: Hierasus, V, 1983, p. 37-43.
- **N. Ursulescu**, *Activitatea Laboratorului de cercetări istorice în primul semestru al anului 1983*, în: *Buletin științific. Istorie*, Suceava, 1983, p. 175-176.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: E. Comșa, *Neoliticul în România*, București, 1982, în: Suceava, X, 1983, p. 893-895.

1984

- **N. Ursulescu**, *Evoluția culturii Starčevo-Criș pe teritoriul Moldovei*, Suceava, 1984, 136 p.
- **N. Ursulescu**, *Tradiții geto-dacice ale luptei pentru independență a poporului român*, în: *Știință-Tehnică-Umanism*, III, Iași, 1984, p. 493-499.
- **N. Ursulescu**, *Cercetările arheologice de la Preotești*, în: CercArh, VII, 1984, p. 81-84 (cu Dr. Popovici).

1985

- **N. Ursulescu**, *Considerații istorice privind tipurile de așezări ale culturilor Starčevo-Criș și ceramicii liniare din Moldova*, în: Suceava, XI-XII, 1984-1985, p. 95-100.
- **N. Ursulescu**, *Elemente ale unității vieții materiale și spirituale pe ambii versanți ai Carpaților Orientali în perioada veche a istoriei României*, în: *Știință-Tehnică-Umanism*, IV, Iași, 1985, p. 332-339.

1986

- **N. Ursulescu**, *Noi date privind evoluția Hallstattului timpuriu în nordul Moldovei*, în: SympThrac, IV, 1986, p. 43-44 (cu P. Șadurschi).
- **N. Ursulescu**, *Șantierul arheologic Preotești-“Dealul Cetății” (jud. Suceava)*, 1983, în: CercArh, VIII, 1986, p. 37-41 (cu Dr. Popovici).
- **N. Ursulescu**, *Săpăturile din 1985 din necropola tumulară de la Prăjeni (jud. Botoșani)*, în: Hierasus, VI, 1986, p. 15-23 (cu P. Șadurschi).

1987

- **N. Ursulescu**, *L'idole androgyne de Mihoveni (dép. de Suceava)*, în: *La civilisation de Cucuteni en contexte européen* (editori M. Petrescu-Dimbovița, N. Ursulescu, D. Monah, V. Chirica), Iași, 1987, p. 309-312 (cu V. Batariuc).
- **N. Ursulescu**, *Contribuții la cunoașterea ritului funerar din Bronzul mijlociu în Nordul Moldovei*, în: SCIVA, 38, 1987, 1, p. 72-76 (cu Dr. Popovici).
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Eneolit SSSR, Moskva*, 1982, în: ArhMold, XI, 1987, p. 269-271 (cu Al. Andronic).

1988

- **N. Ursulescu**, *Contribuția cercetărilor arheologice din județul Suceava la cunoașterea evoluției neo-eneoliticului din Moldova*, în: Suceava, XIII-XIV (1986-1987), 1988, p. 69-74.
- **N. Ursulescu**, *Contribuții la cunoașterea așezărilor de pe teritoriul Siretului înainte de constituirea orașului medieval*, în: Suceava, XIII-XIV (1986-1987), 1988, p. 85-101 (cu M. Andronic, Fl. Hău).
- **N. Ursulescu**, *Formarea poporului român și a limbii sale în opera lui Gheorghe Brătianu*, în: *Confluente istoriografice românești și europene. Gheorghe I. Brătianu* (editor V. Spinei), Iași, 1988, p. 71-84.
- **N. Ursulescu**, *Premise ale fenomenului urbanizării în istoria veche a României*, în: I. Toderășcu (ed.), *Istorie și civilizație. Profesorului C. Cihodaru la a 80-a aniversare*, Iași, 1988, p. 21-30.
- **N. Ursulescu**, *Unele observații privind locuințele culturii Starčevo-Criș din Moldova*, în: Hierasus, VII-VIII, 1988, p. 7-15.
- **N. Ursulescu**, *Mormintele de inhumație, de tip Costișa, descoperite la Prăjeni (jud. Botoșani)*, în: SCIVA, 39, 1988, 1, p. 45-52 (cu P. Șadurschi, D. Botezatu).
- **N. Ursulescu**, *Concepția lui Gheorghe Brătianu despre rolul factorului dacic în etnogeneza românilor*, în: SympThrac, VI, 1988, p. 21.
- **N. Ursulescu**, *Disciplina de Probleme fundamentale ale istoriei României în fața exigențelor unei noi calități*, în: *Contribuția învățământului politehnic la dezvoltarea ramurilor de vîrf ale industriei din România. Lucrările sesiunii jubiliare de comunicări științifice*, vol. XIV, Iași, 1988, p. 68-71.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *The Neolithic of Europe*, vol.I, Southampton-London, 1986, în: ArhMold, XII, 1988, p. 326-327.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: N. Kalicz, *Kökori falu Aszódon*, Aszód, 1985, în: ArhMold, XII, 1988, p. 328-329.

1989

- **N. Ursulescu**, *Date istorico-arheologice privind dinamica locuirii în bazinul Miletinului (zona comunei Prăjeni, jud. Botoșani)*, în: Hierasus, VII-VIII, 1989, p. 281-298 (cu P. Șadurschi).
- **N. Ursulescu**, *Despre datarea sfârșitului lui Decebal și al războaielor daco-romane*, în: SympThrac, VII, 1989, p. 331-332.

- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *La genèse et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie*, Iași, 1987, în: AȘUI, seria Istorie, XXXV, 1989, p. 89-90.

1990

- **N. Ursulescu**, *Concepția lui Gheorghe Brătianu despre rolul mediului geografic în etnogeneza și evoluția istorică a românilor*, în: *Lucrările Seminarului Geografic „Dimitrie Cantemir”*, Iași, nr. 9, 1988 (1990), p. 481-487.
- **N. Ursulescu**, *Preocupări ale abatelui Henri Breuil privind unele descoperiri arheologice din România*, în: AȘUI, Istorie, XXXVI, 1990, p. 127-130.
- **N. Ursulescu**, *Contribuții privind evoluția culturii ceramicii liniare pe teritoriul Moldovei*, în: *ArhMold*, XIII, 1990, p. 13-47.
- **N. Ursulescu**, *Considerații privind semnificația cuvântului cométai*, în: *SympThrac*, VIII, 1990, p. 153-154 (cu M. Vasilescu).
- **N. Ursulescu**, *Călătorie arheologică în Franța*, în: AȘUI, seria Istorie, XXXVI, 1990, p. 203-206.
- **N. Ursulescu**, *Profesorul Marin Dinu la a 65-a aniversare*, în: AȘUI, seria Istorie, XXXVI, 1990, p. 219-221.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: J. Guilaine, A. Freises, R. Montjardin, *Leucate-Corrège, habitat noyé du Néolithique Cardial*, Toulouse et Sète, 1984, în: AȘUI, seria Istorie, XXXVI, 1990, p. 166-167.

1991

- *Istoria românilor*, vol. I (*Antică*), Editura Universitas, Chișinău-Iași, 1991, 227 p. (cu N. Zugravu și I. Toderașcu); p. 6-70.
- **N. Ursulescu**, *La civilisation de la céramique rubanée dans les régions orientales de la Roumanie*, în: *Le Paléolithique et le Néolithique de la Roumanie en contexte européen*, (eds. V. Chirica, Dan Monah), Iași, 1991, p. 188-224.
- **N. Ursulescu**, *Influences de type Vinča dans le Néolithique ancien de la Moldavie*, în: *Banatica*, XI, (*Simpozionul internațional „Cultura Vinča – rolul și legăturile sale”*, Reșița-Băile Herculane-Timișoara, 12-17 mai 1991), 1991, p. 157-172 (cu V. Dergacev).
- **N. Ursulescu**, *Considerații privind semnificația cuvântului cométai*, în: *Thracodacica*, XII, 1991, p. 133-135 (cu M. Vasilescu).
- **N. Ursulescu**, *Tipologhija i struktura neolitičeskich poselenii Moldavy*, în: *Drevnejšie obščnosti zemledel'tsev i skotovodov Severnogo Pričernomor'ja (V tys. do n.e.-V v. n.e.)*, Kiev, 1991 (editor E. Jarovoi), p. 7-9.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Archäologische Nachrichten aus Baden*, 38-39, Freiburg, 1987, în: *ArhMold*, XIV, 1991, p. 167.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Chipped Stone Industries of early farming cultures in Europe*, Warszawa, 1987, în: *ArhMold*, XIV, 1993, p. 323-325 (cu Fl. Burtănescu).

1992

- **N. Ursulescu**, *Dacia în cadrul lumii antice*, Iași, 1992, 60 p.
- **N. Ursulescu**, *Inscripția cu semne runice de la Herla (com. Slatina, jud. Suceava)*, în: AȘUI, *Istorie*, 37-38, 1991-1992, p. 81-86.
- **N. Ursulescu**, *Contribution à la connaissance des liaisons entre le bassin supérieur de Tisza et l'espace est-carpatique au début du Hallstatt*, în: *SympThrac*, 9, 1992, p. 122-123 (cu P. Șadurschi).
- **N. Ursulescu**, *Sesiunea științifică „Istoria spațiului carpato-nistrian până în secolele XV-XVII”*, în: AȘUI, *seria Istorie*, 37-38, 1991-1992, p. 368-369.
- **N. Ursulescu**, *Viața științifică a Facultății de Istorie*, în: AȘUI, *seria Istorie*, 37-38, 1991-1992, p. 365-366.
- **N. Ursulescu**, *„Cultura Vinča și legăturile sale” – Simpozion internațional de arheologie (Reșița-Băile Herculane-Timișoara, 12-17 mai 1991)*, în: AȘUI, *seria Istorie*, 37-38, 1991-1992, p. 366-367.

1993

- **N. Ursulescu**, *Continuité et restructurations culturelles et ethniques dans le Néolithique de la Roumanie*, în: *Actes du XIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*, 2, Bratislava, 1993, p. 334-338.
- **N. Ursulescu**, *Despre datarea sfârșitului lui Decebal și al războaielor dacoromane*, în: *Antichitatea și moștenirea ei spirituală* (ed. Tr. Diaconescu, M. Alexianu), Iași, 1993, p. 331-345.
- **N. Ursulescu**, *Continuitate și restructurări cultural-etnice în neoliticul și eneoliticul României*, în: Suceava, XX, 1993, p. 14-21.
- **N. Ursulescu**, *La typologie et l'organisation interne des établissements de premières civilisations néolithiques de la Moldavie*, în: *ArhMold*, XVI, 1993, p. 11-14.
- **N. Ursulescu**, *Sur la datation de la mort de Décébale et de la fin des guerres dacoromaines*, în: *Thraco-Dacica*, XIV, 1993, p. 143-148.
- **N. Ursulescu**, *Tumuli et incinération dans le Bronze thrace sur le territoire de la Moldavie*, în: *Burial Mounds in South-East Europe*, Kazanlyk, 1993, p. 33-34.
- **N. Ursulescu**, *Recenzie la: V.A. Dergacev, I.V. Manzura, Pogrebal'nye komplekсы pozdnego Tripol'ja. Svodistočnikov*, Chișinău, 1991, în: AȘUI, *Istorie*, 39, 1993, p. 169-170 (cu I. Corman).

1994

- **N. Ursulescu**, *Des tumuli et des incinérations dans l'Âge du Bronze thrace sur le territoire de la Moldavie*, în: *First International Symposium "Seuthopolis": Burial Tumuli in the South-East of Europe, Kazanlyk, Bulgaria, 4-8 June 1993*, Veliko Târnovo, 1994, p. 41-47 (*Relations Thraco-Illyro-Helléniques. Actes du XIVe Symposium National de Thracologie, Băile Herculane, 14-19 Septembrie 1992*, Bucharest, 1994, p. 141-146).

- **N. Ursulescu**, *Apariția înmormântărilor tumulare și a incinerăției la est de Carpați*, în: MemAnt, XIX, 1994, p. 193-199.

1995

- **N. Ursulescu**, *Un nou tip de idol în cultura Cucuteni*, în: Codrul Cosminului, S.N., 1 (11), 1995, p. 191-194 (cu P.-V. Batariuc).
- **N. Ursulescu**, *Personalitatea și opera lui Nicolae Iorga în viziunea lui Gheorghe Brătianu*, în: Codrul Cosminului, S.N., 1 (11), 1995, p. 259-264.
- **N. Ursulescu**, *Aperçu comparatif sur le Néolithique de la Roumanie et du sud de l'Italie*, în: SAA, II, 1995, p. 41-57.
- **N. Ursulescu**, *Prémises du phénomène de l'urbanisation dans l'histoire ancienne de la Roumanie*, în: SAA, II, 1995, p. 75-86.
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos – „Baza Pătule”*, în: CCA. Campania 1994, Cluj-Napoca, 1995, p. 93-94 (cu D. Boghian).
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: R. Striccoli, *Le culture preistoriche di Grotta Pacelli (Castellana Grotte-Bari)*, Brindisi, 1988, în: SAA, II, 1995, p. 210-212.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: V. Furmánek, L. Veliačik, J. Vladar, *Slovensko v dobe bronzovej*, Bratislava, 1991, în: SAA, II, 1995, p. 216-218.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: M. Gedl, *Die Gräber aus der Jungbronzezeit in Kietrz*, Kraków, 1989, în: SAA, II, 1995, p. 220-221.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Die Anfänge der Urnenfelderkulturen in Europa*, Warszawa, 1991, în: SAA, II, 1995, p. 218-220.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Pertransierunt beneficiendo. In memoria di Demetrio e Meluta Marin*, Bari, 1995, în: MemAnt, XX, 1995, p. 358-360.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: T. Težak-Gregl, *Kultura linearnotrakaste keramik u središnjoj Hrvatskoj. Korenovska kultura*, Zagreb, 1993, în: ArhMold, XVIII, 1995, p. 334.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: H. Parzinger, *Studien zur Chronologie und Kulturgeschichte der Jungstein-, Kupfer- und Frühbronzezeit zwischen Karpaten und Mittelereen Taurus*, Mainz am Rhein, 1993, în: ArhMold, XVIII, 1995, p. 335-337.

1996

- **N. Ursulescu**, *Istoria Românilor. Compendiu* (coordonatori: I. Agrigoroaiei, I. Toderașcu), Iași, 1996, p. 15-54.
- **N. Ursulescu**, *L'utilisation des sources salées dans le Néolithique de la Moldavie (Roumanie)*, în: *Nature et Culture* (ed. Marcel Otte), I, ERAUL 68, Liège, 1996, p. 489-497.
- **N. Ursulescu**, *Une hypothèse concernant la localisation du pouvoir de Dromichaites et du son conflit avec le roi Lysimachos*, în: Bulletin de Thracologie, III, Mangalia, 1996, p. 91-93.
- **N. Ursulescu**, *Aspecte ale spiritualității cucuteniene în lucrările cercetătoarei Meluța Marin*, în: Pontica, 27 (1994), 1996, p. 19-24.

- **N. Ursulescu**, *Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din așezarea precucuteniană de la Tg. Frumos (jud. Iași) – I*, în: *Codrul Cosminului*, S.N., 2 (12), 1996, p. 38-72 (cu D. Boghian).
- **N. Ursulescu**, *Commencements de l'incinération dans l'espace est-carpatique de la Roumanie*, în: *XIII International Congress of Prehistoric Sciences. Forli-Italia, 8-14 September 1996*, Forli, 1996, p. 286.
- **N. Ursulescu**, *În legătură cu localizarea stăpânirii lui Dromichaites*, în: *Lucrările Simpozionului de Arheologie, 23-25 noiembrie 1995*, Târgoviște, 1996, p. 86-87.
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos*, în: *CCA. Campania 1995*, Brăila, 1996, p. 127 (cu D. Boghian).
- **N. Ursulescu**, *Prăjeni*, în: *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996, p. 92-93 (cu P. Șadurschi, M. Diaconescu).
- **N. Ursulescu**, *Vorona Mare*, în: *Situri arheologice cercetate în perioada 1983-1992*, Brăila, 1996, p. 126-127 (cu N. Ungureanu).
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: *Le génie de l'homme. Dès origines à l'écriture*, Saint Gerard de Brogne, 1995, în: *Codrul Cosminului*, S.N., 2 (12), 1996, p. 704-706 (variantă în limba franceză în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 207-210).

1997

- **N. Ursulescu**, *Considérations historiques concernant les fortifications hallstattiennes anciennes à l'est des Carpates*, în: G. Simion (coord.), *Premier Âge du Fer aux Bouches du Danube et dans les régions autour de la mer Noire. Actes du Colloque International, Tulcea, septembre 1993*, Bibl. Istro-Pontică, Seria Arheologie 2, Tulcea, 1997, p. 51-65 (cu D. Popovici).
- **N. Ursulescu**, *Les commencements de l'utilisation du rite de l'incinération dans le monde proto-thrace du nord de la Moldavie*, în: *The Thracian World at the crossroads of civilisations. Proceedings of the VII International Congress of Thracology, Constanța-Mangalia, May 1996*, I, Bucharest, 1997, (ed.: P. Roman, M. Alexianu), p. 447-464.
- **N. Ursulescu**, *Interferențe și sinteze în sud-estul României la cumpăna dintre neolitic și eneolitic*, în: *Préhistoire du Bas-Danube (= CCDJ, XV)*, Călărași, 1997 (ed. M. Neagu), p. 138-143.
- **N. Ursulescu**, *Sur la signification fonctionnelle des pièces semi-lunaires en argile de la civilisation de Cucuteni*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 75-82.
- **N. Ursulescu**, *Glosar arheologic român-italian*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 181-192 (cu R. Striccoli).
- **N. Ursulescu**, *Glossario archeologico italiano-romeno*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 193-206 (cu R. Striccoli).
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos*, în: *CCA. Campania 1996*, București, 1997, p. 66 (cu D. Boghian, V. Cotiugă, O. Cotoi).

- **N. Ursulescu**, *Isaiia*, în: *CCA. Campania 1996*, București, 1997, p. 32 și pl. XXIV (cu V. Merlan).
- **N. Ursulescu**, *Prăjeni*, în: *CCA. (1983-1992)*, București, 1997, p. 76-78 (cu P. Șadurschi și M. Diaconescu).
- **N. Ursulescu**, *Session scientifique dédiée à l'anniversaire du centenaire de l'enseignement archéologique à l'Université de Iași (11-13 XI. 1994)*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 263-264 (cu V. Cotiugă).
- **N. Ursulescu**, *Voyage d'études à Bari (Italie) – le mars 1995*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 271-272.
- **N. Ursulescu**, *First International Symposium Sevtopolis: "Burial Mounds in South-East Europe"*, *Kazanlyk (Bulgarie), 4-8 Juin 1993*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 273-274.
- **N. Ursulescu**, Recenzie Ia: *L'insediamento preistorico di Terragna, Manduria, 1995*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 213-214.
- **N. Ursulescu**, Recenzie Ia: R. Striccoli, *Primi scavi nella necropoli a tumulo di Parco la Mena, Bari, 1996*, în: *SAA, III-IV, 1996-1997*, p. 231-232.

1998

- **N. Ursulescu**, *Începuturile istoriei pe teritoriul României*, Iași, 1998, 200 p.; ediție revăzută 1999.
- **N. Ursulescu**, *Courants culturels d'origine anatolienne dans le Néolithique Balkano-Carpatique*, în: *Préhistoire d'Anatolie. Gènes de deux mondes. Actes du colloque international, Liège, 28 avril – 3 mai 1997* (sous la direction de Marcel Otte), ERAUL 85, Liège, 1998, p. 193-213.
- **N. Ursulescu**, *Principalele rezultate ale cercetărilor arheologice din așezarea precucuteniană de la Târgu Frumos (jud. Iași) – II*, în: *Codrul Cosminului, S.N.*, 3-4 (13-14), 1997-1998, p.13-42 (cu D. Boghian).
- **N. Ursulescu**, *Il periodo di Iași nella formazione e nell'attività di Meluta Marin*, în: *SAA, V, 1998*, p. 197-206.
- **N. Ursulescu**, *Variantes locales dans le cadre de la civilisation de Starčevo-Criș de l'espace Carpat-Dniestr*, în: *AMM, XV-XX, 1993-1998*, p. 30-31.
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos-Baza Pătule*, în: *CCA. Campania 1997*, Călărași, 1998, p. 77-78 (cu D. Boghian, V. Cotiugă).
- **N. Ursulescu**, *Premier Colloque romaino-italien "Parallèles historiques et culturels entre la romanité orientale et l'Italie méridionale dans l'Antiquité et le Haut Moyen-Âge"*, *Iași-Suceava, 25-30 septembre 1996. Chronique des travaux du Colloque*, în: *SAA, V, 1998*, p. 1-3.
- **N. Ursulescu**, *Échange interuniversitaire Bari-Iași au domaine de l'archéologie*, în: *SAA, V, 1998*, p. 267-270 (î cu N. Bolohan).
- **N. Ursulescu**, Recenzie Ia: Kornelija Minichreiter, *Starčevačka kultura u Severnoj HrvatskojI*, Zagreb, 1992, în: *Dacia, N.S.*, 40-42 (1996-1998), p. 501-502.

- **N. Ursulescu**, Recenzie la: Dan Monah, *Plastica antropomorfă a culturii Cucuteni-Tripolie*, Piatra Neamț, 1997, în: SAA, V, 1998, p. 225-230.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: O. Levițchi, I. Manzura, T. Demcenko, *Necropola tumulară de la Sărăteni*, București, 1996, în: SAA, V, 1998, p. 232-236.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: S.A. Luca, *Așezări neolitice pe valea Mureșului (I). Habitatul turdășean de la Orăștie-Dealul Pemilor*, în: SAA, V, 1998, p. 221-225 (cu V. Cotiugă).

1999

- **N. Ursulescu**, *Istoria veche a României. Preistoria*, Iași, 1999 (ed. a II-a: 2000; ed. a III-a: 2001; ed. IV-a: 2002; ed. a V-a: 2003; ed. a VI-a: 2004).
- **N. Ursulescu**, *O variantă de statueta antropomorfă cucutenian-tripoliană*, în: *Studia in honorem Ion Niculiță*, Chișinău, 1999, p. 46-53.
- **N. Ursulescu**, *Nouvelles données concernant la représentation de la coiffure dans la plastique de la civilisation Cucuteni-Tripolie*, în: SAA, VI, 1999, p. 1-10.
- **N. Ursulescu**, *Decapajul mecanic în arheologie: utilizări și limite*, în: *Codrul Cosminului*, 5 (15), 1999, p. 211-214.
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos-Baza Pătule, jud. Iași*, în: *CCA Campania 1998*, București, 1999, p. 120-121 (cu D. Boghian și V. Cotiugă).
- **N. Ursulescu**, *Visite de documentation à Liège*, în: SAA, VI, 1999, p. 241-242.
- **N. Ursulescu**, *Le deuxième Colloque romaino-italien, Bari, 19-24 octobre 1998*, în: SAA, VI, 1999, p. 245-249.
- **N. Ursulescu**, Recenzie la: P. Roman, Al. Păunescu, *Ostrovul Corbului*, București, 1996, în: SAA, VI, 1999, p. 193-196.

2000

- **N. Ursulescu**, *Contribuții privind neoliticul și eneoliticul din regiunile est-carpatice ale României*, vol.1, Iași, 2000, 388 p.
- **N. Ursulescu**, *Une nouvelle voie de raccord chronologique entre l'Énéolithique de la Roumanie et le Néolithique tardif de l'Italie*, în: *Romanità orientale e Italia meridionale dall'antichità al medioevo. Paralleli storici e culturali. Atti del II Convegno di Studi italo-romeno (Bari, 19-22 ottobre 1998)*, Quaderni di "Invigilata Lucernis" 9 (a cura di S. Santelia), Bari, 2000, p.15-30.
- **N. Ursulescu**, *Neolitizarea teritoriului României în context sud-est european și anatolian*, în: *CercArh*, XI/1, 1998-2000, p. 283-298.
- **N. Ursulescu**, *La Roumanie du Sud-Est – zone d'interférences et de fusions culturelles à la fin du Néolithique et à l'aube de l'Énéolithique*, în: *CercArh*, XI/1, 1998-2000, p. 317-320.
- **N. Ursulescu**, *Cariera italiană a doi universitari ieșeni: Demetrio și Meluța Marin*, AȘUI, seria Istorie, în: XLII-XLIII (1996-1997), 2000, p. 203-213.
- **N. Ursulescu**, *Les premières représentations masculines dans le Néo-Énéolithique de la Roumanie*, în: SAA, VII, 2000, p. 207-219.

- **N. Ursulescu**, *Unele date privind ritul funerar la începutul Hallstattului în nordul Moldovei, în lumina descoperirilor de la Prăjeni (jud. Botoșani)*, în: *Funeral Practices as forms of Cultural Identity (Bronze and Iron Ages). 4th International Colloquium of Funeral Archaeology*, Tulcea, 22-28 May 2000, p. 71-73.
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos*, în: *CCA. Campania 1999*, București, 2000, p. 106-107 (cu D. Boghian, V. Cotiugă).
- **N. Ursulescu**, *Le Professeur Marin Dinu à son 75e anniversaire*, în: *SAA*, VII, 2000, p. 21-28.

2001

- *Istoria Românilor*, vol. I (**N. Ursulescu** cu coordonatorii: M. Petrescu-Dîmbovița, Al. Vulpe), București, 2001, p. 111-116, 122-148.
- **N. Ursulescu**, *Necesitatea conservării, cercetării și integrării tumulilor în patrimoniul cultural național*, în: *Istoria – o meditație asupra trecutului*, Iași, 2001, p. 75-80.
- **N. Ursulescu**, *Local variants of the Starčevo-Criș Culture in the Carpato-Nistrean area*, în: *Festschrift für Gheorghe Lazarovici zum 60. Geburtstag*, Timișoara, 2001, p. 59-67.
- **N. Ursulescu**, *Construcțiile – sanctuar în cadrul organizării interne a așezărilor din eneoliticul timpuriu al României*, în: *Istorie și conștiință. Profesorului Ion Agrigoroaiei la a 65-a aniversare*, Iași, 2001, p. 1-7.
- **N. Ursulescu**, *Archéologie et archéozoologie dans l'habitat de la culture Précucuteni (l'Énéolithique ancien) de Târgu Frumos (dép. de Iași – Roumanie)*, în: *Archaeozoology and Palaeozoology Summer courses* (ed. by L. Bejenaru), Iași, 2001, p. 101-129 (cu D. Boghian, S. Haimovici, V. Cotiugă, Anca Coroliuc).
- **N. Ursulescu**, *Influences méridionales dans la phase finale de la civilisation Précucuteni*, în: *Codrul Cosminului*, S.N., 6-7 (2000-2001), p. 11-20 (cu D. Boghian).
- **N. Ursulescu**, *O atestare epigrafică a regelui Sürmos*, în: *Thraco-Dacica*, XXII, 2001, p. 21-32 (cu Șt. Tofan).
- **N. Ursulescu**, *Dovezi ale unei simbolistici a numerelor în cultura Precucuteni*, în: *MemAnt*, XXII, 2001, p. 51-69.
- **N. Ursulescu**, *Position des constructions-sanctuaires dans les habitats de l'Énéolithique ancien de la Roumanie*, în: *CCDJ*, XVI-XVII, 2001, p. 42-47.
- **N. Ursulescu**, *La valeur sacrée des nombres dans l'Énéolithique de Roumanie*, în: *XIVe Congrès de l'Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*. Liège, 2001, p. 248.
- **N. Ursulescu**, *Nouvelles données concernant les croyances magiques des communautés de la civilisation Précucuteni (Énéolithique ancien) de l'est de*

la Roumanie, în: *XIVe Congrès de l'Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques*. Liège, 2001, p. 253-254.

- **N. Ursulescu**, *Isaia, com. Răducăneni, jud. Iași*, în: *CCA. Campania 2000*, București, 2001, p. 110-112 și pl. 28 (cu V. Merlan, F. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos, jud. Iași*, în: *CCA. Campania 2000*, București, 2001, p. 252-254 și pl. 68 (cu D. Boghian, V. Cotiugă și L. Istina).

2002

- **N. Ursulescu**, *Inceputurile istoriei pe teritoriul României* (ediția a II-a revizuită și adăugită), Iași, 2002, 202 p.
- **N. Ursulescu**, *Noi date privind complexele de cult din cultura Precucuteni*, în: *Sargetia*, XXX, 2001-2002, p. 61-78 (cu D. Boghian, V. Cotiugă, V. Merlan).
- **N. Ursulescu**, *O posibilă atestare epigrafică a regelui Syrmos*, în: *Sargetia*, XXX, 2001-2002, p. 99-106 (cu Șt. Tofan).
- **N. Ursulescu**, *Un sanctuar de acum 6000 de ani*, în: *Magazin Istoric*, XXXVI, nr. 5 (422), mai 2002, p. 73-76 (cu V. Merlan).
- **N. Ursulescu**, *Noi date privind sistemul de fixare a pereților în cultura Precucuteni*, în: *Carpica*, XXXI, 2002, p. 13-18 și fig. 1-2 (cu F. A. Tencariu, V. Merlan).
- **N. Ursulescu**, *Venirea profesorului Radu Vulpe la Iași*, în: *AȘUI, Istorie*, XLIV-XLV (1998-1999), 2002, p. 207-214.
- **N. Ursulescu**, *Les commencements de l'incinération dans le Néolithique de la Roumanie et de l'Italie*, în: *SAA*, VIII, 2002, p. 39-50.
- **N. Ursulescu**, *Cercetări interdisciplinare în așezarea precucuteniană de la Târgu Frumos (jud. Iași). Aportul arheozoologiei*, în: *Acta Terrae Septemcastrensis*, I, Sibiu, 2002, p. 29-54 (cu D. Boghian, S. Haimovici, V. Cotiugă, A. Coroliuc).
- **N. Ursulescu**, *Sanctuarul eneolitic de la Isaia. Religie și magie acum 6000 de ani*, în: *Academica*, S.N., XII, 2002, nr. 2-3, p. 40-43.
- **N. Ursulescu**, *Isaia, com. Răducăneni, jud. Iași. Punct: Balta Popii*, în: *CCA. Campania 2001*, București, 2002, p. 160-162 și pl. 66-67 (cu V. Merlan, F. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Movileni, com. Heleșteni, jud. Iași. Punct: La Movile*, în: *CCA. Campania 2001*, București, 2002, p. 209-210 și pl. 77 (cu V. Cotiugă, F. Tencariu, M. Văleanu, R. Striccoli, S. Văcaru, A. Moglan, I. Moldovan, C. Ungureanu).
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos, jud. Iași. Punct: Baza Pătule*, în: *CCA. Campania 2001*, București, 2002, p. 314-316 și pl. 110-111 (cu D. Boghian, V. Cotiugă, F. Tencariu, L. Istina).
- **N. Ursulescu**, *Troisième Colloque roumaino-italien „Parallèles historiques et culturelles entre la romanité orientale et l'Italie méridionale dans l'Antiquité*

et le Moyen-Âge”, Iași-Tulcea, 11-17 septembre 2000. *Chronique des travaux du Colloque*, în: SAA, VIII, 2002, p. 1-6.

- **N. Ursulescu**, *Rodolfo Striccoli, professeur d'honneur de l'Université „Al.I. Cuza” de Iași*, în: SAA, VIII, 2002, p. 332-338.

2003

- **N. Ursulescu**, *Preutești-„Haltă”. O așezare cucuteniană pe valea Șomuzului Mare*, Iași, 2003, 158 p. (S. Ignătescu).
- **N. Ursulescu**, *Le rôle des recherches archéozoologiques dans l'approche pluri- et interdisciplinaire des sites archéologiques*, în: *Archaeozoology and Paleozoology Summercourses* (ed. By L. Bejenaru), Socrates Intensive Programme, Academic Year 2001-2002, Iași, 2003, p. 21-34.
- **N. Ursulescu**, *Complessi di culto nella civiltà Precucuteni dell'est di Romania*, în: *Annali della Facoltà di Lettere e Filosofia, XLV* (2002), Università degli Studi di Bari, 2003, p. 5-25.
- **N. Ursulescu**, *L'autel peint de l'habitat de Târgu Frumos (dép. de Iași) appartenant à la civilisation Précucuteni (Énéolithique Ancien)*, în: SAA, IX, 2003, p. 27-40 (cu D. Boghian, V. Cotiuğă).
- **N. Ursulescu**, *Colaborazione italo-rumena tra le università di Bari e Iași*, în: *Quaderni della Casa Romena di Venezia, 2*, Bucarest, 2003 (a cura di I. Bulei, Ș. Marin, R. Dinu), p. 348-351.
- **N. Ursulescu**, *Despre problema construirii locuințelor cucuteniene*, în: *Carpica, XXXII*, 2003, p. 5-18 (cu F.-A. Tencariu, G. Bodi).
- **N. Ursulescu**, *Cercetarea arheologică interdisciplinară în centrul universitar Iași și unele probleme actuale și de perspectivă ale arheologiei*, în: *Perspective ale interdisciplinarității în arheologia românească*, Târgoviște, 2003, p. 3-5.
- **N. Ursulescu**, *Isaia, com. Răducăneni, jud. Iași*, în: *CCA. Campania 2002*, București, 2003, p. 158-160 și pl. 66 (cu V. Merlan, F. Tencariu, M. Văleanu).
- **N. Ursulescu**, *Târgu Frumos, jud. Iași*, în: *CCA. Campania 2002*, București, 2003, p. 323-325 (cu D. Boghian, V. Cotiuğă, G. Bodi, L. Istina).
- **N. Ursulescu**, *Fondation du Centre Interdisciplinaire d'Etudes Archéohistoriques*, în: SAA, IX, 2003, p. 517-522.
- **N. Ursulescu**, *Le quatrième Colloque d'études italo-roumaines « Italia e Romania. Storia, cultura e civiltà a confronto » (Bari, 21-23 Octobre 2002)*, în: SAA, IX, 2003, p. 523-524.
- **N. Ursulescu**, *Collaboration entre les Départements d'archéologie et d'histoire antique des Universités de Iași et de Chișinău*, în: SAA, IX, 2003, p. 525-526.
- **N. Ursulescu**, *Recenzie la: E. Comșa, Gh. Cantacuzino, Necropola neolitică de la Cernica*, București, 2001, în: SAA, IX, 2003, p. 497-503 (cu L. Chirilă).

- **N. Ursulescu**, Recenzie la: I. Mareș, *Metalurgia aramei în neo-eneoliticul României*, Suceava, 2002, în: SAA, IX, 2003, p. 507- 509.

2004

- **N. Ursulescu**, *Nouvelles données concernant les croyances magiques des communautés de la civilisation Précucuteni (Énéolithique ancien) de l'Est de la Roumanie*, în: *Actes du XIVème Congrès UISPP, Université de Liège, Belgique, 2-8 septembre 2001*, Section 9 – Section 10, BAR International Series 1303, Oxford, 2004, p. 343-348.
- **N. Ursulescu**, *La valeur sacrée des nombres dans l'Énéolithique de Roumanie*, în: *Actes du XIVème Congrès UISPP, Université de Liège, Belgique, 2-8 septembre 2001*, Section 9 – Section 10, BAR International Series 1303, Oxford, 2004, p. 325-331.
- **N. Ursulescu**, *Santuari e luoghi di culto nel Neolitico della Romania e dell'Italia Meridionale*, în: *Italia e Romania. Storia, Cultura e Civiltà a confronto. Atti del IV Convegno di Studi italo-romeno (Bari, 21-23 ottobre 2002)*, Quaderni di "Invigilata lucernis" 21 (a cura di St. Santelia), Bari, 2004, p. 47-57.
- **N. Ursulescu**, *Archéologie et archéozoologie dans l'habitat de Isaiia (com. de Răducăneni, dép. de Iași)*, în: *Socrates Intensive Programme, Academic Year 2002-2003, Iași*, 2004, p. 79-95.
- **N. Ursulescu**, *Considérations sur les relations des Sarmates avec les Gète-Daces entre Sireth et Pruth*, în: *Thracians and Circum pontic World. Proceedings of the Ninth International Congress of Thracology*, III, Chișinău, 2004, p. 54-60.
- **N. Ursulescu**, *Les aspects spirituel et matériel dans la vie préhistorique et dans les conceptions de l'archéologie préhistorique*, în: *Aspects of Spiritual Life in South-East Europe from Prehistory to the Middle Ages* (ed. by V. Cojocaru, V. Spinei), Iași, 2004, p. 25-30.
- **N. Ursulescu**, *Une tombe à inhumation trouvée à Prăjeni (dép. de Botoșani, Roumanie) et le début de la période hallstattienne dans la région des Carpates Septentrionaux*, în: *Praehistorische Zeitschrift* (Berlin), 79, 2004, 1, p. 45-56 (cu P. Șadurschi).
- **N. Ursulescu**, *Abordarea multidisciplinară în reconstituirea unor aspecte ale vieții spirituale a comunităților eneolitice din Moldova*, în: T. Arnăutu, O. Munteanu, S. Musteață (eds.), *Studia in honorem Gheorghe Postică*, Chișinău, 2004, p. 51-55.
- **N. Ursulescu**, *Aménagements de culte dans la zone des foyers et des fours de la culture Précucuteni*, în: *MemAnt*, XXIII, 2004, p. 129-144 (cu F.-A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Spiritual și material în viața preistorică și în concepțiile arheologice preistorice*, în: *Carpica*, XXXIII, 2004, p. 5-9.

- **N. Ursulescu**, *Un vas neobișnuit din așezarea precucuteniană de la Isaiia (jud. Iași)*, în: *Carpica*, XXXIII, 2004, p. 41-52 (cu F.-A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Unele considerații privind identificarea și repertorierea resurselor utile din zona montană a județului Suceava utilizate în preistorie și istorie*, în: *Codrul Cosminului*, S.N., 8-9 (18-19), 2002-2003, Suceava, 2004, p. 135-159 (cu D. Boghian, C. Catană, Gh. Romanescu, M. Ignat, I. Mareș, V. Cotiugă, B.P. Niculică, S. Ignătescu).
- **N. Ursulescu**, *Considérations sur les relations entre les Gèto-Daces et Sarmates entre Siret et Prut (Ier – IIIe siècles av. J.-C.)*, în: *Thracians and Circumpontic World. IX-th International Congress of Thracology. Summaries. Chișinău-Vadul lui Vodă, 6-11 Sept. 2004*, p. 127
- **N. Ursulescu**, *Spirituel et matériel dans la vie préhistorique et dans les conceptions de l'archéologie préhistorique*, în: „Viața spirituală din preistorie până în Evul Mediu”, Iași, 18-19 oct. 2004.
- **N. Ursulescu**, *Constantin V. Gheorghiu et les antiquités de Cucuteni: amateurisme et implication civique*, în: „Rezumatel colocoivului internațional Cucuteni 120 de ani de cercetări. Timpul bilanțului, Piatra Neamț, 22-23 oct. 2004”, p. 70-71.
- **N. Ursulescu**, *Isaiia, com. Răducăneni, jud. Iași*, în: *Cronica 2003*, București, 2004, p. 149-151 și pl. 32 (cu A.F. Tencariu, V. Merlan, R. Kogălniceanu, L. Chirilă, M. Văleanu, L. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Hoisești, com. Dumești, jud. Iași*, în: *CCA. Campania 2003*, București, 2004, p. 139-142 and pl. 28 (cu V. Cotiugă, G. Bodi, L. Chirilă, D. Boghian, S. Țurcanu, M. Văleanu, D. Garvăn).
- **N. Ursulescu**, M. Petrescu-Dîmbovița, M.C. Văleanu, N. Ursulescu, *Alte date cu privire la istoricul descoperirilor de la Cucuteni*, în: M. Petrescu-Dîmbovița, M.C. Văleanu, *Cucuteni-Cetățuie. Monografie arheologică*, BMA XIV, Piatra Neamț, 2004, p. 27-30.
- **N. Ursulescu**, *Amințirile unui student despre Cucuteni*, în: M. Petrescu-Dîmbovița, M.C. Văleanu, *Cucuteni-Cetățuie. Monografie arheologică*, BMA XIV, Piatra Neamț, 2004, p. 359-361.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte la: D. Boghian, Comunitățile cucuteniene din bazinul Bahluiului*, Suceava, 2004, p. 5-6.

2005

- **N. Ursulescu**, *Civilizații preistorice și antice pe teritoriul României*, Iași, 2005, 112 p. + 43 fig. (cu N. Zugravu). Reeditare 2006, 2007.
- **N. Ursulescu**, *Problèmes de la culture Précucuteni à la lumière des recherches de Târgu Frumos (dép. de Iași)*, în: *Scripta praehistorica. Miscellanea in honorem nonagenarii magistri Mircea Petrescu-Dîmbovița oblata* (eds. V. Spinei, C.-M. Lazarovici, D. Monah), Editura Trinitas, Iași, 2005, p. 217-260 (cu D. Boghian, V. Cotiugă).

- **N. Ursulescu**, *Constantin V. Gheorghiu et les antiquités de Cucuteni*, în: *Cucuteni – 120 ans de recherches. Le temps du bilan*, BMA XVI, Piatra Neamț, 2005, p. 369-376.
- **N. Ursulescu**, *Nouveaux types d'idoles dans la plastique anthropomorphe de la culture Précucuteni*, în: SAA, X-XI (2004-2005), 2005, p. 9-20 (cu D. Boghian, V. Cotiuğă).
- **N. Ursulescu**, *Isaia 2005. Noi date privind complexele de cult din cultura Precucuteni*, CCA în: *Carpica*, XXXIV, 2005, p. 37-54 (cu F.-A. Tencariu, L. Scarlat).
- **N. Ursulescu**, *Un mormânt de înhumatie descoperit la Prăjeni (jud. Botoșani) și unele probleme privind începutul Hallstatt-ului în regiunea Carpaților Nordici*, în: *ArhMold*, XXVIII, 2005, p. 125-138 (cu P. Șadurschi).
- **N. Ursulescu**, *Bălțata, com. Nicolae Bălcescu, jud. Bacău. Punct: La Moviliță*, în: *CCA. Campania 2004*, București, 2005, p. 62-63 (cu L. Stratulat, L.-E. Istina, F.-A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Hoisești, com. Dumești, jud. Iași. Punct: La pod*, în: *CCA. Campania 2004*, București, 2005, p. 177-178 și pl. 19 (cu V. Cotiuğă, F.-A. Tencariu, G. Bodi, L. Chirilă, R. Kogălniceanu, D. Garvăn).
- **N. Ursulescu**, *Isaia, com. Răducăneni, jud. Iași. Punct: Balta Popii*, în: *CCA. Campania 2004*, București, 2005, p. 188-189 și pl. 20 (cu A.F. Tencariu, V. Merlan, R. Kogălniceanu, L. Chirilă, G. Bodi).
- **N. Ursulescu**, *Hoisești-La Pod*, în: *L'activité scientifique de la Chaire d'Histoire ancienne et d'Archéologie (2002-2004)*, în: SAA, X-XI (2004-2005), 2005, p. 232.
- **N. Ursulescu**, *Isaia-Balta Popii*, în: *L'activité scientifique de la Chaire d'Histoire ancienne et d'Archéologie (2002-2004)*, în: SAA, X-XI (2004-2005), 2005, p. 232-233.
- **N. Ursulescu**, *Ve Colloque roumaino-italien „La romanité orientale et l'Italie: parallèles historiques et culturels (Iasi – Tulcea, 19-25 septembre 2004)”*, în: SAA, X-XI (2004-2005), 2005, p. 249-250 (cu L. Mihăilescu-Bîrliba).
- **N. Ursulescu**, *Sommaire général des nos. I-XI*, în: SAA, X-XI (2004-2005), 2005, p. 265-289 (cu M. Petcu).
- **N. Ursulescu**, *Profesorul Mircea Petrescu-Dîmbovița – un neostenit deschizător de drumuri*, în: *ArhMold*, XXVIII, 2005, p. 13-16.
- **N. Ursulescu**, *Profesorul Attila László în cel de al 65-lea an al vieții*, în: *AȘUI, Istorie*, LI, 2005, p. 529-534.
- **N. Ursulescu**, *Recenzie la: V. Chirica, D. Boghian, Arheologia preistorică a lumii*, vol. I-II, Iași, 2003, în: *ArhMold*, XXVII (2004), 2005, p. 306-307.

2006

- **N. Ursulescu**, *Religie și magie la est de Carpați acum 7000 de ani. Tezaurul cu obiecte de cult de la Isaiia*, Iași, 2006, 156 p. + X pl. color (cu F.-A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Cucuteni 120 – Valori universale*, în: BAI XVII, Iași, 2006, 224 p. (coordonator, cu C.-M. Lazarovici).
- **N. Ursulescu**, *Ipostaze rare ale cultului fertilității în plastica antropomorfă a culturii Precucuteni*, în: *Cucuteni 120 – valori universale* (coord. N. Ursulescu, C.-M. Lazarovici), Iași, 2006, p. 115-130 (cu D. Boghian, V. Cotiugă).
- **N. Ursulescu**, *Isaiia-„Balta Popii” (com. Răducăneni, jud. Iași)*, în: *Cucuteni, un univers mereu inedit* (coord. L.E. Istina), Bacău, 2006, p. 8-11 (cu F.-A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Hoisești-„La Pod” (com. Dumești, jud. Iași)*, în: *Cucuteni, un univers mereu inedit* (coord. L.E. Istina), Bacău, 2006, p. 18-19 (cu G. Bodi).
- **N. Ursulescu**, *Date recente despre credințele magico-religioase la începutul eneoliticului pe teritoriul Moldovei*, în: Zargidava, V, Bacău, 2006, p. 50-70.
- **N. Ursulescu**, *Données récentes concernant l’histoire des communautés énéolithiques de la civilisation Cucuteni*, în: *Acta Terrae Septemcastrensis*, V, Sibiu, 2006, p. 79-113.
- **N. Ursulescu**, , L. Bejenaru, V. Cotiugă, *Prelucrarea caninilor de mistreți în cultura Precucuteni în lumina descoperirilor de la Târgu Frumos (jud. Iași)*, în: *Acta Musei Tutovensius*, I, Bârlad, 2006, p. 64-81.
- **N. Ursulescu**, D. Boghian, V. Cotiugă, *Locuințe de suprafață cu platformă din așezarea precucuteniană de la Târgu Frumos-Baza Pătule*, în: *Codrul Cosminului*, S.N., 12 (22), 2006, p. 3-23.
- **N. Ursulescu**, Raluca Kogălniceanu, *Apparition des nécropoles dans le néolithique de Roumanie et de l’Italie*, în: SAA, XII, 2006, p. 11-42.
- **N. Ursulescu**, *New data regarding the architecture of Precucutenian buildings*, în: XV Congrès de l’Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques, Livres de résumés, vol. 1 (eds. L. Oosterbeek, J. Raposo), Lisabona, 2006, p. 233 (cu A.-F. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Le début de la culture Cucuteni dans l’archéologie européenne*, în: XV Congrès de l’Union Internationale des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques, Livres de résumés, vol. 2 (eds. L. Oosterbeek, J. Raposo), Lisabona, 2006, p. 464-465 (cu M. C. Văleanu).
- **N. Ursulescu**, *Cercetarea arheologică interdisciplinară în centrul universitar Iași și unele probleme actuale și de perspectivă ale arheologiei*, în: D. Popovici, M. Anghelinu (Eds.), *Cercetarea arheologică pluridisciplinară în România. Trecut, prezent, perspective*, Seria Cercetări Pluridisciplinare X, Târgoviște, 2006, p. 34-38.

- **N. Ursulescu**, *Isaia, com. Răducăneni, jud. Iași. Punct: Balta Popii*, în: *CCA. Campania 2005*, București, 2006, p. 187-191 și pl. 20 (cu A.F. Tencariu, L. Scarlat, G. Bodi, C. Lazanu, L. Solcanu, I. Robu, V. Merlan, M. Cozma).
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte*, în: *Cucuteni 120 – valori universale* (coord. N. Ursulescu, C.-M. Lazarovici), Iași, 2006, p. III-IV.
- **N. Ursulescu**, *Indirizzo di saluto*, în: *SAA*, XII, 2006, p. 7-9.
- **N. Ursulescu**, *Le XVe Congrès International des Sciences Pré- et Protohistoriques (Lisbonne, 4-9 septembre 2006)*, în: *SAA*, XII, 2006, p. 223.

2007

- **N. Ursulescu**, *Neoliticul și eneoliticul României în contextul Europei și al Orientului Apropiat*, curs special, Iași, 2007, 48 p.; reeditare 2008.
- **N. Ursulescu** (editor coordonator), *Dimensiunea europeană a civilizației eneolitice est-carpătice*, Iași, 2007, 258 p.
- **N. Ursulescu**, *Civilizația cucuteniană: argumente ale dimensiunii europene*, în: *Dimensiunea europeană a civilizației eneolitice est-carpătice* (coord. N. Ursulescu), Iași, 2007, p. 5-20.
- **N. Ursulescu**, *Debutul culturii Cucuteni în arheologia europeană*, în: *Dimensiunea europeană a civilizației eneolitice est-carpătice* (coord. N. Ursulescu), Iași, 2007, p. 21-62 (cu M.-C. Văleanu).
- **N. Ursulescu**, *Noi date privind arhitectura locuințelor din cultura Precucuteni*, în: *Dimensiunea europeană a civilizației neolitice est-carpătice* (coord. N. Ursulescu), Iași, 2007, p. 131-156 (î cu F.-A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Bazele neolitice ale civilizației moderne*, în: *In honorem Ioan Ciupercă. Studii de istorie a românilor și a relațiilor internaționale* (eds. L. Leuștean, P. Zahariuc, D.C. Măță), Iași, 2007, p. 645-650.
- **N. Ursulescu**, *Necropola sarmatică de la Isaia. Date preliminare*, în: *Cercetări Istorice*, s.n., XXI-XXIII (2002-2004), 2007, p. 27-58 (cu R. Kogălniceanu).
- **N. Ursulescu**, *The Neolithic et Eneolithic/Chalcolithic in the Archaeology from Romania and Greece*, în: *1st Colloquium Aegean-Balkans-Carpathians from Prehistory to Antiquity*, Iasi, 2007, p. 6.
- **N. Ursulescu**, *Le „modèle Enkidu” et le concept de „révolution” néolithique*, în: *The Carpathian Basin and its Role in the Neolithisation of the Balkan Peninsula*, Sibiu, 18-19 mai 2007, p. 16-17.
- **N. Ursulescu**, *La religione della civiltà di Cucuteni*, în: *Cucuteni. Tesori di una civiltà preistorica dei Carpazi*, Roma, 18 ottobre 2007, p. 17.

2008

- **N. Ursulescu** (coord.), Cucuteni-Trypillia. A Great Civilization of Old Europe, catalogul expoziției de la Vatican (Palazzo della Cancelleria), sept.-oct. 2008, București, 2008, 280 p. Redactare: p. 11-12, cap. 1 și 5 (p. 15-18, 49-65).
- **N. Ursulescu**, *Cucuteni-Trypillia. Una grande civiltà dell'antica Europa*, Iași, 2008.
- **N. Ursulescu**, R. Kogălniceanu, C. Crețu, *Cucuteni. Tesori di una civiltà preistorica dei Carpazi. Atti del convegno italo-romeno, Roma, 18 ottobre 2007*, Roma-Iași, 2008, 320 p.
- **N. Ursulescu**, *La religione della popolazione di Cucuteni*, în: N. Ursulescu, R. Kogălniceanu, C. Crețu (a cura di), *Cucuteni. Tesori di una civiltà preistorica dei Carpazi. Atti del convegno italo-romeno, Roma, 18 ottobre 2007*, Roma-Iași, 2008, p. 83-106.
- I. Sandu, **N. Ursulescu**, I. G. Sandu, O. Bounegru, I.C.A. Sandu, A. Alexandru, *Pedological stratification effect of corrosion and contamination products on Byzantine bronze artefacts*, Corrosion Engineering, în: Science and Technology, vol. 43, no. 3, 2008, p. 256-266.
- **N. Ursulescu**, *Observații privind condițiile de descoperire a plasticii antropomorfe precucuteniene în așezarea de la Isaiia (jud. Iași)*, în: Acta Musei Tutovens, III, 2008, p. 44-67 (cu F.A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Le „modèle Enkidu” et le concept de „révolution” néolithique*, în: Acta Terrae Septemcastrensis, VII, 2008, p. 107-110.
- **N. Ursulescu**, *Modèles d'organisation de l'espace aux habitations de la culture Précucuteni entre Siret et Prut*, în: *Etablissements et habitations préhistoriques. Structure, organisation, symbole. Actes du Colloque de Iași, 10-12 décembre 2007* (éds. V. Chirica, M.-C. Văleanu), Bibliotheca Archaeologica Moldaviae IX, Iași, 2008, p. 207-238.
- **N. Ursulescu**, *Evaluarea unitară a descoperirilor arheologice cu valoare artistică*, în: *Istorie și contemporaneitate. Profesorului Ion I. Solcanu la a 65-a aniversare* (coord. M. Iacobescu), Iași, 2008, p. 48-57.
- **N. Ursulescu**, *Néolithique et Énéolithique / Chalcolithique: réalités archéologiques et traditions terminologiques*, în: *Omagiu lui Gavrilă Simion la a 80-a aniversare* (eds. S.C. Ailincăi, C. Micu, F. Mihail), Constanța, 2008, p. 7-10.
- **N. Ursulescu**, *Sur le contexte de découverte de la plastique anthropomorphe précucutenienne. Le cas de l'habitat de Isaiia (dép. de Iași)*, în: SAA, XIII-XIV (2007-2008), p. 3-23 (cu F.A. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Isaiia, com. Răducăneni, jud. Iași. Punct: Balta Popii*, în: *Cronica cercetărilor arheologice din România. Campania 2007*, București, 2008, p. 161-163 și pl. 20 (cu A.F. Tencariu, Diana-Măriuca Vornicu, Andreea Vornicu, Radu Furnică).

- **N. Ursulescu**, *Sistema unitario per la valutazione delle scoperte archeologiche*, în: *Convegno di Studi Dinu Adameşteanu dal Mar Nero allo Jonio* (a cura di M. Iacob, I.M. Damian), Roma, 2008, p. 26-27.
- **N. Ursulescu**, *Towards an integrated approach to prehistoric discoveries of material and spiritual character*, în: *Sixth World Archaeological Congress* (secția: *Archaeology of spiritualities*), Dublin, 2008, p. 109.
- **N. Ursulescu**, *Criteria and markers for the unitary evaluation of archaeological finds*, în: *Sixth World Archaeological Congress (Tracing objects, tracing peoples)*, Dublin, 2008, p. 199 (V. Cotiuğă, F. Tencariu).
- **N. Ursulescu**, *Constructions de culte dans les habitats de Isaiia et Târgu Frumos (Enéolithique ancien de Roumanie)*, în: *L'habitat néolithique le long du Danube, des Alpes à la Mer Noire. 5e Congrès roumano-suisse d'Archéologie. Olten, 15-20 septembre 2008* (sous la direction de M. Besse), Genève, 2008, p. 43.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte*, în: Gianina-Cristina Chirilă, *Istoria muzeelor din Moldova (pnă în anul 1945)*, Iași, 2008, p. 7-10.

2009

- **N. Ursulescu**, *Hubert Schmidt – Profilul unui savant implicat în cercetările arheologice din România*, în: Zargidava, VIII, 2009, p. 204-216.
- **N. Ursulescu**, *Spre o evaluare unitară a descoperirilor arheologice*, în: *Studia Archeologiae et Historiae Antiquae. Doctissimo viro Scientiarum Archeologiae et Historiae Ion Niculiță, anno septuagesimo aetatis suae, dedicatur* (editori: A. Zanoci, T. Arnăut, M. Băț), Chișinău, 2009, p. 393-400.
- **N. Ursulescu**, *Cucuteni. Ecouri în epocă ale monografiei lui Hubert Schmidt*, Iași, 2009, 166 p.
- **N. Ursulescu**, Felix Adrian Tencariu, *Symbolic signs on the ceramics of the Chalcolithic settlement at Isaiia (Iași County, Romania)*, în: *Signs and symbols from Danube Neolithic and Eneolithic. Proceedings „Signs and symbols from Danube Neolithic and Eneolithic”, May 18-20, 2008: International symposium* (ed. S.A. Luca), Bibliotheca Brukenthal, XXXV, Sibiu, 2009, p. 87-101.
- **N. Ursulescu**, Mădălin Cornel Văleanu, *Le début de la culture de Cucuteni dans l'archéologie européenne*, în: *Union International des Sciences Préhistoriques et Protohistoriques. Actes du XV Congrès Mondial (Lisbonne, 4-9 septembre 2006)*, vol. 46 (Session 75: M. Babeș, M.-A. Kaeser, eds., *Archéologues sans frontières: Pour une histoire des Congrès archéologiques internationaux*), BAR International Series 2046, Oxford, 2009, p. 47-51.
- **N. Ursulescu**, *Prima relatare despre Cucuteni în literatura arheologică germană*, în: *Carpica*, 38, 2009, p. 9-17.

- **N. Ursulescu**, Al. Rubel, *Noi date despre prima campanie de săpături a lui Hubert Schmidt la Cucuteni*, în: *In medias res praehistoriae. Miscellanea in honorem annos LXV peragentis Professoris Dan Monah oblata* (ed. G. Bodi), Iași, 2009, p. 435-464.
- **N. Ursulescu**, *Preutești-Haltă*, în: C.-M. Lazarovici, Gh. Lazarovici, S. Țurcanu, *Cucuteni. A Great Civilization of the Prehistoric World*, Iași, 2009, p. 137-139.
- **N. Ursulescu**, F.-A. Tencariu *et alii*, *Isaiia, com. Răducăneni, jud. Iași*, în: *CCA. Campania 2008, Valachica, XXI-XXII*, București-Târgoviște, 2009, p. 124-125.

2010

- **N. Ursulescu**, *Impresiile unui arheolog și istoric englez despre Bucovina la 1889*, în: *Slujind-o pe Clio. In honorem Dumitru Vitcu* (editori M. Iacobescu, Gh. Cliveti, D. Bălan), Iași, 2010, p. 315-320.
- **N. Ursulescu**, A.-F. Tencariu, *New data regarding the architecture of the Precucuteni culture buildings*, în: *Actes du XV Congrès Mondial UISPP (Lisbonne, 4-9 Septembre 2006)*, vol. 48, Session C35 (*Neolithic and Chalcolithic Archaeology in Eurasia: Building Techniques and Spatial Organisation*), ed. D. Gheorghiu, BAR International Series 2097, Oxford, 2010, p. 101-109.
- **N. Ursulescu**, „*Spiritus loci*” *dans la préhistoire de la Bucovine*, în: „*Codrul Cosminului*”, XVI, 2010, No. 1, p. 21-28.
- **N. Ursulescu**, *Mot de gratitude et de reconnaissance*, în: „*Codrul Cosminului*”, XVI, 2010, No. 1, p. 170-171.
- **N. Ursulescu**, *Prima exegeză asupra descoperirilor cucuteniene într-o sinteză de artă preistorică europeană*, în: *MemAnt*, XXV-XXVI (2008-2009), 2010, p. 151-157.
- **N. Ursulescu**, *Prima publicație a lui Hubert Schmidt despre săpăturile de la Cucuteni*, în: *CercIst*, 24-26 (2005-2007), 2010, p. 11-35 (cu M.-C. Văleanu).
- **N. Ursulescu**, Alexander Rubel, *Die Ausgrabungen in Cucuteni im Jahre 1910 nach einem unveröffentlichten Grabungsbericht von Hubert Schmidt*, în: *Signa Praehistorica. Studia in honorem magistri Attila László septuagesimo anno* (eds. N. Bolohan, Fl. Mățău, F.A. Tencariu), Iași, 2010, p. 49-83.
- **N. Ursulescu**, *Caracteristici ale habitatului comunităților culturii ceramicii liniare în regiunile răsăritene ale României*, în: *Carpica*, 39, 2010, p. 19-25.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte*, în: G. Bodi, *Hoisești-La Pod. O așezare cucuteniană pe Valea Bahluiului*, BAM XIII, 2010, p. 9-11.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte*, în: Șt. Manea, *Comuna Preutești. Istorie și civilizație pe valea Șomuzului Mare, Vatra Dornei*, 2010, p. 5-6.

2011

- **N. Ursulescu**, *Welcoming Speech*, în: *Archaeology and Anthropology of Salt: A Diachronic Approach. Proceedings of the International Colloquium, 1-5 October 2008 (Iași, Romania)* (ed. M. Alexianu, O. Weller, R.-G. Curcă), în: BAR International Series 2198, Archaeopress, Oxford, 2011, p. 1-3.
- **N. Ursulescu**, *Civilizația cucuteniană: credințe religioase sau sistem religios?*, în: Zargidava, X, 2011, p. 197-221.
- **N. Ursulescu**, *Valorificarea cercetărilor românești referitoare la civilizația Cucuteni prin expoziții internaționale*, în: *Cercetări istorice*, XXVII-XXIX (2008-2010), 2011, p. 303-323.

2012

- **N. Ursulescu**, V. Cotiuță, I. Sandu, V. Vasilache *Atypical local accumulation of calcium carbonate deposits in prehistoric ceramics during underground lying*, în: *Interdisciplinarity Research in Archaeology. Proceedings of the First Arheoinvest Congress, 10-11 June 2011, Iași, Romania* (eds. V. Cotiuță, Șt. Caliniuc), BAR International Series 2433, Oxford, 2012, p. 209-214.
- **N. Ursulescu**, V. Cotiuță, *Un nou tip de sceptru de piatră în preistoria României*, în: *Cercetări istorice*, S.N., 30-31 (2011-2012), p. 16-38.
- **N. Ursulescu**, *Etude de la Préhistoire à l'Université de Iași (jusqu'à la fin de la Deuxième Guerre Mondiale)*, în: *Historia Universitatis Iassiensis*, III, 2012, p. 121-133.
- **N. Ursulescu**, *Impactul interacțiunii cu mediul asupra comportamentului spiritual al omului preistoric*, în: *MemAnt*, XXVIII, 2012, p. 31-38.
- **N. Ursulescu**, *The Place and Role of Salt Supplying for Selecting the Location of the Neolithic and Aeneolithic Settlements from Moldavia (Romania)*, în: *Second Arheoinvest Symposium. From the ethno-archaeology to the anthropology of salt*, Iași, 2012, p. 13.
- **N. Ursulescu**, *Methods to reconstruct the spiritual life of the prehistorical communities by means of experimental and sensorial archaeology*, în: *Second Arheoinvest Congress. Interdisciplinary research in archaeology. Iași, 7-9 June 2012*. (eds. V. Cotiuță, Șt. Caliniuc), Iași, 2012, p. 65.
- **N. Ursulescu**, V. Cotiuță, *A Bird-Shaped Stone Sceptre Found at Popricani Village (Iași County, Romania)*, în: *7th Meeting of the ICAZ Bird Working Group, August 27th-September 1st 2012, Iași* (eds: L. Bejenaru, S. Stanc), Iași, 2012, p. 44-45.
- **N. Ursulescu**, V. Cotiuță, *Le changement de l'aspect des habitats à longue durée et avec des éléments de fortification du complexe culturel Precucuteni-Cucuteni*, în: *Impactul antropoc asupra mediului natural în neo-eneoliticul sud-est european*, Piatra Neamț, 2012, p. 57.
- **N. Ursulescu**, *Rodolfo Striccoli*, în: *SAA*, XVIII, 2012, p. 387-391.

2013

- **N. Ursulescu**, *L'archéologue Mircea Ignat – la passion pour Terra Incognita*, în: B. Niculică, D. Boghian (eds.), *Semper fidelis: in honorem magistri Mircea Ignat*, Suceava, 2013, p. 33-40.
- **N. Ursulescu**, *Învățămintul arheologic la Alma Mater Sucevensis (1965-1984)*, în: Șt. Purici, D. Vitcu (coord.), *Crezul istoriei. In honorem Prof. univ. dr. Mihai Iacobescu la 75 de ani*, Iași, 2013, p. 147-150.
- **N. Ursulescu**, V. Cotiugă, Șt. Caliniuc, *Religious themes from the plastic art of the Carpathian Chalcolithic and their echo in Greek mythology*, in: Emmanuel Anati (ed.), *Art as a source of history. Pre-proceedings of the XXV Valcamonica Symposium 2013*, Centro, Capo di Ponte, 2013, p. 133-138.
- **N. Ursulescu**, *Questions soulevés par les sceptres préhistoriques récemment publiés en Roumanie*, în: Revista arheologică, s.n., IX, 2013, 1, p. 54-63.
- **N. Ursulescu**, *Academicianul Profesor Mircea Petrescu-Dîmbovița (1915-2013). Întemeietorul școlii moderne de arheologie la Iași*, în: Historia Universitatis Iassiensis, IV, 2013, p. 395-399.
- **N. Ursulescu**, *Unele comentarii cu privire la sceptrele preistorice figurative recent publicate*, în: Cercetări istorice, s.n., XXXII, 2013, p. 11-32.
- **N. Ursulescu**, *Contribuția lui Hubert Schmidt la studierea semnelor simbolice din preistoria sud-estului Europei*, în: G. Bodi, M. Danu, R. Pîrnău (eds.), *De hominum primordiis. Studia in honorem Professoris Vasile Chirica*, Iași, 2013, p. 223-234.
- **N. Ursulescu**, *Problèmes concernant le début du Néolithique de l'espace carpatique dans les travaux de Eugen Comșa*, în: Alexandra Comșa, Clive Bonsall, Lolita Nikolova (eds.), *Facets of the Past. The Challenge of the Balkan Neo-Eneolithic. Proceedings of the International Symposium Celebrating the 85th Birth Anniversary of Eugen Comșa 6-12 October 2008, Bucharest, Romania*, Bucharest, 2013, p. 93-105.
- **N. Ursulescu**, *Florin Hău – amintiri răzlețe*, în: Suceava, XL, 2013, p. 325-328.
- **N. Ursulescu**, *Marin Dinu*, în: Arheologia Moldovei, XXXVI, 2013, p. 381-385.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte*, la Mirela Vernescu, *Bărăganul în preistorie (circa 3500-1200 a. Chr.). Perioada de tranziție de la eneolitic la epoca bronzului și epoca bronzului*, Brăila, 2013, p. 7-9.

2014

- **N. Ursulescu**, *Neolithic – Eneolithic/Chalcolithic – Copper Age: a simple terminological problem?*, în: W. Schier, Fl. Drașovean (eds.), *The Neolithic and Eneolithic in Southeast Europe. New Approaches to dating and cultural dynamics in the 6TH to 4TH millenium BC*, PAS 28, Verlag Marie Leidorf, Rahden/Westf., 2014, p. 413-418.
- **N. Ursulescu**, D. Boghian, V. Cotiugă, *Contributions to the knowledge of the anthropomorphic plastic art of the Precucuteni culture. The representations from the settlement of Târgu Frumos*, în: C.-E. Ursu, S. Țerna (eds.),

- Anthropomorphism and symbolic behaviour in the Neolithic and Copper Age communities of South-Eastern Europe*, Studies into South-East European Prehistory I, Ed. Karl A. Romstorfer, Suceava, 2014, p. 377-414.
- **N. Ursulescu**, *Sceptre preistorice figurative recent publicate – probleme și ipoteze*, în: Lohanul, an VIII, 2014, nr. 1 (29), p. 4-8.
  - **N. Ursulescu**, *Despre problema figurinelor de piatră ale culturii Cucuteni-Tripolye*, în: Acta Musei Tutovensis, IX-X, 2014, p. 58-67.
  - **N. Ursulescu**, *Some observations on the Cucuteni-Tripolye Stone Figurines*, în: Tyragetia, s.n., VIII (XXIII), 2014, 1, p. 145-153.
  - **N. Ursulescu**, V. Cotiușă, *Le changement de l'aspect des habitats de longue durée et avec des éléments de fortification du complexe culturel Precucuteni-Cucuteni*,  n: C. Preoteasa, C.-D. Nicola (eds.), *L'impact anthropique sur l'environnement durant le N o-Enéolithique du Sud-Est de l'Europe. In honorem Dr. Gheorghe Dumitroaia*,  n: BMA XXXI, Piatra-Neamț, 2014, p. 201-238.
  - **N. Ursulescu**, Vasile Cotiușă, *Metod  de evaluare a tendinței de formare a tellurilor  n așez rile fortificate ale complexului cultural Precucuteni-Cucuteni*,  n: Suceava, XLI, 2014, p. 9-36.
  - **N. Ursulescu**, *Information from the English Archaeologist Francis John Haverfield concerning the Turdaș Objects with Symbolic Signs*,  n: J. Marler (ed.), *Fifty Years of T rt ria Excavations. Festschrift in Honor of Gheorghe Lazarovici on the occasion of his 73rd Birthday, 2014*, Sebastopol-Suceava, 2014, p. 274-279.
  - **N. Ursulescu**, V. Cotiușă, *On the Dating and Use of the Linear Fortification from Southern Moldavia*,  n: V. S rbu, Co. Croitoru (eds.), *Ancient Linear Fortifications on the Lower Danube. Proceedings of the National Colloquium „Ancient Linear Fortifications on the Left Bank of the Lower Danube”, Br ila, 14-16 June 2013*, Cluj-Napoca, 2014, p. 143-161.
  - **N. Ursulescu**, V. Cotiușă, *Language of the symbols – essential way of communication for pre-literate societies*,  n: International Symposium *From symbols to signs*, Suceava, 2-4 septembrie 2014, p. 1-2.
  - **N. Ursulescu**, *G nduri la aniversarea unui muzeu secular*, în: Acta Musei Tutovensis, IX-X, 2014, p. 29-30.
  - **N. Ursulescu**, *Marin Dinu (1925-2012)*,  n: Dacia, N.S., 58, 2014, p. 373-377.
  - **N. Ursulescu**, *Marin Nica (1933-2014)*,  n: ArhMold, 37, 2014, p. 421-426.
  - **N. Ursulescu**, *Cuvânt  nainte. Cercetări arheologice uitate, reluate și redefinite*, în: D. Boghian, S.-C. Enea, S. Ignătescu, L. Bejenaru, S. M. Stanc, *Comunitățile cucuteniene din zona T rgului Frumos. Cercetări interdisciplinare în siturile de la Costești și Giurgești*, Iași, 2014, p. 7-8.

2015

- **N. Ursulescu**, *Receptarea civilizației Cucuteni în arheologia europeană la sfârșitul secolului al XIX-lea*, în: Zargidava, XIV, 2015, 7-19.
- **N. Ursulescu**, Vasile Cotiuță, *Viața și activitatea Academicianului Mircea Petrescu-Dîmbovița. Date esențiale*, în: V. Spinei, N. Ursulescu, V. Cotiuță (eds.), *Orbis Praehistoriae. Mircea Petrescu-Dîmbovița – in memoriam*, Iași, 2015, p. 17-60.
- **N. Ursulescu**, *Noi date despre cercetările arheologice din 1928 în așezarea cucuteniană de la Fedeleșeni, jud. Iași*, în: V. Spinei, N. Ursulescu, V. Cotiuță (eds.), *Orbis Praehistoriae. Mircea Petrescu-Dîmbovița – in memoriam*, Iași, 2015, p. 157-196.
- **N. Ursulescu**, *The Role of the Salt Supply in the Location of Neolithic and Eneolithic Settlements in Moldavia (Romania)*, în: M. Alexianu, R.-G. Curcă, V. Cotiuță (eds.), *Salt Effect. Second Arheoinvest Symposium: From the ethnoarchaeology to the anthropology of salt. 20-21 Aprilie 2012*, „Al. I. Cuza” University, Iași, Romania. BAR International Series 2760, Archeopress, Oxford, 2015, p. 121-124.
- **N. Ursulescu**, *Trecutul Brăilei – o necesară recunoaștere*, în: Gh. Gorincu, *Pagini memorabile din trecutul Brăilei*, Brăila, 2015, p. 7-8.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt înainte*, la: F.A. Tencariu, *Instalații de ardere a ceramicii în civilizațiile pre- și protoistorice de pe teritoriul României*, în: BAM XXIII, Iași, 2015, p. 9-10.
- **N. Ursulescu**, V. Cotiuță, A. Asăndulesei, M.-G. Vasilencu, *Unele considerații privind habitatul cucutenian de la Fedeleșeni și Hândrești (județul Iași)*, în: C. Croitoru, G.D. Hânceanu (eds.), *Miscellanea Historica et Archaeologica in honorem Vasile Ursachi octogenarii*. Bibliotheca Archaeologica Istros, Seria Honoraria XIV, Brăila, 2015, p. 177-192.
- **N. Ursulescu**, V. Cotiuță, *Cultura Cucuteni*, în: Gh. Iacob (ed.), *Istoria Universității din Iași povestită la TVR*, Iași, 2015, p. 229-243.

2016

- **N. Ursulescu**, *Gaston Bachelard și analiza focului – sursă de sugestii pentru înțelegerea comportamentului omului preistoric*, în: Acta Musei Tutovens, 12, 1 (In honorem Eugenia Popușoi octogenarii), Bârlad, 2016, p. 21-26.
- **N. Ursulescu**, *Contribuția arheologului Ghenuță Coman la cunoașterea neoliticului și eneoliticului din Podișul Bârladului*, în: AMM, 36, 2015 (2016), p. 1-8.
- **N. Ursulescu**, *Methods for reconstructing the spiritual life of prehistoric communities using experimental and sensorial archaeology*, Suceava, 43, 2016, p. 25-32.
- **N. Ursulescu**, *Movilele gigant de la Movileni (com. Heleșteni, jud. Iași)*, în: C. Rusu (ed.), *Factori și procese pedogenetice din zona temperată. Știința solului și arheologia*, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, 2016, p. 49-54.

- **N. Ursulescu**, V. Cotiușă, *Contribuția pedologiei la stabilirea sistemului de construire a valurilor pre- și protoistorice*, în: C. Rusu (ed.), *Factori și procese pedogenetice din zona temperată. Știința solului și arheologia*, Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, 2016, p. 9-10.
- **N. Ursulescu**, F.A. Tencariu, *Treasure of ritual objects from the Precucuteni-Cucuteni Cultural Complexes and from the contemporary civilisations of the Balkan-Carpathian area*, în: „Die Cucuteni-Kultur und ihre südliche Nachbarn im 5. Jt. v. Chr. Internationale Tagung”, Deutsches Archäologisches Institut – Eurasien-Abteilung și Institutul de Arheologie Iași, p. 12-13.
- **N. Ursulescu**, N. Bolohan, F.-A. Tencariu, D.-M. Vornicu, L. Solcan, A. Vornicu, A. Asăndulesei, R. Furnică, *19. sat Isaiia, com. Răducăneni, jud. Iași. Punct: Balta Popii*, în: *CCA. Campania 2015*, București, 2016, p. 39-40, 296-303 (fig. 1-13).
- **N. Ursulescu**, recenzie la: József Sándor Sztáncsu, *Grupul cultural Ariușd pe teritoriul Transilvaniei*, în: *Suceava*, XLIII, 2016, p. 267-270.

2017

- **N. Ursulescu**, *Reflectarea pe plan social a diversității ritualurilor de cult ale comunităților complexului cultural Precucuteni-Cucuteni* [*La réflexion dans le domaine social de la diversité des rites de culte des communautés du complexe culturel Précucuteni-Cucuteni*], în: L.-E. Istina (ed.), *In honorem magistri Ioan Mitrea octogenarii*, Onești, 2017, p. 59-81.
- **N. Ursulescu**, F.A. Tencariu, *În legătură cu unele opinii recente despre ansamblurile de piese de cult de la Poduri și Isaiia (Cultura Precucuteni)* [*About some recent opinions regarding the cultic assemblages from Poduri and Isaiia (Precucuteni Culture)*], în: *Acta Musei Tutovenssis*, 13, 2017, 26-35.
- **N. Ursulescu**, *Fortificațiile hallstattiene târzii dintre Carpați și Nistru în contextul relațiilor scito-odryde / Fortifications du Hallstatt récent entre les Carpates et Dniestr dans le contexte des relations scytho-odryses*, în: A. Zanoci, V. Sîrbu, M. Băț (eds.), *Fortificațiile din epoca fierului în spațiul tiso-nistrean. Materialele colloquium-ului de vară de la Saharna, 14-17 iulie 2016 / Iron Age fortifications on the Tisa-Dniester space. Proceedings of Saharna Summer Colloquium, July 14th-17th, 2016*, Chișinău-Brăila, 2017, p. 131-147.
- **N. Ursulescu**, *Studiul Preistoriei la Universitatea din Iași (1945-1989)*, în: *Historia Universitatis Iassiensis*, VII, 2016 (2017), p. 51-69.
- **N. Ursulescu**, *Muzeul de Antichități din Iași în timpul refugiului din 1944. O mărturie inedită a profesorului Mircea Petrescu-Dîmbovița*, în: *Historia Universitatis Iassiensis*, VII, 2016 (2017), p. 147-155.

- **N. Ursulescu**, *Sondajul arheologic de la Vorona Mare-Dealul Holban (com. Vorona, jud. Botoșani)*, în: AMS, 16, 2017, p. 28-43.
- **N. Ursulescu**, *Profesorul Ioan Mitrea – Om al principiilor și al adaptării*, în: Vitraliu. Periodic al Centrului Cultural „George Apostu” Bacău, an XXV, nr. 46, apr. 2017, p. 98-100.
- **N. Ursulescu**, *Valeur symbolique de quelques nombres, attestée aux communautés du complexe culturel Precucuteni – Cucuteni*, în: International Symposium *The Image of Divinity in the Neolithic and Eneolithic. Ways of Communication*, Muzeul Național Bukenthal, Sibiu, 2017, p. 13-14.
- **N. Ursulescu**, Felix Adrian Tencariu, Diana-Măriuca Vornicu, Andrei Asăndulesei, *Recherches archéologiques et interdisciplinaires dans l’habitat du type Précucuteni de Isaiia (com. de Raducăneni, dép. de Iași)*, în: Sesiunea științifică internațională *Arheologia românească după 1990. Evoluții și rezultate. In Honorem Dragomir Nicolae Popovici*, Slobozia-Călărași, 9-11 noiembrie 2017, p. 39-40.
- **N. Ursulescu**, *Cuvânt-înainte*, în: I. Grădinaru, *Elemente de arheologie școlară*, Iași, 2017, p. 9-11.

2018

- **N. Ursulescu**, *Însemnătatea cercetărilor Profesorului Mircea Petrescu-Dîmbovița în zona Galațiului*, în: C. Croitoru, C. Bodlev, *Despre începutul cercetărilor arheologice la Dunărea de Jos (I). Contribuțiile lui Mircea Petrescu-Dîmbovița*, Brăila, 2018, p. 57-82.

**Some details about the C₄₀₃ archaeological feature
from the site of Turdaş-Luncă, Hunedoara County (III).
Petreşti culture I
Preventive excavations of the year 2011**

Sabin Adrian Luca¹

Keywords: Petreşti I Culture, Early Aeneolithic, Transylvania, Romania

Abstract: The preventive archaeological excavations from 2011 made possible the unveiling of a significant part of the archaeological site from Turdaş, Luncă point. There were researched thousands of archaeological features, the defensive system of the site, the habitation neighborhoods and some other results of the human works. With this article, we start the complex processing of the discoveries Petreşti I culture, feature C₄₀₃.

C₄₀₃ archaeological feature is in the area called C (plan 1-2) (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 2; 28-30). Some of this sector has been analyzed (ST 29) some time ago (Lazarovici *et al* 2014). In fact, in connection with this structure is also C₄₀₃ (Lazarovici *et al* 2014, p. 78, 79, 101-102). The feature is filled with black, granular soil (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 28/b). This type of soil is formed, at Turdaş, during the Petreşti inhabitation – especially in their surface dwellings – as we seen in several cases (Luca 2001, p. 40). Besides, the composition of the debris found (river stone, carvings, animal bones and pottery; photo 1-2) (Lazarovici *et al* 2014, p. 103) shows a difference detached from the mode of formation of the Turdaş deposits (Luca 2001, p. 37-40).

The detailed analysis of this feature (403) also shows a possible link with ST 28 (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 4). Moreover, seeing the graphical representation of the features discussed in the article so often quoted, we see the possibility that the C₄₀₃ is – in fact – a rest from a new dwelling, which snapped ST 27 (this was set to the cut-off limit and was investigated more heavily, after successive dissections and the progressive widening of preventive archaeological research) (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 7; 8b (C₄₀₃; ST 27)). It is obvious that C₄₀₃ is – in fact – the rest of a dwelling, which is very poorly preserved and represents a higher deposition level, covering the ruins kept from the Turdaş dwellings, dwellings with floor (Lazarovici *et al* 2014, p. 86). In a article that is under printing, affirm that two horizons with such dwellings can be distinguished in Turdaş-Luncă; in sector A there being a group of upstairs dwellings in close connection, but later on, to level II-inferior (Luca 2001).

---

¹Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro; sabin.luca@brukenthalmuseum.ro

The pottery of the dwelling are – obviously – Petrești (photo 3-4) (Lazarovici *et al* 2014, fig. 28/a, c). Few preserved archaeological materials show a technique of accomplishing this as in the AB phase of culture, as defined by I. Paul (Paul 1992).

As far as the absolute chronology of Turdaș culture and its link – to the begin – with Vinča B₂ (Lazarovici *et al* 2014, p. 80) is more and more difficult to believe (Luca *et al* 2017; Luca *et al* 2017a; Luca *et al* 2017b).

We observe more details of absolute chronology that give importance to the relative chronology of the Turdaș culture.

Analyzing table 1 of this paper we see that the oldest data for Turdaș culture are 6.070±70 BP Orăștie-Dealul Pemilor, point X₂ – hut B₂/1994 (Luca 2001, p. 142, pl. VIII) and 5.947±35 BP (feature 33, Turdaș-Luncă) (Luca *et al* 2017a); 5.932±29 BP (feature 23, Turdaș-Luncă) (Luca *et al* 2017b) . We have taken into account, in a recent article, that about 6.000 BP can speak of the genesis of Turdaș culture and the first phase of this culture.

This last conclusion is also supported by the observations made during the last preventive excavation from Tărtăria-Gura Luncii (Luca *et al* 2016a), the radiocarbon data for the end of the horizon III being obtained from a Vinča chronological and cultural horizon, perhaps from genesis for the Turdaș culture (Luca *et al* 2017; Luca *et al* 2017a; Luca *et al* 2017b). These were collected from two archaeological features: feature XIV (6.112±33 BP) and feature XLV (6.082±33 BP; 6.063±33 BP; 6.023±32 BP și 5.996±32). I have to say that at this level, no pottery fragment of Turdaș was discovered.

Here is also confirmed that – with Vinča C₁ can talk (Drașovean 2013, first table, the first section; Drașovean 2014, first anexe, p. 47 (Sîndrei), p. 47-48 (Vinča de la 7,8 la 6,1 m), p. 48 (Uivar, Gomolava)) about the Turdaș culture corroborating the data above.

The second phase of culture does not seem to have a very long evolution and is represented – for this time – by the horizon II – inferior from Turdaș-Luncă. Perhaps the two horizons are just a specific evolution for the site from here, for now. And this is because it is the best researched so far (quantitative and qualitative). However, the data 5.825±60 BP (hut B₁/1994), 5.790±55 BP (hut B₂/1994) (Orăștie-Dealul Pemilor, point X₂), and 5.828±35 BP (Feature 2 – Hunedoara-Judecătorie) show genesis of the third phase of the Turdaș culture.

”Foeni culture” from Banat (and we have to put quotes because – after the last ”researches” it is stronger in Transylvania than in Banat) it develops, **only in Banat**, during this period (Drașovean 2013, first table – middle section; Drașovean 2014, anexa 1, partea de la p. 48 (Hodoni; Foeni – up 5.800 BP)).

The third phase of the Turdaș culture is represented by data such as 5.760±40 BP (Cerișor-Peștera Cauce) or 5.730±35 BP (Dwelling 1) and 5.717±35 BP (Feature 4) (Hunedoara-Judecătorie).

The data from Banat shows a contemporaneity with the Foeni site (Draşovean 2013, first table – middle section; Draşovean 2014, first anexe, p. 48 (Foeni – up 5.700 BP)).

The data from Turdaş-*Luncă*, 5.686±28 BP (Feature 403) and 5.606±27 BP (Feature 1878) shows that around 5.700 BP Turdaş culture ceases to exist, at least on the middle Mureş.

In Banat, the data from the Foeni site continues even in the time of Petreşti culture (Draşovean 2013, first table – middle section; Draşovean 2014, first anexa p. 48 (Foeni – up 5.600 BP), even if some confuse the Petreşti culture (a culture defined as such (Paul 1992), with Foeni site (Draşovean 2013, table 1 – final section; M. Gligor dates; Draşovean 2014, first anexe, p. 49 (M. Gligor dates) for the analysis of the Foeni site, "group" or "culture": see below). Moreover, the main author of these ideas takes over the Petreşti A culture, from Daia (Mantu 1999-2000, p. 100; Draşovean 2013, first table; Draşovean 2014, first anexe). These data (5.900±100 BP; 5.835±1000 BP and 5.710±100 BP) bring back the idea that the painted side of the Foeni "culture" is – in fact – Petreşti A, as discussed in the 1980s, at least for the last date 5.710±100 BP (Paul 1995, p. 106 (II₁-II₄ level =Petreşti A; Paul 1992, p. 120, 122-123 – and III₁-III₂ level =Petreşti AB). For the other two (5.900±100 BP; 5.835±1000 BP) we find it to be Turdaş II (Paul 1995, p. 106 (first level = Turdaş and second level =Vinča B₂). Taking into account the fact that the archaeological materials that were taken for a long time and that the new data from Orăştie (Luca 1997) and Turdaş (Luca 2017) had not been published at the date of sampling could not draw the conclusions from now (see Luca *et al* 2017, table 1).

In the place called *Părăuți*, in the border of Daia Română (Paul 1981, p. 197 și urm., pl. 54; Paul 1992, p. 95, 108-109, 110-116, 139-140; pl. IIa, IIIb; XVI/8, 10, 19, 21; XVII/16, 22; XX/1-7, 10, 12; XXII/1-9, 11-12, 17; XXIV/1, 4, 14; XXV/21; XXVIII/10, 12; XXX/1-11; XXXI/1-3, 5-12; XXXII/1-11; XXXIII/3-6, 8-9; XXXV/9-11; XXXVI/1_{a-c}; XXXVII/3_{a-b}; XXXVIII/1, 3, 5_{a-b}; XXXIX/1; XLI/5a-6b; XLII/9, 14; XLV/3-4; XLVI/1-2; L/2, 4; LIII/4, 6, 8, 11_{a-c}; LIV/1; Paul 1995, p. 106, 135-146; Luca *et al* 2003; *** 1996, p. 24), an eneolithic settlement belonging to the Turdaş and Petreşti cultures (Paul 1995, p. 106, 135-146). Problems raised by this are as interesting as those raised by the Turdaş-*Luncă* settlement and we will see why?

As for the analyzes made from the office, the rare ditches and splashes across a site, the possible mixtures of ancient archaeological materials (following architectural rebuilding stages or from our time) or from the moment of interpretation that is – subjectively – and affected by different selections (Gligor 2009; Draşovean 2013; Draşovean 2014; Diaconescu 2014; Suciuc 2015 și Tincu 2015), they can even lead to distortion of reality. And here we have to refer – we do not want to – to the site from Foeni, Timiș County, Banat.

But let's see how it came to this situation. As mentioned above in the 1980s, there was reference, in Banat, to the existence of painted pottery imports from the Petrești world from Transylvania (Lazarovici 1979, p. 166-168). But let's see what is said in the quoted paper. First of all we find – as is the case in the field, at *Pața-tell II* – that a lot of pottery fragments painted in this style are found on the surface *in combination with pottery Vinča C* (Lazarovici 1979, p. 166-167). It also claimed that the excavations from *tell II* led to the discovery of two meters of stratigraphy and that *only the upper layer part of the culture layer* revealed similar pottery materials (it is not known whether they were painted) (Lazarovici 1979, p. 168;).

Also on the surface, on the site from Dinaș (Luca and Urian 2012, p. 8-9), Sânmihaiu Român (Luca și Urian 2012, p. 9-10, fig. 1-2) or Timișoara (Luca și Urian 2012, p. 10-12), we find many painted Petrești materials that we publish – at least those from Sânmihaiu Român (Luca și Urian 2012, fig. 1-2) – to Fl. Drașovean's disappointment (Drașovean 2013) – showing that together with them, pottery materials *Vinča C* were discovered (Lazarovici 1979, p. 166-168; Luca and Urian 2012). Finally, the *Pața-tell II* excavation had revealed the existence of two *Vinča C* horizons, but Mr. Fl. Drașovean says that from a "confusion" it has not been seen that one of the horizons, the superior one, does not belong – in the observations of Gh. Lazarovici (or of Fl. Drașovean, for his reign has archaeologically researched the site) – the culture mentioned above, but to the one called at that writing time *Petrești/Foeni* group (Drașovean 1996, p. 32-33). All of this, without arguing by plans or illustration. We were more convinced of publishing stratigraphy, dwellings, other enclosed features and everything that resulted from a reasonable archaeological excavation (at least 1992).

As far as the *Foeni* site, is concerned, it is said to have painted *Petrești* materials in the 1980s. These are related to pottery materials *Vinča C* and others on *Vinča C-D* horizon (Lazarovici 1979, p. 167). Subsequently, Fl. Drașovean resumed the 1979 research at *Foeni* (Drașovean 1996, p. 85). In the following articles he develops the idea that – even from the title – the *Petrești* culture is present in Banat as imports (Drașovean 1993 (?); Drașovean 1994a; Drașovean 1997). After a while, Fl. Drașovean "nuances" this relationship – *Vinča C-Petrești* – adding the *Foeni* group under the formula "*Petrești/Foeni* group" (Drașovean 1996, p. 84-86). We find out, however, that *Foeni* are not elements *Vinča C*! (Drașovean 1994, p. 411; Drașovean 1996, p. 85; Gh. Lazarovici option: Lazarovici 1979, p. 166-167) For everything to be "clear", no stratigraphy, dwellings, space layout, general architecture, pottery associated with features, tools, weapons or other defining elements of any archaeological culture are ever published. Rare assertions about such elements are thrown here-there (Drașovean 2013, p. 14: simple personal options). Numerous pits or sections are in vain to be named if their plan has never been published, in correlation with the observations made on all of the observations on an archaeological feature or another. Perhaps then, it would be noticed that the

unpainted materials are Vinča C most often, so the painted pottery materials are imports, the shapes and ornaments being specific to another culture (Petrești A) and not representing, as a percentage, something specific to Banat. But mathematical statistics on pottery have not been made and published, general analysis of pottery – even beyond mathematica analysis – not, but statements – many.

Than we see, that with the passage of the time it goes to the idea that the "group", which become Foeni "culture", does not *receive* Petrești imports from Transylvania and *go* there and *forms* at least part of the Turdaș culture and the Petrești culture (and this "only" in 10 years of office research). Interestingly, the followers of these ideas have not published *anything*, independently and following their own excavations related to the two cultures. I expressed my opinion in writing about the uselessness of these ideas (Luca 2016, p. 246-249, 251-254) and i will soon do it very directly. In the last articles (Luca *et al* 2017; Luca *et al* 2017a), both the beginning of the Turdaș culture and the evolution of the Petrești culture in the Turdaș-*Luncă* site began to appear. We will continue the series of these articles and studies.

In order to make further arumentation, there is also call for possible Turdaș pottery imports to the Uivar site – a provocative hypothesis (Schier and Drașovean 2004, p. 174, Abb. 20/1-2). The authors of the article do not even take into account the already published Turdaș discoveries, but also those that come out of the newer research. It looks – for exemple – that the settlement from Lipova-*Hodaie* was published, from where archaeological materials were published showing a cultural synthesis between the worlds of the Tisa Plain and Transylvania (Luca 1986; Luca 1987). But the pot from Abb. 20/1 (Schier and Drașovean 2004) why can not be Tisa culture, like the pot from Abb. 15/12 (Schier și Drașovean 2004, p. 179)? And then, the pot from Abb. 20/2 (Schier și Drașovean 2004), does not even have any attributes Turdaș! What makes this article interesting is that here is spoken about the Turdaș culture in Banat, by imports, not by other things, as the archaeological material published by the authors demands (Schier și Drașovean 2004, p. 174, 179).

At the end of the 1980s, under the direction of I. Andrițoiu and with Fl. Drașovean, we investigated the site of Mintia-*Gerhat* (Drașoveanu și Luca 1990). Even if at some point I had begun to belive in the existence of a Mintia-Foeni cultural group (Luca și Urian 2012), this idea is less attractive since I started studying directly the Petrești sites on the basis of which I. Paul created the idea of Petrești culture. Reading his book (I. Paul) found that the pottery material was *selectively processed* (Paul 1992, p. 46-96). Seeing Petrești archaeological materials from museums such as the Brukenthal National Museum, National Museum of the Union from Alba Iulia, National History Museum of Transylvania from Cluj-Napoca or the Museum of Dacian and Roman Civilisation from Deva, we find that the pottery of this culture is much more diversified than the one published by I. Paul. Some seem to rely on this observation to deviate even the term Petrești culture in

favor of another. But, in order not to continue this discussion, I will reprocess all Petrești places where I will have acces and we will see – undoubtedly – the fact that it can not be replaced by another name, be it Foeni.

Taking a general analysis (relative and absolute chronology) of the C₄₀₃ feature it is easy to see that is related to the Petrești culture, and the end of the Turdaș culture, phase III, is – already – obvious at least in this site at that time.

Illustrations list / Lista ilustrațiilor

Plans

- Plan 1.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature (marked with red arrow – left/down)/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Complexul arheologic C₄₀₃ (marcat cu săgeata roșie – stânga/jos).
- Plan 2.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature (with red, in the middle of the plan)/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Complexul arheologic C₄₀₃ (cu roșu, în mijlocul planului).

Photos

- Photo 1.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Complexul arheologic C₄₀₃.
- Photo 2.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Complexul arheologic C₄₀₃.
- Photo 3.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature. Pot/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Complexul arheologic C₄₀₃. Vas ceramic.
- Photo 4.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature. Pot/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Complexul arheologic C₄₀₃. Vas ceramic.

Figures

- Fig. 1.** Turdaș-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. Sample calibration RoAMS-45.40: 5686±28 BP. The C₄₀₃ archaeological feature/Turdaș-*Luncă*. Campania de cercetări preventive 2011. Calibrare proba RoAMS-45.40: 5686±28 BP. Complexul arheologic C₄₀₃.

List of abbreviations

- ActaTS - *Acta Terrae Septemcastrensis*, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu
AnB(SN) - *Analele Banatului. Serie Nouă*, Muzeul Național a Banatului, Timișoara

Antaeus	- <i>Antaeus</i> , Budapesta
Apulum	- <i>Apulum, Acta Musei Apulensis</i> , Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia
BB	- <i>Bibliotheca Brukenthal</i> , Muzeul Național Brukenthal, Sibiu
BMA	- <i>Bibliotheca Musei Apulensis</i> , Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia
BMN	- <i>Bibliotheca Musei Napocensis</i> , Cluj-Napoca
BrukAM	- <i>Brukenthal. Acta Musei</i> , Muzeul Național Brukenthal, Sibiu
ForVL	- <i>Forschungen zur Volks- und Landeskunde</i> , Sibiu
Germania	- <i>Germania</i> , Frankfurt am Main
PZ	- <i>Prähistorische Zeitschrift</i> , Berlin-Leipzig
SCIVA	- <i>Studii și Comunicări de Istorie Veche și Arheologie</i> , București
StComB	- <i>Studii și Comunicări Brukenthal</i> , Sibiu
StudIB	- <i>Studii de Istorie a Banatului</i> , Timișoara

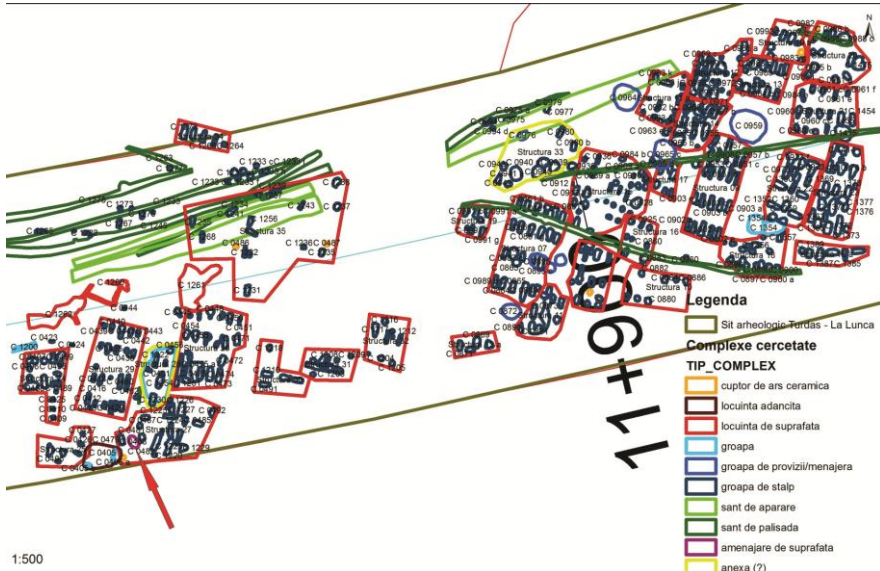
Bibliography

- Borić 2015 - D. Borić, *The end of the Vinča World: Modelling the Neolithic to Cooper Age Transition and the Notion of Archaeological Culture*, în *Neolithic and Cooper Age between the Carpathians and the Aegean Sea* (2015), p. 157-217.
- Diaconescu 2014 - D. Diaconescu, *Despre cultura Turdaș și poziția sa cronologică în AnB(SN) 22* (2014), p. 69-90.
- Drașovean 1993 - Fl. Drașovean, *The Petrești culture in Banat*, în *AB(SN) 3* (1993), în *Germania* 1994, nota 8.
- Drașovean 1994 - Fl. Drașovean, *Die Stufe Vinča C im Banat*, în *Germania* 72 (1994, 2), p. 409-425.
- Drașovean 1994a - Fl. Drașovean, *Cultura Petrești în Banat*, în *StudIB* 16 (1994), p. 1-45.
- Drașovean 1996 - Fl. Drașovean, *Cultura Vinča C în Banat*, (1996).
- Drașovean 1997 - Fl. Drașovean, *Die Petrești- Kultur im Banat*, în *PZ* 72 (1997), p. 54-88.
- Drașovean 2004 - Fl. Drașovean, *Transylvania and the Banat in the Late Neolithic. The origins of the Petrești culture*, în *Antaeus* 27 (2004), p. 27-36.
- Drașovean 2013 - Fl. Drașovean, *Despre unele sincronisme de la sfârșitul neoliticului târziu și începutul eneoliticului timpuriu din Banat și Transilvania. O abordare Bayesiană a unor date absolute publicate de curând și republicate recent*, în *AnB(SN) 21* (2013), p. 11-34.
- Drașovean 2014 - Fl. Drașovean, *Despre cronologia relativă și absolută a neoliticului și eneoliticului timpuriu din răsăritul Bazinului Carpatic. O abordare Bayesiană*, în *AnB(SN) 22* (2014), p. 33-68.
- Drașoveanu și Luca 1990 - Fl. Drașovean, S.A. Luca, *Considerații preliminare asupra materialelor neo-eneolitice din așezarea de la Mintia (com. Veșel, jud. Hunedoara)*, în *SCIVA* 41 (1990, 1), p. 7-18.
- Gligor 2006 - M. Gligor, *Considerații privitoare la neoliticul târziu / eneoliticul timpuriu din sud-vestul Transilvaniei. Materiale ceramice de la Alba Iulia-Lumea Nouă*, în *Apulum* 43 (2006, 1), p. 9-34.
- Gligor 2009 - M. Gligor, *Așezarea neolitică și eneolitică de la Alba Iulia-Lumea Nouă*

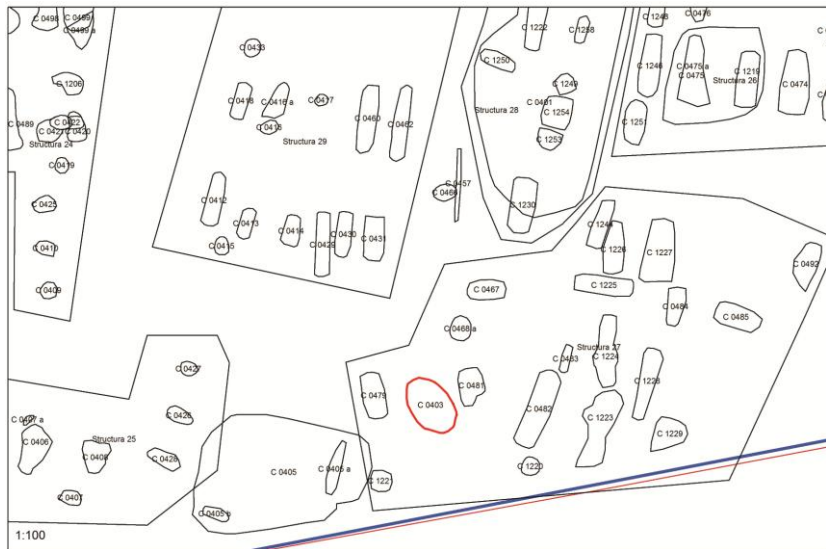
- în lumina noilor cercetări, Alba Iulia (2009).
- Lazarovici 1979 - Gh. Lazarovici, Neoliticul Banatului, în *BMN* 4 (1979, 1-2).
- Lazarovici et al 2014 - Gh. Lazarovici, S.A. Luca, Gh.V. Natea, C.I. Suciu, M. Căstăian, Turdaș, C sector. Reconstruction of feature or ST 29 based on ethno-archaeological studies, în *ActaTS* 13 (2014), p. 73-112.
- Luca 1986 - S.A. Luca, Discuții pe marginea materialului ceramic din stațiunea neolitică de la Lipova-**Hodaie**, în *Apulum* 23 (1986), p. 43-53.
- Luca 1987 - S.A. Luca, Un atelier de perforat topoare la Lipova-**Hodaie**, în *Ziridava* 15-16 (1987), p. 25-28.
- Luca 1997 - S.A. Luca, Așezări neolitice pe valea Mureșului (I). Habitatul turdășean de la Orăștie-Dealul Pemilor (punct X₂), în *BMA* 4 (1997).
- Luca 2001 - S.A. Luca, Așezări neolitice pe valea Mureșului (I). Noi cercetări arheologice la Turdaș-Luncă. I. Campaniile anilor 1992-1995, în *BMA* 17 (2001).
- Luca 2009 - S.A. Luca, Issues in Defining the Foeni-Mintia Cultural Group in Transylvania, în *Itinera in Praehistoria. Studia in honorem Magistri Nicolae Ursulescu quinto et sexagesimo anno*, (Iași, 2009), p. 199-210.
- Luca 2014 - S.A. Luca, Arts and Religious beliefs in the Neolithic and Eneolithic from Romania, în *BB* 67 (2014).
- Luca 2016 - S.A. Luca, Tărtăria REDIVIVA, în *BB* 71 (2016).
- Luca 2017 - S.A. Luca, T.B. Sava, D. Păceșilă, O. Gaza, I. Stanciu, G. Sava, B. Ștefan, Date radiocarbon din situl arheologic de la Turdaș – Luncă (cercetările preventive ale anului 2011) (I), în *Apulum* 54 (2017), p. 137-146.
- Luca și Suciu 2014 - S.A. Luca, C.I. Suciu, Sistemul de fortificații eneolitice de la Turdaș-**Luncă**, județul Hunedoara, România, în *Banatica* 24 (2014, 1), p. 7-24.
- Luca și Suciu 2016 - S.A. Luca, C.I. Suciu, The Eneolithic fortification system of Turdaș-**Luncă**, Hunedoara County, Romania, în Pradziejowé osady obronne w Karpatach (Krosno, 2015), p. 43-60.
- Luca și Urian 2012 - S.A. Luca, C. Urian, Neue archäologische Funde im Kreis Temesch / Timiș sowie einige Fragen zur Einordnung der Kulturgruppe Foeni-Mintia in Siebenbürgen, în *ForVL* 55 (2012), p. 7-32.
- Luca et al 2003 - S.A. Luca, Z.K. Pinter, A. Georgescu, Repertoriul arheologic al județului Sibiu, București (2003).
- Luca et al 2011 - S.A. Luca (coord.), Cercetările arheologice preventive de la Turdaș-**Luncă** (jud. Hunedoara). Campania 2011, în *BB* (2011).
- Luca et al 2016 - S.A. Luca, Tiberiu Bogdan Sava, Doru Păceșilă, Oana Gaza, Iuliana Stanciu, Gabriela Sava, Bianca Ștefan, Date radiocarbon ale nivelului III de la Tărtăria-Gura Luncii (cercetările preventive ale anilor 2014-2015), în *Apulum* 52 (2016), p. 27-34.
- Luca et al 2016a - S.A. Luca, Tiberiu Bogdan Sava, Doru Păceșilă, Oana Gaza, Iuliana Stanciu, Gabriela Sava, Bianca Ștefan, Radiocarbon Data for Level III from Tărtăria-Gura Luncii (Preventive Researches from 2014-2015), în *BruckAM* 11 (2016, 1), p. 11-16.
- Luca et al 2017 - S.A. Luca, †Florian Dumitrescu-Chioar, Tiberiu Bogdan Sava, Doru

- Păceșilă, Oana Gaza, Iuliana Stanciu, Gabriela Sava, Bianca Ștefan, *Date radiocarbon din situl arheologic de la Turdaș-Luncă (cercetările preventive ale anului 2011) (II)*, în *AnB(SN)* 25 (2017), p. 35-40.
- Luca *et al* 2017a S.A. Luca, Fl. Perianu, S. Chideșa, *Câteva amănunte despre complexele arheologice C₃₂₋₃₃ din situl de la Turdaș-Luncă, jud. Hunedoara (I). Săpăturile preventive ale anului 2011*, în *Studia in Honorem Florea Costea. La a 80-a aniversare, Brașov* (2017), p. 32-50.
- Mantu 1999-2000 - M.-C. Lazarovici, *Relative and absolute chronology of the Romanian Neolithic*, în *AnB(SN)* 7-8 (1999-2000), p. 75-106.
- Paul 1977 - I. Paul, *Periodizarea internă a culturii Petrești în lumina evoluției ceramicii pictate*, în *StComB* 20 (1977), p. 15-26.
- Paul 1981 - I. Paul, *Der gegenwärtige Forschungsstand zur Petrești- Kultur*, în *PZ*, 56 (1981, 1) p. 197-234.
- Paul 1992 - I. Paul, *Cultura Petrești*, București (1992).
- Paul 1995 - I. Paul, *Vorgeschichtliche Untersuchungen in Siebenbürgen*, Alba Iulia (1995).
- Schier și Drașovean 2004 - W. Schier, Fl. Drașovean, *Vorbericht über die rumänisch-deutschen Prospektionen und Ausgrabungen in der befestigten Tellsiedlung von Uivar, jud. Timiș, Rumänien (1998-2002)*, în *PZ* 79 (2004, 2), p. 145-230.
- Suciu 2015 - C. Suciu, *Metodologia analizei post-săpătură a sitului de la Turdaș (I). Câteva observații legate de modalitatea de publicare și interpretare a sistemului de fortificație*, în *AnB(SN)* 23 (2015), p. 51-62.
- Tincu 2015 - S. Tincu, *Cercetările arheologice de la Hunedoara. Considerații privind încadrarea culturală și cronologică a descoperirilor*, în *AnB(SN)* 23 (2015), p. 63-88.
- *** 1996 - *Enciclopedia arheologiei și istoriei vechi a României*, București (1996, 2).

Plan 1. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature (marked with red arrow – left/down).

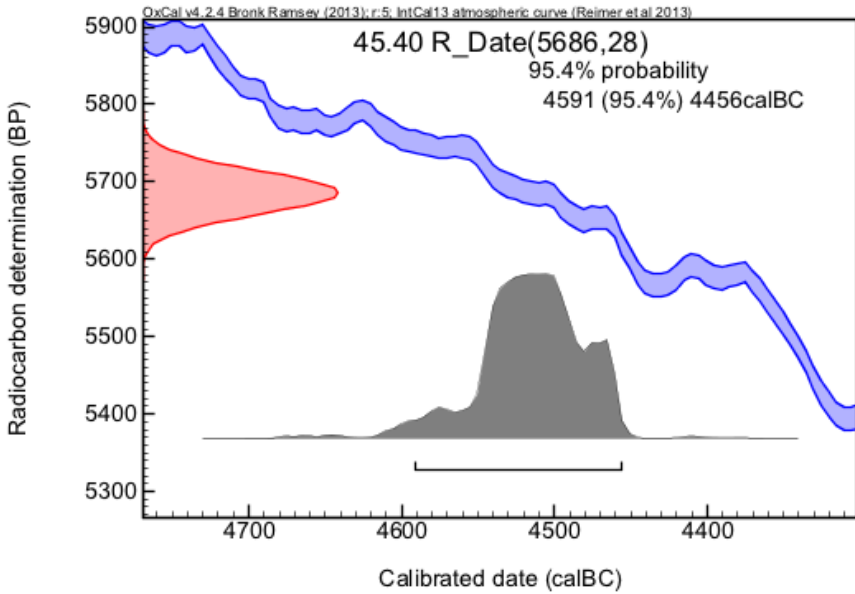
Plan 2 Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature (with red, in the middle of the plan).

Photo 1. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature.

Photo 2. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature.

Fig. 1. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. Sample calibration RoAMS-45.40: 5686±28 BP. The C₄₀₃ archaeological feature.

**Radiocarbon data from the Turdaş-Luncă archaeological site.
Petreşti culture
(preventive research of 2011) (II)**

Sabin Adrian Luca¹

†Florian Dumitrescu-Chioar

Tiberiu Bogdan Sava, Doru Pîceşilă, Oana Gaza, Iuliana Stanciu, Gabriela Sava, Bianca Ştefan²

Florentin Perianu³

Keywords: ¹⁴C data, Petreşti culture, Eneolithic, Transylvania, Romania

Abstract: The preventive archaeological excavations from 2011 made possible the unveiling of a significant part of the archaeological site from Turdaş, Luncă point. There were researched thousands of archaeological features, the defensive system of the site, the habitation neighborhoods and some other results of the human works (C₄₀₃ and C₁₈₇₈ features) (romanian variante: Luca *et al* 2017).

The archaeological feature C₄₀₃ is in area called C (plan 1) (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 2; 28-30.). A part of this sector has been analyzed (ST29) some time ago in an ample article (Lazarovici *et al* 2014). In fact, in connection with this structure seems to be C₄₀₃ (Lazarovici *et al* 2014, p. 78, 79, 101-102). The feature is filled with black, granular soil (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 28/b). This type of soil is formed, at Turdaş, during the Petreşti inhabitation and we called him *eneolithic humus* (Luca 2001, p. 40).

It is obvious that C₄₀₃ is – in fact – the rest of a dwelling, which is very poorly preserved and represents a higher deposition level, covering the ruins kept from the dwellings with floor of the upper level, Turdaş III (Lazarovici *et al* 2014, p. 86).

The pottery of the dwelling is – obviously – Petreşti (photo 1-2) (Lazarovici *et al* 2014, Fig. 28/a, c). Few preserved archaeological materials show a technique like in AB phase of culture, as defined by I. Paul (Paul 1992).

C₁₈₇₈ is a feature with a circular shape (column foundation) and is in sector B (plan 2, indicated by a blue arrow). She was partially covered by lateral debris of the C₃₄₀ (plan 2 was drawn after removing all the debris that was in secondary position);

---

¹ Lucian Blaga University of Sibiu, Brukenthal National Museum Sibiu, sabinadrian.luca@ulbsibiu.ro, sabin.luca@brukenthal.ro

² Laboratorul RoAMS, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”, Măgurele-Ilfov

³ Muzeul Național Brukenthal, perianu.florentin@brukenthalmuseum.ro

the observation belongs to the one who wrote the diary and researched the area, † Florian Dumitrescu-Chioar). The filling of the feature is grayish, black-gray color, with adobe pigment and little charcoal, pottery and bones. Was harvested bone and soil for flotation.

There was no clear link between the C₃₄₀ platform or the C₃₈₂₋₃₈₃ platform at the time of the research, as the archaeological material in the pit filler was – obviously – Turdaş (C₃₄₀). The Petreşti villagers perforated the Turdaş material to secure the pillar. The large bone deposited in its pit (446,18 gr. – with the plastic envelope wrapper) was – but – contemporary with the builders, as the radiocarbon date obtained (5606±27 BP – fig. 2).

The weight and special size of the bone shows that there was a Petreşti ritual, foundation. Perhaps it was hoped that by deposition a special power would be given to the pillar/construction, similar to the size and power of the bull from which the bone came from. But these are difficult to control opinions today.

We note, however, that on the Petreşti platforms C₃₄₀ and C₃₈₂₋₃₈₃ did not find in situ Turdaş materials, as we have seen in other times, also in the old excavations from Turdaş-*Luncă*, Miercurea Sibiului-*Petriş* or Tărtăria-*Gura Luncii*.

In the few published articles about the site of Turdaş-*Luncă* (Luca 2001; Luca *et al* 2012; Luca şi Suciuc 2014; Luca şi Suciuc 2016), it is easy to see that we have divided – as the programming of the construction sectors demand and the numbers of the archaeological features are not – consequently – from small to the sea, the investigated portions being attacked on briar – in four major sectors: A, B, C and D.

In our first article on radiocarbon data we published two data from sector A (Luca *et al* 2017). Now we publish data from sectors B (C₁₈₇₈) and C (C₄₀₃).

At this moment we can tell that in sector A we did not find pottery as defined by I. Paul (Paul 1977; Paul 1981; Paul 1992), and in sector D only a part of the fortification seems to be Petreşti, relying on the archaeological material from the filling of the improvements. In fact, fortification of the Petreşti culture represents – as the inhabitants of the epoch – a rather significant constraint of the area occupied by the eneoliths (the fortification of the Turdaş culture is bigger with a comfortable percentage – over 50%).

Orăştie-Dealul Pemilor, point X ₂ (Luca 2001, p. 142)	Laboratory code	BP	Feature	Relative dating
Date 1	Deb-5765	6.070±70	Hut B ₂ /1994	Turdaş I?
Date 2	Deb-5762	5.825±60	Hut B ₁ /1994	Turdaş II/III (Luca 2001,

				p. 139)
Date 3	Deb-5775	5.790±55	Hut B ₂ /1994	Turdaş III/III
Cerişor- <i>Peștera Cauce</i> (Luca 2014, p. 108, Table 1)				
Date 1	GrN-28994	5.760±40	Gr. 104	Turdaş III
Hunedoara- <i>Judecătoria</i> (Tincu 2015, p. 66)				
Date 1	Poz-58369	5.717±35	Feature 4	Turdaş III
Date 2	Poz-58370	5.730±35	Dwelling 1	Turdaş III
Date 3	Poz-56766	5.828±35	Feature 2	Turdaş II/III
<i>Turdaş-Luncă</i> (Luca <i>et al</i> 2017)				
Date 1T	RoAMS- 42.40	5.947±35	Feature 33	Turdaş I/II
Date 2T	RoAMS- 46.40	5.932±29	Feature 23	Turdaş I/II
Date 1P	RoAMS- 45.40	5.686±28	Feature 403	Petrești
Date 2P	RoAMS- 47.40	5.606±27	Feature 1878	Petrești

Table 1. Radiocarbon data for Turdaş sites.

Taking into general consideration the features C₄₀₃ and C₁₈₇₈, it is easy to see, that they relate to the Petrești culture, and the end of the Turdaş culture, phase III, is – already – obvious in this site at the time of 5.700(5.650) BP, and 5.600 BP is the year when we are witnessing to the end of the Petrești culture here.

Seeing these radiocarbon data we observe – and we have to repeat this – that in BP data, Turdaş culture is already formed at 6.000(5.950) BP and around 5.700 BP culture is at the end of its final phase (III).

Illustrations list

Plans

Plan 1. Turdaş-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature (with red, in the middle of the plan).

Plan 2. Turdaş-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. Situation plan 1:5000 with sector B positioning, km 11+470-11+490 (sample was harvested from the central area – approximately km 11+481, feature 1878).

Photos

Photo 1. Turdaş-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature. Pot.

Photo 2. Turdaş-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature. Pot.

Figures

Fig. 1. Turdaş-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. Sample calibration RoAMS-45.40: 5686±28 BP. The C₄₀₃ archaeological feature.

Fig. 2. Turdaş-*Luncă*. The 2011 preventive research campaign. Sample calibration RoAMS-47.40: 5606±27 BP. The C₁₈₇₈ archaeological feature.

Tables

Table 1. Radiocarbon data for Turdaş sites.

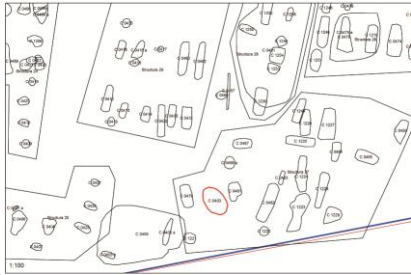
List of abbreviations

ActaTS	- <i>Acta Terrae Septemcastrensis</i> , Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu
AnB(SN)	- <i>Analele Banatului. Serie Nouă</i> , Muzeul Național a Banatului, Timișoara
Apulum	- <i>Apulum, Acta Musei Apulensis</i> , Muzeul Național al Unirii, Alba Iulia
BB	- <i>Bibliotheca Brukenthal</i> , Muzeul Național Brukenthal, Sibiu
PZ	- <i>Prähistorische Zeitschrift</i> , Berlin-Leipzig
SCIVA	- <i>Studii și Comunicări de Istorie Veche și Arheologie</i> , București

Bibliography

- Lazarovici *et al* 2014 - Gh. Lazarovici, S.A. Luca, Gh.V. Natea, C.I. Suciu, M. Căstăian, *Turdaș, C sector. Reconstruction of feature or ST 29 based on ethno-archaeological studies*, în *ActaTS* 13 (2014), p. 73-112.
- Luca 2001 - S.A. Luca, Așezări neolitice pe valea Mureșului (II). Noi cercetări arheologice la Turdaș-Luncă. I. Campaniile anilor 1992-1995, în *BMA* 17 (2001).
- Luca 2014 - S.A. Luca, Arts and Religious beliefs in the Neolithic and Eneolithic from Romania, în *BB* 67 (2014).
- Luca și Suciu 2014 - S.A. Luca, C.I. Suciu, *Sistemul de fortificații eneolitice de la Turdaș-Luncă, județul Hunedoara, România*, în *Banatica* 24 (2014, 1), p. 7-24.
- Luca și Suciu 2016 - S.A. Luca, C.I. Suciu, *The Eneolithic fortification system of Turdaș-Luncă, Hunedoara County, Romania*, în *Pradziejowé osady obronne w Karpatach* (Krosno, 2015), p. 43-60.
- Luca *et al* 2011 - S.A. Luca (coord.), Cercetările arheologice preventive de la Turdaș-Luncă (jud. Hunedoara). Campania 2011, în *BB* (2011).
- Luca *et al* 2017 - S.A. Luca, †Florian Dumitrescu-Chioar, Tiberiu Bogdan Sava, Doru Păceșilă, Oana Gaza, Iuliana Stanciu, Gabriela Sava, Bianca Ștefan, *Date radiocarbon din situl arheologic de la Turdaș-Luncă (cercetările preventive ale anului 2011) (II)*, în *AnB(SN)* 25 (2017), p. 35-40.
- Paul 1977 - I. Paul, *Periodizarea internă a culturii Petrești în lumina evoluției ceramicii pictate*, în *StComB* 20 (1977), p. 15-26.
- Paul 1981 - I. Paul, *Der gegenwärtige Forschungsstand zur Petrești- Kultur*, în *PZ*, 56 (1981, 1) p. 197-234.
- Paul 1992 - I. Paul, *Cultura Petrești*, București (1992).
- Tincu 2015 - S. Tincu, *Cercetările arheologice de la Hunedoara. Considerații privind încadrarea culturală și cronologică a descoperirilor*, în *AnB(SN)* 23 (2015), p. 63-88.

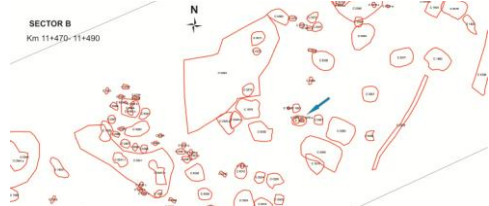

Plan 1. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature (with red, in the middle of the plan).

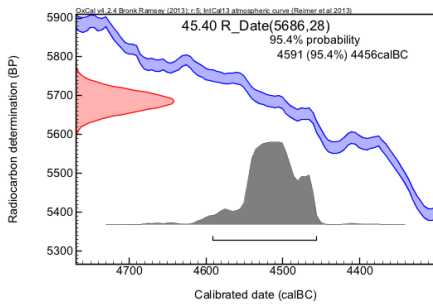
Photo 1. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature. Pot.

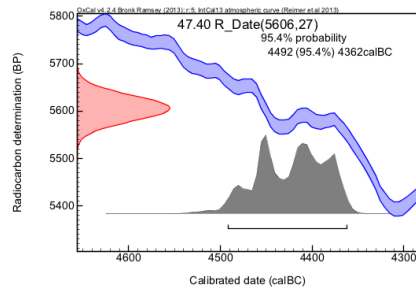
Plan 2. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. Situation plan 1:5000 with sector B positioning, km 11+470-11+490 (sample was harvested from the central area – approximately km 11+481, feature 1878).

Photo 2. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. The C₄₀₃ archaeological feature. Pot.

Fig. 1. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. Sample calibration RoAMS-45.40: 5686±28 BP. The C₄₀₃ archaeological feature.

Fig. 2. Turdaș-Luncă. The 2011 preventive research campaign. Sample calibration RoAMS-47.40: 5606±27 BP. The C₁₈₇₈ archaeological feature.

**A Gold Necklace with Pendants and a Pair of Golden Earrings from the
site of the Dacian Fortress Căpâlna
(Săsciori township, Alba County)**

Marius-Mihai Ciută¹

In honorem Barbara Deppert-Lippitz

Keywords: criminal investigation, recovery, golden artefacts, Dacian fortress, Căpâlna, Alba County.

On January 28th 2009, The National Museum of the Union from Alba Iulia was receiving embedded into its collections a lot of ancient artefacts, made up of 3 pieces, recovered 2 days before from Frankfurt am Main (Germany). *The travelling jeweleries*, as they were denominated during the judicial investigations, were returning, finally, home, after more than 7 years from their tearing from the primary context, the Dacia fortress of Căpâlna, after long pilgrimage through numerous European countries. The next step was, obviously, their inventory and classification, within the category *Thesaurus* of the Cultural National Patrimony². The scientific world wavered, from the beginning, between the sincere excitement of the recovery and submission into the collection of the museum of such remarkable pieces (pretty rare even for archaeologists!) and the scepticism related to the originating context, respectively cultural-chronologic dating, suggested by those assigned to perform the specialty expertise within the criminal investigation³.

Therefore, presently, when the criminal trial that aimed the tearing and trafficking of such pieces⁴ is finalized by a final ruling⁵, respectively when the

---

¹ Lucian Blaga University of Sibiu, mariusciuta@yahoo.com

² *Necklace* - inv. nr. D. 4709; *Earring nr. 1* (4 pearls) inv. nr. D. 4710; *Earring nr. 2* (3 pearls) Nr. inv. D. 4711. All three pieces were classified, by order of the Ministry of Culture: OMCCPN nr. 2222 from 02.06. 2009, in *Treasure* category. See also the web site: <http://clasate.cimec.ro/detalii.asp?k=0AF04AFFD7D34E22A2C887285BA05634>.

³ Until now, the artefacts were presented, only by description, in the exhibition catalogue *Aurul și argintul antic al României*, București, 2013 (Fântâneanu 2013, p. 307-308), in the catalogue *Milenia Opes*, under the authority of the Romanian Police Generale Inspectorate (București, 2015), and in a paper in the *Astra* magazine, Brașov (Ciută 2015, p. 65-71). During the penal investigations were disposed several expertise reports.

⁴ The criminal investigation was carried out within the criminal file no. 131 / P / 2006, filed in the file 300 / P / 2010, in the supervision of the Prosecutor's Office attached to the Court of Appeal Alba Iulia, being disunitated from the one with no. 440 / P / 2008, respectively 151 / P / 2005, named, generically: *Dacian Gold Files*. Information from the indictment accompanying the file at the first instance (filed on 24 September 2012 with the Hunedoara Court), as well as data from the file itself, can be found in the

experts in the second age of iron have the possibility to finally, pay more attention to this archaeological finding, the obligation is to the author, who was part of the investigation team, to provide as many details as possible related to the circumstance of the discovery of artefacts, for a correct interpretation of their significance, role/functionality they played in the age they were manufactured, used, deposited and/or abandoned.

The National Cultural patrimony, as it is defined and treated within the Romania society at the beginning of the 3rd millennia, without a doubt, a destiny found under the sign of unhappiness, of incapacity and often times of the absurd. The following rows contain a story that from the beginning requires the observation that it represents an exception. One too isolated within a too general a rule: that of the irretrievable loss, of parts of the cultural patrimony, by the *poaching* of archaeological sites and illegal export of the products of the crime.

“The story” of the necklace and earrings begins sometimes around the year 2001, in the Dacian fortress of Căpâlna, located in the Sebeşului Mountains⁶. Upon years of feverish detections into the Dacian fortress from the Orăştiei Mountains⁷ - the headquarters of the Dacian civilization – one of the poacher’s group of the archaeological sites, led by B. D-L. and M. M. from Deva, most likely as a result of the competition war occurred after the discovery in the vicinity of *Sarmizegetusa Regia*, between 1998 and 2001, of the already famous multi-spiralled gold bracelets (armbands) and monetary thesaurus, decided to also ”approach” the “secondary” fortresses of the defensive Dacia system, focused on the Şureanu mountains, in hopes of discovering other valuable thesaurus. One of them was the one from Căpâlna (Săsciori township, Alba county), previously recognized by the poachers, due to its somewhat *peripheral* position, but also due to the lack of criminal groups, at the time, specialized in this respect in the villages in the area⁸. In other words, there was no competition here!

---

present study. We will not use the full names of defendants and convicts for obvious reasons, but we will indicate the media sources from which this data can be accessed: https://adevarul.ro/locale/hunedoara/soarta-romanului-condamnat-furtul-30-kilograme-aur-dacic-comoara-nu-mai-fost-gasita-20-ani-1_5a77079ddf52022f752e6fbf/index.html (site visited at 05.07.2018).

⁵ By the sentence Court from December 2016, reconfirmed in December 2017, the two leaders of the group that had taken the pieces from the archaeological site were sentenced to prison sentences, and one of the defendants who illegally exported the pieces of the country was sentenced to imprisonment, with the suspension under the partial recovery of the injury.

⁶ The archaeological site was systematically researched in part in the second half of the 20th century: Glodariu, Moga 1989, p. 14-19; Glodariu, Moga 2006, p. 14-18, Borangic 2017, p. 132-134.

⁷ Lazăr 2008; Lazăr 2009; Ciută, Condruz 2013; Ciută 2015.

⁸ In recent studies, in which we try to distinguish the evolution of the detector's profile, we insist that on the Orăştie Valley (Hunedoara County) there were the premises that the locals, inspired by the legends of the place, would look for treasure. This is not common for the Sebeş Valley, where there can be no mention of the existence of groups of local treasure seekers. There is, however, a common denominator:

Sporadically researched, starting from the first half of the previous century and then systematically in the 50's – 60's and the 80's, the fortress reveals a part of its secrets, enough though to acknowledge the fact that it belonged to the aforementioned system of the Dacian Kingdome (1st century a.Chr – beginning of the 2nd century p.Chr), that it was built sometime to the end of the kinship of Burebista (or immediately afterwards), that its walls had been built by using the same technique as the one used for the contemporary fortress from Costești - *Cetățuie*, that it has been placed into a dominant position, strategic, hardly accessible, controlling the Valley of Sebeș and the communication towards the South, towards Polovragi⁹, building the connection with the fortress from Tilișca, towards East and the one from Cugir, towards West, that the entrance into the fortress was flanked by two quadrilateral towers (a lodging tower and a gate tower), in its centre being the acropolis, on a rock platform relatively rectangular, and on the south-east terrace was a temple (fig. 4). It was considered that the fortress was conquered during the Dacian-Romanic war by the cavalry of Lussius Quietus¹⁰ - who presumably had conquered the fortress of Tilișca and Cugir – being afterwards partially dismantled, and at the beginning of the second war was hastily rebuilt, ending up by being burnt¹¹. Ultimately, the fortress (or the rest of it), was reused, during the middle Ages, probably as a fortified observation point.

Included in 1999 on the UNESCO list, together with the other 5 similar fortifications from the Orăștiei mountains¹², the Dacian fortress from Căpâlna is relatively easy to approach nowadays, being located closely (cca. 2 km) to DN 67C (Transalpina), on a road accessible only to jeeps (on the Gărgălăului valley, up North) or an accessible trail, south of (Râpii stream) (fig. 1). Starting 2001-2002, in

---

the "omerta" of the locals from of the Sebeș Valley who, although not directly involved in the illegal detection, were not willing to provide direct data to the judicial investigators.

⁹ Glodariu, Moga 1989, p. 126-130; Glodariu, Moga 2006, p. 142-146; Pescaru, Pescaru 2009, p. 47-51.

¹⁰ A hypothesis with which I. Glodariu disagreed, considering that this body of cavalry had another itinerary (Glodariu, Moga 1989, p. 130; Glodariu, Moga 2006, p. 146). We do not rely on military logic through which cavalry units can conquer a stone fortress...

¹¹ Glodariu, Moga 1989, p. 126-130; Glodariu, Moga 2006, p. 142-146; Borangic 2017, p. 137-149.

¹² *The List of World Heritage UNESCO*, with number 609-006 [1999]: village Căpâlna, Săsciori, Alba county. Code LMI - AB-I-s-A-00020 on the National *List of Historical Monuments*, coord. 23° 36' E, 45° 48' N.906. Fortresses are also protected by *Government Ordinance no. 47/30 January 2000 on the establishment of measures for the protection of historical monuments, which are part of the World Heritage List*, approved with amendments and completions by Law no. 564 of 19 October 2001. The GD is added. 1268/2010 regarding *the approval of the Program for the protection and management of historical monuments registered on the UNESCO World Heritage List*, published in OJ no. 11 of January 5, 2011, which provided for the establishment of **Organizing Committees**, to share clear responsibilities regarding management plans for the management of Monuments. For Dacian fortresses, these Committees were created by the County Councils (Alba and Hunedoara). Căpâlna Fortress is in the guard and administration of the Alba County Council, through the National Museum of Union of Alba Iulia.

its area was recorded the obvious increase of the number of signs of *poachers* of archaeological sites, endowed with metal detectors!

Fig. 1. Aerial view of the Dacian fortress of Căpâlna, indicating the site, the protection area and the protected area.

Fig. 2. Aerial view of Căpâlna fortress, northwest. The arrow indicates the large poachers pit (2001), still visible (Photo Zoltan Czajlik, MNIT).

In the spring of the year 2001, two archaeologists from Alba Iulia were signalling the first holes left by the detectors on the terraces within the fortress¹³. One with an archaeological section/boring aspect shaped as an L was drawing attention (6 X 2,5 X 1 m), on a terrace near the acropolis (fig. 2, 6). The hole was not sealed. According to its aspect and the excavated ground one could suspect that it had been dug recently. Within it, at a closer look, *there were bones and small metallic fragments, with the patina specific to ancient artefacts* (fig. 6). In the month of October, the returned archaeologists found the same situation: *the poaching hole of big sizes, and within and around the fortress (especially on the flanks and terraces from the Northern and Eastern extremity) there were new holes (12-15), smaller in*

¹³ From the investigations carried out, on the inside of the Citadel, on one of the inner terraces (located northwest of the acropolis), CIP and MS archaeologists reported the presence of a recently excavated pit of appreciable size (6 x 2.5 x 1 m), which they had initially suspected as being made by the "poachers" that had been heard in the world of archaeologists at the time, that they were acting in the Dacian fortresses. The pit was deep down to approx. 1 m, and in the vicinity they saw the hearth of a fire, as well as some archaeological pieces probably removed from the pit (fragment of stone pebbles and ceramic fragments), which were taught at the Museum of Sebeş. CIP has noticed in the pit profile the lack of the proper culture layer, which confirms that it is a terrace designed for a cultic space, probably a sanctuary. On the descent to the village, the archaeologists met with an elderly, cow-eared female, whom MS asked if she knew who had made the pits upstairs from the city. The old man told her that there were more people (3-4) "who walked several times in the city with digging tools and a stranger device" (perhaps a metal detector). After one of the actions in the fortress people "boasted in the village that they found golden wires" and other "old" objects and even made a "binge" at the village hut). The old woman also said she was also seeing the pit in the fortress, and that there was a human skeleton on her bottom on a stone slab (Extract from criminal file 131/P/2006).

size. They found traces of fire pits, household wastes, food packs traces and a newspaper from Deva (The market from A to Z) „Piața de la A la Z”¹⁴.

Fig. 3. Detail with the Peak of the Citadel (610 m) on which is the Dacian fortress Căpâlna. View from the West (photo M.-M. Ciută, 2007).

Fig. 4. The indicator panel at the entrance to the fortress, with the topographic plan of the fortification, the archaeological research units and the related explanations (photo M.-M. Ciută, 2007).

The circumstances wherein the poaching was done, are not exact, the fortress failing to benefit from security or exposure, let's say, touristic wise, and not even of a responsible person to periodically verify it – although we are talking about a UNESCO monument¹⁵. But, it is certain the fact that the poachers were feeling secure enough while *acting* on the archaeological site, as they made no visible effort to erase their traces. Thus, after 3-4 years, around 2006, at the moment of performing the first *investigations on site* within the judicial investigations, the fortress is still full of holes of various sizes, unfilled, associated with household waste (plastic bags inscribed with name of companies from Deva and Hunedoara, newspapers, etc.), that indicated the origin of those who prospected and dug illegally. The only ones “disturbing” the poachers, on occasion, were the locals, the owners of the lands who were with the animals on the pastures, as well as some of the employees of the city hall of the township, who called 112¹⁶, not being clear on the intentions of those climbing to the fortress by jeeps and camouflage equipment

¹⁴ Extract from criminal file 131/P/2006.

¹⁵ Only in 2006, following the opening of the first criminal case, under the supervision of the Prosecutor's Office attached to the Alba Tribunal (131/P/2006), respectively the repeated appeals of the judicial structures, the fortress benefited from a guard, a resident, the owner of the household closer to the city, being hired by the Alba County Council.

¹⁶ The investigations revealed, for example, that on 15.07. 2002, local councilor Mircea Bodea, finding out that there are people with metal detectors in the city, is ringing at 112, with gendarmes crews moving to the scene, who have legitimized two young people from Deva who descend from the city, identify then as part of the association led by BD-L. Bodea justified his attitude through a form of local patriotism, being disturbed by the activities of archaeological poachers (Extract from file 131/P/2006).

accompanied by metal detectors¹⁷. It is relevant in this respect an episode from 2002, when two youngsters abiding in Deva, G. C-D and C. M., were stopped and identified by a patrol of state police officers, subsequent research proving the direct connection between them and the leaders B. D.-L. and M. M¹⁸.

a.

b.

c.

Fig. 5a-c. Photos of the necklace and earrings on the floppy disk recovered by the investigators in April 2005 (source: Penal file 131/P/2006).

In April 2003, also following such a call, on site came the police officer within the Criminal Investigations Service of I.P.J. Alba – who was assigned as a duty with the national cultural heritage¹⁹ - together with the manager at the time of

¹⁷ We must point out that the first worker on the field of work aimed at protecting the national cultural heritage within the Police Inspectorate ao Alba county, was appointed only in 2003, being a judiciary officer with no cultural specialization. It was only in January 2006 that a specialist archaeologist was recruited to this institution.

¹⁸ The episode was later confirmed by other witnesses in Căpâlna: Lazar Ioana (daughter of the former 80-year-old Maier Vasile) and his daughter, Miriana Crăciun: on the occasion of several days of archeological poaching organized by a team of young people, at the point called "In Dos" (located in the forest on a northeast terrace inside the fortress), where they settled the base of tents, to Bodea Mircea's complaint in Căpâlna came gendarmes from Alba Iulia, but they did not catch the criminals because they abandoned the "plastics" (tents) and fled. Subsequent investigations, which remain in the records of the Gendarmerie Inspectorate Alba, proved that it was Grecu Constantin-Doru and Cristescu Marian of Deva, members of the group mentioned above.

¹⁹ Chief Inspector (at that time) Radu Tomuța. Extract from file 131/P/2006.

D.J.C.C.P.C.N. Alba and an archaeologist within the same institution²⁰, as well as an archaeologist from the museum in Sebeș.

On this occasion there have been identified new holes into the fortress, and one of them, in the area of the South-East terrace within the fortress, there were found several fragments coming from a copper or bronze object, being photographed *in situ*²¹ (Fig. 7). The lack of any other evidence made this file to be relegated, and the hole remained uncovered, silent witness of the *crimes* from the terraces of the fortress.

In the summer of 2004, at the restaurant *Izvorul Decebal* (located at the entrance of Arad in Deva municipality), B. D.-L., the leader of the group acting in the fortress of Căpâlna, had a meeting with various individuals, within the discussions also mentioning the sales bid for a thesaurus made up of a “*necklace with pendants and 2 earrings, from Căpâlna*”. The transaction was supervised by the specialized bodies of the judicial police²². On April 6th 2005, the judicial bodies were notified by D. E., about a *thesaurus made up of a pendant necklace and two gold earrings, stolen during 2002-2003 (?) from the archaeological site of the Dacian fortress of Căpâlna, Alba County, by the poaching team of B. D.-L.* The thesaurus was preserved in warranty by them, being put up for sale, together with Ancient coins²³. Thus, there was found between the years 2004-2005, in the city of Deva, “the turntable of the organized crime and artefacts traffic of archaeological origin”, among the generous gentefolk circulated a floppy 3,5” disk, containing 14 image files, with photos displaying a necklace with a diamond shape pendant (biconical), associated to a pair of earrings, shaped as the *Herakles North*, with a translucent brown stone centrepiece mesh.

A copy of the disk was obtained, from one of the “lieutenants” of C. I. (the one who meanwhile had purchased the jewellery set from B. D.-L.), Thus, in April 2005, the images of the thesaurus made up of the pendant necklace and earrings ended up on the hands of the judicial team who had just started the investigation regarding the recovery of the Dacian thesaurus. The photos of the pieces were exposed on the web page of the Romanian Police as “searched items”. It was clear that at the moment, there were 27 pendants attached to the necklace, wherefrom one,

---

²⁰ Dan Dorin Ovidiu and Gabriel Tiberiu Rustoiu.

²¹ A very important clue is the presence of a plastic bag coming from a commercial company in Deva (see Figure 7b). Also on this occasion it was found that important parts of the fortress wall were vandalized, the stone blocks being dislocated from their original position and rolled up to the ground (Fig. 7). On the descent from the fortress, they took with them an old man in the car, who told them that a locals from Căpâlna (following the investigations we found out that his name is M. Bodea), which has a 4x4 car, frequently goes to Cetate along with some foreign individuals, where they say that they are going to have fun at the barbecue, but that they also carry dredging tools (Extract from file 131/P/2006, of the Prosecutor's Office attached to the Alba Tribunal).

²² Indictment 2012, p. 47. Here are the transcripts of the discussions that have taken place.

²³ Indictment 2012, p. 47. Report of delivery of floppy-disk. Extract from file 131/P/2006.

located in the middle was broken, missing the distal half. Although the photographs were of poor quality – being taken probably by means of a mobile phone²⁴ or a poor-quality camera, on the leather seat of a jeep (fig 5/a-c) – the pieces stood out by the refinement of the craft and aesthetic quality, elements which pleaded, without a doubt, to their affiliation to the Ancient era.

Some photographs, with a greenish filter, were making difficult the exact distinction of the original colour of the metal, wherefrom they were made, respectively its identification. Only one seemed to expose the yellow colour of the necklace and earrings, suggesting the possibility that they might be made of gold. (fig. 5/a). The investigations revealed that B.D.L. managed to sell to C. I the necklace and earrings "from Capalna" in 2004-2005, for the price of 15,000 Euros. C. I., the leader of another group involved in the capitalization of the artefacts stolen from the sites in Bucharest, put them up for sale for 35,000 Euros, and witnesses D. B. and C. C. offered them in Deva²⁵, being purchased, ultimately, by H. R., a collector from Hunedoara.

Fig. 6. The poaching pit reported in 2001 (photo R. Totoianu, 2005).

In May 2005, when in Deva were performed several searches to the suspects in the file *The Gold of the Dacians*, in the personal agenda of C. I., appeared in 4 places - carefully referred to, from March 17, 2004, until May 2005, on successive pages - the following: “necklace with 2 gold earrings - 20.000 Euro”, “necklace with 2 gold earrings - 35.000 Euro”²⁶. It was the first concrete hint to confirm the link between

---

²⁴ The investigation confirmed that the photos were taken on June 1, 2004 with a mobile phone, model Nokia 7650.

²⁵ Indictment 2012, p. 47-49, 55, 73. Transcripts of telephone calls from which the origin of the "treasure" originated in the Dacian fortress of Căpâlna.

²⁶ Indictment 2012 p. 49 and the file. Inside the penal file are the scanned agenda pages.

the artefacts offered for sale and their temporary holder, that is, the first confirmation of the material wherefrom they were manufactured. C. I., now condemned, said that the goods represented a *family inheritance*, respectively: *they are no longer in his possession*.

On June 5, 2005, at a symposium of the union museum, organized in collaboration with D.J.C.C.P.C.N. Alba and a historical association from Alba Iulia, a trip to the fortress of Căpâlna was organized, attended by the museum employees, directors, academics, students. On site there were taken photos of the *big pit* (captured since 2001), its clogging being noted (Fig. 6). There were other more recent pits, an occasion where the issue of the fortress guard arose.

A first step in the prosecution was to arrange a first *expert report* on the images of the three artefacts. The objectives set out in the *Ordinance* were as follows: what are the archaeological objects presented in digital photographs; whether the objects are archaeological items belonging to the national cultural heritage; to determine whether the objects in the photo images contain all the elements required for identification, in order to determine with certainty the quality of the archaeological items belonging to the national cultural heritage; to determine whether the objects are original or copies of the heritage items and used as reference material; to determine: the metal wherefrom the objects were made, their estimated weight, the age and the market value of the archaeological items in question. The expert was provided with the 14 photo images of the pieces, as well as the information resulting from the investigation materials, respectively that they had been stolen from the fortress of Căpâlna. The report concluded that: *"objects subjected to the present analysis may come from this fortification, partially systematically researched by specialists (...), seem to come from the same context, through morphology and modelling techniques, proving some artistic unity and complementarity, probably being part of the same ensemble. Due to the impossibility of direct analysis as well as the poor quality of digital photos, exposed results can be "influenced" in the sense of the possibility of errors. The three pieces seem to have been made of gold, most likely in silver alloy. This explains the gentle green, noble tentative that appears on some of the photos. As a working hypothesis, it is likely that they belong to the Transylvanian Dacian environment, as imports from the Greek (Hellenistic) world - especially the necklace - or scorch, or, less likely, Scythian (especially the earrings). The repertoire of such types of ornaments contains very few elements, the vast majority of them from silver, coming from different sites in Transylvania and Banat. The method of crafting a necklace by weaving wires from the fastening of many very thin wires creating the delicate, fragile, precious piece by the painstakingly technique of filigree fabrication. Following the places of origin of the analogous parts will be observed a possible circumscription around the area of Orăștie and Șureanu. The earrings also display the closest analogies to pieces made of silver. In conclusion, the earrings and necklace in question belong to a category of archaeological objects that fall within the national cultural heritage, very probably*

treasure class and it is imperative to recover the pieces in question. We can say that the pieces under examination do not appear to be copies, but rather original pieces. After examining the images and the evidence in the file, we can say that the pieces under examination seem to be made of gold, most likely in alloy with silver or other rare metals - which gives the hardness to this metal - according to the distinctive colours and shades, valued at approx. . \$ 30-35000. The pendant necklaces make up a rare morphological group in the Dacian silver work of the 1st centuries BC. - I. p.Chr., Characterized by unitary expressions on large spaces. The region where the origin of the model or the prototype of the spiral-shaped bracelets of the terminal plate can be assumed should be sought in southern Transylvania or in Banat, perhaps even in the Orăștie Mountains area, where a larger number of copies is concentrated, which excels through an ornamentation abundant and refined finishes. Based on the analysis and argumentation set out above, we appreciate that the gold pieces in dispute can very probably come from the Căpâlna (Alba County) archaeological site - a military fortification with a civilian settlement - which is closely related with the political and spiritual capital of pre-Roman Dacia: Sarmizegetusa Regia. These pieces illustrate the highest social structure of the Dacian society and spirituality as well as one of the most refined layers of the ancient technology of gold metallurgy. As a matter of curiosity, it is slightly striking that the gold pieces undergoing the present expertise find the closest analogies in the pieces made of silver and discovered in the archaeological sites of the Dacian age in the same manner whereby, in the case of the expertise of the National History Museum specialists on the spiral gold bracelet with zoomorphic heads, the closest analogies (the only ones) were also noted in the case of some pieces made of silver²⁷.

As such, at the start of the judicial investigation²⁸, it was known that between 2001-2003, *from a pit inside the Dacian fortress of Căpâlna*, there had been stolen a gold necklace with pendants and a pair of earrings by a team whose leader was BD-L, that in 2004 they were put up for sale, that in 2005 they were already at another character in Deva, CI, who had further tried to capitalize them in Bucharest. Images of the pieces had been obtained, but without any other date or element of identification. Only some unverified clues showed us that the three pieces had already left the country because they were betting on finding *more generous* buyers. During the judicial investigations in 2006, locals provided brief details of the identity of those who dug the dug in the fortress, or of the time of their occurrence. A witness from the locality, Cioroga Gheorghe, with his residence near the Feriga point, confirmed "intense activities" of the poachers in 2002-2003 when he twice surprised two young people with a metal detector on the north-western part of the fortress, at

---

²⁷ Moga 2006 (Penal file 131/P/2006 – 300/P/2010).

²⁸ Initially, theft of the three pieces was the subject of file 131/P/2006, supervised by the Prosecutor's Office attached to the Alba Iulia Tribunal, to be subsequently joined to the 300/P/2008 criminal file under the supervision of the Court of Appeal Prosecutor's Office Alba Iulia, being the same group that also discovered and stole the monetary treasure from *Șesul Căprăreței* (1998).

approx. 1 km away, at the "Feriga" point, located in the hinterland of the fortress, where several arrangements were made in the form of a terrace²⁹. They also mentioned that it was found a pit, wherein they identified the print of a vase, whereof it was found subsequently that *it was a copper cauldron filled with gold*. The woman was identified, who told the archaeologists in 2001 about the episode (see note 13) of the pit on the terrace of the fortress and the "gold wire"³⁰. In front of the investigators, the woman did not recognize these things when she gave the written statement, but she also confirmed that at the "Feriga" detectors discovered gold objects.

Specific investigations have been carried out, and information has been gathered on illegal detection activities in the area of the Fortress³¹. Frequent pits (of more than 100), spread over the whole area of the fortification, as well as in its immediate vicinity, on anthropic wise arranged terraces to the north-east and south-east (Fig. 7) were found. Some of them, being older, were clogged, others, more recent, were covered with leaves. Pits covered with land were also identified to hide illegal digging activities, betraying different *operating methods* and perhaps different individuals. There have been identified fireplaces, repeatedly used, household waste, etc. A series of flat stone blocks from the structure preserved in elevation of the walls of the fortress (*murus dacicus*), but also of the *Dwelling towers* were found dislocated and collapsed, abandoned in an inappropriate state, proving that in their structure there were metallic elements that attracted the attention of the poachers (Fig. 7). The archaeological site, heavily affected by vandalism, was in a deplorable

---

²⁹ From Zamora Ilie's statement, where (detectors NN) arrived with field machines and metal detectors, even a hillock (land-fitting) where they suspected they stayed overnight. He also confirmed that the site was visited by Romanian researchers (it is possible that he was the one who provided information to the team that was in the Field Leadership of 15. 08. 2003, see the previous note) and even by the students from Slovakia, who had a translator. He also identified the dwelling of the sister of the last guardian of the fortress (Maier Constantin, deceased in the 80s), at the house no. 289. Extract from file 131 / P / 2006.

³⁰ Identified as Jinariu Ana, from Căpâlna (Penal file 131/P/2006).

³¹ Lazar Vasile has confirmed that: *a number of people have been in Cetate in the past 3-4 years, with field cars (green, with Sibiu and other, blue metallic, number Alba)*. He also reported that *in the previous year, the same teams discovered a "golden cup" on the hill west of the fortress (Cornet Hill), in the place where a sheep is now. Devices that were identified were "tinkering" and even witnessed the discovery of a metallic object. M. Bodea, councilor at the Săsciori City Hall, said that in 2002 a team of young people, who came with a field car with Hunedoara number, wearing camouflage clothes, sunglasses, were solid, tall ("as members of a commando"), descended to the village and asked questions about the location of the fortress. The Săsciori station chief and the Alba County Gendarmerie announced, but they were not caught*. Subsequently, at the given statement, the witness showed a disguised behavior.

condition. All these states were photographed as a matter of fact and it was proceeded to the notification of the responsible institutions³².

A surprise witness proved to be C. S.M., from another poaching group (from Orăștioara de Sus), who, in a statement given in another criminal case (172 / P / 2005), in the context of the broad description of the activities group of B. D.L and M.M specified: ” *the boys from Deva have found a golden necklace with pendants on the Dacian fortress at Capalna ... which has aroused great interest among us*”.

In November 2007, on the occasion of an International Conference of Scientific Communications held in Alba Iulia, the necklace and earrings images on the Deva disk were presented as *the searched items (most wanted)* by the investigators. An expert in the ancient silver work, participant in the event, told the Romanian investigators that he had seen pictures of the pieces at a Serbian dealer / jeweller in Frankfurt am Main (Germany): Zlatko Pleșa. It was the second confirmation of the existence of the pieces, but also the confirmation of the less fortunate situation of their illegal removal from the country. The original files with the three digital photos of the pieces were made available to the investigators, directly from Frankfurt, in December 2007 (**Fig. 8**). The origin of the ornaments was specified by the Serbian collector, in the most direct and unequivocal way, the files with the relevant names: *rumunsko*, *rumunsko02* și *rumunsko03*. He also confirmed that ”*the earrings and necklace came from Transylvania, were pu up for sale in Serbia by two Romanians "and that" they travelled a lot, throughout the entire Europe*”³³. The investigations in the file later confirmed that the small treasure was removed from the country in August 2008 by C.C and H.R traffickers through the Iron Gate II border crossing for subsequent wanderings all in ... Danube Gorges³⁴.

Starting this point *the trace* of the artefacts *had been taken*. A surprising situation occurred, produced by one of the defendants in the file, who, in an attempt to prove *good faith*, promised to start an investigation in the occult world of artefact traffickers in an attempt to locate them and even to recover them, by one’s own resources. Guided by the information provided by the investigators and also by the contacts, the defendant traced the ornaments and bought them, paying the holder the amount of 20.000 Euro³⁵.

---

³² As a result of this effort, from the summer of 2006, the fortress had a guard, employee of Council of Alba County.

³³ Indictment 2012, p. 51-52.

³⁴ Indictment 2012, p. 50.

³⁵ The Criminal Code, both old and new, provides for certain impunity clauses, in other words, the defendant who contributes to finding the truth and recovering stolen goods, or acknowledges the acts committed, benefits from attenuating circumstances. Indictment 2012, pp. 52-53.

Finally, the artefacts took again Germany's long road to Frankfurt, their last stop, where they were checked by the German expert who notified the investigative team from Romania³⁶.

There followed an emergency trip to Frankfurt, where the pieces were lifted (fig. 9). On that occasion, a pendant was missing, kept probably as a souvenir by one of the temporal holders of the necklace.

At the first and last stop on the way home, in a second hand hotel in Szeged, the three artefacts were photographed (Fig. 10). The next day, January 28, the pieces were delivered to the National Museum of the Union of Alba Iulia.

The Thesaurus.

Necklace (inv. No. D4709): L. total = 34 cm, weight = 73,08 gr., L. connection link = 1,5 cm, L. gloving links (round) = 1,1 cm, Necklace thickness (*link in link*) = 0,4 cm;

Pendants: L. pendant (without the connection link to the necklace) = 1.4-1.5 cm, L. pendant (with neck clasp) = 1.8 - 1.9 cm, Pendant width (diameter) = 0.7 cm.

Earring 1 (4 pearls) (Inv. No D4710) Diam. Maxim = 3.61 cm; diam. min. = 3.1 cm, Gr = 14.07 g, Diam. min. link = 0.2 cm, Diam. max. link = 0.4 cm, L. medallion = 2.3 cm, maximum medallion width = 1.5 cm, minimum medallion width = 1.00 cm, Diam. stone = 1.0 - 0.8 cm;

Fig. 7. Photos taken in August 2003: a. The wall of the tower dwelling collapsed; b. plastic bag inscription of Deva locality; c-d. copper (bronze?) fragments (photo R. Totoianu 2003).

³⁶ The message was: *The eggs are in the nest!*

Fig. 8a-c. The photographs made available to the investigators by the jeweler in Frankfurt am Main. a- b. The necklace still had the 27 pendants; c. the earrings (source: Penal file 300/P/2010).

Fig. 9. The necklace and earrings at the time of takeover, January 27, 2009 (photo: M.-M. Ciută, 2009).

Fig. 10. The gold necklace with pendants and the pair of gold earrings (photo: M.-M. Ciută, 2009).
Missing a pendant.

Earring 2 (3 pearls) inv. D4711: Diam. max. = 3.07 cm; diam. min. = 2.9 cm, Gr = 13.43 g, Diam. min. link = 0.2 cm, Diam. max. link = 0.4 cm, Medallion Length = 2.3 cm, Maximum Medallion Width = 1.5 cm, Minimum Medallion Width = 1.00 cm, Diam. stone = 0.9 - 0.7 cm.*

Once recovered, it was required to resume the expertise, this time "with the pieces on the table". Three experiments were made: museum wise (comparative, typological-stylistic), metallographic (complex set of elementary analyses of the alloy from which they were made) and tracing³⁷.

The metallographic expertise was carried out concurrently with the museographic work by a team from IFIN - HH Bucharest together with an expert of the National History Museum of Romania³⁸:" for non-destructive determinations of elemental composition, the X-ray fluorescence method - XRF acronym (X-Ray Fluorescence) was used. This analytical, non-destructive method consists in qualitatively and quantitatively determining the chemical elements in a sample to be analysed. Three XRF spectrometers were used to obtain the experimental results: one

³⁷ The *Ordinance* were ordered in 04.02.2009, in the criminal file 440/P/2008.

³⁸ Constantinescu *et alii* 2009. The report was filed on 09.03.2009. We partially reproduce it, indicating some pictures from the Report, without preserving the original order of the illustration.

classical one, X-MET 3000TX Portable X-ray tube (X-MET 3000TX), and a SPECTRO MIDEX X-ray tube (Molybdenum Anode) spectrometer.

Inv. No. MNUAI D4709 - Gold-wire necklace with a circular cross-section, 340 mm long, eye-to-eye. The wire, with a diameter of 0.53 to 0.59 mm, was obtained by a rather rudimentary drawing process. The thread was slightly twisted to give the jewel an extra decorative effect. The body of the necklace is composed of five interlaced strings, also with gold thread (Fig. 16). The necklace decorated with a string of 27 pendants of bitronconic shape, finished with a pearl, also made of fine gold rolled and welded wire. The pendants are of two types: some simple (Fig. 12/c) and others with the equatorial area decorated with thread circles (Fig. 12/b). These are arranged alternately, except for the first two of the "head B" (the one with the closing mechanism), which are the same - decorated with circles on the median line (Fig. 12/a). The pendants are fixed to the necklace body by circular links, made of gold plate, mechanically attached to a string of threads by means of a wire link (Fig. 12). The examination of the piece indicates that the jeweller's craftsman left the places where the pendants were to be attached, from the stage of manufacturing (Fig. 15). The ends of the necklace were reinforced with a fused tube made of rolled and welded foil provided with a welded link (Fig. 13-14). The locking mechanism consists of a simple, thick metal wire closure, 15 mm long. The mechanism is deformed and probably broken after discovery (Fig. 14). The wire used to make it is produced by cold beating. Of the 27 pendants of the necklace, existing at a certain moment, after the necklace was discovered, one is currently only half preserved ("No. 14", from the "A" head, the one without the closure) (Fig. 11) half being lost in a long time ago (?), another (second from "head A") (Fig. 15) was roughly removed after discovery, and one (No. 12 from head A) is currently, missing, although this pendant appears in an older photograph of the object, filed in the file (Fig. 5a; 11). The best stylistic and technical analogies for Căpâlna necklace are offered by a series of silver pendants, part of a necklace from the late Celtic treasure in the Scordis area, discovered at Židovar near Vršeć in the Serbian Banat (Fig. 16). Here, too, one can see the existence of a silver-braided chain in the "eye-in-eye" technique, attached to silver "bulla", which offers very close technical analogies to the Căpâlna necklace. The expert necklace may be dated within a time span between the end of the 2nd century BC and the first half of the 1st century BC.

Inv. No. MNUAI D4710 (Fig. 17) Gold-plated temple earring, in the form of the "Heracles knot", made of three gold wires, partially cut, to give the impression of pearls, incompletely welded. The yarns used were drawn and then shaped by a special pliers. The ring of the earring, with the hook-shaped locking mechanism, is made of three twisted wire, welded and scribed at the end (Diagram 20). The string is demarcated by the rest of the earring body through a circular band made of three wires welded and decorated in the pseudo-watermark technique (Fig. 17). The earring body is decorated with two rosettes, arranged in front and behind a cabochon,

made in the pseudo-watermark technique (**Fig. 17-18**) and an artificial stone made of semi-transparent glass, brown ("bromide") mounted in cabochon (**Fig. 17, 19**). The surface of the glass pearl is matted due to mechanical wear and structural changes due to the long residence of the glass in the soil. There is another golden pearl at the bottom of the cabochon (**Fig. 17**). The closing mechanism consists of a fine gold wire link, U shaped turned, decorated with pseudo granules and four gold pearls. In addition to the drawing and rolling technique, by cold knocking, pseudo-granulation as well as welding (**Fig. 18**) were used to perform the artefact.

Inv. No MNUAI D4711³⁹ Gold-plated temple earring in the form of the "Heracles knot" made of three gold wires with a small square pattern stamped on the surface of the partial thread to give the impression of pearls, incompletely welded. The yarns used were drawn by pulling and then moulded by a special pliers and the pearls by pseudo-granulation technique. (...). Provincial workshop, late Hellenistic or Roman tradition, sec. II-I a.Chr. - sec. I p.Chr., Located in the Balkans.

All three pieces bear traces of long-term use (trails and specific deformations), as well as traces of landing (deposits and sediments).

As a result of X-ray fluorescence measurements, the following compositions were obtained⁴⁰:

1. D4709 Gold necklace Căpâlna: Au = 84,4%, Ag = 13,5%, Cu = 2%.
2. D4710 Gold earring Căpâlna: Au = 76,3%, Ag = 20,2%, Cu = 2,8%.
3. D4711 Gold earring Căpâlna: Au = 75,6%, Ag = 20,8%, Cu = 3,3%.

It cannot be said precisely if most of the gold used to produce the necklace comes from refining native metal or from retrieving older objects or coins. As for the two earrings, they do not contain measurable tin traces, their alloy being metallurgical, with a relatively large amount of copper added to enhance their mechanical strength. Judging by the technique and style, it is very likely that the workshops in which the necklace and earrings were made were placed in different locations. In the case of the shop where the necklace was made because a significant alloy percentage is alluvial gold, it should not be excluded that it was located near a region that had alluvial gold sources in North-East Serbia, Banat, or even in Transylvania. The titles (gold content) of the three objects are as follows: The necklace has the title 20.3 carats, the earring D4710 has the title 18.3 carats, the earring D4711 has the title 18.2 carats. The earrings are practically identical from the compositional point of view, so they were probably executed from the same ingot and the same batch (...). In conclusion, undoubtedly, the pieces subject to expertise are ancient authentic jewellery⁴¹.

---

³⁹ We specify that the two earrings are identical, as shape and technology of making, Differentiation is made only after the absence of a pearl to the second earring (D4711).

⁴⁰ Constantinescu *et alii* 2009 (Extract from penal file 300/P/2010).

⁴¹ Constantinescu *et alii* 2009 (Extract from penal file 300/P/2010).

The routing expert report, submitted in the case, performed at INEC–Cluj Branch and the Archaeology Institute and Art History in Cluj-Napoca⁴², has highlighted that all three pieces exhibit specific traces of long-term wear and tear, specific wear and tear due to exposure, and the use of more than one person (transmitted over several generations) by inheritance and/or sale. Long-term micro-traces (friction/polishing, impact/scarification, scratching) are complemented by *signs* specific to soil storage (deformation by compaction), plus excellent soil deposition in hard-to-reach parts, which confirms the specificity of artefacts kept in archaeological contexts.

Fig. 11. The pendant necklace during the traceological expertise (photo by B. Constantinescu 2009).

Fig. 12a-c. The necklace pendants. Type a (a-b) and type b (c).

---

⁴² Alămoreanu, Găzdac 2009.

Fig. 13. The fastening system of the necklace (photo by B. Constantinescu 2009).

Fig. 14. Fastening clamp of the necklace (photo by B. Constantinescu 2009).

Fig. 15. Body of the necklace, with the move of a pendant.

Fig. 16. Silver necklace with pendants from Zidovar (Serbia).

Fig. 17. Earring no. 1 (the one with 4 pearls) (photo by B. Constantinescu 2009).

Fig. 18. Detail of the earring ornament (the rosette and the weld).

Fig. 19. Capture detail of the “pearl” glass in *cabauchon* technique.

Fig. 20. Detail of the twist technique at the earrings.

Fig. 21. Macrophotography with details of soil deposits on the earrings.

Fig. 22. Pair of “Thracian earrings with Herakles knot” for sale by a London firm.

A supplement of museographic expertise was ordered by the *Ordinance* of 01.04.2010, requesting the estimation of the circulation value on the antiquities market of the treasury consisting of a pendant necklace and gold earrings. This

Acta Terrae Septemcastrensis, XVII/2018, 133-165

expertise supplement was made by the expert of the National History Museum of Romania, filed at the file on 21. 04. 2010⁴³. ” *The golden necklace with bitronconical pendants and earrings decorated with the "Herakles knot" motif and cabochon-mounted brown glass applications represent an exceptionally rare ensemble of national and European cultural heritage, and are also pieces of a remarkable artistic, technical and documentary-historical quality. The gold necklace with pendants is, so far, a ONE OF A KIND within the archaeological discoveries of the classical Dacian period (2nd century BC) on the territory of Romania and the neighbouring regions inhabited by these ancient ethnics. The earrings decorated with the motif of the "Herakles knot" and cabochon-mounted dark glass applications from Capalna (Alba County) are some of the most elaborate copies of this series known to date in the Nordic regions of the Balkans. Considering the unique quality, the artistic quality, the technical execution and the historical-historical significance of the gold necklace with bitronconical pendants in Capalna (Alba County), I evaluate the circulatory value of the piece weighing 75,000 €, and for the earrings gold is valued for the circulation value of each piece, valued at € 12,500 or a total of 25.000 €*”⁴⁴.

Finally, a few short considerations related to the figurative motives of the jewellery. The type of necklace made from twisted ”neck-in-neck” type wires (*neck-in-neck*, or *foxtail*) is frequently encountered in the area of Dacian civilization. Such silver necklaces have been discovered in many sites that gravitate around the fortresses and settlements of Transylvania and Banat, and the style of twist-stud earrings appears in the same contexts⁴⁵. Hercules' knot, was a favourite theme in Hellenistic jewels, both on tiers and earrings, but which kept its popularity during the time of the Romans⁴⁶. The origin of this motive may be somewhere in Egypt, where it was used for apotropaic purposes (like amulets). It was considered particularly effective in assisting wound healing, but it also appears as a symbol of marriage, associated with the expression "knot binding". Recently, we signalled the tendering for sale at an auction house in London of a pair of similar earrings presented as "Thracian earrings with the knot of Heracles"⁴⁷.

---

⁴³ Oberländer-Târnoveanu 2010.

⁴⁴ Oberländer-Târnoveanu 2010.

⁴⁵ Rustoiu 1996, fig. 51.

⁴⁶ Higgins 1961, p. 159, pl. 45A, 46.

⁴⁷ https://antiquities.co.uk/index.php?option=com_eshop&view=product&id=4591&catid=35&Itemid=276

Fig. 23a-b. Imagini cu componentele prospectării metalografice (foto B. Constantinescu).

The execution method of the earrings, by twisting the wires or the gripping system, is another characteristic of the Hellenistic jewellery, originating in the Tyrrhene era⁴⁸.

Conclusions.

Recently, in the literature, opinions have been launched that challenge the localization of the origin of the artefacts as being on the terrace near the Acropolis of the Dacian Fortress from Căpâlna⁴⁹ or, moreover contest the site of the fortress itself, its hinterland and all, as the *area* of their origin⁵⁰. We are facing a specific situation

⁴⁸ Higgins 1961, p. 160-168, pl. 47.

⁴⁹ More precisely, it is contested the belonging of the pieces to a funerary context situated inside the fortress, seen as a unique case in the funerary landscape of pre-Roman Dacia (Borangic 2017, p. 147-148, nota 811). The author considers, however, that it is possible to belong to the jewelry set of an important nobiliary family woman living here (Borangic 2017, p. 147).

⁵⁰ "Another example of the uncertainties surrounding the information provided by the defendants in the case of the Dacian bracelets is a set of Greek gold jewelry (two earrings and a necklace chain with pendants, both of which are worked in watermark), recovered by the police and which, according to the judicial investigation, is said to have come from a tomb in the Dacian fortress of Căpâlna, Alba County (?): see Fântâneanu 2013. First of all, it should be emphasized that the discovery of a tomb inside a fortress Dacians with stone walls would be a premiere not only in the Dacian kingdom but also for the entire Dacian space. This is due to the fact that the funerary manifestations of the Kingdom, if carried out elsewhere, outside the settlements (for example at Cugir, the tomb graves from the 1st century BC belonging to the elite are outside the settlement, near the fortification (...)). That's why the localization and the context of the discovery are dubious, and I am surprised that none of the archaeologists who had the opportunity to study or observe the pieces has drawn attention to this inconsistency. Secondly,

when the *judicial truth* is confronted by the *historic truth*, or, rather, of the historic deduction⁵¹. It is not an isolated case, and as artefacts recovered in the judicial path have been, are and will see the light of print, such situations will exist, inherently we could say.

The archaeologists have been, are and will be constantly concerned with the description, classification, sequence and ordering of entities discovered in archaeological contexts, *sine qua non conditions* of a scientific approach. Any archaeological theory built on such *ordered* entities (logically and rationally) is tributary to the state of knowledge accumulated up to the moment of its issuance (and to the intellectual detente of the researcher issuing it). Any new realities that appear later in the landscape given by *theory* may be capable of infringing or, at the very least, requiring it to be remodelled, hence a certain resistance in accepting the new situation by those who elaborated the theory.

Very rarely (or rather never!), archaeologists accept the possibility of accidents and / or hazard in their theories. Usually they are excluded from the start, though, history teaches us that they are happening! Somewhat in this manner, reputed Romanian archaeologists and experts have challenged, for example, the authenticity of the Dacian multicastrated bracelets in gold (*brassards*)⁵², because they

---

such sets of gold ornaments, made up of pairs of earrings and necklaces, with or without pendants, are common in late Hellenistic necropole (2nd-3rd century BC), Greek cities on the western and northwest coast of the Black Sea. That is why it can be assumed that the Greek ornaments of "Căpâlna" have come into possession of Romanian traffickers rather because of the criminal links existing with similar groups from another country (maybe Bulgaria, where such groups are very active and the influence reaching them to an economically and politically high level), probably being harvested from an archaeological site on the Black Sea. Moreover, the links between the Romanian and Bulgarian interlopes in Bulgaria and Serbia, as well as the clandestine trafficking of patrimony goods on the basis of these connections, were also documented by the judicial investigation" (Rustoiu 2016, p. 75, note 7).

⁵¹ A study on the subject and a similar title is underway. The happy cases where the context of the origin of the recovered artifacts remains a certain one, accepted by both judiciary and archaeologists, are obvious, but obviously insist on situations in which the conclusions of the two parties do not converge, and there are doubts about the origin of the artifacts. The use of relatively similar methods and means does not guarantee similar working hypotheses.

⁵² The points of views expressed publicly (!) by C-tin Preda and Al. Vulpe, during the prosecution, are already well known, about the falsified authenticity of the Dacian multicastrated bracelets, tacitly backed up by many Romanian archaeologists, who could not accept the idea that such artifacts could have been "missed" by the systematic researches carried out for decades in the cities of The Orăștie Mountains. This reticence, inherent in human nature, becomes inexplicable in the context of the fact that first-class specialists have "anticipated" in their studies the existence of these pieces (Medeleț 1994). The illegal "discoveries" made by treasure hunters in the vicinity of the Dacian fortresses are likely to give a new perspective on the particular way in which the issue of the presence of precious metals artefacts (especially of gold!) and the deposition of goods from precious metals (hidden or offered votive / apotropaic) in the Dacian world (Ciuta, Condruz 2013). Moreover, recent researches, which mainly addressed the hinterland of the cities, prove that civilian settlements, *extra muros*, were much more complex than was believed.

were out of theoretical patterns, previously built, as long as the very existence of such artefacts in the Dacian environment was seen, with few exceptions, as an idea that: *cannot be supported*⁵³. Such reactions tend to act like a *Procurst' bed*: "What is not found in what was previously known cannot be accepted." Let us not forget, however, that there were cases when the most vehemently challenged, in the face of evidence, presented *mea culpa*.

Archaeologists are, by excellence, scientists, operating with accurate, quantifiable and verifiable data. Rejection or *a priori* questioning of any information from judicial sources such as criminal files is natural and may even be necessary from this point of view. We must accept at this time that the information of the origin of the three golden ornaments in the pit *located on the city's terrace* of Căpâlna can be disputed, being indirect and as such only a working hypothesis, used at some point (!), by the investigators. It cannot be overlooked, however, that throughout the judicial investigation (2006-2012), all the evidence obtained (statements, on-the-spot investigations, conversations of conversations, information, verifications, expertise, etc.) lead to the idea that they *originate from the fortress of Căpâlna*, in this respect the hinterland of the city is included. There was no clue or hint that placed the location of the jewellery set elsewhere (site, region, country). The defendants / convicts in the file have never denied that they come from this site! Despite the fact that accepting this could not be of any help in proving "innocence". In other words, linking the artefacts to Căpâlna site was not likely to bring mitigating circumstances, or even to the contrary. The defence of the defendants has never been tempted to deny the origin (context) of the artefacts on the fortress of Căpâlna. Moreover, all the witnesses who have been heard, who have seen or just heard about them, have associated the gold necklace and earrings in the most natural way with the fortress of Căpâlna, the information being based on the accounts of those who actually saw them in Deva when they were put up for sale! Going through the 12 volumes of the file can confirm the above. Of all the investigations, in all criminal cases dealing with the stealing and trafficking of archaeological artefacts, there were no documented links of Deva group of *goldsmiths* with their *counterparts* in Bulgaria. The archaeologists of the Bulgarian archaeological sites have their own channels of capitalizing on stolen artefacts, and the treasure in our attention could not, due to the uniqueness and exceptional quality of the pieces, arrive from Bulgaria to Romania, where the purchasing power was small and were already on-going judicial inquiries! The idea of the Dobrogean context has no judicial arguments. Finally, if it were from Bulgaria, why did the collector in Frankfurt call them "rumunsko"? they could, as well, call them "bulgarsko"! It is impossible at present to localize / identify exactly what is the context wherefrom the three pieces that are the subject of the present study, were stolen. A necessary approach would be to identify and inventory all the

---

⁵³ Exposing skeptical positions and their arguments will be the subject of a future study.

still visible pits in the area of Căpâlna, soil sampling, in order to compare them with deposits still on the three tracks. From the surveyed pit near the acropolis, still open, all the soil could be sown, and other artefacts could be recovered. Finally, the resumption of systematic research in the city of Căpâlna could bring many elements of clarification, including what the period 2001-2006 represented, when the site was frequently "visited" by detectors. In other words: the truth is still on the archaeological site!

Undoubtedly, the problem of identifying the context of the pieces arises many other questions: were the three parts of a unitary set ?; were they actually carried by someone who lived, even temporarily, in the city ?; when did the pieces get here ?; could they have been lost or deposited ?; Could the pieces be war spoils ?; could they have come here with the craftsman who made them ?; are they the works of the same craftsman? and so on.

The large number of pits in the outer area, identified on the anthropogenic terraces situated to the south and east of the fortress - some beyond the Gârgălău brook (the *Feriga* point, etc.) - but also on the west end of it, make us think that maybe, somehow the necklace and earrings have been deposited in its proximity, in the area of civil settlements, more precisely at their limits, with the same possible votive / apotropaic meanings as those of similar deposits in the vicinity of the fortification and the Sacred Zone *from Sarmizegetusa Regia*⁵⁴. And the presence of a sanctuary on the south-eastern terrace of the fortress could argue the belonging of the treasure to its inventory, the deposition of such temple offerings being a hypothesis considered by the specialists⁵⁵

Although during the archaeological researches at Capalna were discovered tools specific to a workshop of silver work⁵⁶, as well as other metal pieces that betrayed a developed technology, as well as an art of metalworking, it is hard to accept (even if not all of a priori!) the fact that the jewels were made, even by an itinerant craftsman, within the fortress from Căpâlna⁵⁷.

For the moment, as a working hypothesis, we cannot totally exclude the idea of a character belonging to the elite, not necessarily of Dacian origin (!), who could have worn them and would have gotten unexpectedly in the city. The damaging of

---

⁵⁴ Ciută, Condruz 2013.

⁵⁵ Mateescu 2012, p. 112-117.

⁵⁶ It's about an anvil, two hammers and a pliers (Glodariu, Moga 1989, p. 98-99, fig. 80; Glodariu, Moga 2006, p. 112, fig. 80). Perhaps other objects are part of the same set.

⁵⁷ Although the natural tendency is to negate this fact (see Rustoiu 1996), let us not forget that at Sarmizegetusa Regia, the older and more recent research on the discovery of the bronze matrix has relevance to the presence of jewellery kits and the processing of glass polychrome for jewelry, suggesting the possibility of producing such pieces (Florea et al. 2015, p. 120). This is accompanied by the presence, in the immediate vicinity of the fortress of Căpâlna, of the rich alluvial deposits of gold on the Pian Valley, Cioara, Vinerea and Răchita valley, the exploitation of the golden resource being presumed previously (Borangic 2017, p. 146-147).

the fortress walls at the end of the first Dacian-Roman war can also be associated with the presence of some Imperial observers within the perimeter who reported on the evolution of the works, as well as such elites could have been present at its final arson. It is not excluded that the last person who wore them belonged to the final period of the fortress, perhaps even to its end (archaeologically documented in the Second Dacian-Roman War). The Dacian world of the 1st century BC-II BC, especially that of the aristocratic elites, was an extremely cosmopolitan, permeable and dynamic⁵⁸, so that luxury products, especially jewellery (for more than obvious reasons!), enjoyed a special, atypical circulation at times. More recent researches in the hinterland of the Dacian fortresses have brought to light frequent artefacts considered to be imports from the cultural spaces adjacent to the Dacian world (Celtic, Greek, Roman, etc.), proving that inside and around them, so called *civilian area*, the pulse of a highly dynamic commercial activity. In 1987, in the systematic researches, a Roman fibula was discovered at Căpâlna, the significance of its presence cannot be explained by the author of the dedicated study to it⁵⁹, but contributing to supporting such an idea.

Ultimately, even accepting a strictly allochthonous origin (Scordisc, or the western and north-eastern areas of the Euxin Pont of the late Hellenistic period), we must remember that there is nothing to do with jewels, as valuable objects and obvious signs of prestige, so strongly exposed to exposure and circulation. In the ancient world, jewellery can go through as distant, unpredictable, "versatile" itineraries. The pendant necklace and the pair of gold earrings could, along with other spectacular pieces discovered in the Dacian fortresses, suggest the glamour and richness of a cosmopolitan aristocracy, an elite eager to see its dominant status.

Epilogue.

In 2014 the local *mass-media* was announcing the debut of profound preservation and restoration operations of the fortress from Căpâlna, by *extremely generous funds*⁶⁰. They have advanced bold proposals for 3D reconstruction of the fortification. Nothing has changed in the city until now. Just a lot of vegetation that grew up on the terraces and slopes of the fortress.

---

⁵⁸ There is a rich recent bibliography on the imports inside the Dacian world: Florea et alii 2015, p. 9, 117, 141-145; Rustoiu 2005; Ferencz, 2012, p. 79-84; Ferencz et alii 2017; Mustață, Ferencz 2016; Plantos 2016; Spănu 2012, p. 162-166; Borangic 2017, p. 132-133.

⁵⁹ *The discovery is interesting because it is the first archaeological trace of the Roman period, later than the conquest of Dacia, being dated in the 2nd century - the first half of the century. III d. Chr, such fibulae being discovered in military environments in the province of Dacia* (Rustoiu 1993, p. 157). The author considers that: *the fibula can not be considered as proof of continuing to live in the city but was probably lost by a resident of the Roman province without being able to determine the near reality of the event* (Rustoiu 1993, p. 157).

⁶⁰ https://adevarul.ro/locale/alba-iulia/foto-video-cetatea-dacica-capalna-restaurata-printr-un-proiect-5-milioane-euro-1_53294ad60d133766a8084e14/index.html; accesat la 07.07.2018.

In August 2015, *two poachers*, from Cluj-Napoca, looking for treasures and *strong thrills*, were caught in the act in the fortress of Căpâlna. This time luck has smiled on the goddess Clio, and the fortress' guardian - who fully deserve the title⁶¹ – has timely alerted the authorities. Poachers of the archaeological site have been caught up in the act and bear the rigors of the law, being sent to trial and convicted⁶². But what can one man (guardian) do for a protected area of more than 42 hectares on a rugged, forested, hostile land, but also in front of individuals with an *Indiana Jones syndrome*, who are haunted by modern logistics, looking for the priceless treasures of the Dacians, but also the celebrity of the supposed *sine qua non* of their discovery?

We would have expected that after 15 years of investigations, criminal trials and heavy sentences in prison, Romanian citizens had learned something from the experiences of the first *poachers of the archaeological sites*⁶³. It appears they did not. The mirage of hidden treasures has set its mark on a generation without a scale of values, and the *sin* tends to be inherited. Those poachers, some in prison where they are serving their punishment, others fleeing through different countries, have remained as poor, materially and spiritually, but prematurely aged. Others have taken the *Styx road*, an incontestable proof of Divine Justice, all-powerful and alluring. Perhaps those who are left alive will write, even for once, "*forgetting that they have forgotten*" about such events, and ask themselves whether they deserve this cursed effort, to erase - by decontextualizing the artefacts - the so little archaeological evidence which we have left *from* and *about* the Dacians...

---

⁶¹ Gheorghe Aloman from Căpâlna.

⁶² Penal file nr. 1254/P/2015, under the surveillance of the Prosecutors Office near Court of Appeal Alba Iulia.

⁶³ The files designated generically under the name of *The Dacian Gold*, through which they have recovered over the last 10 years - through specific procedures of international judicial assistance - thousands of artifacts with significance for the ancient history, were coordinated by the Prosecutor's Office attached to the Alba Court of Appeal Iulia and, since 2016, the Prosecutor's Office attached to the High Court of Cassation and Justice, Bucharest.

LISTA ILUSTRĂȚIILOR

- Fig. 1. Cetatea dacică de la Căpâlna, cu indicarea sitului, a zonei de protecție și a zonei protejate a sitului (sursa <https://patrimoniu.gov.ro/images/rapoarte-unesco-2015/Raport-de-monitorizare-Cetatile-Dacice-din-Muntii-Orastiei-2015.pdf>)
- Fig. 2. Vedere aeriană asupra cetății Căpâlna, dinspre nord-vest. Săgeata indică groapa de mari dimensiuni, din 2001, vizibilă (**Foto Zoltan Czajlik MNIT**).
- Fig. 3. Detaliu cu Vârful Cetății (alt. 610 m) pe care se află cetatea dacică Căpâlna. Vedere dinspre vest (foto M.-M. Ciută, 2007).
- Fig. 4. Panoul indicator aflat la intrarea în cetate, cu planul topografic al fortificației, unitățile de cercetare arheologică și explicațiile aferente (foto M.-M. Ciută, 2007).
- Fig. 5a-c. Fotografii ale colierului și cerceilor, aflate pe *floppy-disk*-ul recuperat de investigatori în aprilie 2005 (sursa: Dosarul penal 131/P/2006).
- Fig. 6a-b. Groapa de braconaj semnalată în anul 2001 (foto R. Totoianu, 2005).
- Fig. 7a-d. Fotografii realizate în august 2003: a. zidul turnului locuință prăbușit; b. pungă de plastic inscripția localității Deva; c-d. fragmente de cupru (bronz?) (foto R. Totoianu 2003).
- Fig. 8a-b. Fotografii puse la dispoziția investigatorilor de către bijutierul din Frankfurt am Main (denumirile originale ale fișierelor: a. *rumunsko 3* ; b. *rumunsko 2*;) (sursa: dosarul penal 300/P/2010).
- Fig. 8c. Fotografia pusă la dispoziția investigatorilor de către bijutierul din Frankfurt am Main (denumirea originală a fișierului: c. *rumunsko 1*. (sursa: dosarul penal 300/P/2010).
- Fig. 9. Colierul și cerceii la momentul preluării, la 27 ianuarie 2009.
- Fig. 10. Colierul din aur cu pandantive și perechea de cercei, din aur, fotografiate în timpul repatrierii (foto: M.-M. Ciută, 2009). Lipsește un pandantiv.
- Fig. 11. Colierul cu pandantive, în timpul efectuării expertizei traseologice (foto B. Constantinescu 2009).
- Fig. 12a-c. Pandantivele colierului. Tipul a (a-b) și tipul b (c).
- Fig. 13. Sistemul de prindere al colierului.
- Fig. 14. Veriga de prindere a colierului.
- Fig. 15. Corpul colierului, cu urma mutării unui pandantiv
- Fig. 16. Colierul din argint cu pandantive de la Zidovar (Serbia) Sursa: <https://www.facebook.com/archeoserbia/photos/a.1495322884112799.1073741828.1495309404114147/1633866076925145/?type=3&theater>
- Fig. 17. Cercelul nr. 1 (cel cu 4 perle).
- Fig. 18. Detaliu al decorului (rozeta și sudura) cercelului.
- Fig. 19. Detaliu de prindere al "perlei" din sticlă în tehnica *cabachon*.
- Fig. 20. Detaliu privind tehnica răsucirii la veriga cerceilor.
- Fig. 21. Macrofotografie cu detalii ale depunerilor de sol de pe cercei
- Fig. 22. Pereche de „cercei tracicți cu nodul lui Herakles” oferiți la vânzare de o firmă din Londra (https://antiquities.co.uk/index.php?option=com_eshop&view=product&id=4591&catid=35&Itemid=276).
- Fig. 23a-b. Imagini cu componentele prospectării metalografice (foto B. Constantinescu).

EXPLANATION OF FIGURES

- Fig. 1. Aerial view of the Dacian fortress of Căpâlna, indicating the site, the protection area and the protected area. The yellow spot is the sector: *La Ferigă*.
- Fig. 2. Aerial view of Căpâlna fortress, northwest. The arrow indicates the large poachers pit (2001), still visible (Photo Zoltan Czajlik, MNIT).
- Fig. 3. Detail with the Peak of the Citadel (610 m) on which is the Dacian fortress Căpâlna. View from the West (photo M.-M. Ciută, 2007).
- Fig. 4. The indicator panel at the entrance to the fortress, with the topographic plan of the fortification, the archaeological research units and the related explanations (photo M.-M. Ciută, 2007).
- Fig. 5a-c. Photos of the necklace and earrings on the floppy disk recovered by the investigators in April 2005 (source: Penal file 131/P/2006).
- Fig. 6a-b. The poaching pit reported in 2001 (photo R. Totoianu, 2005).
- Fig. 7a-d. Photos taken in August 2003: a. The wall of the tower dwelling collapsed; b. plastic bag inscription of Deva locality; c-d. copper (bronze?) fragments (photo R. Totoianu 2003).
- Fig. 8a-c. The photographs made available to the investigators by the jeweler in Frankfurt am Main. a-b. The necklace still had the 27 pendants; c. the earrings (source: Penal file 300/P/2010).
- Fig. 9. The necklace and earrings at the time of takeover, January 27, 2009 (photo: M.-M. Ciută, 2009).
- Fig. 10. The gold necklace with pendants and the pair of gold earrings (photo: M.-M. Ciută, 2009). Missing a pendant.
- Fig. 11. The pendant necklace during the traceological expertise (photo by B. Constantinescu 2009).
- Fig. 12a-c. The necklace pendants. Type a (a-b) and type b (c).
- Fig. 13. The fastening system of the necklace (photo by B. Constantinescu 2009).
- Fig. 14. Fastening clamp of the necklace (photo by B. Constantinescu 2009).
- Fig. 15. Body of the necklace, with the move of a pendant.
- Fig. 16. Silver necklace with pendants from Zidovar (Serbia).
- Fig. 17. Earring no. 1 (the one with 4 pearls) (photo by B. Constantinescu 2009).
- Fig. 18. Detail of the earring ornament (the rosette and the weld).
- Fig. 19. Capture detail of the “pearl” glass in *cabauchon* technique.
- Fig. 20. Detail of the twist technique at the earrings.
- Fig. 21. Macrophotography with details of soil deposits on the earrings.
- Fig. 22. Pair of “Thracian earrings with Herakles knot” for sale by a London firm.
- Fig. 23a-b. Images during metalographic investigations (photo by B. Constantinescu).

Bibliografie:

- Alămoreanu, Găzdac 2009
- *Raport de expertiză traseologică*, Cluj-Napoca, 2009, Dosar 300/P/2010.
- Borangic 2017 - C. Borangic, *Seniorii războiului în lumea dacică Elite militare din secolele II a.Chr.-II p.Chr. în spațiul carpato-dunărean*, Alba Iulia, 2017.
- Ciută 2015 - M-M. Ciută, „Afacerea ”Colierul”“, *Astra*, S.N., Brașov, anul VI (XLIX), nr. 3-4 (343-344), 2015, p. 65-71.
- Ciută, Condruz 2013 - M-M. Ciută, A. Condruz, „Posibile orientări astronomice ale contextelor cu depuneri din aur și argint, din proximitatea Zonei sacre a Sarmizegetusei Regia (com. Orăștioara de Sus, jud. Hunedoara“, *Patrimonium*, III, București, 2013, p. 171-192.
- Constantinescu *et alii* 2009 - B. Constantinescu, E. Oberlander-Târnoveanu, R. Bugoi, C. Păuna, D. Stan, *Raport de expertiză*, București, 9. 03. 2009 (Dosar penal 440/P/2008-300/P/2010)
- Fântâneau 2013 - C. Fântâneau, „Colierul cu pandantive și cercei de la Căpâlna (com. Săsciori, jud. Alba)“, (ed. E. Oberländer-Târnoveanu) *Aurul și argintul antic al României. Catalog de expoziție*, București, Muzeul Național de Istorie, 2013, p. 207-208.
- Ferencz 2012 - I.V. Ferencz, „Late Iron Age Brooch with Enamelled Plaque from Ardeu“, în *Marisia*, XXXII, 2012, p. 79-84.
- Ferencz *et alii* 2017 - I.V. Ferencz, A. Rustoiu, A. Căsălean, „O fibulă puternic profilată de la Ardeu. Considerații privind pătrunderea fibulelor provinciale romane în Dacia la începutul secolului I dHr“, în *Arheovest*, 2017, VI, p. 325-333.
- Florea *et alii* 2015 - G. Florea, S. Mustață, R. Mateescu, C. Cristescu, C. Bodo, L. Mateescu Suciu, E. Iaroslavski, G. Gheorghiu, P. Pupeză, D. Cioată, *Matrița de bronz de la Sarmizegetusa Regia*, Cluj-Napoca, 2015.
- Higgins 1961 - R. A. Higgins, *Greek and Roman Jewellery*, London, 1961.
- Glodariu, Moga 1989 - I. Glodariu, V. Moga, *Cetatea dacică de la Căpâlna*, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1989.
- Glodariu, Moga 2006 - I. Glodariu, V. Moga, *Cetatea dacică de la Căpâlna*, (ed. II), Alba Iulia, 2006.
- Lazăr 2008 - Aug. Lazăr, „Combaterea criminalității contra Patrimoniului Cultural Național“, (ed. Aug. Lazăr *et alii*) *Patrimonium I*, București, 2008, Ed. Lumina Lex, p. 125-176.
- Lazăr 2009 - Aug. Lazăr, *Metodologia investigării infracțiunilor din domeniul patrimoniului cultural național. Patrimonium II*, Cluj-Napoca, 2009, p. 391-474.
- Mateescu 2012 - R. Mateescu, *Istoriile unui templu*, Cluj-Napoca, 2012
- Medeleț 1994 - Fl. Medeleț, *În legătură cu o mare spirală dacică de argint, aflată în muzeul național din Belgrad*, în *Analele Banatului*, III (Serie nouă), 1994, p. 192-230.
- Millenia Opes 2015 - (Ed. M. Sechelariu, P. Tobă, V. Vasile, M. Pitulescu, B. Carp) *Millenia Opes. Reîntregirea Bogăției Milenare a României*, Catalog, București, 2015, ISBN 978-973-0-20282-3.

- Moga 2006 - V. Moga, *Raport de expertiză nr. 1*, Alba Iulia, 17. 03. 2006 (dosar penal 172/P/2005 – 300/P/20010).
- Mustață, Ferencz 2016 - S. Mustață, I.V. Ferencz, *The Roman Bronze Vessels from the Dacian Fortress at Ardeu (Hunedoara County, Romania)*, în *Archaeologia Bulgarica*, XX, 3 (2016), p. 17-31.
- Oberländer-Târnoveanu 2009 - E. Oberländer-Târnoveanu, *Supliment de raport de expertiză*, București, 2010 (Dosar penal 300/P/2010).
- Pescaru, Pescaru 2009 - E. Pescaru, A. Pescaru, *Cetățile dacice din munții Șureanu. The Dacian Fortresses of Șureanu Mountains*, Cluj-Napoca, 2009.
- Plantos 2016 - C. Plantos, *Importuri elenistice, romane și din "mediul barbar" în așezarea dacică de la Craiva-Piatra Craivii (jud. Alba)*, teză de doctorat, (10.12.2016), Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași, mss.
- Rechizitoriu 2012 - Aug. Lazăr, *Rechizitoriu la dosarul penal 300/P/2010*, 24. 09. 2012, mss, atașat dosarului penal.
- Rustoiu 1993 - A. Rustoiu, *Eine T-Fibel mit Scharniereinrichtung aus Căpâlna (Kr. Alba), Apulum*, XXVII-XXX, 1990-1993, p. 155-161.
- Rustoiu 1996 - A. Rustoiu, *Metalurgia bronzului la Daci*, București, 1996.
- Rustoiu 2005 - A. Rustoiu, *Dacia și Italia în sec. I a. Chr. Comerțul cu vase de bronz în perioada republicană târzie (Studiu preliminar)*, în: *Comerț și civilizație: Transilvania în contextual schimburilor comerciale și culturale în antichitate*, C.Cosma, A. Rustoiu Ed. Mega, Cluj-Napoca, 2005, p. 53-117.
- Rustoiu 2016 - A. Rustoiu, „Commentaria archaeologica et hystorica (II)“, *Banatica*, 26, I, Arheologie, Cluj-Napoca, 2016, p. 73-100.
- Spânu 2012 - D. Spânu, *Tezaurile dacice. Creația în metale prețioase în Dacia preromană*, București, 2012.